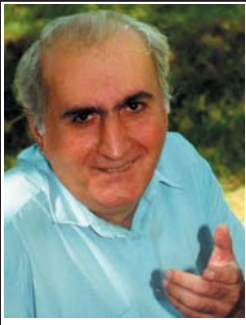


კვირის პალიტრა

№ 3 (415) ◆ 20 - 26 იანვარი, 2003 წ. ◆ ფასი 50 თეთრი ◆ დაარსებულია 1995 წ.



...თუ ორიოდე წლის წინ, დედაქალაქში ამტყდარ „ელექტროამბოხს“ და ქუჩებში დანთებულ საბურავების კოცონებსაც გაეცხენებოდა, ძნელი მისახვედრი არ უნდა იყოს, სიო საიდანაც ქრის... **გვ.3**

...თვითონ რუსი პოლიტოლოგებიც აღნიშნავენ, რომ აფხაზეთში მიმდინარე მოვლენები სწორედ ამ მხარის რუსეთთან ინტეგრაციას ისახავს მიზნად.

...ვერავინ იტყვის, რომ მეზობელ სომხეთს ჩვენზე მეტად ულხინს, მაგრამ ფაქტია, რომ მის ბიუჯეტში თავდაცვის სათვის ზუსტად რვაჯერ მეტი თანხა გამოყოფილი.

ექსპლუზივი **გვ.5**

აფხაზეთში ვაგონებს კრანსოლაქლი სომხები დააბარებენ...

გვ.5

გვ.5

გვ.5

ჩვენ მიერ მოპოვებული ინფორმაციით, საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის მოკლული თანამშრომელი ლევან ტაბაღაძე ნუგზარ საჯიას ახლო ნათესავი იყო...

„უეილაჟა გვინდობიანი პოლიტიკა საგარეო გავლენის“ **გვ.7**

„ვადგენთ, სპილთა თუ ჭიანჭველა“

შეიძლება ამას არ უნდა გამოვხატო, მაგრამ ასეთია საერთაშორისო ორგანიზაციების მოთხოვნა — სამშვიდობოებს მანდატი უნდა გაუგრძელდეს...

„ეს დროა სიგოლუკად ლეკთთან კავშირს გულისხმობს“ **გვ.4**

თეთრი ფონი — საქართველოა, წითელი ჯვარი — ძალა ღვთისა, ლურჯი ზოლები — ძველი და ახალი თაობების ერთობა.

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის მიერ შემოთავაზებული სახელმწიფო დროშის ესკიზი

თქვენ გეგონებოდათ ანტიკვება, კვლავ გეძლევათ თქვენი აზრის დაფიქსირების საშუალება. **გვ.27**

მხოლოდ თქვენი დახმარებით გახდება თქვენი გაზრდილი უფრო უკეთესი და საინტერესო.

სასაქონლო **გვ.27**

17-20

გვ.27

საქართველოს კოორდინაციის ანტიკვება გეგმავს **გვ.27**

ბრუკლინის ფედერალურ პროკურატურაში გამართულ ბრიფინგზე ჟურნალისტთა კორპუსს გვაცნობეს, რომ საკუთარ სახლში დააპატიმრეს ბონანოს კლანის უკანასკნელი მოჰიკანი — ნათლია ჯოზეფ მასინო.

ნუ გაიგანთ „გარეანდის“ **გვ.16**

ანდრე ტარკოვსკი ტრუსითა და მაისურით კალატბურთელის როლში პირველად ჩემს მუხვ ფილმში ვათამაშე.

ქალბატონმა ვერიკომ და მამაჩემმა ისე იჩხუბეს ფილმის გამო, რომ ბოლოს ვერიკომ სკამი მოუდგრა.

„ცისფერ მთებში“ ერთი „გარეანდის“ გვქონდა, ავიღე და წამოვიღე ჩემს კაბინეტში... „გარეანდის“ ცხოვრებაში უნდა დარჩეს, არ უნდა გაიტანონ.



სკანდალი?! რაგონი გვასწავნიან უხარისხო გაზეთი ზედმეტს... **გვ.6,11**



ეს იმიტომ ხდება, რომ დაბალი თბოუნარიანობის ბუნებრივი აირი შემოდის საქართველოში. მრიცხველისთვის სულერთია, ორივე ხარისხის გაზზე ერთნაირად ბრუნავს, ოღონდ იმ განსხვავებით, რომ მობინადრებს დაბალკალორიული გაზის მოხმარების დროს ორსამჯერ მეტი თანხის გადახდა უწევთ, ვიდრე მაღალი თბოუნარიანობის ბუნებრივი აირის მოხმარებისას.

საქართველოსთვის გაზის მოწოდების ალტერნატივა რუსეთის გარდა არ არსებობს **გვ.2**

სსსს! ამას პირველად თქვენი გაზეთის მკითხველებს ვუცხადებ და თუ პროცნობი გამართლდა, მაღარი თქვენზეა... „ინგლისელ ინვესტორებთან ერთად ჩატარებული გეოლოგიური და ფიზიკური კვლევის შედეგად ნინოწმინდა-მანავის მოედანზე მოსალოდნელია გაზის დიდი საბადო აღმოჩენდეს. საცდელმა გაბურღვებმა მეტად დამაიმედებელი შედეგები მოგვცა.“ **გვ.11**

სამხედრო თემაზე: თბილისი ჩახული სამხედრო გაზეთის გლოიაგას ვერ გაგვადანს **გვ.8,9**

...საგარეოდ, ოფიციალური ბათუმი ყურადღებას არ მიაქცევს დედაქალაქის მოთხოვნას და აღრინდებურად მოამარაგებს იქ განთავსებულ რუსულ სამხედრო ბაზას... რუსული თვითმფრინავებიც, ალბათ, აინუნში არ ჩააგდებენ ქართულ საჰაერო თავდაცვას და მაინც იფრენენ ძველი მარშრუტით.

...საქართველოს მთავრობას მუქარის შესრულება უფრო ახალქალაქში განთავსებული რუსული სამხედრო ბაზის მიმართ შეუძლია, მაგრამ დაგვერწმუნეთ, ჩვენი ღლეწანდელი ხელისუფლება ვერ გაბედავს ასეთი ნაბიჯის გადადგმას.



...თბილისის სუსტი პოზიციის სხვაგვარი ახსნაც შეიძლება — გაზსადენის აფეთქება, რომელიც ცოტა ხნის წინ რუსეთის ტერიტორიაზე მოხდა.

სამარცხვინო სტაგისტიკა არმიამი ქართული რეალობა — ჯარი უჯარისკაცოდ

სოფრთი: ჩივალდო ნაქაგვიდან გააგდეს **გვ.34**

ახალმა მწერტნელმა გუნდლიდან რივალდო და კაფუ ღაიფრინა, მე და ჩემს ნაკრებს აღარაფერში გამოგვადგებიან(?!).

ბოჩკილები ოჩქინის შაგიფრა...

მელოდია, რომელსაც სმენის გარეშეც იმღერებ...

ქართველისაგან არ მოელოდა ამ სისასტიკეს, თანაც აქ, ამ ჯოჯოხეთში, თორემ გერმანელები მისი ცემის მეტს რას აკეთებდნენ.

შინ დაბრუნება ვერც ერთმა ვერ გაბედა, პოლონეთის საზღვრამდე მივიდნენ მხოლოდ, აქედან უფრო ახლოს ვიქნებითო საქართველოსთან. იქვე დაიჭირეს ორივენი 1953 წლის ბოლოს.



თქვენს გაზეთს მთელი საქართველო კითხულობს!

ლიპარსია თუ პაპარია?!

საქართველოსკენ მომავალ მოზდოკი-თბილისის გაზსადენიდან აირის გაჟონვამ აფეთქება გამოიწვია, რამაც სერიოზულად დააზიანა ძირითადი მაგისტრალური ხაზი. საქართველო და რუსეთი ჯერ კიდევ ზარალის ანაზღაურებაზე დაობდნენ, რომ ზემო ლარსის საბაჟო-გამშენები პუნქტის მიდამოებში სარეზერვოდ ჩართული 700-მილიმეტრიანი გაზსადენიც დაზიანდა. „კავკაზტრანსის“ ტექნიკოსებმა სასწრაფოდ გადაკეტეს სათანადარიგო ხაზი და აფეთქების თავიდან აცილება მოახერხეს. ქართველმა პარლამენტარებმა შემთხვევა ხელიდან არ გაუშვეს და სასწრაფოდ მოაწყვეს მინიდისკუსია გაზის შეწყვეტასთან დაკავშირებით — ზოგიერთი მათგანის აზრით, რუსეთის მხრიდან პოლიტიკურ ზეწოლას ჰქონდა ადგილი. მოგვიანებით, სპეციალური სამთავრობო დელეგაცია ავთანდილ ჯორბენაძის მეთაურობით ჩრდილოეთ ოსეთში გაემგზავრა და ვითარებას ადგილზე გაეცნო. თბილისში დაბრუნებული სახელმწიფო მინისტრის განცხადებით, საქართველოს გაზის მიწოდება სულ მცირე ორი კვირით შეუწყდება. როგორც სათბომენერგეტიკის სამინისტროში განმარტავენ, ყაზახეთთან არსებული დავალიანების გამო საქართველოსთვის ბუნებრივი აირის მოწოდების სხვა ალტერნატიული გზა არ არსებობს. ენერგეტიკოსები შედარებით მცირე დროში სარეზერვო გაზსადენის აღდგენას იმედოვნებენ.

მაგისტრალური გაზსადენის გადაკეტვამ საქართველოს ენერგოსისტემაზეც იმოქმედა. მოზდოკში მომხდარი ავარიის გამო ბლოკირებული აღმოჩნდა სომხეთი, რომელიც გაზს საქართველოს გავლით იღებს. შედეგად, მუშაობა შეწყვიტა სომხეთის იმ თბოელექტროსადგურმა, საიდანაც საქართველოს ელექტროენერგია მიწოდდებოდა, რასაც მალაღი ძაბვის გადამცემი ხაზის, „ალავერდის“ გათიშვა მოჰყვა. მოგვიანებით, ქართველი ენერგეტიკოსები კრიზისის აღმოფხვრას ენგურპეისის დატვირთვის ხარჯზე შეეცადნენ. იმის გამო, რომ ჰიდროელექტროსადგურზე წყლის დონე საკმაოდ დაბალია, თუ უახლოეს პერიოდში სომხეთიდან ან რუსეთიდან ელექტროენერგიის იმპორტი არ განახლდა, სისტემაში კვლავ სერიოზული პრობლემები შეიქმნება. ენერგეტიკოსებმა მცირე სარეზერვო გაზსადენის შედარებით ადრე ამოქმედება რომც მოახერხონ, სარეზერვო 700მმ-იანი მილით გაზის საკმარისი რაოდენობა მაინც ვერ მოეწოდება და თბილისის არჩევის გაკეთება მოუწევს — ტრანსპორტირებული ბუნებრივი აირი ან ელექტროენერგიის გამოუმუშავებას უნდა მოხმარდეს ან მოსახლეობას მიეწოდოს.

ახლა „თბილწყალკანალი“ ჯაკი ღაღა

შორს არ არის დრო, როცა წყლით მომარაგების სისტემაში ბევრად უფრო რთული და დახლართული სიტუაციები შეიქმნება, ვიდრე ენერგეტიკაში. კანცელარია, საკრებულო და პოლიტიკოსები სხვადასხვა ვერსიას ავრცელებენ — „აღოძინების“ აქტივისტის, ჯონდი ბალათურისა განცხადებით, „თბილწყალკანალის“ ხელში ჩაგდებას დედაქალაქის მერი ვანო ზოდელავა და მისივე სააკაშვილი ერთად გეგმავენ და საიჯარო პირობები 200-წლიან კონტრაქტს გულისხმობს; კანცელარიის მონაცემებით, სისტემის იჯარით გაცემა სრული გამჭვირვალებით საგანგებო სატენდერო კომისიის მიერ მოხდება, რომელიც ჯერჯერობით ერთადერთი მსურველის, ფრანგული კომპანიის, „ჯენერალ დეზოს“ წინადადებას განიხილავს. ასეა თუ ისე, ფაქტია, რომ „თბილწყალკანალის“ იჯარით გაცემას აუცილებლად მოჰყვება წყალზე ტარიფის გაძვირება. თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ ფრანგული „ჯენერალ დეზო“ ამერიკული „ეი-ი-ეს თელასის“ მსგავსად ერთდერთი კონკურსანტია, იგი შეეცდება ქართულ მხარესთან თავისთვის მაქსიმალურად მომგებიანი კონტრაქტი გააფორმოს.

— საკონსტიტუციო სასაპარტოო პრაქტიკა ნიჟანს?

„ეი-ი-ეს თელასთან“ დაკავშირებით საკონსტიტუციო სასამართლოს სკანდალური გადაწყვეტილების შემდეგ, ქართველი საზოგადოება გულის ფანცქალით ელოდა იგნასიო ირიბარენის ჩამოსვლას. მან კი ჩამოსვლისთანავე კანცელარიის მალად ემელონებში გამართა შეხვედრები, რის შემდეგაც საკმაოდ თავდაჯერებულად განაცხადა — ხელისუფლებამ ვითარების შესაცვლელად ერთი თვის ვადა გვთხოვა, მათი დიდი იმედი არ მაქვს, მაგრამ მაინც დაველოდები, ვნახავ, რა მოხდებაო... რაც მთავარია, ამერიკელი ენერგობიზნესმენები და მათი ქართველი თანამოაზრეები საკონსტიტუციო სასამართლოს ხსენების ღირსადაც არ მიიჩნევენ. მათი აზრით, ყველაფერი წინასაარჩევნო კამპანიას უკავშირდება და არჩევნების შემდეგ ყველა „დამშვიდდება“(?!). (იხ. გვ. 13).

ვეფხისტყაოსნის „ვეფსკონსტაუმი“ პიქაა...

ვეტერინარული დეპარტამენტის განცხადებით, საქართველომ საერთაშორისო ეპიზოოტიური ბიუროსგან ახალი სია მიიღო. მასში ის ქვეყნებია ჩამოთვლილი, საიდანაც მასობრივად გაჟნეილი საშიში დაავადებების გამო ხორცის თავისუფალი იმპორტი აკრძალულია. სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრის ბრძანებით, ამ ქვეყნებში ვეტდეპარტამენტს მუდმივი წარმომადგენლები ეყოლება, რომლებიც ხორცის გრაგისთანობას ადგილზევე, საქართველოში ტრანსპორტირებამდე შეამოწმებენ. თუ გავითვალისწინებთ, რომ ახალი სიის მიხედვით პირუტყვის თურქული დაავადება მსოფლიოს 62, ჯილდხი — 53, ხოლო ჭირი — 42 ქვეყანაშია დაფიქსირებული (ღარაფერს ვამბობთ სხვა წვრილ-წვრილ დაავადებებზე), ალბათ უახლოეს მომავალში საგარეო საქმეთა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროების გაერთიანება მოგვიწევს...

საბიუჯეტო ომი

უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოში ბიუჯეტის მიღებასთან დაკავშირებით ამტყდარი აურზაური დასასრულს უახლოვდება. მიუხედავად ოპოზიციური ფრაქციების მცდელობისა, სახელისუფლებო ძალებმა პარლამენტში ხმების საჭირო რაოდენობის მოპოვება მაინც მოახერხეს. მანამდე კი იყო კამათი, ლანძღვა-გინება, დაპირებები ლამის მუდმივი დეპუტატობის შემოღების თაობაზე... როდესაც ბიუჯეტის მისაღებად განწყობილი დეპუტატების სხვადასხვა გზით დანაშაულებამ არ გაჭრა, დეპუტატებმა პროტოკოლი მოიშველიეს და მირიან გოგიაშვილს ლამის ფინანსთა მინისტრობის დამადასტურებელი მონშობა სთხოვეს. გიორგი ბარამიძის მიერ დასმული შეკითხვა დაახლოებით ასე ჟღერდა — პრეზიდენტმა თუ იცის, აქ რომ ხარო... ხანმოკლე კამათის შემდეგ ხელისუფლებამ ჩათრევას ჩაყოლა ამჯობინა და შუალამისას კანცელარიიდან გოგიაშვილის რწმუნების დამადასტურებელი დოკუმენტი მოიტანეს. განზილებულ ოპოზიციას ისლა დარჩენოდა, სდომათა დარბაზი დაეტოვებინა და კენჭისყრისთვის თვალყური „გალიორკებიდან“ ედევნებინა. ბიუჯეტი პირველი მოსმენით, 129 ხმით რვის წინააღმდეგ მიიღეს. მაგრამ დასასრული ჯერ კიდევ შორს არის და მთავარი ბრძოლა მეორე მოსმენაზე გაიმართება, როდესაც დეპუტატებმა სხვადასხვა სფეროსა და უწყებისთვის თანხების (ანუ „წილების“) საკითხი უნდა გაარჩიონ.

კავკასიელაზი პრეზენტს „პაპრონებთან“ ასვენან?

აზერბაიჯანის თავდაცვის მინისტრმა ოფიციალური წერილით მიმართა ამ ქვეყანაში მოქმედ დიდი ბრიტანეთის საელჩოს. წერილში სხვა მრავალთა შორის სომხეთის რესპუბლიკის ავ ზრბაგებზეა ლაპარაკი. უფრო მეტიც, მასში პირდაპირ არის მითითებული, რომ უახლოეს მომავალში სომხეთის არმია მაგისტრალურ ნავთობსადენზე დივერსიული აქტის, ან იერიშის განხორციელებას გეგმავს(!). მომქმ და მზიურ რესპუბლიკას ვალში არც სომხეთი დარჩენია. ვლადიმირ პუტინთან შეხვედრისას რომერტ ქიარანიანმა უკანასკნელ წლებში სომხეთის მიმართ აზერბაიჯანის მიერ განხორციელებულ აგრესიასა და ათასობით მსეცუურად დახოცილ სომეხ მოქალაქეზე ისაუბრა. თავის მხრივ, პუტინმა სომხეთს უსაფრთხოების დაცვაში დახმარება აღუთქვა და საქართველოდან გადაყვანილი რუსი სამხედროებისთვის იდეალური პირობების შექმნისთვისაც მზურვალე მადლობა გადაუხადა.

თან გაათავისუფლეს, თან ღაიჩიკავს...

ფოთში დაკავებულ ჩეჩენ დევნილს რუსეთს არ გადასცემენ. უზენაესმა სასამართლომ მთანმინდა-კრწანისის სასამართლოს გადაწყვეტილება გააუქმა და აბდულ-ჰამიდ ალიევის გათავისუფლების გადაწყვეტილება მიიღო. მიუხედავად ამისა, ალიევი პატიმრობაში მაინც რჩება. ციხეში ყოფნისას ზადრაგთან მომხდარი ინციდენტის გამო საოლქო სასამართლო იმავე დღეს ჩეჩენ დევნილს აღმკვეთი ღონისძიების სახით პატიმრობა სამი თვით გაუგრძელა. ალიევი ფოთში საზღვრის უკანონოდ გადმოკვეთის გამო დააკავეს. მას შემდეგ ქართველმა საპარტალდამცველებმა მოსკოვიდან მიიღეს მასალები, რომლის მიხედვითაც ალიევი 1997 წელს რუსეთში ჩადენილი მკვლელობისთვის იძებნებოდა.

მისკარიშვილს პაპიშვილს

გენერალურმა პროკურატურამ უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოს დეპუტატ პეტრე ცისკარიშვილისთვის იმუნიტეტის მოხსნის წინადადებით მიმართა. ნაციონალური მოძრაობის წევრის წინააღმდეგ პროკურატურაში სისხლის სამართლის საქმე პარლამენტში მომხდარი ინციდენტის გამო აღიძრა. მაშინ ცისკარიშვილსა და „მემარჯვენეებს“ ერთ-ერთ ლიდერს, დავით საგანელიძეს შორის მომხდარ ჩხუბს საგანელიძის მძიმე ფიზიკური ტრავმა მოჰყვა. მიუხედავად იმისა, რომ თავის დროზე დეპუტატებიც დამნაშავეს მთელი სიძაცრით დასჯას მოითხოვდნენ, ამჯერად პარლამენტში ბიუჯეტის განხილვის დღეს ცისკარიშვილის საკითხის წამოწევა საეჭვოდ მიჩნევის. ამ საკითხთან დაკავშირებით პარლამენტში მისულ გენერალურ პროკურორს ისიც უთხრეს, რომ ცისკარიშვილისთვის იმუნიტეტის მოხსნა პოლიტიკური ანგარიშსწორების საბაბი არ უნდა გახდეს...

პიხილ სააკაშვილი არ მსრავა...

საკრებულოს დაუდგეარმა თავმჯდომარემ დედაქალაქის გამგეობებს და სამეურნეო სამსახურებს შეუტია. ამჯერად მისი რისხვა ვაკე-საბურთალოს რაიონის გამგებელს დაატყდა. დავით სულაძეს დიდხანს მოუწია სააკაშვილისთვის ახსნა-განმარტების მიცემა, თუ რატომ არ ჰქონდათ დადებული ოფიციალური ხელშეკრულება მის შენობაში იჯარით მყოფ კერძო ფირმებს. ვაკე-საბურთალოს გამგებელმა ვერც ერთ-ერთ ოთახში აღმოჩენილი ქსეროქსის აპარატის წარმომავლობა განმარტა და ვერც მის რაიონში არსებული „ლევი“ ავტოსადგომების საჭიროება დაასაბუთა.

ნავთოგსადენი არ გაუყვანით და ღიპარსიკი პაპ ღაიფო?

დივერსიული აქტის შეფასება მისცა ნავთობის კორპორაციის თავმჯდომარემ, გააქანტურიამ ბაქო-სუფსის ნავთობსადენზე გასულ კვირას მომხდარ დაზიანებას.

ნავთობსადენიდან მომხდარი გაჟონვის შედეგად გორის ახლოს მდებარე სასოფლო სავარგულები დაზიანდრდა. ადგილზე ოპერატიულად გასული „ბრიტიშ პეტროლიუმის“ ექსპერტთა აზრით, გამორიცხულია ავარია ნავთობის უკანონო რენვის შედეგი ყოფილიყო. ჭანტურიას თქმით, ნავთობის დაღვრით გამოწვეული ზარალი უმნიშვნელოა, რადგან დამკვეთმა სარქველებმა დროულად იმოქმედა.

აღსანიშნავია, რომ არცთუ დიდი ხნის წინ ამავე რაიონში კატასტროფა განიცადა „ბრიტიშ პეტროლიუმის“ კუთვნილმა სარკინიგზო შემადგენლობამ, რომელსაც პირველადი ნავთობით დატვირთული ცისტერნები გადაჰქონდა.

ოუიხიალური პიხიმი

თბილისში ოფიციალური ვიზიტით იმყოფებოდა დსთ-ის აღმასრულებელი მდივანი იური იაროვი. იგი თბილისში ბაქოდან ჩამოვიდა. იაროვის ვიზიტის ძირითადი მიზანი თანამეგობრობის ქვეყნების ლიდერთა არაფორმალური სამიტის მომზადება იყო, თუმცა საგარეო პოლიტიკური უწყების ხელმძღვანელსა და განსაკუთრებულ საქმეთა მინისტრთან შეხვედრისას მხარეებმა აფხაზეთში მყოფი რუსეთის სამშვიდობო ძალების მანდატი და სოჭი-სოხუმის სარკინიგზო მოწაკვეთის აღდგენაც განიხილეს.

სოხვეა სტაბილური ვიხილა?

აქამდე აფხაზი სეპარატისტები ყოველგვარ მოსაზრებას ან ინიციატივას აფხაზეთიდან რუსი სამშვიდობების გაყვანის შესახებ ისტერიული კომენტარებით ხვდებოდნენ. ამჯერად კი პრეზიდენტ შევარდნაძის მორიგ განცხადებას ცისფერჩაფხუტიანთა გაყვანის თაობაზე სრულიად მშვიდად შეხვდნენ.

სერგი შამბას განცხადებით, სოხუმი ამის წინააღმდეგი არ იქნება, რადგან არძინბას ხელისუფლება მზად არის, საკუთარ თავზე აიღოს აფხაზეთში სიტუაციის გაკონტროლება, მათ შორის ქართველი პარტიზანების ალაგმვაც. თუ გავითვალისწინებთ, რომ არძინბას არათუ აფხაზეთის, უკვე საკუთარი თავის გაკონტროლებაც აღარ შეუძლია, ძნელი მისახვედრი არ არის, ამჯერადაც ვისი იმედი აქვთ აფხაზ სეპარატისტებს...

პუნაზი და რუსი პელა რიგვანი

31 იანვრის მოახლოებასთან ერთად რუსული სამშვიდობო ჯარები აფხაზეთში პროვოკაციულ ქმედებებს აგრძელებენ. რომ არა შემთხვევითობა, გალის რაიონის სოფელ ჩელაღში განლაგებული რუსეთის სამშვიდობო ძალების 204-ე საგუშაგოს დაცხრილვა ქართულ მხარეს ან „გაურკვეველი წარმოშობის ბანდორომირებებს დაბრალდებოდა“. როგორც გაირკვა, სამშვიდობოებზე თავდასხმა ამავე სოფლის პოლიციის ქვეგანყოფილების უფროსმა ალიკ ხაშბამ განახორციელა. ინციდენტს მსხვერპლი არ მოჰყოლია. შემთხვევის ადგილზე მოკლევნა ჩაატარა ოთხმხრივმა საგამოძიებო ჯგუფმა.

ქართული, აფხაზური და რუსული მხარეების წარმომადგენლები, აგრეთვე გაეროს სამხედრო დამკვირვებლები ინციდენტის მიზეზებს უახლოეს მომავალში, ჭზუბრხინჯის შეხვედრაზე გააანალიზებენ.

საგანგებო სტაბილია

სანამ პარლამენტში პროსტიტუციის ლეგალიზების პრობლემაზე მსჯელობენ და საბოლოო გადაწყვეტილებამდე მისვლა უჭირთ, კანისა და ვენერიულ სნეულებათა კვლევითი ინსტიტუტი განგაშის ზარებს არისცხება — არავითარი ლეგალიზაცია, პროსტიტუციას, პირიქით, უნდა ვებრძოლოთ და მეტად სავალალო სტატისტიკურ მონაცემებს აქვეყნებს — საქართველოში 50 ათასი წყვილის უშვილობის მიზეზი გადატანილი ვენერიული სნეულებები ყოფილა. ზემოხსენებული ინსტიტუტის ანონიზურმა განყოფილებამ უკვე 86 წკის უმკურნალა, რომელთაგან 30% ჰომოსექსუალისტი, ხოლო 847 პაციენტი ქალიდან 58% პროფესიონალი მეძავი ყოფილა.

გეოგრაფიკულ პანისში წვრთნილენ?

საქართველოს უშიშროების სამინისტრომ ბრიტანეთის სპეცსამსახურებისგან პანკისის ხეობაში სხვადასხვა სახის მომწამლავი ნივთიერების დამამზადებელი საამქროს არსებობის შესახებ მიიღო ინფორმაცია. ვარაუდობენ, რომ საამქროს მესვეურებს კავშირი აქვთ საერთაშორისო ტერორისტულ დაჯგუფებებთან. ქართული სპეცსამსახურები ამ ინფორმაციას ამოწმებენ. თუმცა უშიშროების მინისტრის განცხადებით, პანკისში ბოევიკთა სასწავლო ბაზის არსებობის შესახებ იგი მთელი წლის მანძილზე ლაპარაკობდა.

ვალური ხაზურძანია ამ ინფორმაციაში სენსაციურს ვერაფერს ხედავს. უშიშროების სამინისტროში აცხადებენ, რომ უცხოელმა კოლეგებმა ქართულ მხარეს დამატებითი დამადასტურებელი საბუთები უნდა წარუდგინონ.

ოუიხიალური ლაჟოვა პარლამენტში

პარლამენტის მეორე რიგგარეშე სხდომაზე 2003 წლის ბიუჯეტის განხილვა კვლავ არ დანყებულა. დეპუტატებმა პირველ საკითხად აფხაზეთის პრობლემა გამოიტანეს. თუმცა რაც უნდა უცნაურად ჩანდეს, დეპუტატებმა გადაწყვიტეს, რომ 20 იანვრისთვის რუსეთში დაგეგმილი სპიკერის ვიზიტის დასრულებამდე პარლამენტი აფხაზეთის საკითხს მხოლოდ განიხილავდა და არავითარ დადგენილებას არ მიიღებდა. დისკუსია და მკერდში მჯილების ბაგუნი გვიან ღამემდე გაგრძელდა. დეპუტატები მნიშვნელოვან შეთანხმებამდე მივიდნენ — ყველა მათგანს ძალიან უყვარს სამშობლო და აფხაზეთი დასაყარგად არ ემეტება!

პაჟაჟი ქიჟიჟი ქოჟიჟი პაჟოჟიჟი...

16 იანვარს, ალბათ, ყველაზე ბედნიერი ამერიკის პრეზიდენტი ჯორჯ ბუში იქნებოდა — ამ დღეს გაეროს ინსპექტორთა სპეციალურმა ჯგუფმა ერაყში, ბაღდადის მახლობლად 11 ქიმიური ქობინი აღმოაჩინა. აღმოჩენას ჰუსეინის რეჟიმის პრესკონფერენცია მოჰყვა, სადაც ერაყელმა განაცხადეს, რომ ქობინები ძველისძველი და გამოუსადეგარი იყო. თუმცა გაეროს ინსპექტორები სრულიად სანაინალდეგოს ამტკიცებენ. მოგვიანებით ერთ-ერთი ცნობილი ერაყელი ფიზიკოსის ბინის ჩხრეკისას ბირთვულ იარაღთან დაკავშირებული სპეციალური ლიტერატურაც აღმოაჩინეს. მიუხედავად ამერიკის შეერთებული შტატების მოსახლეობის წინააღმდეგობისა, გამორიცხული არ არის, ბუშის ხელისუფლებისთვის ინსპექტორების კვლევის შედეგი ომის დანწყების საბაბად იქცეს (იხ. გვ. 8-9).

პაჟიჟაჟი თჟიჟიჟი პიჟიჟიჟი?

მიუხედავად იმისა, რომ თურქეთის მოსახლეობის აბსოლუტურ უმრავლესობას არ სურდა ერაყის წინააღმდეგ საომარ კამპანიაში მონაწილეობა, თურქეთის ხელისუფლება მოულოდნელად მაინც დათანხმდა შეერთებულ შტატებს, რომ მის ტერიტორიაზე 15 ათასი ჯარისკაცი განათავსოს. თურქეთის უეცარი თანხმობის მიზეზი მალევე გაირკვა — ამერიკამ სპარსეთის ყურის კონფლიქტში მონაწილეობისას შესაძლო ეკონომიკური ზარალის ასანაზღაურებლად, თურქეთს კომპენსაციის სახით წინასწარ 14 მილიარდი დოლარის ოდენობით შეღავათიანი კრედიტი გამოუყო.

როგორც ჩანს, თურქეთი ამერიკელების დახმარების სანაცვლოდ მიღებული თანხებით ეკონომიკური კრიზისიდან თავის დაღწევას იმედოვნებს. თურქი და ევროპელი პოლიტიკოლებების ვარაუდით, ამის გამო შესაძლოა თურქეთს სერიოზული პრობლემები შეექმნეს მუსლიმანურ სამყაროსთან.

— სეიჟარს პოჟი სიჟაჟიჟი გეჟაჟაჟიჟი...

„ვამნიტკონელი სნაიპერის“ სახელით ცნობილი ჯონ-ალენ მუჰამედის თანამზრახველის, ჯონ ლი მალვოს ბედი არასრულწლოვანების გამო აქამდე გაურკვეველი იყო (რამდენიმე თვის წინ წყვილი თავზარს სცემდა ადგილობრივ მოსახლეობას), ახლა კი ვირჯინიის სასამართლოს დადგენილებით, ჯონ ლი მალვოს სრულწლოვანივით გაასამართლებენ, მიუხედავად იმისა, რომ იგი ჩვიდმეტი წლისაა.

ფერფაქსის საგრაფოს პროკურორის განცხადებით, მალვომ 13 ადამიანი მოკლა. ეს საკმარისი არგუმენტი იმისათვის, რომ დაკვებული სრულწლოვანის შესაბამისად გაასამართლონ. მეორე ეჭვიმანისის, 42 წლის ჯონ-ალენ მუჰამედის სასამართლო პროცესი კი ოქტომბერში დაიწყება. დანაშაულის დამტკიცების შემთხვევაში მუჰამედს სიკვდილით დასჯა ემუქრება.

მიუხედავად მოწვევებითი სიმშვიდისა, სამშლიანი „შესვენების“ შემდეგ მსოფლიოში კვლავ დენტის სუნი დატრიალდა. ამჯერად ფართომასშტაბიანი საომარი მოქმედებები სპარსეთის ყურეში მნიშვნელოვან და ეს მოვლენა საქართველოზე გავლენას უთუოდ იქონიებს. მეორე საკითხია, რამდენად პოზიტიური იქნება იგი...

აღმოსავლეთში დაძაბული ვითარების ფონზე სიტუაცია არც კავკასიაში სტაბილური. გასულ კვირაში აზერბაიჯანმა და სომხეთმა ერთმანეთს უკვე დიპლომატიის მაღალ დონეზე შეუტყეს — აზერბაიჯანის თავდაცვის მინისტრმა დიდი ბრიტანეთის დიპლომატიურ უწყებას საგანგებოდ აცნობა სომხეთის მხრიდან ნავთობსადენზე შესაძლო დარტყმის შესახებ, ხოლო სომხეთის პრეზიდენტმა ქოჩარიანმა, ვლადიმირ პუტინთან უმაღლესი დონის შეხვედრაზე, აზერბაიჯანული ავრესიის შესახებ დაიჩივლა და ჩრდილოეთი კეთილისმყოფელისგან ყველანაირი თანადგომის დაპირება მიიღო. სომხეთისადმი კეთილგანწყობის პარალელურად, რუსეთი აფხაზეთში პროკოვაციულ ქმედებებს აპტიურებს.

გავლენიანი რუსი ანალიტიკოსები ხშირად აკეთებდნენ აქცენტს რუსეთისა და ამერიკის მოლაპარაკებაზე კავკასიასა და სპარსეთის ყურეში პოზიციების გაცვლის თაობაზე. როგორც ჩანს, აფხაზეთში დაწყებული პასპორტიზაცია და სარკინიგზო მიმოსვლა შემთხვევითი არ არის. ქართული მხარე გაპროტესტებას გაეროს უშიშროების საბჭოს მოახლოებულ სხდომაზე აპირებს. 31 იანვარს რუს მშვიდობისმყოფელთა მანდატი იწურება. საქართველოს პრეზიდენტის მკაცრ განცხადებას, მისი ლეგიტიმურობის შეწყვეტის შესახებ, რუსული ისტებლიშმენტის ისტერია მოჰყვა. სათათბიროს სპიკერმა, გენადი სელენიოვის მხრიდან პირდაპირმა მუქარამ გაიჟღერა — თუ საქართველოს ომი და სისხლის ღვრა სურს, მაშინ შეუძლია რუს სამშვიდობოებს მანდატი გაუშუქოს...

ამ მუქარას რუსეთ-საქართველოს მაგისტრალური გაზსადენის საფუძვლიანი დაზიანებაც ემთხვევა, რის შედეგად მწყობრიდან გამოდის ყველა, მათ შორის სარეზერვო(!) ბაზეზიც კი.

ზამთარში გაზის გამორთვა ენერგეტიკულ კრიზისსაც ნიშნავს, რადგან გაზი შეუწყდება სომხეთსაც, რომლის თბოელექტროსადგური შესაძლებელია, ელექტროენერგიას ვეღარ გავანდის.

თუ ორიოდე წლის წინ, დედაქალაქში აბსყდარ „ელექტროაპოს“ და ქუჩებში დაწებულ საბურავების კოცონებსაც გაეიხსენებთ, ძნელი მისახვედრი არ უნდა იყოს, სიო საიდანაც ქრის... დასასრულ, რუსეთში საქართველოს პარლამენტის სპიკერის მომავალი ვიზიტიც გაეიხსენოთ. როგორც ჩანს, რუსეთმა ქართული პოზიციების მოთელვა უკვე დაიწყო. მიუხედავად საკმაოდ რთული პოლიტიკური ვითარებისა, ქართველი კანონმდებლები „ქართულ“ ტრადიციებს არ ღალატობენ და მუშეტი-კრივისგან თავისუფალ დროს ერთმანეთს სამშობლოს სიყვარულის გამომხატველ ზეპირსიტყვაობაში ეჯიბრებიან.

ვსაუბრები საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს გენერალური შტაბის სტრატეგიული კვლევების ცენტრის უფროსს **პაპა აკი-ტაძეს**:

— მსოფლიო პოლიტიკურ ვითარებას რაც შეეხება, ამჟამად დაძაბულობის ცენტრმა მართლაც სპარსეთის ყურისკენ გადაინაცვლა, მიუხედავად იმისა, რომ არცთუ ცოტა ხნის წინ მსოფლიოს ყურადღება კორეის ნახევარკუნძულისკენ იყო მიპყრობილი. მართალია, გადამწყვეტი სიტყვა გაეროს ინსპექტორთა ჯგუფმა უნდა თქვას, მაგრამ, როგორც ჩანს, დასავლეთის კოალიცია ძალიან მალე სპარსეთის ყურეს უკვე სერიოზულად მიხედავს. ამერიკაზე რომ არაფერი ვთქვათ, დიდ ბრიტანეთის სამხედრო ძალების ამგვარი მობილენობა ლოკალურ რეგიონში უკანასკნელი 20 წლის მანძილზე, ფოლკლენდის კუნძულებისთვის ომის შემდეგ არ მოუხდენია. სხვათა შორის, საინტერესოა, რომ დასავლური პრესის მიხედვით, ევროპელებისგან განსხვავებით, ამერიკის მოსახლეობის დაახლოებით 80% ერაყში სამხედრო მოქმედებების დაწყებას მხარს უჭერს. ისიც ფაქტია, რომ ჰუსეინის რეჟიმი მასობრივი განადგურების იარაღს მართლაც აწარმოებს. ამ

ფაქტს, გაეროს ინსპექტორთა მიერ ქიმიური ქობინების აღმოჩენის გარდა, ქურთების და, სხვათა შორის, ირანელების წინააღმდეგ განხორციელებული ქიმიური შეტევაც ადასტურებს.

გარდა იმისა, რომ ჰუსეინის რეჟიმი საფრთხეს უქმნის საერთაშორისო საზოგადოებრიობას, რასაკვირველია, აქ უდიდეს როლს გეოპოლიტიკური ინტერესებიც თამაშობს. ნუ დავგვიწყნებთ, რომ ნავთობის დაზვერილი მარაგების მიხედვით, საუდის არაბეთის შემდეგ ერაყი მსოფლიოში მეორე ადგილზეა.

რაც შეეხება საქართველოს: სპარსეთის ყურეში ჯერ კიდევ წინა ესკალაციის დროს ბევრი ექსპერტი ლაპარაკობდა რუსეთსა და ამერიკას შორის კარტ-ბლანშის შესაძლო გათამაშებაზე, ზოგიერთი მათგანი იმედით, ზოგიც შიშით. ფაქტია, რომ

ლიგიური თვალსაზრისის გამოთქმისთვის სიკვდილით სჯიან... მეორე მხრივ, თუნდაც ერაყში ნავთობის ინფრასტრუქტურა დიდი წარმატებით განვითარდეს, ელემენტარული ლოგიკის ამბავია, რომ დასავლეთისთვის უმჯობესი იქნება ნავთობის ერთადერთი წყაროს გარდა რამდენიმე, მყარი ალტერნატივა ჰქონდეს.

— **ალბათ კავკასიაზე სიტყვა „მყარი“ ნაკლებად ითქმის, რადგან აზერბაიჯანი თურქეთისკენ მიიღებს, ამ უკანასკნელის „მოხსნელ“ მტერ, რუსეთი კი აქტიურად ათამაშებს სომხეთის კარტს. რეგიონში გაფლანგულ ლაპარაკსაც არც რუსეთის მიერ საქართველოში ჩადებული „ნელი მოქმედების ნაღები“ უნდა დაგვიწყნოთ და არც ის ბერკეტები, რომლის მეშვეობითაც ჩვენს ჩრდილოელ მეზობელს საქართველოზე**

სომხეთს თავდაცვისათვის ჩვენზე რეაქტორ მეტი თანხა ემეცება...

ზეგულენის მოხდენა შეუძლია...

— გამოქირდება იმის თქმა, რომ სომხეთი ერთპიროვნულად პრორუსულად არის განწყობილი. პირადად მე მქონია შეხება სომხეთის აკადემიურ წრეებთან და მეტ-ნაკლებად ვიცი მათი განწყობის შესახებ.

სომხებს რეგიონში თურქეთის შემოსვლა აზიანებდა და რუსეთი ამ ფაქტორის საკმაო წარმატებით იყენებს. დარწმუნებული ვარ, თუ საქართველო ნატოსკენ დრეიფს გააგრძელებს, სომხეთიც, დროთა განმავლობაში ჩვენკენ წაიშვება, რადგან მას მეტი გზა არ გააჩნია. რა ფორმით და როდის, სხვა საკითხია, მაგრამ ფაქტია, რომ გეოპოლიტიკური თვალსაზრისით, სომხეთი საქართველოზე დამოკიდებულია. თუკი საქართველოში დასავლეთის გამტარების ხარჯზე რუსეთის გავლენა შემცირდება, პროპორციულად გაიზარდება სომხეთის დასავლური განწყობაც.

— **დასავლეთის აშკარა კეთილგანწყობის პარალელურად, რუსეთი საქართველოს მიმართ პოლიტიკას ამძაფრებს. ფოთის პორტში ნავთობსადენის მიღების პირველი პარტიის შემოტანას ჩრდილოეთ ისეთი რუსეთ-საქართველოს გაზსადენის აფეთქება მოჰყვა, რაც, თავის მხრივ, ენერგოკრიზისს გამოიწვევს. გარდა ამისა, ატეხილი აუიოტაფის მიუხედავად, აფხაზეთში კვლავაც წარმატებით მიმდინარეობს პასპორტიზაცია, არც სოჭი-სოხუმის სარკინიგზო მიმოსვლა შეწყვეტილა...**

— რამდენად შემთხვევითი იყო ეს ავარია, ექსპერტებმა უნდა დაადგინონ. მანამდე კი, გამორიცხული მართლაც არაფერია. რაც შეეხება აფხაზეთს, მიუხედავად იმისა, რომ ქართველი პოლიტოლოგების ნაწილი აფხაზეთისთვის ეკონომიკური ბლოკადის მოხსნაში ცუდს ვერაფერს ხედავს, გამალებული პასპორტიზაციის თანხლებით ეს მოვლენა მართლაც ძალიან საშიშ ფორმებს იღებს; მით უმეტეს, თუ ეკონომიკური ბლოკადის მოხსნა მხოლოდ რუსეთთან მიმართებაში იქნება ნაგულისხმევი. სხვათა შორის, თვითონ რუსი პოლიტოლოგებიც აღნიშნავენ, რომ აფხაზეთში მიმდინარე მოვლენები სწორედ ამ მხარის რუსეთთან ინტეგრაციის ისახავს მიზნად. სადავო არ უნდა იყოს, რომ საერთაშორისო თანამეგობრობაში საქართველო და რუსეთი დამოუკიდებელ სუბიექტებად მოიაზრებიან — გენებზე, დე ფაქტო, გენებზე, დე იურე. არა მგონია, დიდი კვლევა-ძიება სჭირდებოდეს იმის გარკვევას, რომ მხოლოდ ერთი კერძო კომპანიის კაპრიზით იშვებოდა სახელმწიფო, როგორიც რუსეთია, მეორე ქვეყანასთან სარკინიგზო მიმოსვლას არ აწარმოებს. გარდა ამისა, კონფლიქტების მოგარების გამოცდილება ადასტურებს, რომ ეკონომიკური დარეგულირება მხოლოდ მას შემდეგ არის ეფექ-

ტიანი, როცა ვითარება პოლიტიკურად მოგვარდება. კვიპროსის მაგალითზე ვიმჯჯლოთ: მისი ბერძნული მხარე ევროსტანდარტების დონეზეა, მაგრამ ეს სულაც არ უჩენს სურვილს სილატაკეში მცხოვრებ თურქეთის ნაწილს, რომ კვიპროსი საბერძნეთის სასარგებლოდ გაერთიანდეს. ამდენად, ჩვენს შემთხვევაშიც ეკონომიკური ბლოკადის მოხსნა საქართველოს სასარგებლოდ ვერ იმუშავებს. ასე რომ, აფხაზეთში არსებული ტენდენცია უფრო საშიშია, ვიდრე ეს ერთი შეხედვით მოჩანს, ანუ ეკონომიკური ურთიერთობების გააქტიურებით და რკინიგზის გახსნით (არ დავგავიწყდეს რუსული პასპორტივები) აფხაზეთის რუსეთთან საბოლოო ასიმილაცია მოხდება.

— **არა მხოლოდ აფხაზეთის, არამედ სხვა მრავალი პრობლემის გადაჭრას ყველაზე მეტად ხელს ქართული პოლიტიკური „ელიტის“ ზედმეტი „მრავალფეროვნება“ უშლის ფაქტია, რომ თუნდაც იმეფ აფხაზეთთან მიმართებაში ერთპიროვნულად განსაზღვრული პოზიცია არ არსებობს. ქვეყანაში არსებული ფეთქებად სამშვიდობო ვიზიტი რეგარეზულ მონეულ სესიაზე, დეპუტატები მიუღი სერიოზულო**

ბით თანხმდებიან, აფხაზეთის შესახებ არავითარი გადაწყვეტილება არ მიიღონ და უზრალოდ იმჯჯლონ(?)

— პოლიტიკოსთა ქმედებაზე კომენტარის გაცემა გამოქირდება (ახალს ვერაფერს ვიტყვი), მაგრამ ფაქტია, რომ ერთპიროვნული პოზიციის ჩამოყალიბება მართლაც დროული და საჭიროა, რადგან სხვაგვარად რეალურ შედეგს ვერ მივაღწევთ და კვლავაც „უზრალო მსჯელობის“ დონეზე დავრჩებით. საერთო სახელმწიფოებრივი მიდგომა მით უმეტეს არის აუცილებელი, როდესაც ესოდენ მნიშვნელოვან რეგიონში ვიმყოფებით; უპირველეს ყოვლისა, ყურადღება ისევ და ისევ თავდაცვის სფეროს განვითარებას უნდა მიექცეს. ჩვენთან ხშირად ლაპარაკობენ ნატოში ინტეგრაციისაზე. ამ ორგანიზაციას თავისი, ოფიციალურად დაწესებული სტანდარტები აქვს, ვთქვათ, საერთო-ერთოვლი შემოსავლის რა ნილი უნდა იხარჯებოდეს ქვეყნის შეიარაღებულ ძალებზე. ალბათ საზოგადოებამ ნაკლებად თუ იცის, რომ ამ მაჩვენებლით საქართველო პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში უკანასკნელ ადგილზეა. ვერავინ იტყვის, რომ მეზობელ სომხეთს ჩვენზე მეტად ულხინს, მაგრამ ფაქტია, რომ მის ბიუჯეტში თავდაცვისათვის ჩვენსაზე ზუსტად

რვაჯერ უფრო მეტი თანხა გამოყოფილი. დასკვნებით თავად გააკეთეთ, შეიძლება ვილაპარაკოთ პრობლემის სერიოზულობაზე (აფხაზეთზე) და არ გააჩნდეს მინიმალური თანხებიც კი, რომელიც თავდაცვას გამოუყვეს, მაგრამ არ აძლევს, ელემენტარულად სახელმწიფოს ხომ უნდა შეგნევდეს ძალა, რაიმე პროვოკაციის შემთხვევაში ადეკვატურ პასუხზე იფიქრო.

— **თქვენ მიერ ნახსენები დაუფინანსებლობის პრობლემა რამდენად მოახერხებს ამას საქართველო, მით უმეტეს, რომ ბოლო ხანს ქართულ მედიაში გამოჩნდა ცნობები საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში მასალოდნელი ანტიკომინალური ოპერაციების შესახებ...**

— რამდენადაც მე ვიცი, ეს ცნობები ძალოვნმა მინისტრებმა ჯერჯერობით უარყვეს. თუმცა, კვამლი უცეცხლოდ არ ჩნდება და გამორიცხული არაფერია — შესაძლოა, საფრთხე სხვა მხრიდანაც მოდიოდეს. მე მაინც მჯერა, რომ კონფლიქტის ახალი კერები საქართველოში აღარ შეიქმნება, თუ ისევ ჩვენზე არ შეეუწყვეთ ხელი მათ გაღვივებას. აქ კიდევ ერთი ზოგადი, დამამშვიდებელი ტენდენცია: იმ უზარმაზარ სიბრტყეზე, რომელსაც ბზევისსკი „ევრაზიის ბალკანეთს“ უწოდებს (ბალკანეთი, კავკასია, შუა აზია), კოსოვოს ომის შემდეგ ახალი კონფლიქტები აღარ წარმოქმნილა. ძველთაგან ზოგი ალმოიფერა, უფრო მეტი კი დაკონსერვდა. გარდა ამისა, იმედია, ჩვენი მხარე გამოცდილებაც იმოქმედებს და უახლოეს წარსულში დაშვებულ შეცდომებს აღარ გავიმეორებთ. საერთაშორისო საზოგადოებრიობის მხრიდან ჩვენი ქვეყნისა და რეგიონის მიმართ მზარდი ინტერესის მიუხედავად, სიფხიზლე არ უნდა დავკარგოთ, რადგან მზიანს რაც უფრო მივეუახლოვდებით, ბუნებრივია, დაინტერესებული მესამე ქვეყნის რეაქციაც უფრო გამაფრთხილებს. ჩვენთან ძალიან ხშირად ლაპარაკობენ რუსული სამხედრო ბაზების გაყვანის შესახებ. მკაცრი კონტროლის სისტემა თუ არ იქნება, სასესებით ადვილი შესაძლებელია, ამ ბაზების გასვლის პროცესში მოხდეს იარაღის დიდი რაოდენობით გადინება სუპერატისთვისად განწყობილ დაჯგუფებებში და განვითარდეს შეუქცევადი პროცესები, რაც არცთუ რთული წარმოსადგენია ჩვენს პირობებში და რომელთა ჩაქრობაც ძალიან გაგვიჭირდება. ამიტომაც, აჯობებს აქედანვე ვიფიქროთ უცხოეთის ქვეყნებში არსებულ პრაქტიკაზე და ამ პროცესის დასაწყისისთვის მზად იყოს საერთაშორისო ინსპექტორებით დავადასტურებული კომისია, რომელიც მკაცრად აღწუხავს და გააკონტროლებს რუს სამხედროთა თითოეულ ნაბიჯს.

დაჩი გრძელიშვილი



შურნალი თქვენი!

ინგეჩიუ, როელიც ბოლოელე ვერ შედგა, ანუ გაერთიანება იზა გიგოშვილთან

10 იანვარს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია II-მ კიდევ ერთხელ დააფიქსირა თავისი პოზიცია სახელმწიფო დროშასთან დაკავშირებით და განაცხადა, რომ როგორც ხუთჯვრიანი, ისე ერთჯვრიანი დროშა მისაღება ეკლესიისთვის, რადგან ეს ორივე ვარიანტი არის გაგრძელება ჩვენი ისტორიული ტრადიციისა.

მან ფართო საზოგადოებას შესთავაზა ერთჯვრიანი დროშის ვარიანტი, რომელიც ხელისუფლებას ეკლესიის მიერ ჯერ კიდევ 1997 წელს წარედგინა განსახილველად. ეს არის თეთრ ფონზე გამოსახული ტოლმკლავი შინდისფერი ჯვარი, რომელსაც ლურჯი ზოლები დაჰყვება.

სამწუხაროდ, პატრიარქის განცხადება ტელევიზიით არასწორად გაშუქდა, რამაც შექმნა საშიშროება საპატრიარქოს პოზიციის პოლიტიზებისა. ეს კი ჩვენთვის სრულიად მიუღებელია, რადგან ეკლესია ყოველთვის იყო და განსაკუთრებით დღევანდელი მრავალფეროვანი პოლიტიკური სპექტრის პირობებში უნდა იყოს ერის ერთიანობის გარანტი. ამდენად, რომელიმე პოლიტიკური ძალისადმი მიკერძოებული დამოკიდებულება ჩვენთვის დაუშვებელია.

საპატრიარქო სთხოვს დაპირისპირებულ მხარეებს, შეწყვიტონ კამათი დროშის სადავო ვარიანტთან დაკავშირებით და განიხილონ ეკლესიის მიერ შემოთავაზებული წინადადება ერთჯვრიანი დროშისა.

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის უწმინდესის და უნეტარესის ილია II-ის მიერ ხელისუფლებისთვის შეთავაზებული სახელმწიფო დროშის ესკიზის სიმბოლიკის შესახებ განმარტება ვთხოვეთ საპატრიარქოს პრესცენტრის წარმომადგენელს **ზურაბ ცხომიძეს**:

— განმარტებისთვის მე პირდაპირ პატრიარქის სიტყვებს გავიმეორებ. როდესაც ერთჯვრიანი დროშის ესკიზი შესთავაზა უწმინდესმა და უნეტარესმა სახელმწიფოს, მაშინ თქვა: „თუ რაღაც მიზეზებისა გამო, ეს დროშა არ იქნება მიღებული, როგორც სახელმწიფო დროშა, ჩვენ უნდა გვახსოვდეს, რომ ჯვრის გამოსახვა დროშაზე აუცილებელია და ამ შემთხვევაში, საქართველოს დროშა ერთჯვრიანი უნდა იყოს. და აი, აქ წარმოდგენილია ერთ-ერთი ასეთი ესკიზი, ვარიანტი ერთჯვრიანი დროშისა.



თეთრ ფონზე გამოსახული ჯვარი თავიდან ბოლომდე გასდევს ამ თეთრ ფონს. თეთრი ფონი სიმბოლურად საქართველოს ნიშნავს, მასზე გამოსახული ნიშნები ჯვარი — ეს არის ძალიან ღვთისა, სიმბოლო გამარჯვებისა. ნიშნები ჯვარს ცოტა მოცილებით მისდევს ლურჯი ზოლი. თუკი მას დააკვირდებით, ამ ლურჯ ზოლს განსხვავებული სიგანე აქვს: ერთი უფრო ვიწროა, მეორე კი უფრო ფართო. ეს არის ერის სიმბოლო, რომელიც მთლიანდება ჯვრის, ღვთის ძალის გარშემო და წვრილი ზოლი ნიშნავს ახალ თაობას, ხოლო ფართო ზოლი — უფროს თაობას და ორივე არის გაერთიანებული უფლის მიერ. როგორც თავად ჯვარი, ასევე ერის განმასახიერებელი ლურჯი ზოლებიც გადადის უსასრულობაში, რაც სიმბოლურად ღმერთთან კავშირს გულისხმობს.“



ყველა მისი ნახატიდან დიდი ტკივილი იყურება. ლექსები კი მისი აფორიაქებული სულის გამოძახილია: „ექვსასმეოცე თენდება ღამე, ოთახში წმინდა სანთელი ტირის, ექვსასოცივე გადავიტანე მე უშენობის სიცივე დაძლიის“...

ან კიდევ: „და როცა ჟამი დადგება ჩემი, ჩუმიდ გავყვები მე იმ გზას, აღმა, თან გამოყოფით ქართული ხმები და იგალობოს ქართველმა ქალმა“.

გისოსებს მიღმა დრო თავისი დინებით მიდის. მისი ბაბუა და ბიძაშვილი ისე გარდაიცვალნენ, შუქრიმ ვერ ნახა, ვერც უკანასკნელ გზაზე გააცილა... ბევრი ლექსი და ნახატი ამ ტკივილმა დაანერგინა. „თავის უდანაშაულობასა და სიმართლის გამარჯვებაში დარწმუნებული შუქრი კატეგორიულ უარს აცხადებს მსჯავრდებულის სტატუსით საქართველოში დეპორტაციიდან და იმედის თვალთ სტრასბურგს შეჰყურებს. გთხოვთ ნუ განსჯით მეცადრეად მისი შინაგანი სამყაროს თვითგამოსახვის პირველ ცდას...“, — ვვითხოვთ გამოფენის მოსაწვევ ბარათში.

გამოფენის გახსნის წინა დღეს პაატა ბურჭულაძის ვაჟს მესიჯი გამოუგზავნია ახლობლებისათვის: — ძალიან ვღელავ, ისეთი გრძნობა მაქვს, თითქოს ამ გამოფენას მეც თბილისში მოგვყვებიო... ასეთი განცდა სდევდა თან მისი ლექსებისა და ნახატების სამშობლოში დაბრუნებას...

ლელა ჯიგაშვილი

ახალ წლამდე, რამდენიმე კვირით ადრე ტელეფონით დაგუჟავშირდი იზა გიგოშვილს. ისეთი დაღლილი ხმა ჰქონდა, მაშინვე გადამენურა ინტერვიუს იმედი, მაგრამ მან მეორე დღესვე დამიბარა შინ.

კარი ბატონმა მერაბ თავაძემ (ქ-ნ-ი იზას მეუღლე — მ.ბ.) გამიღო და იმ ოთახში შემიძღვა, სადაც ქალბატონი იზა იწვნა. ვიცოდი, რომ იგი ბოლო დროს ავადმყოფობდა, მაგრამ ასეთ დასუსტებულს თუ ვიხილავდი, არ მეგონა. გული შემეკუმშა. უმალ მისი მშფოთვარე და მგრძნობიარე გრუსე გამახსენდა „კავასიური ცარცის წრიდან“. ვუთხარი კიდევ: თქვენსავით არავის უკითხავს პატარა მიხეილისთვის — „კიდევ ტირი, მიხეილ? გმია ალბათ. რა ვენა, რა გიყო, სად გიმოვო რძე?“ ამის გაგონებისას სახე გაეზადრა. ვატყობდი, რომ ტკივილი იმ წუთებშიც სტანჯავდა, მაგრამ მიუხედავად ამისა, თითქმის ოთხი საათი სვენებ-სვენებით მელაპარაკა ბევრ რამეზე. აღარ შემჩნერებია, რადგან მიხვდი, მას ჩემი მშვეობით სურდა თავისი ხალხისთვის ეთქვა ის, რასაც დიდი ხანია გულში ინახავდა.

იზა გიგოშვილი: — არის ჰეროდი, როცა რეკისორი და მსახიობიც გმირულ სულს ატარებენ და მას ეველადღებო, განსაკუთრებით კი სცენურ სამუშაოში, გამოხატავენ, მაგრამ დევნა ისეთი ხანაც, როცა ხელოვანი დროს მოერგება, მისი სული კი კინდება, სადაც იმდებოდა. ასეთი სამარცხვინო ჰეროდი სულ ახლახან, ახლა წარსულში გეკონდა. როცა ის დღეები მასხინდება, გული მტკიან. არადა, სელოვანმა დროს უნდა გაეჭროს... ასე იყო რუსთაველის თეატრშიც — რეკისორი თავისი სათქმელით დროს უსწრებდა, მაგრამ მერე, როცა ქვეყანა აიბრა, ჩვენთანაც უკუდამატრიალდა ეველადღებო... არ შეიძლება თავისუფლება თანხი მოგართვან. ასეთი თავისუფლება თავის სიბლეს და ღირსებას კარგავს, მის სიდიადეს ვერაძიფს იგრძნობ... 1992 წელს, მე და მერაბი მსახიობების ჯგუფთან ერთად გერმანიაში წავედით. წავიღეთ „ოიდიზაო მუჟე“. თითქმის 9 თვე დავეყვით იქ, ყოველ სპექტაკლზე ანმდღავი იყო. როდესაც დაგბრუნდით, რუსთაველის თეატრის ფოიეში განცხადება დაგვხდა გამოკრული. აკაკი ხიდაშელი, ელდარ სასლთსუჯიშვილი, გოგი თურქაშვილი, ირაკლი აფაქიძე და მე თეატრიდან გათავისუფლებულ-დათხოვნილები აღმოვჩნდით რეპერტიციზე გამოუცნადადობის გამო! არადა გამგზავნაბდე ჩვენს კასტროლებზე ოფიციალური თანხმობა ხელმოწერით დაადასტურა მაშინდელი კულტურის მინისტრმა დავით მაღრაძემ, ხოლო კასტროლებიდან წამატკიებით დაბრუნებულს კარი მოგვისურეს! სიმ სასაცილოა, სტერალი რომ არ იყოს?! მსელია გადმოცეთ ის გრძნობა, რომელიც მაშინ განვიცადე... ჩემთვის სმირად უკითხავთ, რა გეკარება ეველასე მტრადო? სამი რამ არ მივყარს ამქვეყნად: ტყუილი, უმადურობა და უსრდულობა. ეს სამი რამ სიმ არასდროს ყოფილა ქართული კაცისთვის დამასხიათებელი, მაგრამ დრომ მაინც მოიტანა ეს უკეთური თვისებები. ქართულმა საკუთარი ტყავის გადასარჩენად რატომ მოირგო ასეთი ნიღბი? თუ ადამიანს სინანულის გრძნობა არ გააჩნია, იგი არარაობაა. ასე მგონია, ქართველობა თავის ღირსებას მაშინ დაიბრუნეს, როცა სინდისი შეწუხეს, სინანული დაეუფლება. საქართველო კვლავაც რომ გაბრუნდებოდა, ამაში ეველ არასოდეს შემადრია...

ბოლო ხანს, როცა ავადმყოფობამ მინ გამოძეკა, უფრო სმირად ვეკონეს წარსულს, მეკობრებს... მე და ლია ვუდავ განუერული მეკობრები ვიყავით, დრომ ვერაფერი ავნი ჩვენს ურთიერთობას. ძალიან მიყვარდა ჯი ფერადი, რომელიც ტრავიკული ჰროვანა იყო, მის გარშემო გრცედი წარმოედგინა „კავასიური ცარცის წრე“. მუდამ ფაქიზი გრძნობით მაგონდება ბატონი ეროსი. მის ვკერდით თითქოს ღირსებები გემატებოდა, შერც მალდდებოდი და ისეთივე კეთილშობილი ხდებოდი, როგორიც თავად იყო. შემაყვება, რომ ზვიადს და მერაბს ახლოს ვიც-

ნობდი, მეცხრე კლასიდან. ერთი ჩემი ახლობელი მსახიობი მარჯანიშვილზე, რუსულ ეკლესიასთან ცხოვრობდა. მის ოჯახში ვიკრიბუდით სოლმე, ვეცნობოდით აკრძალულ ლიტერატურას. ზვიადი და მერაბი ისეთი ანთებულები იყვნენ, ისეთი გზებით ღანარაკობდნენ ეროვრულ სატკივარზე, ყოველივე ქართულზე, რომ სმირად მიტრია კიდევ... დიან, ჩემო კარგო, ამ მოკონებებით, ჩემი წარსულით დღეს ბედნიერი ქალი ვარ. ეველადღებო, რაზედაც კი შეიძლება ქალმა იოცნებოს, ისიც მსახიობმა, შემსრულებმა. არ მომკლება მაყურებლის სიყვარული,

ტამი და ოვაციები, ერთგული მეკობრები, მეუღლის სითბო და ყურადღება, შეიღების აღერსი... მეუას კარგი რმადი, სიძე და შვილიშვილები, ერთი სიტყვით, სამდურავი ნამდვილად არ მეთქმის არავისზე და არაფერზე... მერე რა, რომ ავადმყოფობამ ხელი დამრია. ესეც ჩაივლის. ამ სამი წლის წინაც ძალიან ცუდად ვიყავი, თითქმის ოთხი თვე ჩავწეხი ლოკინში. სმა დირხა, იზა გიგოშვილი მოკვდაო. ვინ აღარ რეკავდა ჩვენთან, სრულიად უცნობებიც კი მეთსულობდნენ. ამხელა სიყვარული რომ ვეგრძნობ, საკუთარ თავს მეუძნებ: გიგოშვილო, შენვე თუ არ მოუხმე ძალებს, სხვა ვერაფრით დაგეხმარება-მეთქი. შეუქმანე და ავდექი კიდევ... ახლაც ავდეკები. საშუაო უბნის თეატრში შუბანიკი უნდა ვითამაშო... ისე კი, აწი დროა ახალგაზრდებს დავეთმო ახალრესი. ჩვენი ნიკას და ნატოს (იზა გიგოშვილის და მერაბ თავაძის ვაჟი და მისი მეუღლე — მ.ბ.) თაობა უხიჭიერესია და მათ უფროსებისგან მხოლოდ ერთი რამ სჭირდებათ — ხელის შეშელება. მე მკობი, ჩვენ, მშობლებმა ეს უკვე გაავკეთეთ. ახლა ჯერ მათზეა...

ჩემს ჟურნალისტურ საქმიანობაში პირველად დამთავრდა ინტერვიუ, როცა რესპონდენტისთვის



კითხვა არ დამისვამს. ეს უფრო ინტერვიუ-მონოლოგი იყო. ქალბატონი იზას სრული თავისუფლება მივეცი, ესაუბრა იმაზე, რაც სტკიოდა, რაც უხაროდა. მიუხედავად ამისა, მას მაინც უკმარისობის გრძნობა დარჩა (მე — მით უფრო!), ასე მითხრა: რამდენი ვილაპარაკე და მაინც რამდენი რამ მაქვს სათქმელი, ინტერვიუ ბოლომდე ვერ შედგაო. შევატყვე, საკმაოდ დაიღალა, ამიტომაც მივეუბნე: ნახალწლევს კიდევ განახლებთ და დანარჩენზე მერე ვისაუბროთ-მეთქი. გაუხარდა, თითქოს არც იჯერებდა, კიდევ მოხვალ და ამდენ ხანს დამიჯდები მოსამხედრო? შემდეგი შეხვედრა ველარ შედგა. ქალბატონი იზა 17 იანვარს სამუდამოდ გამოგვეთხოვა. წავიდა ამ ქვეყნიდან, სადაც ტკივილიც ბევრი ნახა და სიხარულიც, ცრემლიც და ღიმილიც, დამორცხებაც და გამარჯვებაც. ერთი სიტყვით, ის ტკბილმნარე თასი, ცხოვრებასთან განუყოფელი რომაა, ბოლომდე დაცალა. იმქვეყნად კი გაიყოლა იმედი... იმედი საქართველოს გაბრწყინებისა.

მარიანა ბაბუნაშვილი

„პიკის პალიზის“ რედაქცია სამიზნის უცხადავს ბატონ მერაბ და მის თანამოებელს მალატიონ იზას გარდაცვალების გამო.



წარმოუდგენელია, ენერგომავიოზი გულ-წრფელად ალაპარაკდეს თავისი დანაშაულებრივი, ანტისახელმწიფოებრივი და ანტი-ეროვნული საქმიანობის შესახებ. იშვიათად, რომელიმე, საქმიდან „მოტყილი“ ენერგომამა თუ ალაპარაკდება და ისიც მხოლოდ ნაწილობრივ. დღეს ჩვენთან საუბარი ისურვა სააქციო საზოგადოება „საქტრანსგაზმრენვის“ გენერალურმა დირექტორმა ვანო ზაზაშვილმა. მაშინ, როცა ამ ორგანიზაციის კუთვნილი მაგისტრალური მილსადენებით საქართველოში ბუნებრივი აირის ექსპორტი ხორციელდებოდა, ზაზაშვილიც და მისი სანარმოც თავს მშვენივრად გრძნობდნენ და სააუგოდ სიტყვაც არ მოუბრუნდებოდათ ენერგომავიოზების სანაშაღმდეგოდ, მაგრამ დრო შეიცვალა. პრეზიდენტის განკარგულებით, საქართველოს მაგისტრალური გაზსადენები შედარებით ახალშექმნილ „საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაციას“ და მის შვილობილ „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიას“ გადაეცა, რის შემდეგაც ზაზაშვილის „საქტრანსგაზმრენვი“ ხასამშრალი დარჩა და ამჟამად მის ყველა წამოწყებას ძველი „მეგობრები“ და კოლეგები ჩანასახშივე ასამარებენ. სანამ ზაზაშვილთან ინტერვიუს შემოგთავაზებდეთ, მანამდე სააქციო საზოგადოება „თბილგაზის“ ყოფილი მალაქონისნის განცხადებას გაგაცნობთ, რომელმაც ინკოგინტოდ დარჩენა ისურვა. მისი თქმით: „დღემდე არავინ დანტერესებულა, თუ რა ხარისხის ბუნებრივი აირს გვანდვის რუსული კომპანია „იტერა“. არადა, ეს დეტალი მეტად მნიშვნელოვანია. ბუნებრივი აირის ხარისხის

ეს იმიტომ ხდება, რომ დაბალი თბოუნარიანობის ბუნებრივი აირი შემოდის საქართველოში. მრიცხველისთვის სულერთია, ორივე ხარისხის გაზზე ერთნაირად ბრუნავს, ოღონდ იმ განსხვავებით, რომ მობინადრეებს დაბალკალორიული გაზის მოხმარების დროს ორ-სამჯერ მეტი თანხის გადახდა უწევთ, ვიდრე მაღალი თბოუნარიანობის ბუნებრივი აირის მოხმარებისას.

ერთ-ერთი ძირითადი განმსაზღვრელი ის არის, თუ რა რაოდენობის თბოენერგიას იძლევა ერთი კუბური მეტრი ბუნებრივი აირის დანა. იგი კილოკალორიებით იზომება და მას ბუნებრივი აირის თბოუნარიანობა ეწოდება. რუსეთიდან მოწოდებული ბუნებრივი აირის თბოუნარიანობა ძალზე დაბალი აქვს. ჩემს ნათქვამს ერთი მარტივი მაგალითით დაგიმტკიცებთ. ადრე, როცა გაზქურაზე ჩაიდანს დაადგამდნენ, წყალი ორ-სამ წუთში ადუღებული იყო. ახლა, უფრო სწორად, ათი-თორმეტი წელიწადია, იმავე რაოდენობის წყლის ადუღებას ორ-სამჯერ მეტი დრო სჭირდება. ამასთან, ჩაიდანი საშინლად იჭვარტლება. ეს იმიტომ ხდება, რომ დაბალი თბოუნარიანობის ბუნებრივი აირი შემოდის საქართველოში. მრიცხველისთვის სულერთია, ორივე ხარისხის გაზზე ერთნაირად ბრუნავს, ოღონდ იმ განსხვავებით, რომ მობინადრეებს დაბალკალორიული გაზის მოხმარების დროს ორ-სამჯერ მეტი თანხის გადახდა უწევთ, ვიდრე მაღალი თბოუნარიანობის ბუნებრივი აირის მოხმარებისას. ამონებს კი ვინმე საქართველოში „იტერას“ შემოტანილი ბუნებრივი აირის სერტიფიკატს, სადაც აუცილებლად მითითებული უნდა იყოს გაზის კალორიულობა? ამის შემონება ხელს არავის აძლევს. გაიძახიან, „იტერას“ გარდა, საქართველოს ბუნებრივი აირის მიღების სხვა ალტერნატიული გზა არ აქვსო. სინამდვილეში, ალტერნატივა არსებობს. ეს „საქტრანსგაზმრენვიც“ კარგად იციან.

ჩვენ სააქციო საზოგადოება „საქტრანსგაზმრენვის“ ხელმძღვანელს დაუუკავშირდით. **ივანე ზაზაშვილი:** „ყველაფერი, რაც საქართველოს გაზომომარაგებას შეეხება, ყაჩაღების ხელშია. „იტერას“ შემოტანილი ბუნებრივი აირის თბოუნარიანობა მართლაც მეტად დაბალია. რომ ამტკიცებენ, „იტერას“ იქით გზა არა გვაქვსო, სიცრუეა. „საქტრანსგაზმრენვის“ შარშანდელ მაგალითის მოგოყვანთ და ყველა დოკუმენტს გაგაცნობთ ჩემი ნათქვამის დასტურად. მაგრამ რა აზრი აქვს, მაინც არავინ დაისჯება. შარშან ყაზახეთთან შეთანხმება მოხერხდა თენგიზის საბადოდან 200 მლნ კუბმ ბუნებრივი აირის საქართველოსთვის მოწოდებაზე. ყაზახეთის სააქციო საზოგადოება „ტრანსნეფტმა“ გაზის საქართველოში იმპორტირებაზე თანხმობა განაცხადა. იმას არ ვიტყვი, 100-პროცენტთან მოწოდებას უზრუნველყოფი-ლი-მეთქი, მაგრამ მაინც ჩემს ცდელელობას გაელენიანმა ძალემა შეუშალეს ხელი. დარწმუნებული ვარ, ამ განცხადების შემდეგ დამნაშავედ და ერის მტრად გამოამცხადებენ. ახლა კი მივეყთ შარშანდელ ამბებს. ყაზახეთიდან მაღალი თბოუნარიანობის ბუნებრივი აირის იმპორტირებისათვის საჭირო იყო საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიას, რომელიც ამჟამად მაგისტრალური მილსადენის შესაკუთრება, გაცეცა ცნობა, რომ მას შეუძლია გაატაროს ყაზახეთიდან წამოსული ბუნებრივი აირი. ამ ცნობის საფუძველზე დაიდებოდა ხელშეკრულება ჩემთან და „გაზპრომთან“, რათა მისი მილების მეშვეობით საქართველომდე მომეტანა გაზი. რამდენჯერმე მივმართე როგორც „საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაციას“, ასევე მის შვილობილ „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირებ-

ჩაზო გვასლავინებენ უხარისხო გაზში ზედგამს... საქართველოს საკუთარი გაზი ექნება?!

ის კომპანიას“. აი, რა წერილი მივიღე კორპორაციისაგან: „თქვენი მიმდინარე წლის 24 აპრილის, თქვენი 29 აპრილის, თქვენი 24 მაისის, თქვენი 20 ივნისის წერილებზე, სადაც ითხოვთ ცნობას საქართველოს მაგისტრალური მილსადენების დატვირთვის შესახებ და რომ შეუძლია, მილსადენს გაატაროს ყაზახეთიდან წამოსული ბუნებრივი აირი და შემდეგ მიანადოს სააქციო საზოგადოება „რუსთაფტმენტს“, გაზის საერთაშორისო კორპორაციამ განიხილა თქვენი თხოვნა და გამოარკვია, რომ ყაზახეთის „ტრანსნეფტი“ არ არის ბუნებრივი აირის მფლობელი“ (სტილი დაცულია).

ვინ ჰკითხავდა გაზის საერთაშორისო კორპორაციას, იყო თუ არა მფლობელი ბუნებრივი აირის ყაზახური ფირმა, მე ხომ მათ მხოლოდ ცნობას ვთხოვდი? მათ კანონი დაარღვიეს, ამას ადასტურებს საქართველოს კონტროლის პალატის სექტემბრის წერილი, რომლის ადრესატია საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია. აი, ისიც: „თქვენი 19 ივლისის №409 და 1 აგვისტოს №407 წერილების პასუხად გაცნობებთ, რომ გაკვირვებას იწვევს „საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაციის“ და გაზის ტრანსპორტირების პოზიცია. გაზის სექტორში შექმნილი არასახარბილო მდგომარეობა და ქვეყნის გაზომომარაგებაში შეფერხების ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი არის თანამდებობის პირთა დაპირისპირება და საკუთარი ამბიციების სახელმწიფოს ინტერესებზე მაღლა დაყენება. ნუთუ ძნელია იმის გათვლა, რომ სჯობდა სააქციო საზოგადოება „საქტრანსგაზმრენვისთვის“ გაზის საერთაშორისო კორპორაციას ან ტრანსპორტირების კომპანიას მიეცა ერთგვერდიანი ცნობა იმის შესახებ, რომ საქართველოს გაზსადენი მაგისტრალური დაუტვირთავია და შეუძლია გაზის გატარება, ვიდრე 4-6 ადრესატისათვის გაეგზავნათ არაარგუმენტირებული წერილები, საერთო მოცულობით 38 ფურცელზე.



ნინოწმინდის რაიონში 5000 მ-ზე სავიწრო სამუშაოები მიმდინარეობს

გთხოვთ, გვაცნობოთ, რომელი კანონმდებლობა გიკრძალავთ ასეთი ცნობის გაცემას ან რა ვალდებულებები წარმოექმნება თქვენს კომპანიას მსგავსი ცნობის გაცემისას, თუნდაც გაზის ვერშემოტანის შემთხვევაში. ამასთანავე, საქართველოს კონსტიტუციის პალატა, სახელმწიფო ინტერესებიდან გამომდინარე მოგინდობთ, პრიორიტეტულად იფიქროთ თქვენი ქვეყნის სტაბილურ გაზომომარაგებაზე, მათ შორის ალტერნატიული მომწოდებლების მოძიებაზე. კონტროლის პალატის დეპარტამენტის უფროსი კახა კოლუაშვილი“.



ბუნებრივია, ჩვენ საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაციასაც ვენვიეთ. მასპინძლობა საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის გენერალურმა დირექტორმა **ირაკლი პიჩირიამ** გაგვინია: — ჩვენს კომპანიას ევალემა საქართველოს მაგისტრალური გაზსადენების მართვა-ექსპლუატაცია, რემონტი, მოვლა-პატრონობა და შემოტანილი გაზის გატარება. ყოველწლიურად მილიარდ-ნახევარი კუბმეტრი ბუნებრივი აირი სომხეთში ტრანზიტით მიდის და გატარებული გაზის 10%-ს მოგების სახით ვიტოვებთ, რაც წელიწადში 150 მილიონი კუბმეტრი ბუნებრივი აირის ტოლია. მილიარდ-ნახევარიდან 120 მილიონი კუბმეტრი დანაკარგია. გვრჩება 30 მლნ კუბმ, რასაც მსხვილ მომხმარებელზე ვყიდით.

— **ხომ არ არის დანაკარგი ხელოვნურად გაზრდილი?**

— არა, პირიქით, დანაკარგები, შეიძლება ითქვას, დასაშვებ ნორმაზე გაცილებით ნაკლებია. არც სომხებს ვპარავთ კუთვნილ ბუნებრივ აირს, როგორც ეს „ეი-ი-ეს თელასის“ ლოზმა ირავლი მელაშვილმა გაგვივრცელა — თითქმის ყოველთვიურად 100-150 ათას დოლარს ვიკრებდით.

— **რას იტყვით რუსეთიდან შემოტანილი ბუნებრივი აირის თბოუნარიანობაზე?**

— მე მხოლოდ სერტიფიკატს მაღლევნი — მისი შემონება არ მევალება.

— **რა რაოდენობის ბუნებრივი აირის გატარება შეუძლია საქართველოს მაგისტრალურ გაზსადენს ყოველწლიურად?**

— გათვლილია 16 მილიარდ კუბმეტრის გატარებაზე, ოღონდ 55 ატმოსფერული წნევის პირობებში. ასეთი ატმოსფერული წნევა რომც მიეცეთ, რაში გვჭირდება, მაგისტრალური გაზსადენი მხოლოდ 5-10%-ითაა დატვირთული.

— **ეი „იტერას“ გარდა, რომელი ფირმამ რომ მიინდომოს, ბუნებრივი აირის ტრანსპორტირება, ნებას დართავთ?**

— რა თქმა უნდა.

— **მაშ, შარშან რატომ არ მიეცით „საქტრანსგაზმრენვის“ ცნობა, რომ საქართველოს მაგისტრალურ მილსადენს შეეძლო 200 მლნ კუბმეტრი გაზის გატარება.**

— ჩემი ხელმძღვანელობის პერიოდში ეს არ ყოფილა. როგორც ვიცი, „საქტრანსგაზმრენვის“ გაზის მომხმარებელი ვერ იპოვა(?).

საქართველოში შემოტანილი ბუნებრივი აირის თბოუნარიანობის გასარკვევად კომენტარი ვთხოვეთ თბილისის მერიის ენერგეტიკის საქალაქო სამსახურის უფროსს **თამარ ჭინჭარაშვილს**: — ბუნებრივი აირის თბოუნარიანობა აუცილებლად უნდა იყოს მითითებული სერტიფიკატში. არსებობს საერთაშორისო სტანდარტი იმ ბუნებრივი აირებისა, რომლებიც საყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის გამოიყენება. „იტერა“ იქნება თუ „საქგაზი“, სერტიფიკატი უნდა მიანადოს უშუალოდ ბუნებრივი აირის გამყიდველ ორგანიზაციას, ამ შემთხვევაში „თბილგაზს“. მან უნდა შეამოსოს, ლაბორატორიულად ემთხვევა თუ არა სერტიფიკატში მინიშნებული მონაცემები ლაბორატორიულ შედეგს.

— **და რამდენად შესაბამება ისინი ერთმანეთს?**

— ზუსტად ვერ გეტყვით. საყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის გამოიყენებული ბუნებრივი აირის სტანდარტი დაახლოებით 1 კუბმეტრზე 7 ათასი კილოკალორიდან 9 ათას კილოკალორამდე მერყევით. რა თქმა უნდა, 2 ათასი დიდი სხვაობაა, მაგრამ „იტერას“ გარდა, გაზის სხვა მომწოდებელი არ გვაყავს. როგორც ვიცი, „თბილგაზი“ ბუნებრივ აირს ტექნიკური უნივერსიტეტის გაზომომარაგების კათედრის ლაბ-

ორატორიაში ამოწმებს და მათ მიმართეთ...

ასეც მოვიქცით და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის შენობათა მიკროკლიმატისა და გაზომომარაგების კათედრის პროფესორს, **ჟოთა მასხვირეშვილს** ლაბორატორიაში ვესტუმრეთ: — ჩვენი ბუნებრივი აირის კალორიულობა ალბათ 7,6 ათასი იქნება.

— **იქნება თუ არის? თქვენ ხომ ლაბორატორია გაქვთ და შეგიძლიათ ზუსტი ციფრი მითხრათ.**

— დღეს ვერ გეტყვით. ლაბორატორია სულ ახლახან მოვანწყვეთ და ჯერ არ გაგვიზომია გაზის თბოუნარიანობა. მაგრამ შეგიძლია ვივარაუდოთ, რომ თბოუნარიანობა დამაკმაყოფილებელი იქნება(!)?..

როგორც კათედრაზე გვითხრეს, თუ აირში მეთანი დიდი რაოდენობითაა, მაშინ თბოუნარიანობა ნაკლებია და სტანდარტს არ შეესაბამება. ხარისხიანად მიიჩნევა ის ბუნებრივი აირი, რომელშიც თანაბრადაა როგორც მეთანი, ასევე პროპანი, ბუტანი და სხვა აირები. ამასთან, არ უნდა ჰქონდეს სხვადასხვა მინარევი.

ჩვენ მაინც განვაგრძეთ იმ პირის ქება, ვინც საქართველოში რუსეთიდან იმპორტირებული ბუნებრივი აირის ხარისხიანობას ამ უხარისხობას დაგვიდასტურებდა. ამიტომ ამ დარგის გამოცდილ სპეციალისტს, ბატონ ბახვა ლოზანიძეს დაუუკავშირდით. საბჭოთა პერიოდში, რამდენიმე ათეული წლის მანძილზე, იგი საქართველოს გაზის კომიტეტის თავმჯდომარე გახლდათ და ახლა კი შპს „საქთხე-ვადაზის“ ტექნიკური დირექტორია.

ბახვა ლოზანიძე: — ქსელში დაბალია ატმოსფერული წნევა, გაზქურების უმრავლესობაც არასტანდარტული და მოძველებულია, ისინი ვერ ინარჩუნებენ ბუნებრივი აირის წვისათვის საჭირო წნევას. ამის გამო ხდება გაზის არასრული წვა და, რა თქმა უნდა, თბოუნარიანობა იკარგება. „თბილგაზს“, ქსელში წნევას რომ ვერ ინარჩუნებს, ვერ დავადანაშაულებთ, რადგან ქსელი, ძირითადად, განსაზღვრული იყო გაზქურებისთვის. უკანასკნელი ათი წლის მანძილზე კი ბუნებრივ აირს მოსახლეობა გათბობისათვის იყენებს. ჩემი მონაცემებით, სულ ცოტა 70 ათასი ცალი გაზის გათბობილია მოსახლეობაში დამონატყავი. როცა გაზის კომიტეტის თავმჯდომარე ვიყავი, ირანთან შემოგვეყვანა მაღალი თბოუნარიანობის ბუნებრივი აირი. მერე ირანმა შეგვიწყვიტა გაზის მოწოდება და რუსეთიდან ვიღებდით იმავე რაოდენობას. როდესაც მისი თბოუნარიანობა შევამოწმეთ, აღმოჩნდა, რომ რამდენიმე ასეული მილიონი კუბმეტრი ბუნებრივი აირი გვაკლებდოდა იმის გამო, რომ კილოკალორიულობა ირანულ გაზთან შედარებით ნაკლები იყო (როგორც ირკვევა, რუსეთიდან შემოტანილი ბუნებრივი აირი დაბალი თბოუნარიანობით გამოირჩევა, რაც ისედაც გალატაკებულ მოსახლეობას, რომელიც უმარისხო ბუნებრივი აირით გათბობას ლამობს, თითქმის ორმაგი უჯდება, რაც ფვიკრობთ ჩვენი ენერგომამების ჯიბეებზე „მომივდ“ აისახება და შესაბამისად, არც არავინ ინტერესდება ამ, რბილად რომ ვთქვათ, აფერით. — ზ. ჩ.).

— **საქართველოში თხევადი გაზიც**

გამის სექტორში შექმნილი არასახარბილო მდგომარეობა და ქვეყნის გაზომომარაგებაში შეფერხების ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი არის თანამდებობის პირთა დაპირისპირება და საკუთარი ამბიციების სახელმწიფოს ინტერესებზე მაღლა დაყენება.

იყიდება, აქ რა მდგომარეობაა?

— სრული ქაოსი. ნებისმიერ კონტრაბანდისტს შეუძლია თხევადი გაზის შემოტანა. ღმერთმა იცის, რა ხარისხის გაზი შემოაქვთ. სუმ-გაითიდან შემოტანილი თხევად გაზს, პირობითად თუ ვუწოდებთ თხევადს. ის თხევადი გაზია ხარისხიანი, რომელშიც თანაბრადაა პროპანის და ბუტანის აირები. ჩვენთან კი მხოლოდ ბუტანიით გაჯერებული გაზი შემოაქვთ, რომელიც ცუდად იწვის, სამაგიეროდ, წონა აქვს მეტი. ქალაქი გავსებულია ქუჩაში ჩამოსასხმელი გაზის ენ. მონობლობებით, სადაც უსაფრთხოების ელემენტარულ ნორმებსაც არ იცავენ.

ახლა კი ორიოდ სიტყვა იმის შესახებ, თუ როგორი გადახდის „ფორმულა“ არსებობს ბიზნესმენებსა და გაზის მომწოდებლებს შორის.

„თბილგაზის“ თანამშრომლებმა, რომლებსაც პურის საცხობის მფლობელ ბიზნესმენად გავიცანი, დაუფარავად მითხრეს: — თუ გინდა შენი სანარმოს ღუმელები გაზზე გადაიყვანო, როტარული (დიდი მოცულობის გასატარებლად) გაზის მრიცხველი და პროექტი დაგჭირდება. მრიცხველს რომ დააყენებ, დანარჩენზე მეტე ვილაპარაკოთ. „თბილგაზის“ ინსპექტორი ყველაფერს აგისნის.

— **ახლა მითხაროთ, იქნებ ვერ მოგრიგდეთ.**

— ამპზე აქ ხმამაღლა არ ლაპარაკობენ. გააჩნია, რა რაოდენობის გაზს დახარჯავ ყოველთვიურად და მოლაპარაკებაც ამის მიხედვით ხდება. ინსპექტორთან საქმეს ჩვენ ჩაგინყობთ. დაახლოებით ოფიციალურად დახარჯული გაზის 40%-ს ვუჩვენებთ, დანარჩენი 60%-ის თანხას შენ და ინსპექტორი გაიყოფთ. მეტი რა გინდა, ასეთი „სტაგვები“...

(გაგრძელება იხ. გვ. 11)

არჩევნების მოახლოებაზე ძველი ბლოკების რღვევასა და ახალი ალიანსების შექმნას მისცა ბიძგი. ტრადიციონალისტებმა ზედმეტი ხმაურის გარეშე დატოვეს „აღორძინების“ ბანაკი და ნაციონალურ დაეოფერენს.

ბოლო დროს სააკაშვილს რატომღაც ხშირად საყვედურობენ რალაც-რალაციების მოპარვას... ნათელაშვილი თავს იკლავს — მიმამ ლოზუნგები მომპარაო... ზურაბ ჟვანია, ჯერჯერობით დღეს, მაგრამ კულუარებში ამბობენ, — ასათიანთან კოალიციას დემოკრატები გეგმავენ და სააკაშვილმა დაასწროო. ისიც ითქვა, სააკაშვილმა „ახლებსა“ და ნათელაშვილსაც უხმო, მაგრამ ვერ დაითანხმაო. განაწყენებული ჟვანია ალბათ უკვე აღარ ისურვებს სააკაშვილთან ერთად სამომავლო სტრატეგიული გეგმების დასახვას.

ჯერჯერობით, მხოლოდ ტრადიციონალისტები ჩანან კმაყოფილი სააკაშვილით. მიმამ დამიძახა და მივედიო, — ამბობს **ბაბაი ასათიანი**.

— **ბატონო ავაკი, თქვენს ახალ პოლიტიკურ მოკავშირეებზე ვისაუბრობთ. ბათუმური ბლოკიდან ძალზე სავარდენად გადაინაცვლო ნაციონალისტები?**

— ბათუმური ბლოკიდან ჩვენს წამოსვლას ბან ასლანს უკავშირებენ, რაც სწორი არ არის. ვერ ვიტყვი, რომ მასთან ყველაფერი ანეოიბილი მქონდა, მაგრამ პატივს ვცემ. ის ნიჭიერი, უნარიანი და თავისი ქვეყნის მოყვარული კაცია. ბლოკმა თავისი მისია შესრულა. ასლან აბაშიძის დამსახურებაა, რომ პარლამენტში ოპოზიცია მოხვდა, რომელმაც „მოქალაქეთა კავშირი“ დაშალა. მაგრამ ამან ვითარება შეცვალა, წინა პლანზე ხელისუფლების და ოპოზიციის დამოკიდებულება კი არა, იდეოლოგიური ნიშნით დაყოფა გადმოვიდა. ახლა მიდის გადაჯგუფების პროცესი და ჩვენც ამ პროცესში ვმონაწილეობთ. მიუხედავად იმისა, გავერთიანდებით თუ არა ნაციონალისტთან, უნდა ვთქვა, რომ მათ უდიდესი სიმპათიები ვუყურებ. სააკაშვილი ისეთი პოლიტიკოსია, რომელიც დროის ტემპს გრძნობს. ზოგჯერ მარტო გონებით ვერ განსაზღვრავ, ალბათ საჭირო. ვფიქრობ, რადიკალურობა საჭიროა პოლიტიკაში. ბუნებით მშვიდი ვარ, აგრესიის მაგივრად ვცდილობდი, დამერწმუნებინა ხელისუფლება ჩემს სიმართლეში, მაგრამ გამოვიდა რამე? მაინცდამაინც ყუმბარები უნდა მეს-



„ილაღისგაი და პრაგმატიკოსაი უნდა გავერთიანდეთ“

როლა, რომ გავეგოთ? წყნარი ლაპარაკი ნორმალურ ადამიანებთან გამოდის, ამათთან კი არ გაჭრა — ამ დასკვნამდე მივედი ჩემი პოლიტიკური მოღვაწეობის მანძილზე. 3 წელია ამ პარლამენტში ვლაპარაკობ, მაგრამ ეს-მის ვინმეს? ამიტომ ვფიქრობ, ჩემ-ნაირი ზომიერი და შედარებით აგრესიული პოლიტიკოსის თანამშრომლობა უფრო გამოიღებს შედეგს.

— **ალბათ ზომიერ ჟვანიასთან ამიტომ არ შექმენით ალიანსი...**

— ჩვენი პოზიციები ბევრ რამეში ერთხვევა ერთმანეთს. მზად ვარ მასთან თანამშრომლობისთვის, მაგრამ ამაჟამად სააკაშვილია ყველაზე თანამიმდევრული. ზურაბს ჰქონდა ხელისუფლებასთან კონტაქტის მდებლობა, არაფერი გამოვიდა. სააკაშვილი სწორად უნდა საკითხს, — ეს ხელისუფლება უნდა წავიდეს. მითხარიო, რაში ტყუის ეს კაცი?

ერთ-ერთი მიზეზი ჩემი „აღორძინებიდან“ წამოსვლისა ისიც შეიქნა, რომ იყო ენატიანობა, გაუმართლებელი ეჭვიანობა. ეს მიუღებელი ურთიერთობების წესია პოლიტიკაში. ეს ეჭვა იმ პირებს, რომლებიც პოლიტიკურ ამინდს ქმნიან იქ.

— **საბიუჯეტო განხილვისას შევიტყვევთ, რომ 40 მილიონი „მოქალაქის“ არჩევნებისთვის გადაუხაჯა და ახლა ამ თანხის განკარგვის დაკანონებისთვის იბრძვის.**

— დიას, არც უნადგისა. გასულ კვირას საარჩევნო ბიუჯეტზე იყო დავა — საარჩევნო ბიუჯეტს ვიღებთ. ვინც დაინტერესდება, უთუოდ შეამჩნევს, რომელ პოლიტიკურ ჯგუფს და პირს რა ხეირი აქვს ამ ბიუჯეტში. ამის კვალი თითის ანაბეჭდებით ჩანს ბიუჯეტში. ხელისუფლებას არ ახალგლებს, ბიუჯეტი შესრულდება თუ არა.

არა მათ შორის, ვინც ძველი მხარე-ჩუხუჩავს ეცდება. რომ გავეგოთ, რუსები პასპორტებს აძლევენ აფხაზებსო, ჩვენი მიგვეცა, აფხაზები არც იხვეწებოდნენ? ხომ მაინც ჩვენი ქვეყნის მოქალაქეები იქნებოდნენ? რუსებს იმპერიულ კომპლექსს ვაბრალებთ და თავად კოლონიურ კომპლექსს ვამჟღავნებთ.

— **რუსეთ-აფხაზეთის საკითხში ძალზე სისტი კომენტარზე გააკეთა რუსეთის ელჩმა საქართველოში, წარმოშობით ქართველმა კაცმა...**

— ვლადიმერ ჩხიკვიშვილი არის რუსეთის მოქალაქე და დაიცავს იმ ქვეყნის ინტერესს, რომელსაც წარმოადგენს. ერთხელ თბილისის „დინამოში“ რუსი კალათბურთელი მიუყვანიათ და ნიკოლოზ დერიუგინს დაუჩივლია — გაივსო გუნდი რუსებითო. ამის გამო ის რუსეთის მოალატეა? ის ჩვენია და ქართველობს კიდევ... რუსეთის ელჩი რუსად მიიჩნევს თავს და რას ვერჩი. უხერხულ მდგომარეობაში არ უნდა ჩაეგდო ჩვენს ხელისუფლებას ტრანსპორტის მინისტრი, აფხაზეთის რკინიგზის გახსნის გამო რუსეთში არ უნდოდა ადგიშვილს? სწორად მიუთითეს, — არძინბას მოსთხოვე პასუხიო. რატომ ვითხოვე რუსებისგან სხვანაირი მოპრობას, რაში გამოვიჩინეთ პრინციპულობა?

ქართველებს მუდამ უკიდურესობები გვგასაიათებდა — ან ძალზე იდეალისტები ვართ ან ძალზე პრაგმატულები. ჩვენს პრეზიდენტებსაც ეს თვისებები ჰქონდათ. ზვიად გამსახურდია იდეალისტი იყო. შევარდნაძე კი ძალზე პრაგმატიკოსია. ამ ორი მიმართულების შერწყმა უნდა მოვახერხოთ და დაიძვრება საქმე...

იზო რიკაძე

„შეიძლება შევიდგინო პოლიტიკა გადავიდეს საბრძოლოში“

„გადგენთ, სპილოა თუ ჭიანჭველა“

მონინალმდევის მუქარაში ხშირად მისი გეგმაც გამოსჭვივის ხოლმე. ბოლო დროს აფხაზეთში მიმდინარე პროცესებზე ატეხილ აუციტაჟზე აფხაზ სეპარატისტთა საგარეო საქმეთა მინისტრი სერგეი შამბა ასეთ განცხადებას აკეთებს: „ყოველთვის, როცა რუსი მშვიდობისმყოფელების მანდატის გაგრძელების დრო დგება, შევარდნაძე რუსეთს უტყობაშუშს უყენებს. ბოლოს და ბოლოს, რუსეთის ხელისუფლება ყოველთვის შევარდნაძის უტყობაშუშზე დამოკიდებული ვერ იქნება. დადგა დრო, პუტინმა შევარდნაძის მუქარას შესაფერი სად უპასუხო“.

სწორედ ამაზეა ნათქვამი, „ჩემი შენ გითხარიო...“ რაც შეეხება სერგეი შამბას (ცნობისათვის: იგი ამერიიდან ქართულ-აფხაზურ მოლაპარაკებებში ჯერგენიას შეცვლის), შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ საქართველოს მიმართ აფხაზური ანუ რუსული პოლიტიკისა და გეგმების

ით, 14 იანვარს მოძრაობა განახლდა.

— **რუსული მხარე ირწმუნება, რომ სოხუმისოქის რკინიგზის მონაწილე დროებით, კომერციული მიზნით ამოქმედდეს, თუ იცით, ვინ არიან ეს ბიზნესმენები?**

— ნებისმიერ კომერციულ გასვლას სახელმწიფო სტრუქტურების თანხმობა სჭირდება. შეიძლება მხოლოდ მოსინჯვს, რკინიგზის გახსნას რა რაჟიცია მოკვებოდა. რაც შეეხება ბიზნესმენებს, ვიცი, რომ ისინი კრასნოდარიდან არიან. ვმუშაობთ მათი ვინაობის დადგენაზე. ვფიქრობ, ჩვენც ვცოდებით, პრინციპულობას არ ვიჩენთ და ხშირად ფაქტებს ბოლომდე არ მივყვებით.

— **ალბათ აფხაზეთის თემის გულისხმობთ. გვასხვებს ბევრი გახმაურებული სკანდალი ბედის ანაბარ მიგვიტოვებია.**

— დიას. ეტყობა, დადგა „ქვათა სროლის“ დრო და სიხალეებსაც უნდა ველოდით. პრეზიდენტის დავალებით, უშიშროების საბჭოს აპარატმა დაიწყო მუშაობა აფხაზეთის საკითხთან დაკავშირებით ერთიანი სამოქმედო პროგრამის შესაქმნელად. ყველა სახელმწიფო სტრუქტურამ უნდა წარმოადგინოს აფხაზეთის პრობლემის მოგვარების, შემდეგ კი რეაბილიტაციის და განვითარების გეგმა. შემდეგ ამ ყველაფრის შედეგება მოხდება და ალბათ მიღებულიდან ოპტიმალურ ვარიანტებზე უშიშროების სხდომაზე იმსჯელებენ. ხომ შეიძლება მშვიდობიანი პოლიტიკა გადავიდეს საბრძოლოში, ან პირიქით?..

— **კი მაგრამ აფხაზეთის დასაბრუნებლად ქვეყნა პრეზიდენტმა ათი წლის შემდეგ დგამს?**

— სჯობს გვიან, ვიდრე არასდროს. ზოგიერთს ჰგონია, რომ აქციებით და ლოზუნგებით რაიმე შეიძლება, აქ უფრო რთულადაა საქმე. ისე, პანკისის თემამ გვიჩვენა, რომ თუ მოვიდომებით, რალაციის მიღწევა შეიძლება, ამ მოდომებაში ბევრი ფაქტორი მოიაზრება. ახლო მომავალში მოგვიჩვენებს აფხაზეთის თემის უფრო დანერგულებით შესწავლა...

— **ბოლო დროს ატეხილი ყველა აუციტაჟი პასპორტბაციაზე, მატარებელზე, კოდორის ხეობაზე. საბოლოოდ რუსი სამშვიდობოებისთვის მანდატის გაგრძელების საკითხს უკვე მოდგება ბოლოს და ბოლოს, გავფრტელებათ თუ არა რუს სამშვიდობოებს მანდატი?**

— შეიძლება ამას არ უნდა ვამბობდე, მაგრამ ასეთია საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და მეგობარი ქვეყნების მოთხოვნა — სამშვიდობოებს მანდატი უნდა გაუგრტელებდეს, რადგან ჩვენი ქვეყანა დღეს სიტუაციის არსებითი ცვლილებისთვის მზად არ არის. არავინ იცის, ამ სიტუაციელში რა მოხდება... სათუოა, ქვეყანა შეძლებს თუ არა სამშვიდობოების გასვლის შემდეგ იქ სიტუაციის გართულების თავიდან აცილებისა. რაც შეეხება აუციტაჟს, ზოგი ამ თემებს საკუთარი იმიჯის შესაქმნელად იყენებს, ზოგი ხელისუფლების წინააღმდეგ საბრძოლველად, ზოგი მართლაც პოლიტიკური მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად. ზოგს კი გულწრფელად სჯერა იმისა, რომ ჯარებს ხვალ გაიყვანენ და ზღვ ლტოლვილები აფხაზეთში შევლენ. ამ ზაფხულს კი სოხუმის სანაპიროზე, ზღვაში იპნაკვებენ. ასე იოლად არ არის საქმე. გავერ რეალურად ხედვას და რეალურ ნაბიჯს ითხოვს ჩვენგანაც, მაგრამ გარკვეული დემარშები, საქმეს მაინც სჭირდება.

— **როგორც ვიცით, სამეგრელოში ანტიკრიმინალური ოპერაცია იგეგმება, ამაზე რას გვეტყობთ?**

— ანტიკრიმინალური ოპერაციაში უნდა გატარდეს ყველაფერი, სადაც ამას სიტუაცია მოითხოვს, მაგრამ ის არ იქნება პანკისის მსგავსი. სამეგრელოში ამ ფორმით მოქმედების საჭიროება ნამდვილად არა გვაქვს.

— **არის ინფორმაცია, რომ ტყეებში გახიზნულ ძეხნო ზვიადის ტყეს, ვილავა იარაღით ამარაგებს, გაგაჩნიათ ამის შესახებ კონკრეტული მონაცემები? თუ არის ცნობილი, ვინ ამარაგებს მათ?**

— მეტ-ნაკლებად ვაკონსტროლებთ ამ სიტუაციებს. ინფორმაციასაც ვფლობთ, რალაცა მსგავსი ხდება, მაგრამ ვადგენთ, ეს სპილოა თუ ჭიანჭველა...

რუსუდან სუბულაგა



შესახებ იგი საკმაოდ ინფორმირებული უნდა იყოს. რუსეთის მხარიდან საქართველოს წინააღმდეგ რა ახალ სვლებს უნდა ველოდოთ? რამ შეაფულისა აფხაზეთი და რატომ არ ერიდება რუსეთი საერთაშორისო ნორმების დარღვევას და საქართველოს ტერიტორიაზე თავნებობას? კულუარული ინფორმაციით, რუსეთი საქართველოს სუსტ წერტილებს უშიშნებს. სამინაო პოლიტიკაზე ზემოქმედებით, ქვეყანას აიძულებს, საგარეო პოლიტიკაში ცვლილებები შეიტანოს; ცდილობს სტაბილური, ჩამოყალიბებული პოლიტიკური პარტნიორის იმიჯი საბოლოოდ დააკარგინოს და საერთაშორისო ორგანიზაციების თანადგომა, — დღეისათვის ერთადერთი საიმედო ბერკეტი, ხელიდან გამოაცალოს.

რუსული გეგმის შესაძლო ვარიანტებიდან ერთ-ერთი სამოქალაქო ომის პროვოცირებაა, რაც გასულ კვირას რუსეთის დეშაში უკვე ითქვა კიდევ: „რუსი სამშვიდობოებისთვის მანდატის შეჩერება საქართველოში სამოქალაქო ომს გამოიწვევს“. ამ განცხადებას მხარი ქართველმა პოლიტიკოსებმა აუხეს. უფრო მეტიც, ეს ფაქტორი არც საქართველოს უშიშროების მინისტრმა გამოიტყვა. ერთი სიტყვით, საქართველო დიღემის წინაშე დგას: ან მანდატი, ან სამოქალაქო ომი. თუმცა, დირექტივები ამ შემთხვევაში, რუსეთიდან კი არა, გაეროდან მოდის და საქმეს არ შევლის არც პასპორტბაციის, არც შევანოვად გახსნილი რკინიგზის და სხვა თავნებობის წინააღმდეგ ნამოწყებული აქციებით თუ პრეზიდენტის ცალკეა მუქარა. ამ თემზე უშიშროების მინისტრს **ვალერი ხაპუშაძის** ანალოგიური ინფორმაცია გაქმნია.

გათავაზობთ მასთან ინტერვიუს:

— **ბოლო დროს აფხაზეთში მიმდინარე პროცესების გარშემო ატეხილმა აუციტაჟმა ბევრი კითხვა წარმოშვა. ერთ-ერთი ვერსიით, სოხუმის-სოქის მატარებელმა რამდენიმე საასანლო რეისის შემდეგ მოძრაობა შეწყვიტა ქართულმა და რუსულმა მხარეებმა კი მაგისტრალის ამოქმედების ფაქტი ხელზე დაიხვიეს და დღემდე პოლიტიკური გაჭრობისთვის იყენებენ. ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების მინისტრმა მოსკოვიდან ზუსტი პასუხი ვერ ჩამოიტანა (იხ. გვ.5). თქვენ რა კონკრეტული ინფორმაცია გაგაჩნია?**

— ძნელია გითხრათ ამ მონაკვეთზე ზუსტად რამდენი რეისი შესრულდა. მგონი, ახალ წლამდე ორი, 7 იანვარს ერთი და ბოლოს, ჩვენი ინფორმაცი-

ეკა ლომიძე

მოქალაქეებზე და საპროპოს პეიტიკაზე დაიყენა

2003 წლის სკანდალური ბიუჯეტის დამტკიცებას სრული პოლიტიკური და სოციალური ქაოსი მოჰყვებო, ვარაუდობენ კულუარებში. ამას პარტიებსა და საპარლამენტო ფრაქციებში შექმნილი საწოთირო სიტუაციებიც ცხადყოფს. ბიუჯეტის გადამკიდე პარლამენტარები მოლაღატებდად და სამშობლოს ერთგულებად დაიყვინ, რასაც ალბათ უკვე ტრადიციად ქცეული დუელანტების შერკინება თუ არა, შესაძლოა ახალი ფრაქციების შექმნა მაინც მოჰყვეს.

ვესაუბრებთ ფრაქცია „ახლებს“ წევრს, **ფიქრია ჩხარბაძეს**, რომელმაც ბიუჯეტის დამტკიცებას ხმა არ მისცა:

— ბიუჯეტის პირველი მოსმენისთანავე ცხადი გახდა, რომ სახელისუფლებო მანქანა სრული დატვირთვით მუშაობდა — ეს გამოიხატებოდა დეპუტატების დაშინებით, გადაბირების მცდელობით. გააჩნია, ვისთან რა ხერხი ჭრიდა. ზოგი უძლებს ზეწოლას, ზოგი — ვერა. ამას გადაბირებასაც ვერ დავარქმევ. ეს არის უზნეო ხელისუფლების მხრიდან და მაჩვენებელი იმისა, თუ რას აპირებს იგი არჩევნებისთვის; ანუ უკვე ცხადია, ძალაუფლების შესანარჩუნებლად რა ხერხებს გამოიყენებს. ერთი რამ შემიძლია ვთქვა, ამ მეთოდებით ვერაფერს გახდებიან და ძვირად დაუჯდებათ. ეს დრო ძალიან მალე დადგება.

— **ხელისუფლების მხრიდან შანტაჟის ერთი ფაქტი მაინც მოყვანეთ...**

— დოლო შეღია ბიუჯეტის დამტკიცებაზე ხმის მიცემას არ აპირებდა, მაგრამ... ვერასოდეს დაუშვებ, რომ დოლო შეღია ვინმე გადაბირა. მოხდა რალაც, ვის გამოც იგი იძულებული გახდა, ასე მოქცეულიყო. თუმცა არ ამბობს, რა...

— **თქვენი ფრაქციიდან ირაკლი ბათიაშვილმაც მისცა ხმა ბიუჯეტს...**

— ეს სხვა შეთხვევაა. ირაკლი კომიტეტის თავმჯდომარეა. მას ადრეც უთქვამს, რომ მის სფეროში გაზრდილი პარამეტრების გამო ვალდებული იყო, ხმა მიეცა ბიუჯეტის დამტკიცებისთვის, თუცაღა მე არ ვიზიარებ მის მოსაზრებას.

— **ეს ხომ არ გამოიწვევს მასთან ფრაქციის წევრებისა და ხელმძღვანელების დაპირისპირებას?**

— ჯერ ამაზე არ გვისაუბრია, მაგრამ წინასაარჩევნო პერიოდში, რა თქმა უნდა, ზოგადად მოგვიწევს ამაზე მსჯელობა. უნდა განვიხილოთ, გვაქვს თუ არა ხელისუფლებისგან ზეწოლის გაძლების უნარი და ვის რამდენად უნდა ვენდოთ...

— **მაშინ, როცა პარლამენტის ერთ დარბაზში აფხაზეთის საკითხს განიხილავდნენ, სხვა დარბაზში მიმდინარეობდა ბიუჯეტის მეორე მოსმენისთვის გამალებული ვაჭრობა: ბიუჯეტის მხარდამჭერები უკვე „დაკანონებულ“ თანხებს ერთმანეთში ინაწილებდნენ. შესაბამისად, ზოგი კმაყოფილი იყო, ზოგიც — უკმაყოფილო. რალა ფაქტები გინდათ? — ბიუჯეტი თავიდან ბოლომდე კორუფციულია.**

— **ვინ იყვნენ მოვაჭრეები?**

— მაფორიტარების უმრავლესობა და იმ ფრაქციების წარმომადგენლებიც, რომლებმაც ბიუჯეტის დამტკიცებას ხმა მისცეს. სხვათა შორის, იქ მყოფი ოპოზიციური ფრაქციის ერთ-ერთი წარმომადგენლისთვის, რომელმაც მხარი არ დაუჭირა ბიუჯეტს, უთითებთ — შენ ხომ ხმა არ მოგიცია, აქ რატომ ხარო.

ბევრმა პარლამენტარმა და მინისტრმა უკვე იცის, რომ აღარ მოხვდებიან ახალ პარლამენტში. პრეზიდენტიც იოლად შეუდგება მათ. შესაბამისად, პასუხისმგებელ პირებს

ჯარი უჯარისკანოდ – ასეთიან ქართული ჩელობა

სამარცხვინო სტატისტიკა არმიაში

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს პრეზიდენტმა — სამხედრო ძალების უმაღლესმა მეთაურსარდალმა — ბრძანა, ახალი წლის შემდეგაც გაგრძელებულიყო ახალწვეულების განვევრა სამხედრო ძალებში, ჯარების შევსების პროცესი ფაქტობრივად ჩაიშალა.

ასეთი კატასტროფული მდგომარეობა მოულოდნელი არ ყოფილა — საქმე ყოველწლიურად ღარსდებოდა, რასაც ვერც შარშან მიღებულმა ახალმა კანონმა უშველა, რომლის მიხედვითაც ნებისმიერ წვეამდელს, ვინც 200 ლარს გადაიხდიდა, ერთი წლით გადაუდადებოდა ჯარში განწვევა.

გთავაზობთ მცირე სტატისტიკას, რომელიც დაახლოებით მაინც

ნატიულ სამსახურს (ყველაზე «ჭკვიანები» ნერენ მოთხოვნას, რომ სურთ გაიარონ ალტერნატიული სამსახური და შინ არხიზნად სხედან, რადგან კარგად იციან, ალტერნატიული სამსახურის სისტემა ჯერ კიდევ ვერ ამუშავდა), დაბოლოს, 897 კაცი ნასამარტოვდა.

ამ ჩამონათვალმა 38.990 კაცი შეადგინა. დარჩენილი 32.259-დან 6.924 აჭარაში ცხოვრობს, 3.832 — ახალქალაქის რაიონში, 1.573 — ნინოწმინდისა და 583 — ნალკის რაიონებში. ერთი შეხედვით, ეს არაფერს უნდა ნიშნავდეს, რადგან აჭარაც ისეთივე განუყოფელი ნაწილია საქართველოს, როგორც ახალქალაქის თუ ნალკის რაიონები, მაგრამ სინამდვილეში

პრეზიდენტმა ბრძანაო; მაგრამ რად გინდათ, ჯარში მხოლოდ 1.828 ახალწვეული მოხვდა. საერო ჯაშში, 2002 წელს 19.015 კაცს მაგივრად, მხოლოდ 6.559 გაიწვიეს, რითაც სამხედრო ძალების პირად შემადგენლობას (შარშან ჯარიდან დემობილიზებული იქნა 9.808 კაცი) 12.456 ჯარისკაცი და სერჟანტი დააკლდა.

ასევე არ გამართლდა თავადუცის სამინისტროს იმედი, რომ 200-ლარიანი მოსაკრებლებით მარტო საშემოდგომო განკვეთზე 12 მლნ ლარს მაინც მიიღებდნენ (ამ შემოსავლის 80% თავადუცის სამინისტროს ერიცხება, 20% — სახელმწიფო ბიუჯეტში მიდის; შინაგანი და სასაზღვრო ჯარები, როგორც ახალწვეულებს ძირითადი მიმწოდებნი, სახაშმრალნი რჩებიან), ხოლო წელიწადში არანაკლებ 16 მლნ ლარს მოუყრიდნენ თავს. საბოლოოდ, 2002 წელს 248.400-

ამ სტატისტიკის გაგრძელებად უსასრულოდ შეიძლება, მაგრამ ზემოხსენებული კმარა იმის დასაბუთებლად, რომ საავადმყოფო სამსახურის ინსტიტუტმა საქართველოში სრული კრაზი განიცადა. მას ვერ უშველის ვერც მოსარგებლის 200-დან 500 ლარამდე გაზრდა, ვერც განვევის ორგანიზების სამხედრო კომისიის ატეხიდან ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების სთვის გადაცემა (როგორც ამბობენ, იცოდნენ, რომ მათი სამსახური ახალი წლიდან შეიცვებოდა და სამხედრო კომისიარიატების ზოგიერთმა წარმომადგენელმა ფული მარტივად ხერხით იშოვა — 200 ლარის გადამხდელ ახალწეულს ნახევარ ლარს დასთხოვა).

ვართახხას ართქედა, ჯიბეში
იდებდა, ხოლო მის საბუთებს
საგულდაგულოდ მალავდა), ვერც
სამხედრო კათედრების შემცირე-
ბა და ყველანაირი შეღავათის
გაუქმება.

ერთი მხრივ, კარგიცაა, რომ ცხოვრება თავადვე გვეკარნახობს, თუ რა სისტემით დაკომპლექტებულია ჯარი უნდა გვეყვდეს. არამიაში მხოლოდ მსურველებმა უნდა იმსახურონ, რათა ყველა სამხედრო პროფესიონალი გახდეს. სამედიცინო და „წერეთისა და აღჭურვის“ პროგრამის გაგრძელება ამაში დიდ დახმარებას გვინევს. პროფესიონალური არმია ძვირი, მაგრამ აუცილებელია ატრიბუტია. საჭიროა, სავალდებულო განვეყვის სისტემის სრული გაუქმება, ხოლო მოსახლეობისთვის ცალკე მოსაყრებლის დამტკიცება, რომელიც შევა სპეციალური ანგარიშზე და მოხმარდება მხოლოდ სამხედრო ძალებს (ამ პროცესის გამჭვირვალობას შეამოწმებს სპეციალური ნდობის ჯგუფი, რომელშიც რამდენიმე სპეციალისტი, პოლიტიკოსი, საზოგადო მოღვაწე თუ ჟურნალისტი შევა). გარდა ამისა, ბუნებრივია, სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გაიზარდება სამხედრო ძალების დაფინანსებაც.

**„მუიარ“ არმიას
„ულუფა“ გაუზარდეს...**

ოდონდ სულ მცირედით და მთლიანად
მისცემენ თუ არა, ჯერ არააინ იყის

მწვევ დებატები საკანონმდებლო და აღმასრულებელ ხელისუფლებას შორის, დროებით შეჩერდა, მას შემდეგ, რაც განისაზღვრა 2003 წლის ბიუჯეტში სამხედრო ძალების დაფინანსების წილები.

ისე, ნამდვილად არ უნდა დაუკარგოთ პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის აქტიური მცდელობა, რასაც მოჰყვა სამხედრო ძალების კომპონენტების დაფინანსების მართალია, ცოტათი, მაგრამ მაინც გაზრდა.

თუკი 2003 წლის ბიუჯეტის პროექტის პირველი ვარიანტი თავდაუვის სამინისტროსთვის 57,3 მლნ ლარს, ხოლო უშიშროების სამინისტროსთვის – 10,2 მლნ ლარს ითვალისწინებდა, შემოსუნიებული საპარლამენტო კომიტეტის მოსალომებით, ეს მონაცემები, შესაბამისად – 67,3 და 11,6 მლნ ლარამდე გაიზარდა.

საერთო ჯამში, შარშანდელისგან განსხვავებით, თავდაცვის სამინისტროს ბიუჯეტი 2003 წელს 15,8 მლნ-ით გაიზარდა და შეადგინა 67,3 მლნ (ქვედა საბიუჯეტო შეროსავლი 60,8 მლნ იქნება, ხოლო 6,5 მლნ კი სპეცსახსრებიდან უნდა შეგროვდეს). სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის დაფინანსება წელს 12,6 მლნ-ს უნდა მიადნოს (ზრდა შარშანდელთან შედარებით 1,6 მლნ-ს შეადგენს). საზღვრის დაცვის დეპარტამენტს 12,2 მლნ ლარი მიეცემა (ზრდა — 2,4 მლნ), დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტს — 1,8 მლნ ლარი (ზრდა — 0,6 მლნ), შინაგან ჯარს — 4,3 მლნ (ზრდა — 140 ათასი ლარი) ხოლო უშიშროების სამინისტროს კი 11,6 მლნ (ზრდა — 2,8 მლნ).

ტენდენცია, სამხედრო ძალებისთვის დაფინანსების მომატებისა, რა თქმა უნდა, მისასალმებელია, თუმცა სამხედროები დიდად კმაყოფილი მაინც არ დარჩებილან, განსაკუთრებით შინაგანი ჯარები, რომლებსაც წლეწადელ დაფინანსებაზე განაცხადი თითქმის ათჯერ მეტი ჰქონდათ და თავდაცვის სამინისტრო (ეს უკანასკნელი 129 მლნ ლარს ითხოვდა).

ცალკე პრობლემად რჩება სასაზღვრო ჯარების მოქმედების ეფექტიანობა წლიურსა ზაფხულისთვის, როდესაც ინგუშეთ-ჩეჩენთ-დაღესტნის მიმდებარე საზღვრის მთავარი ან მონაკვეთზე თოვლი დადნება და უღელტეხილები გაისხნება. ამავე პერიოდში მოსალადგელია რუსეთის ფედერალური ძალების გააქტიურება ჩეჩენეთს ტერიტორიაზე შეიარაღებულ ჩეჩენთა ჯგუფების საბოლოოდ გასანადგურებლად (რუსეთში საპრეზიდენტო არჩევნები მოახლოვდა და პუტინს, ბუნებრივია, სურს, მას დიდი გამარჯვებით და, რა თქმა უნდა, საპრეზიდენტო მმართველობის გახანგრძლივებით შეხვდეს). რუსი გენერლები ეცდებიან, ჩეჩენური დაჯგუფებები კვლავ კავკასიის ქედის სამხრეთით გადმოედგონ, რასაც ჩვენი მესაზღვრეები ისევე, როგორც მთლიანად სამხედრო ძალები, აშკრად მიანიცუნდა შეხვდნენ მომზადებულნი. ყოველივე ეს კი დამატებით ფინანსებს მოითხოვს, რაც სამხედრო ძალების წლიურად დაფინანსებაში ნაკლებადაა გათვალისწინებული. გამოყოფილი თანხების ლომის წილი ხომ პირადად შედგენილობის შენახვასა და ხელფასებზე მოდის!



გარეშე უფასოდ სამსახური აღმარების უნდა

შეგიქმნით წარმოდგენას, თუ რა ხდება სავალდებულო სამხედრო სამსახურში განკვეთსთან დაკავშირებით.

2002 წლის 20 აგვისტოსთვის აღრიცხვაზე სულ 157.130 ახალი-გაზრდა იდგა. მათგან 85.881-ს, სავალდებულო სამხედრო სამსახურში გაწვევა, კანონის თანახმად, ოფიციალურად გადაუადგეს, რადგან სამხედრო კათედრების მქონე უმაღლესი სასწავლებლებში სწავლობდნენ, ჰყავდათ შვილი, 20 კვირის ფეხმძივე მეუღლე და ა.შ.

გასანვევი დარჩა 71.249 ადამიანი, თუმცა აქედან 18.986 საზღვარგარეთ გასული აღმოჩნდა (მიუხედავად იმისა, რომ მოქმედი კანონი კრძალავს ჯარიდან უკანონოდ თავის არიდებულებისთვის საჭირო საბუთების გაცემას), 16.760 – იძებნება (მკითხველი ისე ნუ გაიგებს, თითქოს მათ პოლიცია ან სპეცსამსახურები გულმოდგინედ ეძებდნენ. უბრალოდ, ამ, ერთი დღეიზიის რეცხვებისას ახალი-გაზრდებმა, სახელწოდ. კომისარი-ატების წარმომადგენლებს კარი არ გაუღეს, ან დროებით შეიცვალეს საცხოვრებელი ადგილი). 1.994 – ადამის დამატებითი სამედიცინო გამოწმებას, 353 ითხოვს ალტერ-

ყველაფერი უფრო სერიოზულადაა, აჭარაში მცხოვრები წვევამდებელის მცირე ნაწილია მსახურობს ამ ავტოკომიურ რესპუბლიკაში დის-ლიტორებულ საქართველოს თავ-დაცვის სამინისტროს 25-ე მოტომ-სროლოდ ბრიგადაში, შინაგანი ჯარების ბათუმის ცალკეულ ბატა-ლიონსა თუ სსახმავრო რაზმებში; ნინოწმინდელი, ახალქალაქელი და ნალკელი სხვადასხვა ეროვნების, მაგრამ საქართველოს მოქალაქე წვევამდებელი არც იხედებიან ქართული ჯარისკენ.

ამ გამოკლება-გამოკლებებით 157.130-კაციანი გასაწვევი კონტინგენტიდან 19.347-ად დარჩა, მაგრამ ესეც საკმარისი იქნებოდა ისედაც მცირერიცხოვანი საქართველოს სამხედრო ძალების ახალდაეულებით შესავსებად, როგორც გაზაფხულის, ისე შემოდგომის განკვეთზე.

მაგრამ განვეყის გეგმა არათუთუ ჩაიშალა, არამედ სამარცხვინოდ ჩაფლავდა. 2002 წლის გაზაფხულზე სამხედრო ძალებში სულ 8.265 ახალგაზრდა უნდა გაენიშნა, სინამდვილეში კი, 4.737-მა კაცმა ჩაიცვა ფარაჯა. შემოდგომის განვეყის წინ, დანაკლისის შესასვებად, გასანვევროც კონტინგენტი 10.724-მდე გაზარდეს, მაგრამ მალევე მიხედნენ, რომ ის

ბუანკილი – უსისხლოდ დამღებუნი პაოზლამა

ბუასილი მეტად გაერცვლებული დაა-
ვადებაა. ტერმინი „კემოროი“, მედიცინა-
ში, პირველად ჰიპოკრატემ გამოიყენა, რაც
სიტყვისიტყვით სისხლდენას ნიშნავს. ექიმე-
ბი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ბუასი-
ლის გამომწვევს ორ ძირითად მიზეზს ანი-
ჭებენ. 1) სწორი ნაწლავის ვენური სისხ-
ლძარღვების თანდაყოლილი უქმარისობა.
2) ორგანიზმის შიდამიმდინარე პროცესე-
ბი და ცხოვრების არაჯანსაღი წესი. კერ-
ძოდ, ქრონიკული შეკრულობა, ხშირი მშო-
ბიარობა, ცხარე, ნაწლავების გამაღიზიანე-
ბელი საკვები, ალკოჰოლიზმი, მძიმე ფიზ-
იკური შრომა, ცხოვრების უმოძრაო წესი
და სხვა. ხშირად, ბუასილის განვითარე-
ბის მიზეზების დადგენისათვის, მნიშვნელო-
ბა ენიჭება სქესს და კლიმატურ პირობებ-
საც კი.

ბუასილით დაავადების მაღალ სიხშირეზე მეტყველებს სტატისტიკაც. ავადმყოფობა მეტწილად სირთულით მოსახლეობის თითქმის 80%-ს ახასიათებს. მათგან 50% კი, აქტიურ მკურნალობას მოითხოვს.

იკულის დააყადება, რომელიც საჭიროებს პერიოდულ პროფილაქტიკურ მეურნეობას, რათა არ გამოიწვიოს მძიმე გართულებები. დააყადებულთა უმრავლესობისათვის დაწყებითი სტადია თითქმის შეუძინევლად მიმდინარეობს. მათ აქვთ უხერხულობის და ხანდახან, უცხო სხეულის შეგრძნება უკანა ტანში, ქავილი. ტკივლები და სერიოზული დისკომფორტი მოგვიანებით იწყება. დაწყებითი სტადია შეიძლება თვეები და წლებიც კი გაგრძელდეს, ხანამ ის ქრონიკულ დააყადებად ჩამოყალიბდება. სწორედ ეს პერიოდია ყველაზე ხელსაყრელი დრო მეურნეობისათვის. დაწყებით ეტაპზე შესაძლებელია ისეთი მნიშვნელოვანი პრობლემების თავიდან აცილება, როგორცაა, სისხლდენა, ტკივილი დეფექაციის დროს, კვანძების გამოვარდნა და სხვ.

დავჯდების გამოვლენის მეთოდოლოგია მეტად მრავალფეროვანია, გამოყენებულ იქიდან, რომ მას თან ახლავს სწორი ნაწილების სხვადასხვა პათოლოგია: ანალოგიური არხის ნაპირი, სწორი ნაწილების ფისტულა და სხვ. ბუასილის მკურნალობის ყველა არსე-

უფად დაიქოს:

- 1) კონსერვატორული, (მედიკამენტები, ფიზიოთერაპია);
- 2) ნაკლებადინვაზიური („მცირე“ ოპერაციები ტკივილის, სისხლის და ნარკოზის გარეშე);

3) ქირურგიული (ოპერაცია).

სადღესობად, განვითარებული ქვეყნების სპეციალისტები უპირატესობას ე.წ. ნაკლებადინფაზიურ (უოპერაციოდ) მკურნალობის მეთოდებს ანიჭებენ. ეს არის ქირურგიული მეთოდის სერიოზული ალტერნატივა, რომელიც პაციენტს საშუალებას აძლევს ნარკოზისა და ღანცების გარეშე დაივიწყოს ტკივილი და მუდმივი დისკომფორტი. სამედიცინო ცენტრი „ექიმი გილი“ სწორედ ამგვარ ალტერნატივას სთავაზობს მათ, ვისაც სურს დაიბრუნოს ჯანმრთელი, უმტკივნეულო და აქტიური ცხოვრება. ცენტრში ტარდება პაციენტის ყოველმხრივი, სრულყოფილი გამოკვლევა და ამის საფუძველზე შეირჩევა მკურნალობის ინდივიდუალური, კომპლექსური სისტემა, რაც გულისხმობს, დაავადების გამომწვევი მიზეზების დადგენას და ზრუნვას, ორგანიზმის

საერთო გაჯანსაღებისათვის. ამგვარი მე-
თოდისა შესაძლებელს ხდის გამორიცხუ-
ლი იქნას დაავადების ნებისმიერი რეციდი-
ვი. კლინიკა აღჭურვილია უახლესი სამედი-
ცინო ტექნოლოგიებითა და პრეპარატე-
ბით. დაავადების განვითარების შესაბამ-
ისად შეირჩევა კვანძების მოშორების მე-
თოდი. ამ მიკროოპერაციებს არ ახლავს
ტკივილი და სისხლდენა, პაციენტი არ
ეთიშება ცხოვრების ჩვეულ რითში. დამე-
დროს ფართოდ გამოიყენება ფიზიო-, ლაზ-
ერო-მაგნიტური და კვანტური თერაპია.

ბუასილი მეტად „მტკიანეული“ პრობლემაა და სულაც არ არის საჭირო, რომ ის თქვენი ცხოვრების მუდმივი და თანაც აუტანელი თანამგზავრი გახდეს.

სამედიცინო ცენტრი
"ქიმი გილი"
 ტ: 29-05-25 25-27-09
 გ. ფალიაშვილის ქ. 44/5

სახელმწიფო პალიზისკოპი

12 კმ-იანი რაკეტისთვის გუბი ოს დაიწყება?

ბაღდადიდან 150 კმ-ის დაშორებით, უჭაიდ-ერის სამხედრო ბაზის საცავებში გაეროს სამხედრო ინსპექტორებმა, ბოლოს და ბოლოს, აღმოაჩინეს 12 რაკეტა, რომლებიც შეიძლება ქიმიური ან ბიოლოგიური იარაღის გადატანა. ძნელი სათქმელია, გამოიყენებს თუ არა ამას პრეზიდენტი ბუში ერაყზე თავდასხმის საბაზად, მაგრამ საკვირველია რამდენიმე ძველი რაკეტის გამო ამხელა აურზაური ატეხა.

ყველა რაკეტა 122 მმ კალიბრისაა და ზალბური ცეცხლის რეაქტიული სისტემა BM-21 Grad-იდან სასროლად უნდა იყენებოდა. „გრა-დი“ კი 21 კმ-ზე ძლიერ ისვრის და არავითარ საშიშროებას არ წარმოადგენს მეზობელი ქვეყნებისთვის.

ექვე უფრო იმიტომ აღიძრა, რომ რაკეტების ქობინები ცარიელი იყო, რაც მათი მასობრივი განადგურების იარაღის სახეობით გავსების საშუალებას იძლევა. ამასთან, თავად ერ-



აყვლებიც არ უარყოფენ, რომ ირანთან ბრძოლის დროს იყენებდნენ ქიმიურ ჭურვებსა და რაკეტებს, სადაც ჰუსეინის მაშინ გააჩნდა 4 ტ ნერვულ-პარალიტიკური გაზი VX, 20 ათასი ლ ნერვით ბიოლოგიური იარაღის სანარმოებლად, ანტაქსის მარაგი, 15 ათასი ბიოლოგიური ნერვითი სავეტ ჭურვი და რაკეტა, აგრეთვე 6 ათასი ქიმიური ბომბი. დღეს კრავლები ირანელები-ან, რომ გაეროს მკაცრი მოთხოვნით მათ ეს საშინელი არსენალი დიდი ხანია გაანადგურეს, მაგრამ ვერაფრით ვერ არწმუნებენ ვაშინგტონს. ამჟამად მიმდინარეობს ნაპოვნი რაკეტების შიგთავსის სპექტრული ანალიზი, რომელმაც საბოლოოდ უნდა გაარკვიოს, იყო თუ არა ოდესმე ეს რაკეტები გაგზავნილი მომწამლედი ნივთიერებებით.

იარაღი თურქი ისრაელის არმიიდანაა იპარგება

როგორც ჩანს, სამხედრო ნაწილებიდან იარაღისა და საბრძოლო საჭურვლის გამოღებული დაკარგვა მართო ქართულ არმიას როდესაც ანუშენეს.

ისრაელის არმიის „ცაპალის“ მეთაურობამ მას შემდეგ გამოსცა სპეციალური ბრძანება სამხედრო საწყობების დაცვის მნიშვნელოვნად გაძლიერების შესახებ, რაც ერთ-ერთი მოქალაქის დაკვეთით ებრაელმა ჯარისკაცმა სან-ყობიდან დიდი რაოდენობით ასაფეთქებელი ნივთიერება მოიპარა.

„მოსადი“ არცთუ უმიზეზოდ მიიჩნევს, რომ ისრაელის არმიის საწყობებიდან მოპარული ტროტლი და პლასტიდი შემდეგ ჩუმად გადააქვთ პალესტინის ავტონომიის ტერიტორიაზე. იქ მისგან ბომბებს ამზადებენ, რომლებსაც ისრაელის ქალაქებში თავისებურად „აბრუნებენ“ არაბი კამიკაძე-ტერორისტები.

ქართული არმიისგან განსხვავებით, „ცაპალის“ სამხედრო მოსამსახურეები მუდმივად მიწერილი არიან ახლომდებარე სამხედრო ნაწილებს და თითქმის ნებისმიერ დროს შეუძლიათ აიღონ მათზე განხორციელებული ცეცხლსასროლი იარაღი და საბრძოლო საჭურველი. ასეთი წესი იმიტომია, რომ რაც შეიძლება სწრაფად მოხდეს რეზერვისტთა მობილიზაცია და აღჭურვა, რადგან მცირე ტერიტორიის ისრაელისთვის მოულოდნელი თავდასხმისას ყოველი წუთი ძალზე ძვირფასია.

აღმოჩნდა, რომ ამგვარი წესით ბოროტად სარგებლობს ებრაელ სამხედრო მოსამსახურეთა გარკვეული ნაწილი, რომლებმაც სამხედრო საწყობებიდან მოპარული იარაღის გაყიდვით შემოსავლის ახალი წყარო გაიჩინეს.

აპრილიდან კუსინის თბილისიდან კი არა, სტამბოლიდან დაზეპარა

საბოლოოდ გაირკვა ამერიკული სადაზვერგო თვითმფრინავების ბაზირების ახალი ადგილი, საიდანაც ისინი ერაყის ტერიტორიის ინტენსიურ დაზვერვას განახორციელებენ. ადრე ვრცელდებოდა ხმები, ალბათ პენტაგონი ეცდებოდა ქართული სამხედრო აეროდრომების ერაყთან მომავალ ომში გამოყენებას, მაგრამ ამერიკელებმა კვლავ თურქული სამხედრო ბაზები აირჩიეს. სხვათა შორის, ამერიკელმა ექსპერტებმა სხვადასხვა მიზეზის გამო დაიწყეს თურქეთის სამხრეთით მდებარე კონიას აეროდრომი და უპირატესობა სტამბოლის საბაზა გეგმის მიანიჭეს. ამ აეროდრომზე განთავსდებიან ამერიკული სადაზვერგო თვითმფრინავები, რომლებიც ზუსტ სადაზვერგო მოწყობებს მიაწოდებენ ბომბდამხმენებს.

Око за око? (თვალი თვალისა ეილ?)

თბილისი რუსული სამხედრო ბაზის გადაღობა, სამხედროდ, ვერ გაგზავნის

(დასაწყისი იხ. გვ. 8)

საქართველოს მთავრობას მუქარის შესრულება უფრო ახალქალაქში განთავსებული რუსული სამხედრო ბაზის მიმართ შეუძლია, თუკი მისკენ მიმავალ საავტომობილო გზას გადაკეტავს, მაგრამ დაგეგმვით, არც ეს მოხდება იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ ჩვენი დღევანდელი ხელისუფლება ვერ გაბედავს ასეთი ნაბიჯის გადადგმას. ამაზე მეტყველებს შაბათს, 18 იანვარს, ჯერ დაგეგმილი და შემდეგ გადადებული საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს სხდომაზე, რომელზეც რუსული სამხედრო ბაზების შესაძლო ბლოკირების საკითხი უნდა განხილულიყო. ზოგიერთი ამას იმით ხსნის, რომ რამდენიმე დღეში რუსეთში, ივანოვო-ფრანკოვსკში უნდა გაიმართოს დსთ-ის წევრი ქვეყნების პირველი პირების შეხვედრა და ამ თათბირის წინ პრეზიდენტ შევარდნაძეს არ სურს თავისი რუსი კოლეგის განაწყენება.

არსენალი

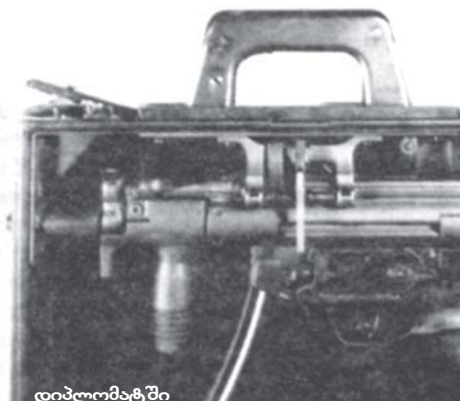
პირდაპირ „დიპლომატიანებს...“

იარაღის შესანიშნავად ათასნაირ ხერხს ხმარობენ და განა მართო პისტოლეტისა თუ დაშლილი ავტომატის ერთი ადგილიდან მეორეზე უსაფრთხოდ გადასატანად.

რამე საყოფაცხოვრებო საგნით (რომელსაც ყოველდღე ვუყურებთ და ყურადღებას ნაკლებად ვაქცევთ) მიმალული და უკვე ჩახმახზე შეყვანილი იარაღი ყველაზე უიმედო სიტუაციებშიც კი, პირველი გასროლის შანსს იძლევა.

ალბათ ბევრს უნახავს მძაფრსიუფეტისანი მხატვრული ფილმი ბანდერასის მონაწილეობით, როდესაც ის გიტარის ფუტლარში მთელ არსენალს ინახავს, ხოლო მისი ერთი ამფონის ასეთივე ფუტლარიდან ტყვიამფრქვევის ჯერს უშვებს, მეორე კი... რაკეტებს ისვრის.

ყოველივე ეს შეიძლება რეჟისორის ფანტაზია გახლავთ, მაგრამ რაღა შორს წავიდეთ, როდესაც არც ისე დიდი ხნის წინ თბილისშიც დადიოდა ჭორი: ქალაქის ერთ-ერთი უბნის ბიჭებმა ვიოლინოთი მიმავალი ერთი



სათვალისანი, ბუნებრივად ყმაწვილი გააჩერეს და დაკვრა უბრძანეს. სათვალისანი დიდხანს უარობდა, მაგრამ ბოლოს „იძულებული“ გახდა, ფუტლარიდან ვიოლინის ნაცვლად უკონდახი ავტომატი ამოეღო, თუმცა მოძალადეებმა „კალაშნიკოვის“ „სერენადას“ აღარ დაუცადეს და თავის დასაშავებამში „მოუტყდნენ“ „მუსიკოსს“.

ზემოჩამოთვლილი მაგალითები იარაღის შენობის კუსტარული მეთოდები უფროა. სპეცსამსახურები ფართოდ იყენებენ ამგვარ „ოინებს“.

თუკი დააკვირდებით, ამა თუ იმ სახელმწიფოს პრეზიდენტს ქუჩაში, მოსახლეობასთან შეხვედრისას, ყოველთვის ახლავს რამდენიმე მცველი კოხტა დიპლომატით. გამონაკლისი არც საქართველოს პირველი პირია. ბირთვული სახელმწიფოების მეთაურებს აუცილებლად დაჰყვებიან სპეციალური დიპლომატით, რომელშიც ბირთვული იარაღის ასამოქმედებელი მობილური პულტი და კოდია მოთავსებულია, მაგრამ ძნელი დასაჯერებელია, შევარდნაძის დიპლომატიან მცველსაც თუნდ უბრალო რაკეტის გასაშვები პულტი მაინც ედოს შიგ.

პრეზიდენტის დაცვას ჩვეულებისამებრ თან დააქვს პასიური დაცვის სისტემა — დიპლომატი, რომელშიც ტიტანის ფილებია ჩალაგებული. დიპლომატის სახელურის დილაკზე თითის ერთი დაჭერილი დიპლომატი წამიერად იხსნება და ტიტანის ფილებიც დაუყოვნებლივ იშლება. ეს პასიური დაცვის საშუალება გამოიყენება პირველი პირის სხეულის დასაფარად ტერორისტი-სნაიპერის ტყვიებისგან (გაიხსენეთ 1999 წლის 19 აგვისტო, „გაჩი“-ს პუტინი, როდესაც ხალხთან გასული ელცინის უზარმაზარი ფიგურის დაცვას ამოად ცდილობდნენ დიპლომატებიდან გაშლილი ტიტანის ფილებით).

მაგრამ დაცვის სამსახურების არსენალში გარდა ტიტანისფილებიანი დიპლომატებისა, ასევე არის სხვა დიპლომატებიც, ამჯერად აქტიური დაცვის კომპონენტით — პისტოლეტ-ტყვიამფრქვევით ან მცირეგაბარიტისანი ავტომა-

თბილისის სუსტი პოზიციის სხვაგვარი ახსნაც შეიძლება — გაზსადენის აფეთქება, რომელიც ამ ცოტა ხნის წინ რუსეთ-საქართველოს საზღვრის სიახლოვეს, რუსეთის ტერიტორიაზე მოხდა. სულაც არ არის აუცილებელი, სამხედრო ბაზების ბლოკირების სანაცვლოდ, მოსკოვმა ოფიციალურად გადაგვიკეტოს გაზი და შეგინწყვიტოს ელექტროენერგიის მოწოდება — სხვადასხვა ტექნიკური მიზეზებითაც (მათ შორის დივერსიებით) მოახერხებს ან ენერგომატარებლების მოწოდების შეფერხებას, რაც ჩვენში მკვეთრად გააძლიერებს უშუქოდ და უგაზოდ დარჩენილი მოსახლეობის ანტისახელისუფლო გამოსვლებს, რასაც, თავის მხრივ, გააძლიერებენ ათასი ჯურის მართვადი პოლიტიკური ძალები.

ამ მიზეზ რეალობიდან ჩვენს სასარგებლოდ მხოლოდ ის გაეროვება, რომ საქართველოს გაყვლით რუსულ გაზს სომხეთიც იღებს, რომელიც ფაქტობრივად ერთადერთი პრორუსული ქვეყანაა სამხრეთ კავკასიაში.

ტი. ჩვეულებრივ, დაცვის მიერ ავტომატების ტარება, მოსახლეობაში ფსიქოლოგიურად ცუდად აღიქმება და ხალხის გულის მოსაგებად გამოსული ქვეყნის პირველი პირის ნდობას უკარგავს, მაგრამ არის სიტუაციები, როდესაც, ოპერატიული მონაცემების თანახმად, აუცილებელია მცველები, პისტოლეტების გარდა, შედარებით უფრო სერიოზული იარაღითაც იყენებ ალჭურვილი, სწორედ ასეთ დროს გამოიყენება დიპლომატად შენიღბული ავტომატები (თუმცა ბოლო ხანს ტერორიზმისა და ქვეყნის პირველ პირებზე თავდასხმის ფაქტები მთელ მსოფლიოში ძალზე გახშირდა, ამიტომ დაცვის სამსახურები აღარ დაგვიდვენ ხალხის აზრს და ორმეტრიანი მსხვილკალიბრიანი სნაიპერული შაშხანებიც კი დააქვთ).

ცეცხლისმფრქვეველი „აბაშე-კეისის“ საინტერესო მოდელი ცნობილმა გერმანულმა საიარაღო ფირმამ „ჰექლერ ენდ კოჰმა“ დაამზადა. მან თავისი კომპაქტური პისტოლეტ-ტყვიამფრქვევი MP5K (სხვათა შორის, ანალოგიური სახის პისტოლეტ-ტყვიამფრქვევები საქართველოს პრეზიდენტის პირადი დაცვის და სპეცდანიშნულების რაზმის შეიარაღებაშიცაა, რომლებიც მათ 1998 წლის 9 თებერვლის ღამეს გამოიყენეს კრწანისთან პრეზიდენტ შევარდნაძის კორტეჟზე თავდამსხმელთა მოსაგერიებლად) დიპლომატში ჩაამონტაჟა, ხოლო ამ უკანასკნელის სახელური ფაქტობრივად პისტოლეტ-ტყვიამფრქვევის ხელის მოსაკიდებლად აქცია. დილაკზე თითის დაჭერისთანავე დიპლომატი ძირს ვარდება და მსროლელს ხელში პისტოლეტ-ტყვიამფრქვევი რჩება, რაც თავდამსხმელს აოგნებს.

„ჰექლერ ენდ კოჰმა“ შენიღბული



თითის ერთი დაჭერა და ხელში მოკლელ-ლუმიანი ავტომატი AKC-74Y გიჭირავთ

იარაღის სხვა მოდელიც შექმნა. ამ დიპლომატიდან პისტოლეტ-ტყვიამფრქვევის ამოღება ალარაა საჭირო — სროლა დიპლომატის კორპუსში გაკეთებული სპეციალური ხვრელიდან ხდება. ასეთი „სიურპრიზიანი“ დიპლომატი 7 კგ-მდე იწონის და სროლისას ორივე ხელით უნდა გეჭიროთ, რაც საკმაოდ მოუხერხებელია და ცოტა ძნელი დასაჯერებელია მიზანში მორტყმა.

გერმანელების მიზაპით თუ საკუთარი ინიციატივით, КГБ-მაც შექმნა ანალოგიური „აბაშე-კეისი“, ოღონდ მასში მოკლელუმიანი ავტომატი — AKC-74Y მოათავსა. მეორე ვარიანტი — დიპლომატში მცირეგაბარიტისანი ავტომატის 9 მმ კალიბრის 9A-91-ის ჩამონტაჟებას ითვალისწინებს. ცეცხლისმფრქვეველი დიპლომატი კვლავ რჩება სპეცსამსახურების და, რა თქმა უნდა, ტერორისტების ხელშიც; ასე რომ, თუკი ბუნებრივად ტიპს დაინახავთ დიპლომატით ან ვიოლინოთი ხელში, არ გარისკოთ, ზედმეტს ნუ აკადრებთ, ვინ იცის, რა უდევს სინამდვილეს იქ?!

აკითხვის სვეტი

შეიძლება თუ არა ყუმბარასატყორცნის სროლა ოთახიდან ან მანქანის სალონიდან, როგორც ამას კინოში აჩვენებენ?

გ. რაზმაძე

რეაქტიული ყუმბარასატყორცნები ფაქტობრივად რაკეტას ისვრიან, რომელსაც ყუმბარასატყორცნის წინა მხრიდან, ღია ლულიდან სასტარტო ძრავა აგდებს. რაკეტის ძრავა კი მსროლელიდან რამდენიმე მეტრში ირთვება, რათა არ დაზიანოს იგი. ხოლო თუკი ვინმე შემთხვევით გასროლის მომენტში თავად ყუმბარასატყორცნის მილის უკანა მხარესთან ახლოს დაგას, დაზიანებას ვერ გადაურჩება.

სასტარტო ძრავა, მართალია, რაკეტას წინ აგდებს, მაგრამ იმავე ძალის და მასის ცეცხლის ჭავლი უკან გაიტყორცნება, რაც ათანაბრებს რეაქტიულ მომენტს და მსროლელიც ვერ გრძნობს უკუდარტყმის ეფექტს, რაც ასე დამახასიათებელია ცეცხლსასროლი იარაღის გასროლისას. სწორედ ეს უკან გასროლილი ცეცხლის ჭავლი, რომელიც 20-30 მ-დე ვრცელდება, წარმოადგენს ძირითად საშიშროებას როგორც უკან მდგომთათვის, ისე თავად ყუმბარასატყორცნის მსროლელისთვის, თუკი იგი რაკეტას დახშული ოთახიდან ან მანქანის სალონიდან ისვრის.

ბოლო წლებში, რაც უფრო აქტუალური გახდა საბრძოლო მოქმედებების წარმოება ქალაქის პირობებში, მით უფრო გაიზარდა მოთხოვნილება ისეთ ყუმბარასატყორცნებზე, რომ-



„არმბრუსტის“ მოქმედების პრინციპი — გაფართოებული გაზი დგუშებს აწევა და მარცხნიდან რაკეტას აგდებს, ხოლო უკნიდან — მისი წონის შემავსებელს

ლებითაც რაკეტის გაშვება დახშული ოთახიდანაც შეიძლება.

დღეისათვის მთელ მსოფლიოში სულ ოთხიოდე ასეთი სახის სერიულად წარმოებული ყუმბარასატყორცნი თუ მოიპოვება, მათ შორისაა გერმანული „პანცერფაუსტი-3“, „არმბრუსტი“ და ფრანგული AB-92 „მატრა“, აგრეთვე მართვადი „ერიქსი“.

ერთგვრადი „პანცერფაუსტი-3“-ის გასროლისას სასტარტო მუხტის აფეთქებისას წარმოქმნილი გაფართოებული გაზების ნაწილი მარცხნივ რაკეტას უბიძგებს, ხოლო მარჯვნივ, უკან კი, რაკეტას მასის მქონე, პლასტმასის პატარა ფირფიტებით სავსე ტომსიკას. რადგან ორივეს მასა ერთმანეთის ტოლია, მსროლელი უკუდარტყმას ვერ გრძნობს, ამასთან არც ყუმბარასატყორცნის უკან წარმოიშვება 20-30 მ-ის სახიფათო ზონა, რადგან ამოქმედებული სასტარტო მუხტის ენერგიის დიდი ნაწილი ისარჯება ზემოხსენებული ტომსიკის უკან გადმოსაგდებად. პლასტმასის ფირფიტები მყისიერად იწევა და ზიანს ვერავის მიაყენებს, ამიტომაც მისი სროლისას არ არის აუცილებელი წინასწარ ღია პოზიციის არჩევა. „პანცერფაუსტი-3“-ის მთავარი ნაკლი მისი დიდი წონა — 12 კგ-ია, მაშინ, როდესაც საბჭოთა მრავალჯერადი გამოყენების ППГ-7 თავის რაკეტაიანად 8,5 კგ-ზე მეტს არ იწონის.

„არმბრუსტის“ კონსტრუქტორებმა უფრო ორიგინალური მეთოდი აირჩიეს. სასტარტო მუხტის ყუმბარასატყორცნის მილის შუაგულშია მოთავსებული და დახშულია ორი დგუშით. მუხტის აფეთქებისას წარმოქმნილი მაღალი წნევის გაზი ორივე მხარეს ვრცელდება და ლულის მარცხიდან რაკეტას აგდებს, ხოლო მარჯვნიდან — რაკეტის მასის მქონე სინთეტიკურ შემაჯვებელს. გარდა იმისა, რომ „არმბრუსტი“ სროლისას მილის უკან არ გამოიყორცნება ცეცხლის ჭავლი, გაზებიც მილში, დგუშით დახურულ სივრცეში რჩება. ამ დროს თავად მილი ძალზე ხურდება, მაგრამ რადგანაც იგი ერთგვრადია, მას აგდებენ. 6,3 კგ მასის „არმბრუსტს“ 300 მ-ის დისტანციიდან 300 მმ ჰომოგენური ჯავშნის გახვრება შეუძლია.

ფრანგებმა თანამედროვე გადასატანი მართვადი ტანკსანინალმდეგო სარაკეტო კომპლექსის, „ერიქსი“, შექმნისას სპეციალური სარაკეტო ძრავა გამოიყენეს. თავად რაკეტის გამოსაგდებად გასაშვები მილიდან სულ რაღაც 80 გ-იანი სასტარტო მუხტი გამოიყენება. ამიტომაც „ერიქსი“ გასროლისას, თუგინდ ოთახიდან, მხოლოდ თეთრი ფერის კვამლი გამოიყოფა და გასროლის ხმა 90 დეციბელამდეა შემცირებული, რაც ფაქტობრივად, მოწინააღმდეგისთვის შეუძლებელს ხდის ხმით გაარკვიოს სარაკეტო კომპლექსის პოზიცია. „ერიქსი“ 900 მმ სისქის ჯავშნის გახვრება ძალუძს.

საბჭოთა და შემდგომ რუს კონსტრუქტორებს ჯერ სერიულად არ შეუქმნიათ ზემოხსენებულის მსგავსი იარაღი, ამიტომაც არ დაიჯეროთ, თუკი ვინმე მარჯვე რუსი ფიანი ან ჩეჩენი მუსა რუსულ მძაფრსიუფეტისი ივთმეში ოთახიდან ППГ-ს ან „მუხას“ ისვრის.

რუბრიკა მოამზადა
ირაკლი ალადაშვილმა

— „სატიაშვილი, ნინუკალაძე გურჩიანი, ცუცქერძე — სუთი ნაბოვითი ნინ“, — ეს გვარები ისეთი ქართული აქცენტით ჩაიკითხა მომცრო ტანის სმელ-ხელომ, მაგრამ ერთიანად დაუწუნოვლამ ეფრეტიკოვმა, რომ გაოცებულმა ქართველებმა ერთმანეთს გადახედეს — ხომ არ მოგვეჩვენაო.

— გარეგნობით თითქოს ქართველს არა ჰგავს, მაგრამ სად ისწავლა ნეტავ ქართული ამ შეჩვენებულმა? — თავის თავს ჩაპკითხა ჭიათურელმა გერონტი ცუცქერძემ და კიდევ ერთხელ აათვალიერა მისკენ მიმავალი ეფრეტიკო, რომელსაც გაპრალბული ჩეჩის ყვლიდან ძლისტარანი მთარხი ამოწროდა და თვლებით ბურღავდა მის პირდაპირ მდგარ ტყვეს.

— ღმერთო, შენ მიზევლე ლადიკო არა ხარ, ბიჭო, შენ? გაეახარა ღმერთმა, ან აქ რაღა გამოჭირდება, მეგონა, გერმანელების ამბარა ვერგათ ამ ბანაკში-მეთქი, მაგრამ ეს ფორმა? — ეფრეტიკოს წარბიც არ შეუწრა — პაერ-ში ელვასავით გაიკლავნა მისგან მოქნული მთარხი და ისეთი ძალით დაეშვა საბრალლო ტყვის თავზე, რომ უბედურს ორად გაუზო შუბლი და კეფა. სისხლი კი, რომელიც ჯერ კიდევ შერქნოდა მთარხის წვერს, მთარხთან ერთად გაუჩინარდა ჩეჩის ყელში.

— ეს დღე მოელის ყველას, ვინც აქ ბიძაშვილობას მომხდომებს დაიბნახორეთ, მე გერმანას ვემსახურები და ყველანი მეზობლებით, ვინც იარაღით იბრძოდით ამ დიდი ერის შვილების წინააღმდეგ.

დაპაუს ბანაკში

ბანაკის ჭიშკართან მდგარ მაიორს მამონეც უთარგმნეს ქართველის სიტყვები, თუმცა თარგმანი ქართველი კი არა, გერმანელი ოფიცერი გახლდათ — აღმოსავლური ენების სპეციალისტი, ომამდე იენის უნივერსიტეტის ასპირანტი, რომლის მოვალეობას მხოლოდ და მხოლოდ მიყურადება და შემდეგ მოსმენილ-ნანახის ხელმძღვანელობისთვის მოხსენება წარმოადგენდა.

— მისი ნათქვამიც და ქმედებაც საქებაარა, მაგრამ არ თვალთმაქცობს ეს კავკასიელი, კურტ? იქნებ სხვა რამ ამოძრავებს? სიფრთხილე გეპართებს მათთან.

— თავისივე გვარ-ტომს ასე მხოლოდ საკუთარ თავში დარწმუნებული ბარბაროსი თუ მოექცევა. ქართველები კი, მოგესხენებათ, ბარბაროსები არ არიან, ჰერ მაიორ, ამის დასტურად მათი „ვეფხისტყაოსანიც“ კმარა. ჩემი აზრით, მისი გააფთრების მიზეზი უფრო ბოლშევიზმია და ამ მხრივ ის ჩვენ უფრო გვენათესავება, ვიდრე ქართველებს.

— შენ ახალგაზრდა ხარ, კურტ, და არ იცი, რომ ბოლშევიზმის სიძულვილზე მეტად, ამ შემთხვევაში შესაძლოა სიცოცხლის წყურვილი მართავდეს ადამიანის ფსიქიკას... — და მაიორმა თავისი ნათქვამის განსაზღვრებად კრეკატორიუმის მუდმივად მხრწილად მიღს გახედა, რითაც მიახვედრა უმცროს კოლეგას — იქ შესვლას ალბათ თავისიანების ცემას ამჯობინებსო...

მას შემდეგ ეფრეტიკოვთან გამოლაპარაკება არც ერთ ქართველს აღარ უტყდა. იგი საჩხერელი ლადიკო ეზიზიშვილი გახლდათ. ბევრი სხვა ქართველის მსგავსად ქერჩის სახეგარკუნძულზე ჩავარდნილიყო ტყვედ. ეს იმ დროს ლამის სამშობლოს ღალატის უდრიდა, მაგრამ რა მისი ბრალი იყო, ფრონტზე მიმავალს ნოვოროსი-ისკში რუსმა ჯარისკაცმა რომ ჩაუტყდა ვაგონის კარი, ქერჩში გერმანელმა გაუღო და უიარაღო კაცს მის თანამემამულეთთან ერთად იმავე ეშელონით დაჰაუს საკონცენტრაციო ბანაკში უკრეს თავი. აქ კი ეტყობა, გატყდა და...

— არა უშავს, გერონტი, თითო შადიმანი ყოველთვის გვყავდა ქართველებს, მაგრამ არ გადავუმენებულვართ. პირობას გაძლევ, ერთ კვირაში გავასაღებთ გამოიდევლს. ჩვენი სისხლი შეიძლება გერმანელებს შევარჩინოთ, მაგრამ ქართველს, თანაც აქ, ამას არ გადატყობ, — ისე ეფრეტიკოვლად ნასჩურჩხულა ლამით წარზე მის-ვეწებულ გერონტის ქუთაისელმა ავსენტი მამ-აგეიშვილმა, რომ შურაგაცყოფილმა შვებით ამოისუნთქა. განა მათარხი ემწარა გერონტის, არა, ამას მიჩვეული იყო. ქართველისაგან არ მოელოდა ამ სისასტიკეს, თანაც აქ, ამ ჯოჯოხეთში, თორემ გერმანელები მისი ცემის მეტს რას აკეთებდნენ. ცოტა რომ დაფიქრდა, ახლა ის იზანა, ჩემი გულისთვის ამით რომ კაცი მოკლან, ღმერთს რა პასუხს ვაძლევო, მაგრამ რამდენიმე დღეში ამ დარდმაც გადაჟარა. ვილაც მადლიან-მა იმ ღამით გრძელი თოკი, ცოტათიღინი საქმე-ლი და ორი ნაგანი დაუღო თავითი ავსენტის და უკუნეთ ღამეში იმ თოკით ხუთი ქართველი და თორმეტი რუსი ისე იოლად დაეშვა ხევის მხარეს გასაჯალ კედელზე, რომ გუშაგებს ჩქამიც არ გაუგიათ. კიდევ ორი ლამის ხეტილის შემდეგ (დღე ტყეში იმალებოდნენ) პოლანდიაში გაიღვივს და მოგვიანებით ქართველებმა კუნძულ ტყესელზე ამოჰყვეს თავი.

ქვეყნის მორალაზე ლადიკო კი სულ მალე ეფრეტიკოვთან ოფიცრობამდე ამაღლდა და ახლა უფრო გამეტებით სცემდა ბანაკში შვერილ ქართველებს.

— რას მღერიან, ლად, ის შენი თანამემამულეები, ან რა ანდერგთ ამ უბედურებს, თანაც ეტყობა, არც ერთს სენა არ აქვს.

— საუბრელოს ჰქონს მღერია, ჰერ მაიორ, გაუტეს სიმღერას ვინ აუკრძალავს?!

— მ-დაა... სმენის გარეშე სიმღერა არ შეიძლება, მაგრამ არის სიმღერა, რომელსაც სმენა არ სჭირდება, ეს შენი ქვეყნის ჰიმნია, ლად! — მაიორი გვარად ბეთშოვენი გახლდათ.

— ცოტა ხნის წინ მგონი მიუღერს ელაპარაკებოდი, ლად. იცოდე, ისიც ისეთივე ტყვეა, როგორიც შენი თანამემამულეები და ისევე უნდა მოექცე, როგორც დანარჩენებს, მიუხედავად იმისა, რომ მიუღერმა სასჯელი მოიხადა და ხვალ-ზეგ ვერმასტის სამსახურშიც ჩადგება, ჯერჯერობით კვლავ „გაუმჭირვალე გერმანელად“ რჩება თავისი სოციალური იდეებით...

— მიუღერი გერმანელია, ჰერ მაიორ, მომკალით და ბოლშევიკებით ვერ გავიმეტებ. მით უმეტეს, თავისი სისულელე შეუგნია და ახლა ძალზე ნაღვლობს კიდევ. ჩივის, ჩემი დაბედურობის ბრალია, ამ ომში თანამემამულეების გვერდით რომ არ ვიბრძვი იარაღით ხელმო.

— მაინც არ გირჩევ მასთან მეგობრობას, ლად... — უთხრა ბანაკის უფროსმა და გამოცდილად შეხედა. „ან მართლა ბოლშევიკების დაუძინებელი მტერია, ანდა დიდი მსახიობი დადგებოდა მისგან“, — გაუელვა ფიქრმა მისდა უნებურად. თუმცა ხელჩასაჭიდი საბუთიც არ ჰქონდა მის გულწრფელობაში ეჭვის შესატანად. მეორე დღეს, კვლავაც რომ შენიშნა მიუღერთან მოსაუბრე,



ზორკილები ოჩენის მაგივრად...

ხმაც არ ამოუღია. შერბუნდა და სხვა მხარეს ნავიდა, რადგან გულის სიღრმეში თანაურბრობა კიდევ მათ მეგობრობას. თუმცა, მათი საუბარი რომ მოესმინა, მაშინ?..

— მასხადამე, ბორქმეჩანიკოსი ხარ, ჰანს. ნუ ნაღვლობ, უკვე ვიზრუნე იმისთვის, რომ პირად საქმეში ბოლშევიზმთან შეერიგებულ მებრძოლად წარმოჩნდე. დარწმუნებული ვარ, მაიორი ავია-ციაში დაგაბრუნებს, ოღონდ პირობა არ დაგვიწყნდება. ხვალ დილით აქედან წახვალ, ალბათ კარგა ხანს ვეღარ შევხედვით ერთმანეთს, ნახვამდის, ჰანს.

— ნახვამდის, ლად. თუ ყველაფერი კარგად იქნა, უეჭვლად შევხვდებით. არა და, იცოდე ფაშოზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში მოგვადგები. მე იმ ხალხს ვერ ვესვრი, ვინც შენაირებს ზრდის.

დავლები შესასრულებლად

ერთხანს აქეთ-იქით ათრისს ჰანს მიუღერი, მაინც არ ენდობოდნენ ნაცისტებს, მაგრამ როცა მფრინავები შემოაკლდათ, გარისკეს და ოკუპირებული ოდესის სამხედრო-სატრანსპორტო ავიაციამ ჩარიცხეს, რომელიც ცოცხალი ძალითა და საბრძოლო მასალებით ამარაგებდა საბჭოთა არმიისგან თავისიანებს მონევეტილ ყირიმსა და ნიკოლაევიში განლაგებულ გერმანელთა მე-17 არმიას... პირველი გადურნა გამთენიისას შედგა. კაბინაში ოთხი იყვნენ. არც ერთი მათგანი საკუთარი ნებით რუსებს არ ჩაჰპარდებოდა, საჭირო იყო ძალის გამოყენება, მაგრამ ამის შემდეგ ტყვია-წამლით, ამასთან, სანავით ავზე-ბავსებული თვითმფრინავის დასმა მარტოს გაუჭირდებოდა. მეტისმეტად დიდი იყო რისკის ფასი. ჰანსმა გადაწყვიტა, ჩანაფიქრი უკან დაბრუნებისას განეხორციელებინა. ვიდრე თვითმფრინავი დაიკლებოდა, მისმა კოლეგებმა ჰაერზე გაისკივრეს, ტანგულური იარაღი კი თვითმფრინავში დატოვეს. დრო ისელთა და სამივე პისტოლეტს ნემსები ამოაცალა. როცა ბორტზე დაჭირდები აიყვანეს და აფრინდნენ კიდევ, იცრუა — რომელიღაც დაჭირილი თვითმფრინავის კუდში შემქრალა და რაღაცას ჩაიწირობსო. საბოლოოდ ორი მათგანი იქვე, კუდში ჩაქვდა და საჭესთან მჯდომ სომალის მეთაურს საფეთქელთან მიახვანა პისტოლეტი.

— ახლავ შეცვალე კურსი. ორიენტირი ჯან-კოი-მელიტროპლის საავტომობილო გზაა. ნუ მაიძულებ, გესროლო. ხომ იცი, უშენოდაც შემოიძლია თვითმფრინავის დასმა.

მანძილი თითქოს დიდი არ იყო, მაგრამ დრო უსაშველოდ გაიჭიმა, ფრონტის ხაზის გადაკვეთისას ისეთი ცეცხლი გახსნეს საბჭოთა მებრძოლებმა, ცოტაც და ალბათ ჩამოაგდებდნენ, მაგრამ გადარჩნენ... ახლა მხოლოდ აეროდრომილა იყო საჭირო, მაგრამ მიუღერს გახსენდა, რომ ზოგჯერ რუსებიც ნაღმავდნენ აეროდრომებს.

— დაბო დაფიქრე... სოფელს გავცდებით თუ არა, მიხედოვნი დასვი თვითმფრინავი.

— დავილუბებით, გრუნტი ვერ დაგვიჭერს.

— არ დავილუბებით, ტვირთი ცოტაა, მიდი, თორემ გაგვიტყდები შუბლი, — დამოუკიდებლად ერთი კი შეტორტმანდა თვითმფრინავი, მაგრამ გამოცდილმა შტურმანმა მაინც მოახერხა მანქანის დამორჩილება... ძრავები ჯერ კიდევ გუ-

გუნებდა, როცა „იუნკერის“ საბჭოთა მებრძოლები დაადგნენ თავს. ჰანს მიუღერმა ოთხი ცალი პისტოლეტი და დაპაუდა მისი გათავისუფლების ცნობა გაუწოდა მათ.

როცა შტაბში მიიყვანეს, ერთხანად იმდენი ინფორმაცია მიანდა ოდესაში განლაგებულ საავიაციო და ყირიმში გაქცეული ვერმასტის მე-17 არმიის შესახებ, რომ შტაბისტები ჩანერას ველარ აუდიოდნენ, ბოლოს კი გენერალთან ითხოვა შეხვედრა...

— გარდა იმისა, რაც შტაბში განცაცხადე, დავალებული მაქვს, გადმოგცეთ, რომ დაპაუს საკონცენტრაციო ბანაკში გერმანელი ოფიცრის მუნდირით საჰმანოს ქართველი ტყვე, რომელსაც აქვს უმდიდრესი ინფორმაცია ბერლინის დაცვის ხაზის შესახებ. დამადა, გადმოგცეთ საბრძოლო მასალების უფადესი ბაზების კოორდინატები და ითხოვს: თუ აქედან ვერ მოახერხებთ ამ ობიექტების ლიკვიდაციას, ის მაინც დააკავშიროთ თქვენს რეზიდენტურას და მისი დახმარებით თვითონ კისრულობს ბაზების ლიკვიდაციას.

— თითქოს არ უნდა ტყუოდეს ეს გერმანელი, მაგრამ ერთიც ვნახით და ვერმასტის კონტრდაზვერვის შემოგდებული აღმოჩნდეს, მერე? არა, ასე არ გამოვა, უნდა შევიწინავლო... — დასაკვნა გენერალმა და ადგილსტანტი გამოიძახა.

— მოამზადეთ საბუთები გერმანელის საფილტრაციო ბანაკში გასაგზავნად.

ამასობაში კი...

— დაქორწინება გადავწყვიტე, ჰერ მაიორ, თქვენი დახმარება მჭირდება. ისე, საბჭოთა ტყვეს გერმანელ ქალს ვინ მომათხოვებს.

— შენ ტყვე კი არა, ვერმასტის უნტერ-ოფიცერი ხარ, ლად, თუმცა, მაინც საკითხავია, ამ ბანაკში ქალის გაცნობა როგორ მოახერხე...

— ეს იმ დღეებში მოხდა, თქვენ რომ ერთი-ორჯერ ქალაქის კომენდატურაში გამგზავნეთ ჰერ მაიორ.

— კარგი, კარგი, თანახმა ვარ. ე. ი. როგორც დაოჯახებული, ღამეს ამიერიდან ბანაკის ნაცვლად შინ გაათევ — მუდმივი საშვი უნდა გამოგიწეროთ.

— თუ საქმე მოითხოვს, მე აქ დავრჩები, ჰერ მაიორ, ოჯახი ხელს არ შემიშლის...

როგორც იქნა, ახლა თითქმის თავისუფალი იყო. იქ, ბანაკში, გერმანელებს მაინც საბჭოთა ტყვედ მიაჩნდათ, ქართველებს — გამყიდველად.

ტყვეებთან განდობა გამორიცხული იყო — შესაძლოა, რომელიმეს გაეთვა კიდევ. საუბედუროდ, ქართველებს შორისაც იყვნენ ასეთები და ეს მან სხვაზე უკეთ უწყოდა. გერონტი ცუცქერძის შემდეგ კიდევ მოაწყო რამდენიმე შერეული ჯგუფის გაქცევა და ტუსალებიც თითქმის რაღაცას მიუხვდნენ... ყოველ შემთხვევაში, ისე გაბოროტებით აღარ უტყვევდნენ, როგორც ადრე, მაგრამ ეს უფრო სამში იყო. ფაშისტები ადრე თუ გვიან, მიუხვდებოდნენ ეფრეტიკოს და მერე... ახლა კი ბანაკგარეთ, უფრო დიდი საქმეების კეთება შეიძლებოდა... თითქმის ნეონადი გავიდა და ჰანსისგანაც აღარაფერი ისმის, ან იქნებ ვერ უკავშირდება?

დაოჯახებიდან ერთი თვის თავზე, თითქმის ცარიელ ქუჩაში მიაბიჯებდა ლადი. უეტრად ვილაც ხელჯოხიან მოხუც გერმანელ ფეხი გადაუბრუნდა და უმაღ მიეშველა. ტკივილისაგან სახედამანჭლეს ვიდრე ლადიკო ქუჩის მეორე მხარეს გადაიყვანდა, მოხუცმა ასეთი რამ უთხრა — ჰანს მიუღერმა შემოგითვალათ, ჩვენებური ქალი მან და მისმა მეგობრებმა გაგიჩაღიეს და ცოტა ხანში ბერლინშიც გადაგიყვანენ. იქ კი თქვენი შეხვედრა ზუსტად ერთი თვის შემდეგ, დღის სამ საათზე შედგება. გამოსაცხადებელი ბინის მისამართია ფრანკფურტერშტრასე №31. ახლა კი აქ დამტოვებ და სიტყვაც არ დამართ. აქ ყველაფერს თვალ-ყური აბია.

ორი კვირის შემდეგ ცოლის ნათესავების შუამდგომლობით უნტერ-ოფიცერი ვლადიმერ ეზიზიშვილი ბერლინში, რომელიც მეორეხარისხოვანი ობიექტის დაცვაში გადაიყვანეს. დათქმულ დღეს კი მითითებულ მისამართზე გამოცხადდა. კარი ნაცნობმა მოხუცმა გაუღო და იმავე წამს მეუღლეს გასახა:

— შერტრუდა, ბიძია კარლის სანახავად მოვიდნენ. ჩემს ოთახში ავალ.

— გამარჯობა, ლად, — დივანიდან მაღალი, ახოვანი, ქერა გერმანელი წამოიბართა და ხელი გაუწიდა მოსულს.

— გამარჯობა... ჰანს. შე ყურუშსალო, მაინც მომაგენი, აი, მეგობრობაც ასეთი უნდა. დაიბახსოვრე, ქართველებმაც ვიკით მეგობრობის ფასი. — რვა თვე მამონიჭრე რუსები, ლად, მერე კი დოკუმენტები გამოკეთეს, დაზვერვის კურსეტი გამაბრუნეს და შენს მოკავშირედ მომავლინეს აქ. ახლავ შემიძლია თხოთმეტიოდ თანამშრომან-ველის შეგროვება, ორ დღესაც თუ დამაცლი, ორმოცდაათამდე კაცსაც მოუყერი თავს. ასე რომ, ველით შენს მითითებებს.

— დრო არ ითმენს, ჰანს, საბჭოთა ჯარები ბერლინისაკენ მოიქაჩიან. აქ კი ისეთი ზღუდები აღმართეს, თითქმის წარმოუდგენელი მათი გადალახვა. რამდენიმე ობიექტი უნდა ავაფეთქოთ, ეს აუნაზღაურებელ დანაკარგს მოუტანს ვერმასტის ჯარებს...

მართლაც, რამდენიმე დღეში ჰაერში აფრინდა არაერთი მნიშვნელოვანი სახედრო ობიექტი. მალე დაღმის იარაღისა და საბრძოლო მასალის ვეებურთელა ბაზა ამოიღეს ნიშანში. ოპერაციებს უნტერ-ოფიცერი ეზიზიშვილი გეგმავდა. ვერმასტი შეშფოთდა — მილიონამდე რაიხს-მარკას ჰპირდებოდნენ მას, ვინც ამფეთქებულის ვინაობას გაამჟღავნებდა.

— ამჯერად ასე იოლად ვერ გავალთ. სამხედრომორიანი მსუბუქი ავტომანქანა გვჭირდება. საათისმექანიზმთან ასაფეთქებელ მონე-ობილობას ჩაუვადებთ და ბაზის ტერიტორიაზე შევუშვებთ. ხვალ-ზეგ მოკავშირეთა ჯარები შეტევაზე გადმოვლენ, ეს ბაზა კი ბევრ სიმწელს შეუქმნის მათ.

დათქმულ დროს მანქანის საშოვნელად ქალაქ-გარეთ გამავალ საავტომობილო ტრასაზე უნდა გასულიყვნენ. ქალაქი კი ამ დროს უკვე ბლოკირებული იყო. ერთ-ერთ პოსტზე ლადის გარდა ყველანი გაატარეს. პატრულს ნებუნენა, რომ სამივე-ლინეო ფურცელში რაღაც ნესრიგში ვერ იყო და კომენდატურაში წაყოლა შესთავაზა მის მფლობელს. ლადიკომ იცოდა, შეპასუხებით უფრო გაართულებდა საქმეს. ამიტომ უხმოდ გაჰყვა ნესრიგის დამცველებს. კომენდატურა ქალაქის მეორე მხარეს იყო. პატრული დაკავებულთან ერთად, ბერლინის მინისზედა საქალაქო მატარებელში ავიდა. ლადიკოს სამიველინეო ბარათი არ აშინებდა. იქ ყველაფერი ნესრიგში იყო და შარს ვერ მოსდებდნენ, მაგრამ ასაფეთქებელი ბომბი და სხვა იარაღი რომ ნელზე ჰქონდა მიმგარებული, ეს აფიქრებდა. ამოსაველი თითქოს არ ჩანდა, თუმცა ერთ მომენტში, წინა დღით ჩამოვარდნილი ბომბისგან დაზიანებულ მონაკვეთზე მატარებელმა სვლა შეანელა და იმავე წამს ორი მეთვალყურე ლადიკომ თავებით მიახეთქა ერთმანეთს, ვაგონის კარს ევა და თავდაღმართში დაგორდა. ვიდრე პატრული გონს მოვიდოდა, მატარებელი დაზიანებულ მონაკვეთს გასცდა და სიჩქარეს უმატა. ლადიკომ კი გაზონი გადაჭრა და ხალხს შეერია. ზუსტად ერთი საათის შემდეგ ქალაქში გაჩნდა ბიულეტენები უნტერ-ოფიცრის გარეგნული აღნერლობით, სადაც მას ცნობილი აფეთქებების სავარაუდო მონა-ილედ მოიხსენიებდნენ... ლადიკო კი ასეთი შემთხვევისათვის დათქმული სარეზერვო გეგმის თანახმად შეხვედრის ადგილზე გამოცხადდა და ისევ საავტომობილო ტრასაზე გავიდნენ. 1945 წლის მარტი იწურებოდა. ბერლინელების საყვარელი გერ-უნვალდის ტყე მალე გათვალისწინებდა. მხოლოდ მაგისტრალზე კანცეპტუალად მოძრავი მანქანების მიხედვით თუ იგრძნობდით, ფრონტის ხაზის სიახლოვეს. ბარე ოცამდე მანქანა გაატარეს, ვიდრე სასურველ სამხედრომორიან „ლიმუზინს“ გააჩერებდნენ. მანქანაში სამი ისხდნენ — მძღოლი და ორი ოფიცერი. ლადიკო და ჰანსი მანქანას წინ გადაუდგნენ და ხელჯოხით გაჩერება მოსთხოვეს. მერე თითქოს საბუთების შესაბონ-მებლად განზე გადგნენ და ბუჩქებში ჩამალულ თავისიანებს საცეცხლე ზონა გაუხსნეს. ერთდროულად იგრიალა სამმა ავტომანქანა. წამიც და მანქანის სამივე მგზავრი ტყეში გადაათრის, კიდევ ორი წუთი და მანქანაში ბომბი ჩაამოწაფეს. ახლა მეორე მანქანაც უნდა ეშოვათ უკან დასაბრუნებლად და ავერ ისიც, თვითონ გაჩერდა მათ გვერდით. მანქანიდან გესტაპოსფორმირი ჯერ ერთი ოფიცერი გადმოვიდა, შემდეგ მეორე, ეტყობოდა, რაღაცის კითხვას აპირებდნენ. საჭესთან მჯდომმა ლადიმ თვალი ჩაუკრა თავისიანებს, ანიშნა, დროაო და კვლავ იქუხა პისტოლეტის ჯერმა. გვამები ისევ ტყეში შეათრის და ორივე მანქანა ადგილიდან მოწყდა. ლადიკო მარტო იჯდა „ლიმუზინში“. გეგმის თანახმად, ყველაზე მძიმე მოვალეობა მან იკისრა: აქედან დაღმის ბაზა შორს არ იყო. მანქანის სიჩქარე იმ დონეზე უნდა დაეფიქსირებინა, რომ საჭირო მომენტში გადახტომა მოესწრო, მერე მას უკან მომავალი მანქანა აიყვანდა და განზე გაუხვდნენ, „ლიმუზინი“ კი პირდაპირ ბაზის ჭიშკარში შევარდებოდა და აფეთქდებოდა კიდევ. ეს ყველაფერი ლადიკომ საათის ასაფეთქებელი მექანიზმის მიხედვით გათვალა და ამიტომაც ვერ ანდო მანქანა სხვას. ბაზის პირდაპირ, ჭიშკრის მიმართულებით გააქანა „ლიმუზინი“ და ისკუპა, ცოტა არ იყოს, დაავგინდა და მხარიც დაიხიანა, მაგრამ წუნუნის დრო არ იყო. თავისიანებიც წამოვიწყნენ, შესტა მანქანაში. ადგილიდან მოწყდნენ... იმავე წამს „ლიმუზინმა“ ბაზის ჭიშკარი შეანგრია და აფეთქების ხმაც გაისმა...

ბოლოტქმა

მეორე დღეს უკვე უნტერ-ოფიცრის ფოტო-ობოტი გააკრეს ბერლინის ქუჩებში. თუმცა, ეს რობოტი კი არა, თვითონ ლადიკოს სურათი იყო. მოახერხა და პოლანდიაში გააღწია. მოგვიანებით კი პოლონეთში დაბრუნდა ტექსელის ეპოპეას გადარჩენილ ქართველებთან ერთად, რომელშიც გერონტი ცუცქერძეც იყო.

— რას გიშავებდი, შე შეჩვენებული, ასე გამეტებით რომ გადამიჭირე მათარხი?

— სხვა გზა არ იყო, ჩემო გერონტი, მხოლოდ ასე თუ გადავრჩებოდით. თუმცა, რად გვირდა სიცოცხლე, სამშობლოში ბორკილებით გველიან თურმე.

— არ გადამრიო, კაცო, იმდენი გაქვს გაკეთებული, ბორკილებით კი არა, გმირის ორდენი უნდა დაგვიწოდონ...

შინ დაბრუნება ვერც ერთმა ვერ გაბედა, პოლონეთის საზღვრამდე მოვიდნენ მხოლოდ, აქედან უფრო ახლოს ვიწვენიოთ საქართველოსთან. იქვე დაიჭირეს ორიგენი 1953 წლის ბოლოს. ბედად სტალინი ცოცხალი აღარ იყო და რეპრესიებიც შერბილებულიყო.

P. S. არ უყვარდა ლადიკოს ომის ამბების გახსენება. მხოლოდ ერთხელ, ჩვენმა საერთო ბიძაშვილმა იმ დროს როდადცეული საქართველოს ჰიმნი რომ წამოიწყო სუფრაზე, მაშინ აეშალა საღერდელი და ზოგი რამ გვიამბო. არც ის გამორჩენია, საკონცენტრაციო ბანაკის უფროსმა, ბეთჰოვენმა რომ უთხრა — შენი ქვეყნის ჰიმნი ის მელიდიაა, რომელიც სმენის გარეშე შეიძლება იმღერო. ისე კი, სიმართლე რომ ითქვას, არც ის ბოლშევიკური სამშობლო და არც მისი ჰიმნი დიდდა არ ეხატებოდა გულზე ჩვენი მოთხრობის გმირს, რომელ-იც ორიოდ წლის წინ დაეახალავათ.

გაუთ გაგაშელი

რეალია

ლორეის კვალდაკვალ



„ქვირის პალიტრაში“ გამოქვეყნებული ფოტოები: 2000 წლის დეკემბერი

კლავენ და თბილისის ქუჩებში და ბაზრობებზე ასაღებენ. სასიხარულოა, რომ თბილისის ახალარჩეულმა საკრებულომ ეს ინფორმაცია უყურადღებოდ არ დატოვა — გასულ კვირას ქალაქის შესაბამისი სამსახურების ხელმძღვანელები, საკრებულოს წევრები, არასამთავრობო ორგანიზაციების თანამშრომლები და პრესისა და ტელევიზიის ჟურნალისტები ნაგა-

დამოუკიდებელი გაზეთის ჟურნალისტისთვის იმაზე მეტად სასიხარულო რა უნდა იყოს, როცა მის რომელიმე სტატიამ მხილებულ ნაკლოვანებებს ხელისუფლებაც გაიზიარებს და მის აღმოსაფხვრელად ზომებს მიიღებს.

ორი წლის წინ ჩვენი გაზეთის ერთ-ერთი სტატია („თბილისის ნაგავსაყრელზე გასუქებული „საკალანდე“ ღორები...“, „ქვირის პალიტრა“ №50, 11-17 დეკემბერი, 2000 წ.) ნაგავსაყრელსა და „არაოფიციალურ“ ღორების ფერმებს ეხებოდა. ქალაქის მაშინდელმა ხელისუფლებამ სტატია კინაოთხა, მაგრამ უშედეგოდ. ამ ხნის მანძილზე ნაგავსაყრელზე ღორები უფრო მომრავლდნენ. ამიტომ გასული წლის ბოლოს მეორე სტატია, სათაურიც „ყველა ღორის უკან დიდი ხალხი დგას“ (№49, 9-15 დეკემბერი, 2002 წ.) მიუძღვნა ამ თემს, სადაც კერძოდ, ვწერდით, რომ ნაგვის მანქანებს ახალი ბიზნესი აქვთ; რომ ნაგავსაყრელის მეპატრონე მენაგვეებს თითოეულ მანქანაში დადგენილ თანხას უხდის. როგორც ერთ, ისე მეორე სტატიაში, დეტალურად იყო აღწერილი, თუ როგორ იკვებებიან ნაგავსაყრელზე ღორები, რომ უამრავი ინამლება და იქვე კვდება. შემდეგ მკვდარ ცხოველებს



2002 წლის დეკემბერი

ვსაყრელზე მივიდნენ და თავიანთი თვალით იხილეს იქ შექმნილი სიტუაცია. გასაცხადია, მაგრამ არც საკრებულოს თავმჯდომარეს, არც სხვებს არ გახსენებიათ გაზეთ „ქვირის პალიტრის“ ჟურნალისტი. არადა, სტატიის ავტორი მათ კიდევ უფრო საინტერესო (გარდა იმისა, რაც თვითონ ნახეს. — ზ. ჩ.) ინფორმაციებს მიანვდიდა. თუმცა საკრებულოს თავმჯდომარეს რას ვერჩით, როცა ზოგიერთი, სულ რამდენიმე თვის წინ შექმნილი გაზეთი ამ ღონისძიებას თავის „დამსახურებად“ მიიჩნევს. გასაგებია, რომ მზარდი კონკურენციის პირობებში, მაგნი ყველანაირი ხერხის გამოყენებას ცდილობს, მაგრამ მიგვაჩნია, რომ ეთიკის ნორმებიდან გამომდინარე, თემის წამომწევი საინფორმაციო საშუალების ან თუნდაც ჟურნალისტის (კოლეგის) დასახელება აუცილებელია.

რატომ გვანდევინებენ უხარისხო გაზეთი ზელეებს...

საქართველოს საკუთარი გაზეთი ექნება?!

(დასაწყისი იხ. გვ. 6)

ჩვენ „თბილგაზის“ გენერალურ დირექტორს, **პაატა ცაავას** შევხვდით: — გაზის ხარისხზე, ანუ მის თბოუნარიანობაზე უნდა მიმართოთ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გაზმომარაგების კათედრაზე მდებარე ლაბორატორიას, სადაც ჩვენ სისტემატურად ვახდენთ მიღებული ბუნებრივი აირის ლაბორატორიულ შემოწმებას(?) უნდა გითხრათ, რომ ჩვენი მაჩვენებლები მთლიანად ემთხვევა სერტიფიკატში აღნიშნულ ხარისხობრივ მაჩვენებლებს.

— „საქგაზი“, შუალედური რგოლი „თბილგაზს“ და „იტერას“ შორის, როგორც იქნა, ამოყარდა. „საქგაზის“ წილი ხომ უნდა მოაკლდეს გაზის ღირებულებას, რომელიც არცთუ ისე მცირეა?

— იმ შემთხვევაში მოკლდებოდა, თუ ჩვენ 100-პროცენტიანი გადახდებები ვიქნებოდით. როცა დახარჯული გაზის საფასურის ამოღება 40%-ს არ აღემატება (როგორ იქნება მეტი, როცა ჩვენი მოყვანილი მაგალითიდანაც ნათლად ჩანს, სად მიდის მოწოდებული აირის 60%. — ზ. ჩ.), ეს არ მოხდება და „საქგაზის“ წილი გადახდას მოხმარდება.

— ჩვენ მაინც ეჭვი გვებარება გაზის თბოუნარიანობაში. ადრე ორ წუთში ვადუღებდი ჩაისათვის წყალს, ახლა სამჯერ მეტი დრო მინდა, მრის-

ველი კი „უბერას“.

— არის ერთი მომენტი. ნახევარდუმიდან მიღებული ტვირთი დაანვა — წნევას ვერ ვინარჩუნებთ და გაზის არასრული წვა ხდება, რაც თბოუნარიანობას გვაკარგვინებს. მიბრძანდით ლაბორატორიაში და იქ გაჩვენებენ, რომ შემოტანილ გაზს კარგი მაჩვენებლები აქვს.

— ტექნიკური უნივერსიტეტის ლაბორატორიაში, შოთა მესტიის შვილთან?

— დიახ...

ფეიქრობ, კომენტარი ზედმეტია, მაგრამ თავს უფლებას მივცემ, სტატია ერთი სასიხარულო ამბით მაინც დავასრულო და ამდენად ზემოთ მოყვანილი ნეგატიური ინფორმაცია შევამსუბუქო.

სს ნავთობის ეროვნული კომპანიის გენერალური დირექტორი **გიორგი მახარაძე**: „ინგლისელ ინვესტორებთან ერთად ჩატარებული გეოლოგიური და ფიზიკური კვლევის შედეგად ნიონწმინდა-მანავის მოედანზე მოსალოდნელია გაზის დიდი საბადო აღმოჩნდეს. ამჟამად მიმდინარეობს ბურღვა. საცდელმა გაბურღვებმა 5 ათას მეტრზე მეტად დამაიმედებელი შედეგები მოგვცა. ამას პირველად თქვენი გაზეთის მკითხველებს ვუცხადებ და თუ პროგნოზი გამართლდება, მალარიჩი თქვენსაა“.

ლემრთმა გისმინოთ, საქართველოსაც ემელება „იტერასაც“, „თბილგაზსაც“ და ჩვენიც!

მოამზადა ზვიად ჩაკვეტაძემ

ინტერნეტი ჩართული კომპიუტერით მონიტორით 365-დან

- სრული გვერდიანი სერვისი და პროგრამული მხარდაჭერა (საქსეპი, ინტერნეტი და სს.)
- გარანტია 3 წლამდე
- პრინტერები 65-დან

კომპუსი

ტელ: 939-103 250-255

აღ. ყაზაგის 24



აქსისი

- ◆ 2 ოთახიანი 75 მ²
- ◆ 3 ოთახიანი 110 და 130 მ²
- ◆ 4 ოთახიანი 150-დან 220 მ²მდე
- ◆ ღუპალაქის ტიპის ბინები ტერასებით და ბუნკარებით
- ◆ ჭერის სიმაღლე 3.24მ
- ◆ ერთი წლის განმავლობაში დასვის სამსახურის და მომსახურების პერსონალის ხელ-ფასს უზრუნველყოფს კომპანია აქსისი.

მუშავენარა სახლი თაბარაშვილის ქუჩაზე — (იპოდრომთან)

- ◆ აქსისი საუბლაას გაძლავთ ისხვოვროთ კომფორტულ სახლში თაბარაშვილის ქუჩაზე, სადაც თქვენ მუშაობდ და უსაფრთხოდ იბრუნებთ თავს.
- ◆ ინფრასტრუქტურა: სასურაო აუზი, სპორტული დარბაზი, სილაგის სალონი, დასვის, ტექნიკური და სანიტარული მომსახურება, პარკინგი, მინიკაუზა საფარი.
- ◆ შენობას სამი მხრიდან უსაფრთხოება იპოდრომის ტერიტორია, შენობა 1000 კმ.კ. მთლიანმონოპოლიური ქო და საბავშვო მოედანი.

არაუიშვილის ქ. №14

ტელ: 25 34 34
91 25 34
91 25 33

ქედურელი თავადი

სამეგრელოს მთავრის დავით დადიანის ძმის, კონსტანტინესა და სილამაზის განთქმული მათა დადიანის უმცროსი ვაჟი უჩა, სიყრმიდანვე რუსეთის იმპერატორის პირად გვარდიაში მსახურობდა და მისი უაღრესად სილამაზითა და სიჩაუქით. მეფე ყველანაირი თხოვნის უსრულებდა მას. რასპუტინის მდივნის ჩანაწერებიდან ცნობილია, რომ იმპერატორი ხშირად იხილდა უჩას ბანქოში წაგებულ ფულს. ერთხელ შეეცდნენ დადიანი იმდენად გათამამებულა, რომ იმპერატორისთვის განუცხადებია, — წაგებულ თამაშში წინდად საკუთარი ეპოლეტები და პატიოსანი სიტყვა ჩავდეთ... ხელმწიფეს უბრძანებია უჩა დადიანის ვალის გადახდა.

ჩვენს ხელთა უნიკალური დოკუმენტი, რომელიც დღემდე უცნობია ქართველი მკვლევარებისთვის. იგი შეეხება ბრწყინვალე თავად უჩა დადიანის მიერ ჩადენილ მკვლევარს. ეს საქმე 1913-14 წლებში თბილისში, შემდეგ კი ბაქოში განხილდა სასამართლო პალატამ. საკასაციო საჩივრის საფუძველზე საქმე ჯერ სენატს, მოგვიანებით კი საიმპერატორო შემწყალებელ დეპარტამენტს გადაეცა. ამ უკანასკნელმა თბილისის სასამართლო პალატის დადგენილება გააუქმა და იგი

ბაბილინა

ახალი სამართალწარმოებისთვის სენატს დაუბრუნა. უჩა დადიანს, შვიდ თანამზრახველთან ერთად, 1910 წლის 8 იანვარს ქალაქ ქუთაისში, თავად ალექსანდრე დადემეძელიანის მკვლელობის ორგანიზებაში ედებოდა ბრალი. საქმის მიხედვით, უჩა დადიანისა და ალექსანდრეს მეუღლის, ბარბარე (ბაბილინა) ერისთავის მიერ დაქირავებული ბანდები თავს დაესხნენ თავადს და სიცოცხლეს გამოასალმეს.

სინამდვილეში აი, რა მოხდა: 1893 წელს ზუგდიდს მიმავალი ალექსანდრე დადემეძელიანი ოჯახთან და 25-კაციან ახალსთან ერთად სოფელ პურიშხაში (? — გ.კ.) ნათლობას დაესწრო და გზასროლ-სროლით განაგრძო. თავადის სამმა ქვითმა მსვლელებმა ეზურის პირას ივანე და მიქელია ქარდავების მოვალეზე ცხენები გაიტაცა და მდინარის ფონს მიამურა. პატრონებმა ცხენები არ დაანებეს და ჩხუბიც ატყდა. გლეხებმა თავდასხმელებს ხმლები წაართვეს, ერთ-ერთი მათგანი ხელშიც დაჭრეს. შეურაცხყოფილმა დადემეძელიანმა სოფლის დასჯა გადაწყვიტა და უჩან მოზრუნებული ქარდავების ოჯახს თავს დაესხა. ქარდავების სახლში იმ დღეს ოჯახის უფროსს ერქალადგნენ და მთელი სოფელი იქ იყო შეკრებილი. მიუხედავად ამისა, გამხეცებული მომხდურნი დაერივნენ ქირისუფლებს, ერთ მოხუცს თავი გაუხეთქეს, ქალს თავი ამოსთხარეს, ივანე ქარდავა მოკლეს.

ეს ამბავი დაუსჯელი დარჩა — სასამართლომ თავადი დადემეძელიანი გაამართლა.

ალექსანდრეს უმცროსმა ძმამ ოთარმა ამ ინციდენტის სათავესოდ გამოყენება სცადა: იმ ხანებში სპანეთის ქონებასა და ბატონობას ერთმანეთს სამი ძმა — თათარყანი, ალექსანდრე და ოთარი — ეცილებოდა. მაიორატის ყველაზე ნაკლები შიშის ოთარი პქონდა. უმცროსი უფროსი ძმის თათარყანის სპანეთში დაღუპვის შემდეგ მემკვიდრეობა მეორე ძმზე, ალექსანდრეზე, გადადიოდა. საჭირო იყო მისი თაყიდან მოცილება. ალექსანდრეს ქუთაისში ბანდიტები თავს დაესხნენ და მოკლეს... ოთარმა სატირალიზმი ალექსანდრეს ქალიშვილები არ წაიყვანა და შედეგმათი ფინანსურ დახმარებაზე უარი თქვა.

ოთარ დადემეძელიანმა ალექსანდრეს ქვითები, ბარბარეს (ბაბილინა) მომზრებაც გადაწყვიტა და ამ მიზნით მკვლელობის ორგანიზება მას და უჩა დადიანს დააბრალა. ოთარის განცხადებით, უჩა დადიანს ბარბარე უყვარდა და ამიტომ მოკლა თავისი ძეგლი მეგობარი, რაც ალექსანდრეს მიერ აკლებული სოფლის მკვიდრთა ხელით აღასრულა.

თავადი ოთარის ვერაგულ გეგმას სენატში გამართულ პროცესზე აუხადა ფარდა. უჩა დადიანის აღიარება (სამწუხაროდ, მისი გვარი ჯერჯერობით უკრ დაუგვიანებია, — გ.კ.) ასე დაამთავრა დასავალი სიტყვა:

ასე ნაცნობი დადიანების უცნობი თავგადასავლები

ერთ-ერთი უძველესი ქართული არისტოკრატიული საგვარეულოს, დადიანების წინაპრებმა მჭიდროდ დაუკავშირდა ჩვენი ქვეყნის ზედა. მათ თავისი წვლილი შეიტანეს საქართველოს ისტორიის თითქმის ყველა მნიშვნელოვან მოვლენაში. თუმცა ზევრი ამბავი, სამწუხაროდ, დავინყვანას მივყავართ, ზევრის ისტორიულ ფოლიანტებშია განხილული და ელის მკვლევარის თვალსა და დღის სინათლეს. რამდენიმე ასეთ უწონ ფრაგმენტს პირველად „კვირის პალიტრის“ მკითხველს ვთავაზობთ.



ბაბილინა ერისთავი-დადემეძელიანი

„განაჩენში მკვლელობის მოტივად უჩა დადიანის სიმხალდე დასახელებული, თითქმის ალექსანდრე დადემეძელიანის თავდასხმის მოლოდინში შემინებულმა დადიანმა (ამბობენ, ალექსანდრეს ყურამდეც მიადანია მისი ცოლისა და დადიანის მიჯნურობის ამბავი, — გ.კ.) დაასწრო მას სროლა და მუხანათურად მოკლა თავადი. მე დაბეჯითებით უარყოფ ამ ბრალდებას. ის, რომ დადიანი ზურგიდან თავს არ დაესხმებოდა ვინმეს, ამის თქმის უფლებას იძლევა არა მარტო კავკასიაში მომსახურე მისი უფროსობის გამოხმაურება, არამედ დოკუმენტურად დასაბუთებული ნამსახურობის ნუსხა. იაპონიის ომში, მთელ რუსეთში მღელვარებისა და შემზარავი ტერორისტული აქტების დროს, დადიანს შედეგად მიანდეს სახიფათო მოგზაურობისას იმპერატორის დაცვა. ასეთ საპასუხისმგებლო თანამდებობაზე კი მშპირებს არ ნიშნავენ. ამის შემდეგ უჩა დადიანს თამაშად შეუძლია დაამტკიცოს საკუთარი სიმამაცე. მისი ადგილი სამშობლოს მტერთან ბრძოლაში მონაწილეობაზე და არა



უჩა დადიანი

განსაჯელის სკამზე. თუ თქვენ მას გაათავისუფლებთ, იგი ბრძოლის ველს მიაშურებს, რადგან უჩან დახვდა არ სჩვევია“ (საგულსხმია, რომ ეს სიტყვა იმ დროს აღიარეს სასამართლო დაცვის საუკეთესო ნიმუშად, — გ.კ.).

უჩამ დაამტკიცა, რომ მართლაც მამაცი იყო: 1916 წელს თურქებთან ომში გამოჩენილი ვაჟკაცობისათვის წმინდა გიორგის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოვდა.

რევოლუციის წლებში უჩას ძლიერ გაუჭირდა. გვარდიის ცხენოსანთა პოლკის ოფიცერმა, ულამაზესმა თავადმა, გაჭირვებიდან თავის დასაღწევად ერთ-ერთი გერმანული კოლეგისგან ძვირფასი ფერწერული ტილოები მოიპარა და დედოფალს მიუტანა: ქვინი ჩემი საგვარეულო საგანძურადანაა, ფული მჭირდება და გთხოვთ ერმიტაჟის გალერეისთვის შეიძინეთ. როცა გარიგება უნდა შემდგარიყო, სწორედ მაშინ მოუსწრო პოლიციამ ოფიცერი დადიანი სასწრაფოდ გაათავისუფლეს პოლიციად.

და კიდევ ერთი საინტერესო დეტალი — ალექსანდრე დადემეძელიანის სიკვდილიდან მალე უჩამ მისი ქვითი „შეირთო“ ცოლად.

აღმოსავლეთის პრინცი და

ბულგარეთის გმირი

1886 წელს მსოფლიო პრესა ნიკოლოზ დადიანის სახელით აჭრელდა: ალექსანდრე III-მ ქართველ თავადს ბულგარეთის ტახტი და პერცოგობა შესთავაზა. 16 ნოემბერს „ივერია“ წერდა: „ბერლინიდან დეპეშით იუწყებიან, სამეგრელოს მთავარს ნიკოლოზს უთქვამს, რომ თანახმა ვარ ბულგარეთის მთავრობა ვიკისროვო“.

ეს მეორე შემთხვევა იყო, როცა დადიანის ბუდი ბულგარეთს დაუკავშირდა. პირველად იგი აქ 1877-1878 წლებში გამოჩნდა. თავადი მინ-გელსკი იმპერატორს ახლდა და როგორც ფლიგელ-ადიუტანტი და ბალკანეთის ბრომლებში იმდენად გამოჩინა თავი, რომ ოქროს მახვილი, წმ. ვლადიმირის IV ხარისხის ბავთრი და წმ. ანას II ხარისხის ორდენებით დაჯილდოვდა. მაგრამ ბულგარეთის ტახტი მაინც არ ხვდა. დაახლოებით ერთი საუკუნის შემდეგ, დადიანის სახელს სათანადო პატივი ბულგარელმა ხალხმა მიაგო.

1979 წლის 11 (ოქტომბერი) ნიკო დადიანის ფერადი გამოსახულებით

მაის ბულგარეთის ეკლესია კირილესა და მეთოდეს მოიხსენიებს. პატრიარქმა მაქსიმემ გადაწყვიტა, ეს ბრწყინვალე დღე ქართულ ეკლესიასთან ერთად აღენიშნა. 9 მაისს ქართული ეროვნული, ილია II-ის მეთავეობით და მასპინძლები ქალაქ შიპკას ქრისტეშობის ტაძარს ეწვივნენ. ეს ეკლესია რუსეთ-თურქეთის ომში დაღუპულ მომხრეთა სსოვნის უკვდავსაყოფადაა აგებული. ცნობილია, რომ შიპკის გმირულმა ბატალიამ ომის ბედი გადაწყვიტა — მას ბულგარეთის სახელმწიფოებრიობის აღდგენა მოჰყვა.

ქართველებს ტაძარში სტარობა-გორსკის ეპარქიის სამღვდლოება შესვდა. მღვდელმა ენჩო ყელიაზკოვმა თავისი მისასალმებელი სიტყვა ამგვარად დაიწყო: „აქ, შიპკაში, ბულგარელ და რუს მომხრეთა მხარდამხარ თავგანწირვით იბრძოდნენ ქართველი რაინდებიც. გენერალ-მაიორ ნიკოლოზ დადიანის მეთაურობით, სისხლის უკანასკნელ წვეთამდე იცავდნენ ბულგარელი ხალხის თავისუფლებას მაიორი ჭილაშვილი, თავადი წერეთელი, კაპიტანი ვანაძე, პორუჩიკ გრიგორაშვილი, კორნეტი სუშბათაშვილი და მრავალი სხვა. მათი სახელები ოქროს ასოებითაა ამოტვირთული ტაძრის მარმარილოს კედლებზე და კიადობს, როგორც სიმბოლო ქართველთა უჩვეულო ვაჟკაცობისა“.

ქართველთა სულის მოსახსენებელი პარაკლისის შემდეგ სტარობაგორსკის მიტროპოლიტმა პანკრატიმ აღნიშნა: „ეროვნულ განმათავისუფლებელი მოძრაობის ანალებსა და შიპკის ეპოპეში სამუდამოდ დაიმკვიდრა სახელი საქართველოს საამაუო შვილმა გენერალ-მაიორმა ნიკო მინგრელსკიმ და როგორც ბალკანეთის ველზე ზემოთაყვანილი უწერია ნითულ ვარდებს, ასევე მარადიულია ხსოვნა ქართველი გმირებისა ბულგარელი ხალხის გულში“.

დადიანის შვილიშვილი — საფრანგეთის ეროვნული გმირი

ბრწყინვალე თავადს ნიკო დადიანს ორი შვილი დარჩა — ნიკო და სალომე. ნიკო პეტერბურგში ცხოვრობდა და რუსეთის არმიის კან-

ერ-ინჟინერი იყო. 1914 წელს მან იმპერიის საგარეო საქმეთა სამინისტროში დაიწყო მუშაობა. 1917 წელს ნიკოლეს პეტროგრადის ციხეში ჩააგდეს, სადაც შიმშილსა და სიცივეში აღმოხდა სული. მისმა საცოლომ, ელენე ერისთავმა, ძლიერ მოახერხა მისი ცხედრის გამოხსნა და ქართულ ეკლესიაში მალულად დასაფლავება. ნიკოს მემკვიდრე არ დარჩენია.

ნიკოს და, მომზიბვლელი სალომე დადიანი რუსეთის დედოფლის მეჯვარე და სუფეველი გახლდათ. 1897 წელს იგი ცოლად გაჰყვა პეტერბურგის ქალაქის თავს, გრაფ ალექსანდრე ნიკოლოვსკის. გრაფი გენერალ-ლეიტენანტი იყო, სამეგრელოს მთავარს ნიკოლოზს უთქვამს, რომ თანახმა ვარ ბულგარეთის მთავრობა ვიკისროვო“.

მის ვაჟს, ნიკოს, პაუთა კორპუსი და ჟენევის უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი პქონდა დამთავრებული. მამის სიკვდილის შემდეგ იმდენად გაუჭირდა, რომ თვითმკვლელობაც კი სცადა. 30-იანი წლები მინერულს ოჯახმა ამოისუნთქა — ნიკოში არსებული უძრავი ქონებიდან შემოსავალი გაუჩნდა (პეირაგებდა ოქტომბრის გადატრიალებამდე შექმნილ ვილას).

1940 წელს, საფრანგეთის ოკუპაციის შემდეგ, ნიკო ობოლესკი იყო წინააღმდეგობის მოძრაობის — „სამოქალაქო და სამხედრო ორგანიზაცია“ — წევრი. ამ ორგანიზაციას გენერალ დე გოლთან პქონდა კავშირი, ეწეოდა დაზვერვით საქმიანობას, ხელს უწყობდა ინგლისელი სამხედრო ტყვეების საზღვარგარეთ გაქცევას, აზადებდა რეზერვისტებსა და საბრძოლო იარაღს მოკავშირეებისთვის. 1943 წლიდან „ნიკი“ (ეს იყო თავადის ფსევდონიმი) საბჭოთა ტყვეებთან და ტარბაიტებთან

ამყარებს კავშირს. 1944 წელს დადიანი-ობოლენსკი გერმანელებმა დატყვევეს და ბუხენვალდის საკონცენტრაციო ბანაკში მოათავსეს. 1945 წლის ზაფხულში თავადი ამერიკულმა არმიამ გაათავისუფლა. ფრანგი ხალხის წინაშე დამსახურებისათვის სამეგრელოს უკანასკნელი მთავრის შვილიშვილს საპატიო ლეგიონის ორდენის ოფიცრობა მიანიჭეს, დააჯილდოეს როზეტინი მედლით, სამხედრო ჯვრითა და ზეთისხილის რტოთი. 1963 წელს თავადმა ნიკომ უარი თქვა საერო ცხოვრებაზე და მართლმადიდებლურ ეკლესიას მიამურა. მალე პარიზის ალექსანდრე ნეველის სახელობის ტაძრის დეკანოზი და ბიარ-



შარლ დე გოლი ნიკო ობოლენსკის გადასცემს ჯილდოს

იცა მომხრეთა მართლმადიდებლური სასწავლებლების რექტორიც გახდა. სამეგრელოს მთავართა შთამომავალი გარდაცვალებამდე ობოლენსკების საგვარეულო სახლის საპატიო თავმჯდომარე იყო...

გიორგი კალანდია „დადიანების სახალხოთა გადარჩენის ფრანგის“ თანამშრომელი

რას გვეცხვი, მამათ?

შეიძლება თუ არა დედათა წესის დროს ფსალმური წავიკითხოთ ან შინ, სახლების წინ, ლოცვისას მარტო მკვდარს?

— საეკლესიო კანონიკით დედათა წესის დროს სინამდვილესთან მიახლოება აკრძალული არ არის, მაგრამ ჭეშმარიტი მართლმადიდებლები თვითონ ერიდებიან ამას. ფსალმუნს შინ კითხულობენ, მაგრამ ეკლესიაში შესვლასა და სახლებთან მიახლოებას ეკრძალებათ. რაც შეეხება შარვალს: წმინდა წერილი კრძალავს შარვლით შემოსილი ქალის ეკლესიაში შესვლასა და ლოცვების კითხვას; თუმცა, რადგანაც შარვალი ასეთი მასობრივი ჩასაცმელი გახდა, ამ ეტაპზე მართლმადიდებელმა ეკლესიამ გარკვეულად შეარბილა ეს აკრძალვა. ეს არ ნიშნავს იმას, რომ სამღვდლოებას მოსწონს, როცა ქალი შარვლით ლოცულობს. რათა პატივი მიავით უფალს და თქვენს ლოცვას მეტი ძალა პქონდეს, გირჩევთ, ლოცვისას უფალს შესაფერისი სამოსლით მიუახლოვდეთ.

— შეთვლება თუ არა ცოდვად დილისაღმოსა ლოცვის წაუკითხავა მაგ დროს უქონლობის, ზარმაცობის, სხვაგან ყოფნის გამო?

— დილისა და საღამოს ლოცვების წაუკითხავა ცოდვად ნამდვილად გთვლება. მით უმეტეს, თუ ლოცვებს სიზარმაცის გამო არ კითხულობთ. ეს ლოცვები ადამიანს უფალთან აახლოებს, სულს უშვავიდეებს და ყოველდღიური ხიფათისგან იცავს.

მათი შესრულება ისეთივე აუცილებელი პირობაა, როგორც ვთქვამთ, დილით ხელ-პირის დაბანა. განა ჩვენ ჭეშყანების სადმე მივიდევართ? ასეთი ლოცვების წარმოუთქმელობა მხოლოდ იმ შემთხვევაშია გამართლებული, თუ ამ ლოცვების აღვლენის დროს ღვთისწიერ საქმეს აკეთებთ. ვთქვამთ, გაჭირვებულ ადამიანს ეხმარება.

— გავიგე, რომ ახალშობილი ბავშვი, რომლის სიცოცხლესაც საფრთხე ემუქრება, საერო პირს შეუძლია მონათლოს. თუ ეს სომართლება, როგორ უნდა შეასრულოს ნათლობის საიდუმლო საერო პირმა?

— მართებული აზრი გასმენიათ: როცა ბავშვის სიცოცხლეს საფრთხე ემუქრება და საეკლესიო პირის მოყვანა არ ხერხდება (ან ვერაფერცნება) ნათლობის საიდუმლო შეიძლება აღასრულოს საერო პირმა. მან ამ დროს უნდა წარმოთქვას ლოცვა: „სახელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა“ და პატარას სამჯერ აპყუროს წყალი „სახელითა მამისათა“, „და ძისათა“ და „სულისა წმიდისათა“ სიტყვებს შორის. თუკი უფალმა ინება და პატარა გამოჯანმრთელდა, ნათლობის საიდუმლოს საეკლესიო პირი აღასრულებს, ოღონდ გამოტყუებს იმ ლოცვას, რომელიც ბავშვის ნათლობის ხანმოკლე პროცესის დროს წარმოითქვა.

— მეორედ მოსვლის ფაზა, განკითხვის დღეს გადარჩებიან თუ არა ისინი, ვინც პატიოსნად ცხოვრობს, მაგრამ მართლმადიდებელი ქრისტიანი არ არის?

— განკითხვის დროს ყველა რელიგიის ადამიანს უფალი ჩვენი, იესო ქრისტე განსჯის. გადარჩებიან ჭეშმარიტი მართლმადიდებლები. სწორედ განკითხვის დღისთვის, უფლის წინაშე წარდგომისთვის სამზადისი იყო ის ტანჯვა, რომელიც წამებულმა წმინდანებმა და ჭეშმარიტმა მართლმადიდებლებმა გაიარეს. იესო ქრისტემ ყველას მისცა შესაძლებლობა მართალი წარმდგარიყო მის წინაშე და გადარჩენილიყო. მან ყველას ცოდვები გამოისყიდა, მაგრამ თითოეულმა თავისი გზა თვითონ აირჩია.

— ქრისტიანულია თუ არა სერგი ლაზარევის „კარმის დიანოსტიკა“ და სად შეიძლება მისი შექმნა?

— სერგი ლაზარევის „კარმის დიანოსტიკა“? ქრისტიანული წიგნი არ არის. ჩვენი რჩევა იქნება მის შექმნას მოერიდოთ, რადგან უფლისკენ მიმავალ გზაზე დაგბრკოლებთ.

თქვენთვის საინტერესო კითხვები მოგვანოდეთ „კვირის პალიტრის“ ყუთების საშუალებით. მათი განლაგების შესახებ იხ. გვ. 36.

მკითხველთა შეკითხვებზე უპასუხებენ მართლმადიდებელი მამები.

მართალია, შალვა ნათელაშვილმა იგნასიო ირიბარენს სასამართლო პროცესი მოუგო, მაგრამ დენის ტარიფის შემცირება ჯერჯერობით, მხოლოდ 1 თეთრით მოხერხდა. უფრო მეტიც, ირიბარენი ერთი შეხედვით, პოზიციების დათმობას სულაც არ აპირებს და საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას, მისი საუბრიდან გამომდინარე, ანგარიშს არ გაუწევს. ამის შესახებ საქმის კურსშია თავად შალვა ნათელაშვილიც და სარჩელის შეტანას უკვე ამერიკის კონგრესში აპირებს.

სკანდალი თელასის ირგვლივ გრძელდება. „კვირის პალიტრა“ ამ საკითხებთან დაკავშირებით „ეი-ი-ეს თელასის“ გენერალურ დირექტორს **იგნასიო ირიბარენს** ესაუბრა.

— საკონსტიტუციო სასამართლომ თქვენს წინააღმდეგ საკმაოდ სერიოზული გადაწყვეტილება გამოიტანა. საშობაო არდადეგებიდან თქვენი ჩამოსვლის შემდეგ ინფორმაცია კი გაგრძელდა, რომ ამის გამო „ეი-ი-ეს თელასმა“ აქციების გაყიდვა გადამწყვეტად. თუმცა ისევ მთავრობამ დათმო და ტარიფი 1 თეთრით შემცირდა. თქვენ რა პოზიცია გიკავიათ?

— პრესაში გავრცელებული ინფორმაცია, რომ მთავრობამ საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების შემდეგ ტარიფი 1 თეთრით შემცირა, ზუსტი არ არის. თუ არ ვცდები, ნოემბრის თვეში მთავრობამ განაცხადა, რომ გაზრდილი ტარიფის სუბსიდირებას გააკეთებდა და მოსახლეობას გაზრდილი ტარიფს არ გადახდებოდა. მას შემდეგ, რაც საქართველოს მთავრობა დარწმუნდა, რომ ჩვენ მიერ დასტურებული ტარიფის შემცირება არ შეიძლებოდა, დათმობაზე წავიდა.

— ეს ის ერთი თეთრია, პრეზიდენტი რომ პპრედებოდა მოსახლეობას?

— დიახ. ასე რომ, საკონსტიტუციო სასამართლოსთან ამას არანაირი კავშირი არ აქვს.

— ფაქტია, რომ საკონ-

საქართველოში გიგანტური ყველაზე მძიმე და მძრული გარემოა...



ინტერვიუ იგნასიო ირიბარენთან

ქვეყნის გაფორმებული და იქ ყველა სამინისტროს ხელმოწერით ცალსახად წერია, რომ არც ერთი კანონი ამ კონტრაქტით არ ირღვევა. ასე რომ, ძირითადად პრობლემა აქვს მთავრობას და სემესს. მაგრამ თუ სემესი მიიღებს დადგენილებას, რომ შემცირდეს ტარიფი, მაშინ, ჩვენ, ხელშეკრულების თანახმად, უფლება გვაქვს კომპენსაცია მოვითხოვოთ. თუმცა უნდა დავამატო, რომ მსოფლიოში ეს არის პირველი შემთხვევა, როდესაც საკონსტიტუციო სასამართლო, ჩაერია ტარიფების საქმეში.

— სასამართლოს დამთავრების შემდეგ მოსამართლემ და ნათელაშვილმა განაცხადეს, რომ გაუქმდა ძველი, ფიქსირებული გადასახადი და მართის თვითმფრინოვანი მიწისმამდე უნდა დაეიდეს. გამოდის, რომ სასამართ-

იურისტებმა შეისწავლეს ეს დადგენილება და მისი ინტერპრეტაცია არ არის მთლად ზუსტი.

— მაშინ რა იყო იმის მიზეზი, რომ თქვენი ჩამოსვლის შემდეგ მთავრობასთან მოლაპარაკებამდე „ეი-ი-ეს“ უკვე აქციების გაყიდვაზე ალაპარაკდა?

— „ეი-ი-ეს“-ი ამჟამად გადახედვს ყველა თავის კომპანიას — იქნება ეს უკრაინაში, ყაზახეთში, საქართველოში, სამხრეთ ამერიკაში თუ ინგლისში, ანუ აპირებს გადამწყვეტილების მიღებას, რომელ ქვეყანაში სჯობს ამ კომპანიის დატოვება თუ გაყიდვა. ამ ოთხი წლის მუშაობის შედეგებზე აჩვენა, რომ კომპანიის ყიდვის დროს შემუშავებული მოდელი საქართველოში არ სრულდება. საქართველოში ბიზნესისთვის ყველაზე მძიმე და მძრულად განწყობილი გარემოა. ჯერჯერობით, არ ვიცი — გაყიდვით თუ შეინარჩუნებენ.

— თქვენი საუბრიდან შემიძლია დავასკვნა, რომ საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას არაპოზიტიურად მიიჩნევთ?

— მართალი გითხრათ, ამ გადაწყვეტილების მოკლე ვარიანტი ნაწილობრივ და ვერ ვიტყვი, რომ ყველაფერი გავიგე, მაგრამ მე არ ვარ იურისტი, მე ინჟინერი ვარ. თუმცა ბევრი რამ უცნაურად მეჩვენება. თუ სასამართლოს შეუძლია სახელმწიფო აიძულოს დაარღვიოს საერთაშორისო ხელშეკრულება, ეს ჩვენ შანსს მოგვცემს დავის გადაწყვეტის სხვა იურიდიულ გზებს მივმართოთ. მე მესმის ეს რამდენად დელიკატური საკითხია მოსახლეობისთვის, მაგრამ მეც ხომ უნდა გამიგონ. ფული იცით, რაზე იხარჯება?

სტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება არის კანონი ყველაზე მაღალი და მისი შესრულებლობა ნებისმიერ ქვეყანაში კანონდარდულია. თუ იმავე პრინციპებით გააგრძელებთ მუშაობას, გამოდის, რომ ამ ქვეყანაში კანონდარდული მუშაობთ...

— ამ გადაწყვეტილებაში ჩვენ მიმართ რაიმე ბრძანება გაცემული არ არის. ასე რომ, ეს გადაწყვეტილება ჩვენ არაფერს გვაგადადებულებს. უბრალოდ, სასამართლო სთხოვს სემესს, გადახედოს ტარიფს და აგრეთვე ფიქსირებულ გადასახადებს ფართის მიხედვით. იქ არ წერია — შეამციროს თუ გაზარდოს. ჩვენ სახელმწიფოსთან ხელშეკრულება გვა-

თუ სემესი მიიღებს დადგენილებას, რომ შეამციროს ტარიფი, მაშინ, ჩვენ, ხელშეკრულების თანახმად, უფლება გვაქვს კომპენსაცია მოვითხოვოთ. თუმცა უნდა დავამატო, რომ მსოფლიოში ეს არის პირველი შემთხვევა, როდესაც საკონსტიტუციო სასამართლო ჩაერია ტარიფების საქმეში.

ლოს ამ გადაწყვეტილებას თქვენთვის იურიდიული ძალა არ აქვს?

— ეს იყო ნათელაშვილის ინტერპრეტაცია. მან ამით უკვე შეიქმნა მოლაპარაკების იმიჯი, როგორც პოპულისტური პოლიტიკოსების უმრავლესობას ახასიათებს. თუ მას უნდა ეს პოპულისტური თამაშები, კი, ბატონო, ითამაშოს, თუმცა უნდა გაითვალისწინოს, ყოველივეს რა შედეგი შეიძლება მოჰყვას. ჩვენმა

მრიცხველები სეიფში რომ ჩასვა, რათა ხალხმა არ დაამტყრიოს, ან ისეთი შეჯავშნული კაბელი გაიყვანო, რომ არ მოიპარონ. პრინციპში, მერე ეს თანხა ტარიფში აისახება. ხომ არ სჯობდა სახელმწიფოს ისეთი კანონმდებლობა შეექმნა, რომ ელექტროენერგიის მოპარვისთვის ქურდი ისჯებოდეს? მერე აღარ იქნება საჭირო ეს შეჯავშნული რაღაცები და ტარიფიც არ გაიზრდება. ჯერ კიდევ როდის ვამბობდი: ნუ დაგზარჯავთ ფულს, გაამყარეთ კანონები.

კონტრაქტში ნათქვამია, რომ ჩვენი ინვესტიციები ოთხ წელიწადში უნდა ამოგვეღოს. მიუხედავად ამისა, ჩვენი ნებით გავაორმაგეთ ეს პერიოდი და გადავავადეთ 8 წლამდე. ეს კი მხოლოდ იმიტომ გავაკეთეთ, რომ ტარიფი კატასტროფულად არ გაზრდილიყო.

— და კიდევ ერთი კითხვა: ნიკა ლომინაძის მკვლელობა მისი ოჯახის წევრებმა თელასის საქმიანობას დაუკავშირეს. თელასში პროკურატურამ ფინანსური დოკუმენტები შეისწავლა. როგორ თვლით, რამდენად შესაძლებელი იყო, რომ ის სამსახურებრივი საქმიანობის გამო მოეკლათ?

— ახლაც მეფერა, რომ მისი მკვლელობა სამსახურთან იყო დაკავშირებული. რომ იცოდეთ, რა კარგი პიროვნება იყო, მისი სიკვდილი ჩემთვის ყოველდღიური ტკივილია. ვიცი, რომ გამომძიებლები შეეცადნენ მოეძებნათ რაღაც პირადული მიზეზები, ან ქალი ემოვით, ან კაცი, მაგრამ ვერაფერი იპოვეს. ფიქრობ მოკლეს იმიტომ, რომ რასაც აკეთებდა, აკეთებდა პატიოსნად. როგორც ჩანს, ვინც მისი მკვლელობა შეუკვეთა, საკმაოდ ძლიერი პიროვნებაა და არც გამოძიების ემინია.

— თქვენ მიმართაც იყო მუქარა, რა იყო მიზეზი, რას ითხოვდნენ თქვენგან?

— არ ვიცი მიზეზი, მაგრამ როგორც ხედავთ, დღესაც აქ ვარ და არანაირი მუქარის არ მეშინია.

მარინა მამისაშვილი



მეზბიჯი

MICROFINANCE BANK OF GEORGIA

საქართველოს მიკროსაფინანსო ბანკი

ბთავაზობთ სიუხვიჩის!

ყოველი 21-ე, ხომელიც გახსნის დეპოზიტს საქართველოს მიკროსაფინანსო ბანკში მიიღებს შესანიშნავ საჩუქახს, დეპოზიტის მინიმალური თანხა შეადგენს 40 ლახს.

ფილიალების ქსელი

სამხრეთი ფილიალი თბილისი 380012 თბილისი ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-16-16 ფაქსი (995 32) 92-05-80 e-mail: mbg@mbg.com.ge	ვაკან ბანკფილია თბილისი 380079 ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-06-06 ფაქსი (995 32) 92-08-07 e-mail: vake@vake.mbg.com.ge	კობულაშვილის ბანკფილია თბილისი 380410 ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-06-06 ფაქსი (995 32) 92-08-07 e-mail: kobsuli@kobsuli.mbg.com.ge	მარეხაშვილის ბანკფილია თბილისი 380130 ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-06-06 ფაქსი (995 32) 92-08-07 e-mail: info@marrekh.mbg.com.ge	ილიის ბანკფილია თბილისი 380015 ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-06-06 ფაქსი (995 32) 92-08-07 e-mail: mbi@access.sonet.ge	კახეთის ფილიალი თბილისი 380000 ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-06-06 ფაქსი (995 32) 92-08-07 e-mail: mbi@mbg.com.ge
ბათუმის ფილიალი ბათუმი 384500 ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-06-06 ფაქსი (995 32) 92-08-07 e-mail: info@batumi.mbg.com.ge	ბილეთის ფილიალი თბილისი 380052 ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-06-06 ფაქსი (995 32) 92-08-07 e-mail: gldoni@gldoni.mbg.com.ge	კახეთის ფილიალი თბილისი 380052 ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-06-06 ფაქსი (995 32) 92-08-07 e-mail: varketi@mbg.com.ge	ფოთის ფილიალი ფოთი 384600 ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-06-06 ფაქსი (995 32) 92-08-07 e-mail: mbi@foti.mbg.com.ge	ხუტაშვილის ბანკფილია თბილისი 384500 ბანკი 18 ბანკი (995 32) 92-06-06 ფაქსი (995 32) 92-08-07 e-mail: mbi@kutash.mbg.com.ge	

აფხაზური უტამაშები

ვალერი ხაბურძანიამ გაზეთის კორესპონდენტთან აღიარა, საქართველოს სპეცსამსახურებმა ედუარდ შევარდნაძეს არასწორი ინფორმაცია მიაწოდეს აფხაზეთში რუსული პასპორტების გაცემის შესახებ. არც ის აღმოჩნდა სიმართლე, თითქოს „ნორდ-ოსტში“ შეჭრილ ტერორისტებს იმავე სერიის პასპორტები

გავლენის მკვეთრი ზრდის იმედი გაუჩნდება. აღწერის შედეგები ალბათ შთამბეჭდავი იქნება, რადგან გამოირკვევა, რომ თითქმის ყველა რუსეთისკენ ილტვის. როგორც რუსეთში აფხაზეთის სრულყოფილებიანმა წარმომადგენელმა იგორ ახბამ განაცხადა, „რუსეთმა, აფხაზურ მხარესთან ერთად, უნდა



პქონდათ, რომელიც აფხაზეთის მოსახლეობისთვის იყო გამზადებული. ეს ინფორმაცია კი აფხაზეთის ლეგიტიმური თავმჯდომარისგან თამაზ ნადარეიშვილისგან მიუღიათ. მინისტრის პრესმდივნის განცხადებით, მათი უწყება აფხაზეთში რუსული პასპორტების პრობლემებით ჯერჯერობით არ არის დაკავებული. ამ საკითხზე არაფერი იცის თბილისში მოქმედმა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უშიშროების სამინისტრომაც. მიუხედავად ამისა, შევარდნაძემ უკვე გააკეთა რუსეთის მიმართ მკვეთრი განცხადება — თბილისი მოსკოვის ქმედებას მუზობელი სახელმწიფოს ტერიტორიის ანექსიად აღიქვამსო. შევარდნაძის ეს არაორაზროვანი გამოსვლა აფხაზეთში მოსახლეობის საყოველთაო აღწერას დაემთხვა. აუღიარებელი რესპუბლიკის ხელისუფალნი ამ აღწერის პოლიტიკურ შედეგებზე დიდ იმედს ამყარებენ. როგორც აფხაზეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა, სერგეი შამბამ განაცხადა, „აფხაზეთის მოსახლეობის 80% უკვე რუსეთის მოქალაქეა“. თუ აღწერამაც ეს დადასტურა, აფხაზეთის რუსეთის

პასპორტების გაცემის საკითხი ჯერ კიდევ გადაუწყვეტელია. ტატიანა გულიას თქმით, აფხაზეთის დიდ ქალაქებში, რუსულ სათვითსტამბოებთან, გახსნილი იყო პუნქტები, სადაც რეგისტრაცია გაიარა 180-მა ათასმა ადამიანმა, მათ შორის, აფხაზეთში მცხოვრებმა ომის შემდეგ დაბრუნებულმა ქართველებმაც. მათი პასპორტები სოჭში, საგარეო საქმეთა სამინისტროს სპეციალურ განყოფილებაში იგზავნებოდა, სადაც შესაბამის შტამებს ურტყამდნენ. როგორც გაირკვა, რუსეთის მოქალაქის სტატუსის მისაღებად საკმარისია, საბჭოურ პასპორტებში ჩაისვას შტამი „რუსეთის მოქალაქე“. მერე კი პასპორტის პატრონს შეეძლება, განცხადების საფუძველზე, რუსეთის ნებისმიერ ქალაქში აიღოს რფ-ის პასპორტი.

ეტყობა, შტამის ლეგიტიმურობის აღიარება პოლიტიკურ საკითხად რჩება, რომლის გადაწყვეტა მხოლოდ მოსკოვს შეუძლია, რასაკვირველია, საკუთარი ინტერესებიდან გამომდინარე...

ნეზავისიზმი №3

უსხოური პრესა პანკისალი „ქიმიკოსების“ შესახებ



ლყურს ადევნებდნენ, მაგრამ ტერორისტები გაუჩინარდნენო. საქართველოს დაზვერვის დეპარტამენტის თავმჯდომარე ავთანდილ იოსელიანი აცხადებს, რომ მისი უწყება დიდი ხანია თანამშრომლობს საზღვარგარეთის, მათ შორის, ბრიტანეთის და საფრანგეთის სადაზვერვო სამსახურებთან, მაგრამ „სანდი ტაიმის“ ცნობის მსგავსი კი არაფერი შეუტყობინებიათ უცხოელ კოლეგებს.

თბილისში კატეგორიულად უარყოფენ ბრიტანულ გაზეთ „სანდი ტაიმსში“ გამოქვეყნებულ ცნობას იმის შესახებ, რომ ერთი კვირის წინ ლონდონში დაკავებულმა ბოევიკებმა, რომელთაც ბრალი ედებოდათ მეტროში ქიმიური შეტევის მომზადებაში, წვრთნა პანკისის ხეობის „ტერორისტულ აკადემიაში“ გაიარეს. გაზეთის ცნობით, ავღანეთიდან გამოქცეულმა „ალ-ქაიდას“ ტერორისტებმა ჩეჩნეთსა და საქართველოში, კერძოდ, პანკისის ხეობაში, სამხედრო ბანაკები შექმნეს, სადაც მომზადდებიან ნივთიერების გამოყენებასაც სწავლობდნენ.

პრეზიდენტმა შევარდნაძემ ბრიტანული მედიის ცნობების კომენტარებისას განაცხადა, — საქართველოს სპეცსამსახურებმა იცოდნენ, რომ პანკისში იყო ორი ადამიანი, რომელთაც შეეძლოთ მომზადებული ნივთიერებით ტერაქტების მოწყობა, მათ თავ-

მისივე ცნობით, პანკისის ხეობაში არასოდეს ყოფილან იმ ქვეყნის წარმომადგენლები, რომელსაც ინგლისური გაზეთი ასახელებს. რაც შეეხება ავღანელებს, იოსელიანი ადასტურებს, რომ თავის დროზე იქ 18 წლის ავღანელი აღმოაჩინეს, მაგრამ მერე ჩეჩნეთში წავიდა და კაცმა არ იცის, ცოცხალია თუ მკვდარი. თბილისი კატეგორიულად უარყოფს გაზეთის ბრალდებას — თითქოს ტერორიზმთან ბრძოლის ბრიტანელი ექსპერტები მონაწილეობდნენ რეიდებში, რომელიც პანკისის ხეობაში ტარდებოდა ავღანეთიდან გამოქცეული ბანდიტების აღმოსაჩენად.

ESTRELLADIGITAL

მოსკოვმა ისარგებლა ლონდონში რიცინის შენახვისთვის დაკავებული ალყირელების გამო ატეხილი სკანდალით და განაცხადა, — ამ საქმეში ჩეჩენი ბოევიკების ხელი ურევიაო. კრემლის პრესმდივანმა სერგეი იასტრუჟენსკიმ ჟურნალისტებს შეატყობინა, რომ რამდენიმე დღის წინ გაანადგურეს ჩეჩენ ბოევიკთა ჯგუფი, ერთ-ერთს აღმოაჩნდა მომზადებული ნივთიერებების და, მათ შორის, რიცინის შინაურ პირობებში დამზადების ინსტრუქცია. ამის პასუხად ჩეჩნებმა თავის ოფიციალურ საიტზე რუსეთის ამ გამოხდომას „პროპაგანდისტული ბლეფი“ უწოდეს, თან შეახსენეს, რომ რიცინი თავის დროზე „კგბ“-ს საიდუმლო ლაბორატორიებში შეიქმნა.

რუსეთის მედიამ კი, დასავლეთის წყაროებზე დაყრდნობით, სასწრაფოდ გაავრცელა ცნობა, რომ ლონდონში დაკავებული ალყირელები უთუოდ ჩეჩნეთსა და საქართველოში, კერძოდ კი, პანკისის ხეობაში გაივლიდნენ მომზადებას, სადაც ჩეჩენი ბოევიკები იმალებიანო. მაგრამ ზოგიერთი გამოცემა, მაგალითად, „გრანი.რუ“, სკეპტიკურად მიუდგა ამგვარ განცხადებებს — მოსკოვის მიზანია, ყველგან და ყველაფერში აუცილებლად „ჩეჩნური კვალნი“ აღმოაჩინოსო.

DIE WELT

საქართველოს სპეცსამსახურებმა უცხოელ კოლეგებს შეატყობინეს — პანკისის ხეობაში ბოევიკთა სასწავლო ბანაკები იყო და იქ იარაღის სხარებასა და მომზადებული ნივთიერებების დამზადებას სწავლობდნენო. მანამდე კი საქართველოს უშიშროების სამსახურის ერთ-ერთმა წარმომადგენელმა განაცხადა, — პანკისის ხეობაში „ალ-ქაიდას“ ტერორისტული ორგანიზაციის საიდუმლო ლაბორატორია აღმოჩნდა. თურმე „ალ-ქაიდა“ აფინანსებდა სამხედრო ჰოსპიტალსაც და სასწავლო ბანაკსაცო. ასე რომ, რიცინსაც რუსების ცხვირ-წინ აწარმოებდნენ.

საგულისხმოა, რომ ფხვნილის-ბური რიცინი ფართო გამოყენებისთვის არ გამოდგება. თანაც ამ მომავდინებელი სანაშაღის დასაზოადებლად პანკისის ხეობაში არც ტექნიკური და არც პერსონალური შესაძლებლობები არ არის.

FINANCIAL TIMES

ისლამისტი ბოევიკები, რომლებიც კავკასიის ბანაკებში ქიმიურ იარაღს ამზადებდნენ, მათ შორის რიცინსაც, რუსეთის გავლით —

დასავლეთ ევროპისკენ მიემართებოან. უკვე ეჭვს არ ინვეს, რომ კავკასიაში მოქმედ ბოევიკებს კავშირი ჰქონდათ „ალ-ქაიდასთან“ და ერაყში არსებულ დაჯგუფება „ანსარ ალ-ისლამთან“. დასავლეთის დაზვერვა დიდი ხანია, ვარაუდობს, რომ ლონდონში რიცინი პანკისიდან მოხვდა. საქართველოს უშიშროების მინისტრ ხაბურძანიას აღიარების შემდეგ, ეს ეჭვი უფრო სარწმუნო გახდა. ჩვენ არაბ და ჩეჩენ ბოევიკებს მოველაპარაკეთ, რომ სისხლის ღვრის გარეშე დაეტოვებინათ ჩვენი ტერიტორია“, — თქვა ხაბურძანიამ.

არადა, თავის დროზე საქართველოს ხელისუფლებამ განაცხადა, ყველა ბოევიკი დაპატიმრებული ან განადგურებულიაო...

მოამზადა თინათინ მარგველაშვილმა

„ყიროს ჰალოერის“ „ზოაჰრიების წახლის“ ყიყროს წიგნს წახუქარი მოჭყვებს:

მისანებებელი ზღაპრის გმიხები

„კვირის პალიტრა“ გთავაზობთ საუკეთესო ქართულ და უსხოურ ზღაპრებს. ფარადი ილუსტრაციებითა და გასაფარადაზლებით

ზღაპრების შექენა შეგიძლიათ „კვირის პალიტრის“ საგამეთო ჯიხურებში, აგრეთვე პრესის სხვა გამავრცელებლებთან და წიგნის მაღაზიებში

პატი ნიგნი-ზღაპარი 1 ლარი და 20 თეთრი ლირს

ახალი!



ქვირფასო მშობლებო და ჩვენი პატარებო! კვლავ მივიღეთ თქვენი წერილები. გმადლობთ, რომ ასე აქტიურად გვეხმარებით და მოგწონთ თქვენი გვერდი. თითოეულ ბარათს ვინახავთ და შევეცდებით, მათ შორის საუკეთესოები მომდევნო წომრებში შემოგთავაზოთ.

პატარები გვინახებენ

პატარა ნიკო კოპიაშვილმა

ბებოს შემთხვევით ველოსიპედი დააჯახა. ბებომ დაარიგა, — ფრთხილად იყავი, ხომ იცი ფეხი მტკივა და არ მომტეხო.

— ნუ გეშინია, ბებო, მე ხომ წებო მაქვს და დაგწებებ.

2 წლის ნაზი მამისაშვილმა

მშობლებთან ერთად, მატარებელში მგზავრობისას გააკვირვა მგზავრები ბევრი ლექსის ცოდნით. ერთ-ერთი მგზავრის კითხვაზე, რა გვარი ხარო, დაუ-

ფიქრებლად უპასუხა: — დედისაშვილი.

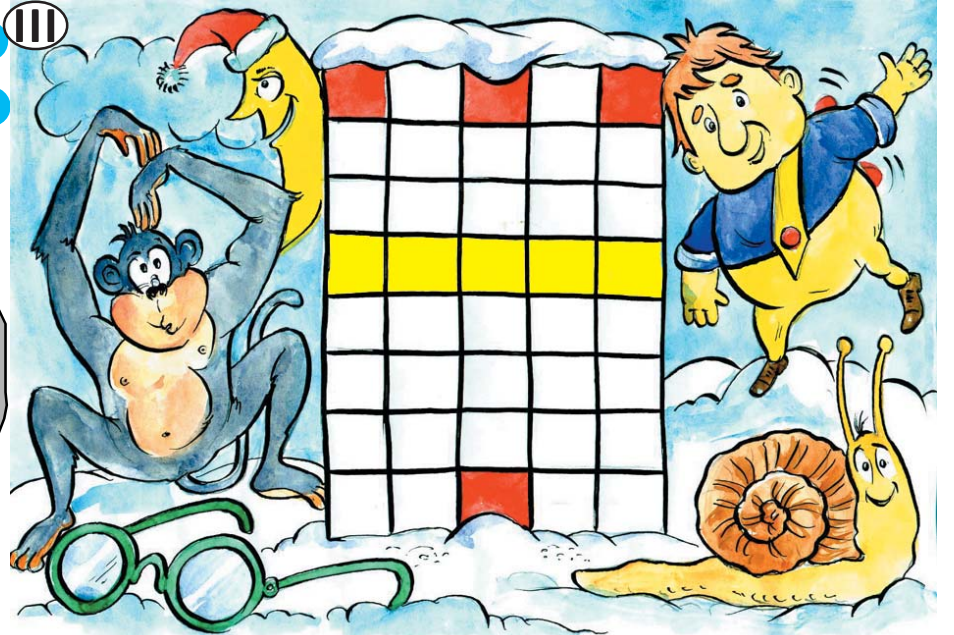
3 წლის მარი მხიპიძე დედას

ეკითხება:

— დედიკო, შენ გათხოვილი ხარ თუ გაუთხოვილი?

დედა საახალწლო ნაძვის ხეს ურთავს გვანცა და გიორგი ბარამიძეებს. 3 წლის მარიამს ათამაშებს თოვლის ბაბუას, წვერზე ეფერება და ესაუბრება, ბოლოს, თამაში რომ მოსწყინდა, თოვლის ბაბუას მიმართა: „მოდი, ჩემო შევალდნაძე, მოგეფელო კიდე ელთხელ, ლა უნდა მაჩუქო?“

შეიგანე კროსოვრდის ბაღის ცარიელ უჯრებში ნახაგის შემადგენელი გამოსახულებების სახელწოდებები ვერგიკალურად და ყვითელი ფერის ჰორიზონტალურ რიგში მიიღებ შემდეგი გამოცანის პასუხს: „წყნარად მოდის, ჩუმად ჯდება, დათბება და აგირდება“.



პირფასო მშობლებო!

იქმნება თანამედროვე საბავშვო პერსონაჟი ბუთქუნა. თქვენი შვილი შეიძლება ბუთქუნასა და მისი მეგობრების პროტოტიპი აღმოჩნდეს. ასე რომ, „ქვირის პალიტრის“ საფოსტო ყუთების საშუალებით გამოგვიგზავნეთ პავსეების ფოტოები, სადაც ისინი დაახლოებით 4 წლისანი არიან და დაელოდეთ ბუთქუნს!

I ანა, გამოცანა

1) რომელი ხალხი წერდა იეროგლიფებით?

ა) ინდოელები; ბ) ეგვიპტელები; გ) მონოლები; დ) თურქები.

2) რისი სიმბოლოა ოლიმპურ დროშაზე გამოსახული 5 წრე?

ა) კონტინენტების; ბ) ქვეყნების; გ) ოკეანეების; დ) სპორტული ფედერაციების.

3) როგორ სიტყვაზე ითქმის გონება-ახვილური, მოსწრებული?

ა) ნისკარტიანი; ბ) კუდიანი; გ) ფრთიანი; დ) ბრწყალეიანი.

4) რომელია ზედმეტი?

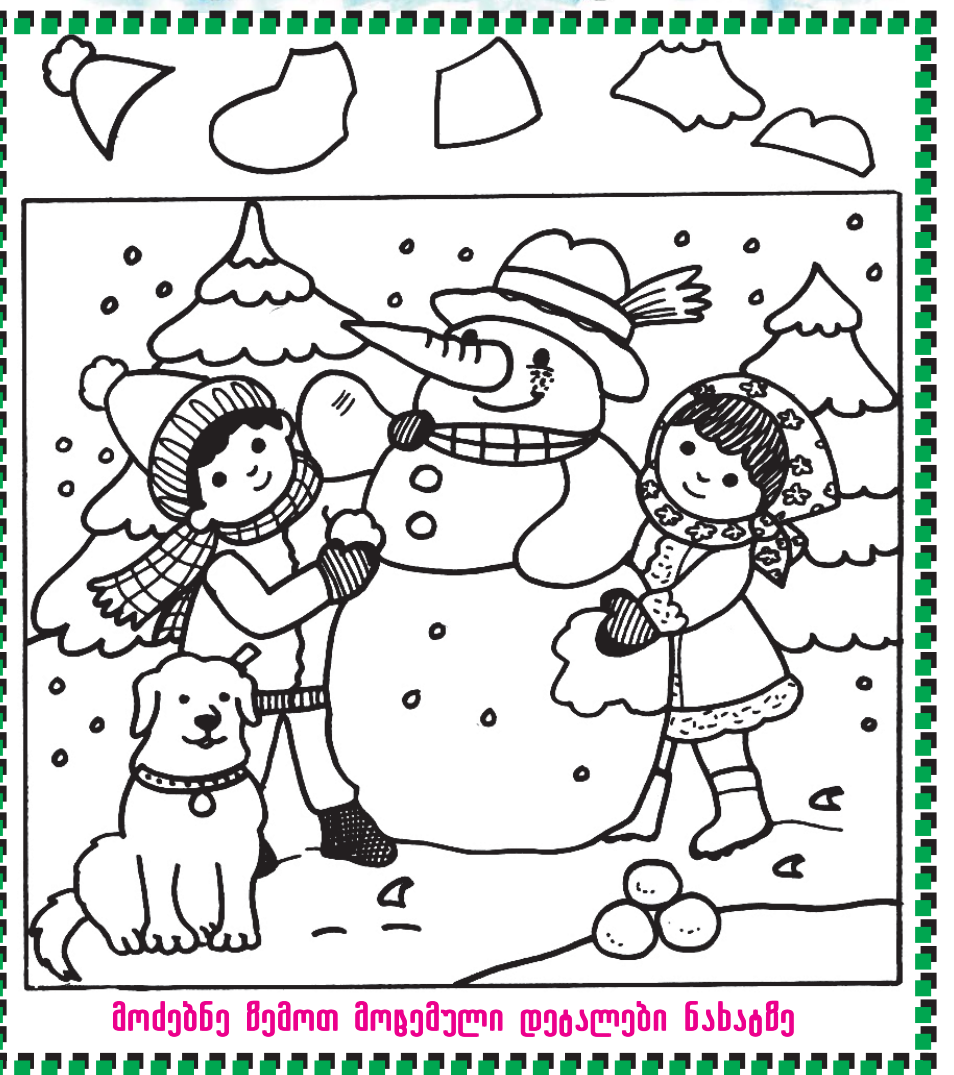
ა) შმაგი; ბ) გადარეული; გ) მშვიდი; დ) გამძვინვარებული.

5) რას ნიშნავს გამოთქმა „იუდას ამბორო“?

ა) მოფერებას; ბ) ღალატს; გ) სიკეთეს; დ) სიყვარულს.

6) რა ეწოდება ავტორის მოგონებებს პირადი ცხოვრებისა და მისი დროის საზოგადოების შესახებ?

ა) ავტობიოგრაფი; ბ) ნარკვევი; გ) კორესპონდენცია; დ) მემუარები.



მოძებნე მემოთ მოცემული დეტალები ნახატზე

იპოვე 9 განსხვავება



II რებუსი



ქვირფასო მშობლებო! გთხოვთ „ქვირის პალიტრის“ ყუთების საშუალებით გამოგვიგზავნოთ თქვენი პატარების ბრძნული გამონათქვამები და კურიოზული ამბები ჩვენ კი მათ გამოქვეყნებას გპირდებით. გთხოვთ, მიუთითოთ რუბრიკა „საბავშვო-საჯარო“

ქვირფასო					ქალის სახელი				
მზავარი, მუხანათი, ცბიერი	კონკურსის „მსაჯები“	იგივე, რაც პატიმრის საკანი	დიდი ქვეწარმავალი	ქალის სახელი	მზავარი, მუხანათი, ცბიერი	კონკურსის „მსაჯები“	იგივე, რაც პატიმრის საკანი	დიდი ქვეწარმავალი	ქალის სახელი
უბანი თბილისში	... დასაქმე და თან გაყვითი (ანდ.)	თვლებიანი მომცრო საზიდარი	ნ. ბარათაშვილის ცნობილი ლექსი	ხახის ლორწოვანი გარსის ანთება	ხის ჯიში				

პასუხები იხილეთ 31-ე გვერდზე
გვერდი მოამზადა მამუკა სუციშვილმა



— **ბატონო ელდარ, დარწმუნებული ვარ, ყველას გული სწავდება, რომ თქვენს მთავარ საქმეს მოსწყდით. თქვენწიანო რეჟისორი, ისეთ მნიშვნელოვან სამსახურშიც კი, როგორც პარლამენტია, არ უნდა ცდებოდეს...**

— რა ვქნა, დღეს რომ ფილმის გადაღება შეუძლებელია... ამას ნახევარი მილიონი დოლარი მაინც სჭირდება. ზოგჯერ ჩემი ახალგაზრდა კოლეგები ყოველგვარი მომზადებისა და საშუალებების გარეშე სტუდიან წყალში — აბა, თუ გავცურავთო. ზოგმა გაცურა კიდევ, მაგრამ ეს კინოს გადაღება არ არის. ხელოვნების დარგებში ყველაზე ძვირად ღირებული არის კინო. საბჭოთა პერიოდში კინოსთან დამოკიდებულებაში ბევრი უარყოფითი, მაგრამ ბევრი დადებითიც იყო; ჩვენ სწორედ მაშინ შექმელით, „შერეკილებში“ აგვეფრინა ცათმფრენი. აბა, ახლა ეცადე და ააფრინე! მარტო ის კადრები, სადაც ცათმფრენი დაფრინავს, მილიონი დოლარი დაჯდება. როცა სახელმწიფო მთელ კინოს 500.000 ლარს გამოუყოფს, რაზე შეიძლება იოცნებო? ეს თანხა გაჭირვებით შეიძლება ეყოს ფილმს, რომელშიც მხოლოდ 2-3 მსახიობი იქნება დაკავებული.

მუდმივად უნდა იფიქრო არა ხელოვნებაზე, არამედ ფულის ეკონომიაზე. ამას სჯობს, არ იმუშაო. ეს იგივეა, კარგ მხატვარს წაართვა პალიტრა და მისცე 2-3 ფერი. დახატავს, რა თქმა უნდა, მაგრამ ვაი, ამ დახატვას.

— **როგორც ხელოვანი, ამ სიტუაციის შემთხვევაში, შინაგანად ძალიან ცუდად უნდა იყოთ — შემოქმედებითი უმოქმედობა ხომ საშინელე-ბაა...**

— მაგრამ ახლა ჩვენ საინტერესო ნაბიჯებს ვდგამთ. მოგეხსენებათ, სხვანაირი ცხოვრება მოვიდა და აკრძალული მაქვს პიროვნების დასახელება, რომელმაც დააპირა სტუდიის ჩამოცხადება. ამ მდიდარი ქართულის თანადგომით ვაპირებთ 12 მოკლემეტრაჟიანი ფილმის გადაღებას. კონკურსიც გვექონდა გამოცხადებული. მარტში გადაღებებს დავიწყებთ. ვინაობა ტექნიკის შექმნას, სტუდიის შრომის მშენებლობას. მე ამ კინოსტუდიის პროდიუსერი ვარ. ჩემი გამოცდილება მაძლევს ამის საშუალებას, თუმცა ბევრი რამ არ ვიცი, ვსწავლობ. ახლა სულ სხვა კინემატოგრაფიაა. ამ ათ წელიწადში, როდესაც ქართული კინო დაიძაბუნდა, დიდი ცვლილებები მოხდა. „მოს-ფილმი“, „ლენფილმი“ სულ სხვა, ახალი ტექნიკით აღიჭურვა. ჩვენც გვჭირდება დანაკარგის ანაზღაურება, უცხოელი პარტნიორების მოძებნა.

— **არ გიცდიათ უცხოელი პარტნიორები მოგეძებნათ?**

— მე წარვეუდგინე ჩემი ჩანაფიქრი ნოტერ-დამის ფესტივალთან არსებულ ფონდს. 400

წარდგენილი პროექტიდან 40 მილეს. იმ ორმოცში იყო ჩემიც, მაგრამ... თუკი არ გაქვს თანხის 1/4 მაინც სახელმწიფოსაგან, არც კი დაგელაპარაკებინა. მაშინ უნდა მიჰყიდო შენი სცენარი და ისინი თავად გადაიღებენ ფილმს... მე კი არაფერი გამაჩნდა, ჩანაფიქრის გარდა.

— **თქვენ გიცნობენ მსოფლიოში. თუკი მოინდომებდით, მოგცემდნენ მუშაობის საშუალებას, ისე, როგორც ოთარ იოსელიანს მისცეს.**

— იოსელიანი სხვა ამბავია. ის იდეალურად ფლობს ფრანგულს. მისი ბებია და ბაბუა სუფთად ლაპარაკობდნენ ფრანგულად და ბავშვობიდანვე ასწავლიდნენ ფრანგულს. ენის ცოდნა ბევრს განაპირობებს. ისინი კი მიცნობენ, მაგრამ მე ხომ ფრანგულ ფილმს ვერ გადავიღებ...

— **თქვენ რატომ არ იცით უცხო ენა, ალბათ ცელქობდით და არ ისწავლეთ, თორემ ნატო ვაჩნაძისა და ნიკოლოზ შენგელაიას ოჯახში ამისი საშუალება გექნებოდათ...**

— დედა სულ ცდილობდა მესწავლა, მაგრამ მე ვიყავი ჭირვეული პიროვნება... სამაგეროდ, ჩემმა უმცროსმა ქალიშვილმა აანაზღაურა. ენები ისწავლა. ჩემი ძმა გიორგი უფრო დალაგებული იყო, ფრანგულზე სწავლობდა. მე გატენილი ვიყავი ორიანებით. თუ მაინტერესებდა საგანი, ვსწავლობდი. რაც შეეხება მათემატიკას — ვერ ვიტანდი (საუბარში ელდარ შენგელაიას მუდმივ, ქალბატონი ნელი ჩაერია: პოდა, როგორიც იყო ახალგაზრდობაში, დღესაც ასეთია: ცელქი, ჭირვეული, მათემატიკის გაგებაში არ არის, ფულს ვერ ითვლის... არც აქვს დასათვლელად, სხვათა შორის)...

— **ამ სოკეთესთან ერთად, რაც თქვენ ბრძანეთ, ბატონო ელდარ, ჩხუბიც გეყვარებათ ვამპირულკაცობაში...**

— დღემდე მაქვს სახზე ნაიარევი, რომელიც ჩხუბის შემდეგ დამჩნა. მაშინ მოდაში იყო, სამართებლის პირებს თითებშუა ჩაიდებდნენ და სახზე გაუსვამდნენ ხოლმე მონინალმდეგს. ასეთი იარაღის კვალი მაქვს სახზე...

— **წარმოიდგენია, რა საშინელ დღეში და წერგულობაში გეყოლე-ბოდათ ქალბატონი ნატო...**

— დედა გამწარებული მყავდა. ძალიან მიყვარდა, მაგრამ ხასიათს რაღას უზამ კაცი! წესიერებით ორივე ძმა მჯობდა. ჩემი უფროსი ძმა — თეგრიზი, არის ერთადერთი წორმალური კაცი ოჯახში იმიტომ, რომ ინჟინერია. გიორგი, როგორც გითხარი, კარგად სწავლობდა, მე ვიყავი სადავიდარაბო. 12 წლის რომ ვიყავი, დედამ გამამწესა სუვოროვის სამხედრო სკოლაში. ეს რომ გავიგე, შინიდან გავიქეცი და 6 დღე ვიმალებოდი სხენში. დედა მთელ ქალაქში მეძებდა. მერე შემოიბოთვლა, ოღონდ დაბრუნდი და არსად არ გაგიშვეს. ჩემს ცელქობას და ურჩობას, ასე გეგონია, ჩემმა დაობლებამაც გარკვეულწილად შეუქმნა პირობა. მაშა რომ გარდაიცვალა, გიორგი 4 წლის იყო და მთლიანად დედას მიყვებოდა. მე 9 წლის ვიყავი. ეს სხვა ასაკია. მაშა დღესაც კი მაკლია. ახლა უკეთ მესმის მისი.

— **მამათქვენი არაორდინარული და გამორჩეული პიროვნება ყოფილა. ამბობენ, ზოგჯერ პიჯაკს გადმოხრუნებულს იცვამდა და ლექსებს ხეზე ასული კითხულობდაო.**

— მასზე ლეგენდები დადიოდა. უნდა გენახათ, როგორი იყო მამა, როცა სტუმრები გვყავდა შინ. მაშინ ის მეფე იყო. მიდიოდა ქეიფი, დროს ტარება, ექსპრომტები. ერთი რამ დამამახსოვრდა: რუსთაველის კინოთეატრთან ახლოს ვცხოვრობდით. რაღაც ფილმი ნახეს ჩემმა მშობლებმა და მათმა მეგობრებმა და ჩვენთან ამოვიდნენ. ქალბატონმა ვერიკო ანჯაფარიძემ და მამაჩემმა ისე იჩხუბეს ფილმის გამო, რომ ბოლოს, ვერიკომ სკამი მოუღერა. თავისებური, კოლორიტული პიროვნება იყო მამაჩემი. იმასაც დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა, რომ პოეტი იყო. ნაწიბა, რომ ლიტერატურა ის თავი დაანება. 42 წლისა გარდაიცვალა. იცით, როგორი ჯანმრთელი იყო?! ჭიდაობა უყვარდა. გადაღების დროს, შესვენებისას,

მოაწყობდა ჭიდაობა-შეჯიბრს. ერთი სურათი დაუხურეს, მეორე, მესამე, მეოთხე... აბა, ერთი, ძალით ქალს ამოუგლიჯონ საშოდან ნაყოფი, რა მოუვა? მისი თაობიდან ბევრი შეენირა ცენზურას. მასაც გულმა უმტყუნა. ომი რომ დაიწყო, მამამ განცხადება შეიტანა, წასვლა უნდოდა მოხალისედ. არ გაუშვეს, დარჩი, კინო გადაიღეო. დედა ამბობდა: ნეტა წასულიყო, შეიძლება, ყველაფერი მომხდარიყო, მაგრამ იმ ინტრიგულ ვითარებას მოსწყდებოდა, რაც ხელოვნებაში ხდებოდაო.

გადაღებიდან ბრუნდებოდნენ. ისეთი დრო იყო, მამა მძლავრად მუშაობდა. დიდი მანქანა ჰყავდა. ზედ გასანათებელი აპარატურა იდო, ე.წ. „ტრიოტროპი“ (ამ სახელს მისი სიმძიმის გამო ეძახდნენ). წარმოიდგინეთ, რა ძალას მოითხოვდა საჭის ტრიალი... გული ცუდად გაუხდა, კაბინიდან გადმოიყვანეს და ჰაერზე დაანვინეს. ასეთ ვითარებაში წავიდა მამა. პატარა ვიყავი, მაგრამ მამაჩემის პიროვნებას ვგრძნობდი. მინახავს, როგორ წერდა სცენარს. შევბარეულარ მის ოთახში, კუთხეში დავეჯდარვარ... მინახავს, როგორ ეს-აუბრებოდა სცენარისტებს! მახსოვს, ერთხელ შალვა დადიანი იყო ჩვენთან. რაღაცას წერდნენ. ცხოვრება ჭირდა. უხარისხო ქალადი და მეღანი იყო. მე გადავწყვიტე, მამისთვის ეს პრობლემა გადაემჭრა. შინ გვექონდა ძვირფასი წიგნი — შექსპირის გრავიურებიანი გამოცემა. ამ გრავიურებს ქალადი ფარავდა. მივედი, ამოვიღე ეს ფურცლები და მივუტანე მამას, — ამაზე დანერგეთ. ხომ წარმოგიდგენიათ, რა მოუვიდოდა?

— **ისეთ გარემოში იზრდებოდით, ბევრი საინტერესო ადამიანი გემხსსოვრებოდა.**

— მამა ლიტერატურული წრიდან იყო მოსული კინოში. მეგობრობდა მწერლებთან, პოეტებთან... მერე დედამაც გააგრძელა მათთან მეგობრობა. რა დამავიწყებს ძია გოგლა ლეონიძეს, ძია სერგო კლდიაშვილს... ერთხელ ქობულეთში ვიყავით. სერგო კლდიაშვილი სცენარს წერდა მამაჩემისთვის. ბუხარი ენთო. ძია სერგოს ხელი დაეწვა. სასწრაფოდ მიმარბენივს მასთან. მითხრეს, — ხელზე დააშარდე, ეს ნაშალიაო. ვერ შევძელი. როგორ უნდა გამეკეთებინა ეს ძია სერგოსათვის, რომელზედაც ვგვიფებოდი, ისე მიყვარდა. ბევრი მაგულიანეს, ე, ბიჭო, ქენიო, მაგრამ მოგვედი და ვერ ვქენი. ძალიან თბილად დამამახსოვრდა აკაკი ხორავა. მამა რომ ალარ იყო, დიდ სიყვარულს იჩენდა ჩემდამი. მე უკვე ნანახი მქონდა „ოტელი“ და რომ შევიდოდი მასთან, ენა მივარდებოდა მუცელში. რამაზ ჩხიკვაძეც ამას არ ამბობს?! ერთხელ მას რეპლიკა უნდა ეთქვა აკაკი ხორავასათვის — „არა!“ ბატონმა აკაკიმ რომ უთხრა რაღაც, იმდენად დაიბნა, „ეი, ბატონოო“, — უბასუხა. უცნაური, საინტერესო ადამიანი იყო აკაკი ხორავა. დიდი პაუზის მერე მიხეილ ჭიაურელმა მიიწვია „რაც გინახავს ველარ ნახავ“—



ში. გახსოვთ ალბათ, იქ ყარაჩოხელს თამაშობს. მაშინ მე დამწყები რეჟისორი ვიყავი, მხოლოდ „თეთრი ქარავანი“ მქონდა გადაღებული. დამიხსახ აკაკი ხორავამ და მითხრა: ერთი ჩემს კოსტიუმს შესხედ, თუ ვიბგაო. მერე ჩამეკითხა: ნეტა, საერთოდ სწორად მოვიქციე, გადაღებაზე რომ დავთანხმდით? ვუთხარი: რას ბრძანებთ, სცენარი ნამაკითხა მიხეილ ჭიაურელმა და ვიცი, ძალიან კარგი სახე იქნება-მეთქი. ჩვენ ვიხით თქვენი „ოტელი“, „გიორგი სააკაძე“... აქ ხასიათის სიუხვეა საჭირო და თქვენ ამას კარგად გააკეთებთ-მეთქი. ვნახოთ, ვნახოთ...

ურთიერთობები შესანიშნავ ხალხთან სწორედ რომ არ მაკლდა.

— **ახლა უშუალოდ თქვენს ფილმებზე ვისაუბროთ, თქვენს მუშაობაზე...**

— სტალინის დროს დიდი ცენზურა იყო. ჩვენ შედარებით უკეთეს დღეში ვიყავით. ჩემს დროს მიდიოდა შეჯიბრი: ვინ უფრო ჭკვიანია, ცენზურა თუ ჩვენ. ერთმანეთს ვატყუებდით. სცენარში ერთს ვწერდით და სხვას ვივლებდით. ბევრი ხერხი გვასწავლა ცხოვრებაში... ხელოვნება არის ფორმის ძიება, კინოვნა სწორედ ამას ჰქვია. ეიზენშტეინს უკვირდა: ჩვენ ფორმას ვეძებთ, ხელისუფლება კი ფორმის ძიებაში გვდებს ბრალსო...

— **თქვენი შედგავიდა ხომ არ იყო ეიზენშტეინი?**

— ეიზენშტეინი გარდაცვლილი იყო, მე რომ ვიყ-ში მივედი. ის ჩემი მშობლების მეგობარი იყო. კარგად მახსოვს მისი გარ-

დაცვალების დღე. დედაჩემმა ისე დაიტირა, როგორც მეგრელი ქალები ტირიან ხოლმე — ხმით. ეიზენშტეინი მართლა არაჩვეულებრივი მოვლენა იყო კინოში.

— **თქვენ კინოს სახლში საინტერესოდ გაქვთ მოწყობილი კაბინეტი. ეს თქვენი შინაგანი სამყაროს ერთ-ერთი გამოვლინებად მიმაჩნია. იქ ვნახე ანდრეი ტარკოვსკის სურათი...**

— მე და ანდრეი ტარკოვსკი ახლო მეგობრები ვიყავით. გულჩათხრობილი კაცი იყო, თუმცა შინაგანად სულ ინვოდა. ბევრი მეგობარი არ ჰყავდა. მე უკვე I კურსზე ვსწავლობდი, ის მისაღები გამოცდების ჩაბარებას აპირებდა. ცოტა ჩემზე უფროსი იყო. მამამისი ცნობილი პოეტი გახლდათ და აქედან ვიცნობდით ერთმანეთს. ანდრეის ვუთხარი: პატარა მუწუ ფილმს ვიღებ და მოდი, ითამაშე-მეთქი. დამთანხმდა. საინტერესო იყო გამხდარი ანდრეი ტარკოვსკი ტრუსის და მისსურთი კალათბურთელის როლში... გული მწყდება, ის ფირი რომ გაქრა.

— **არ შემიძლია არ გკითხოთ, იქვე გაურამ პეტრიაშვილის სურათიც გიკიდიათ „ცისფერი მთებიდან“... ისიც მეგობარია?**

— ამ კაცმა იმდენი მაქო, უხერხულიც კია, საპატიო ადგილი არ მივეუწინო.

— **რაც შეეხება, ყველაზე მთავარს. მინდა მკითხველმა იცოდეს, რომ „გრენლანდია“, რომელიც „ცისფერი მთებში“ ამდენი იმასხეს, — გაიტანეთ, გაიტანეთ, დღეს თქვენს კაბინეტში კიდეა, თქვენი საგარძლის თავზე...**

— ფილმებში ხშირად ბევრი ისეთი ნივთი ხვდება, რომელთა შემდეგ განადგურება და დაკარგვა, ჩემი აზრით, არ შეიძლება. ასეთია „გრენლანდია“. ფილმში კი უნდა გაიტანო, მაგრამ ცხოვრებაში უნდა დარჩეს, არ უნდა გაიტანოს. კინოსტუდიაში ამისი კულტურა არ არსებობდა. წარმოიდგინეთ, ნანვლები ცათმფრენი, რომელიც მოსკოვში სერიოზული მეცნიერების გაკეთებულა, განადგურეს, დაშალეს, მას რომ ავროდინამიკური თვისებები არ ჰქონოდა, ვერ წაიღებდა შეველმფრენი. ტრიალს დაიწყებდა და შეიძლება შეველმფრენიც ჩამოეგდო. გათვლილი უნდა ყოფილიყო ყველაფერი. რატომ დაშალეს ასეთი ცათმფრენი? საჩქელს ითხოვდა თუ სასმელს? ყოფილიყო, მდგარიყო თავისთვის, ბავშვები ნახავდნენ. ასეთი დამოკიდებულება იყო ყველაფრის მიმართ. ბიუსტები, რომლებიც დაუკვეთეთ და გავაკეთებინეთ „არაჩვეულებრივი გამოფენისათვის“, დაანერგეს. გაძარცვეს სტუდია... სსრკ-ის შექმნას რეპრესიები, კერძო ქონების ჩამორთმევა მოჰყვა... უნიკალური ნივთები გადასცეს კინოსტუდია „ქართულ ფილმს“. მახსოვს, დედაჩემის დროს, შევდიოდით სარეკვიზიტოში და თავი მუხუშუში მეგონა. იქ იყო: ხალიჩები, ჩოხები, სამკაულები, ნამდვილი ჩისტოვოები... ყველაფერი გაქრა.

მოიპარეს, გაყიდეს, დაჭრეს, რა ვიცი, რა ქნეს. „ცისფერი მთებში“, ერთი „გრენლანდია“ გვექონდა. ავიღე და ნამოვიღე. ასე შერჩა ჩემს კაბინეტს.

— **მინდა მოგილოცოთ დაბადების დღე, 26 იანვარს 70 წლის ხდებით და წამით უკან მიხედვა გსოვოთ, წარსულისაკენ...**

— ბედნიერი ვარ, რომ მახსოვს დახვეწილი სამყარო, რომელსაც რაღაცნაირად მოვესწარი. ერთმა თქვენმა კოლეგამ მკითხა საინტერესო რამ: პიპინია გაბრიადის და თქვენი ფანტაზიის ნაყოფია თუ ასეთი ადამიანები არსებობდნენო. დღევანდელ ჟურნალისტს ვერ წარმოუდგენია, რომ ასეთი ადამიანები დადიოდნენ ქუჩაში. მართალია, ეს სახე, მაგრამ მისი პროტოტიპები არსებობდნენ.

— **ამბობენ, ერთ-ერთი პროტოტიპი ვალიკო ოჯახის ახლო ნათესავი...**

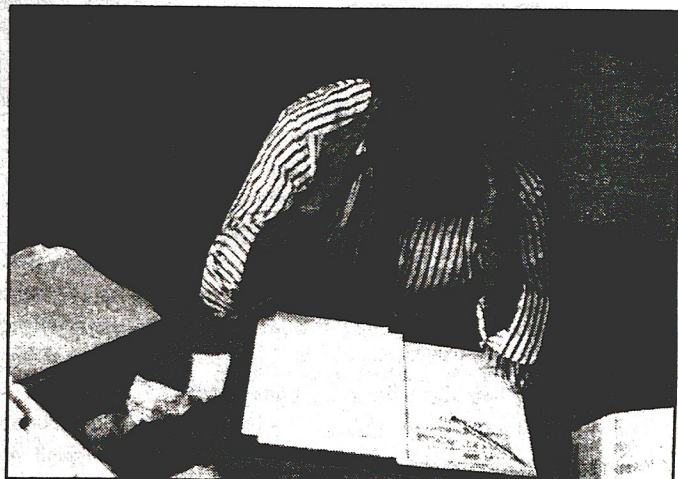
— დაახ და ამისთანას ბევრს ვიცნობდი. ბევრი ასეთი ადამიანი სტუდიაში მინახავს... მაგალითად, ირაკლი ერისთავი... სულ სხვა ყაიდის, სხვანაირად ზრდილი და ღირსეული ადამიანები იყვნენ. მოჰქონდათ სულ სხვა სი-დარბაზილე, თავისებურება, რომელიც მერე გაქრა, ალარ არსებობს. საუბედუროდ, დღეს სხვა ყოფაში ვართ. მარტო იმისი ნახვა რად ღირდა, ჩემი მეგობრის, გურამ ლორთქი-ფანიძის ოჯახში რომ შევიკრიბებოდით. მამამისს „კაი კონიას“ ეძახდნენ. დასხდებოდნენ ბატონ კონიასთან მისი მეგობრები. კუთხეში ვიხსენდი და გუსხნდით. ან რა სიმღერას იცოდადნენ, ან როგორ მოილხენდნენ პატარა ჭიქებით. ისე აიშლებოდნენ, რომ ვერც შეატყობდით, იქეიფეს თუ არა... რა სიყვარულს, პატივსცემას გამოხატავდნენ ერთმანეთის მიმართ, რა სიტყვა-პასუხი იცოდნენ. როცა პიპინიას როლზე ვფიქრობდი, თვალწინ მედგნენ ყველანი: ახლობლები, პაპულები, ბებიაჩემის ძმები...

ასეთ ადამიანებს რომ ვიცნობდი, ეს დამრჩა სულის სიმდიდრედ...

ლელა ჯიყაშვილი

საქართველოს იუსტიცია

კორუფციის გამოცდილი პროკურატურა სამართლებრივ გამოცდას გადის



ქეთი ელბაძე

ორი იმპიუმენტის ისტორია

პროკურატურის გამოცდებს წინ რამდენიმეწლიანი პოლიტიკური დაპირისპირება უძღოდა.

ორი გენერალური პროკურორი იმპიუმენტის ძლიერ გადაურჩა, მთავარი მიზეზი ისევ გამოცდები იყო. ჯამ-ლეთ ბაბილაშვილს და გია მეფარიშვილს მონინალმდე-გეები თანამშრომლების მიღების წესის დარღვევაში ადანაშაულებდნენ. ერთ-ერთი ბრალდება ასე უღერდა – ბაბილაშვილმა და მეფარიშვილმა თანამდებობაზე დანიშნეს რამდენიმე თანამშრომელი ისე, რომ მათ გამოცდა არ ჰქონდათ ჩაბარებული. მაშინ დღის წესრიგში ბაბილაშვილის და მეფარიშვილის იმპიუმენტის საკითხი დადგა. თუმცა, ორივე გენერალური პროკურორი იმპიუმენტს გადაურჩა: ბაბილაშვილმა თავს გადადგომით უშველა და პარლამენტში დანიშნულ სხდომაზე არ გამოცხადდა, თავის გასამართლებლად მას ასეთი არგუმენტი მოჰყავდა: პროკურატურაში ხალხი არ მყოფინდა, ამიტომაც დავარღვეე კანონი. მაგრამ რომაელების ნათქვამისა არ იყოს, „კანონი მკაცრია, მაგრამ მაინც კანონია“, ბაბილაშვილის დარღვევა პარლამენტის საგამოძიებო კომისიამაც დააფიქსირა. მეფარიშვილს კი „ნოემბრის გადატრიალებად“ მონათლულმა მოვლენებმა „უშველა“.

დასასრული 8-18 გვერდზე

საქართველოს იუსტიცია

მაია ოძრუშვილი

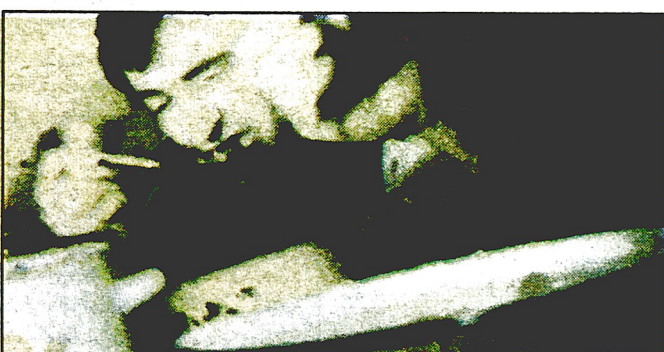
კალაშნიკოვი ყველგან კალაშნიკოვია

თანხების გაფლანგვის ბრალდებით, ერთ-ერთი კომერციული ბანკის ხელმძღვანელის, ვალერი კალაშნიკოვის წინააღმდეგ 1995 წელს საქმე აღიძრა. თავდაპირველად მაგადანის საქალაქო სასამართლომ მას – წინასწარი პატიმრობა, ხოლო მოგვიანებით, წაყენებული ბრალდების დადასტურებისას კი გარკვეული დროით პატიმრობა მიუსაჯა.

1995 წლის 29 ივლისიდან 1999 წლის 20 ოქტომბრამდე კალაშნიკოვი ქალაქ მაგადანის IZ-47/1 საგამოძიებო იზოლატორში ჰყავდათ დაკავებული. 1999 წლის 20 ოქტომბერს კი სასჯელის მოსახდელად იგი სოფელ ტალაში გადაიყვანეს, თუმცა 1999 წლის 9 დეკემბერს ისევ მაგადანის საგამოძიებო იზოლატორში დააბრუნეს, სადაც სასჯელის მოხდის ბოლომდე დატოვეს.

კალაშნიკოვი ჰყავდათ რვაადგილიან საკანში, სადაც, როგორც წესი, ოცდაათი პატიმრამდე ჰყავდათ განთავსებული. საკნის ფართი კი სულ 17 კვადრატულ მეტრს შეადგენდა. პატიმრებს რიგრიგობით უზდებოდათ ძილი, საკანში სინათლეს და ტელევიზორს არასდროს თიშავდნენ, შესაბამისად, დაძინება მორიგეობითაც კი პრაქტიკულად შეუძლებელი იყო.

საპირფარეშო ისე იყო მოწყობილი, რომ პირს, რომელიც საპირფარეშოთი სარგებლობას გადაწყვეტდა, „გამჭვირვალედ“ უნდა ემოქმედა, რადგან მას თვალურს ადევნებდნენ როგორც დაცვა, ასევე საკნის ბინადარნიც. პატიმრები სადილობდნენ საკანშივე, ღია საპირფარეშოდან ერთი მეტრის დაშორებით. ვენტილაციის არქონის გამო, საკნის ფანჯარა მუდმივად ღია იყო. თავად კალაშნიკოვი პასიური მწველი გახდა, რადგან



პატიმრების უმეტესობა სიგარეტს ეწეოდა. საკანში მრავლად იყვნენ რწყილები და ჭიანჭველები. პატიმრებს კვირაში ერთხელ აძლევდნენ ერთ ლიტრ ქლორს საპირფარეშოს გასაწმენდად. კალაშნიკოვი მუნიტ დაავადდა, მან დაკარგა ფეხის და ხელის ფრჩხილები. პატიმრები თვეში ორჯერ იღებდნენ შხაპს. მიუხედავად იმისა, რომ კალაშნიკოვი მოგვიანებით მაგადანის საგამოძიებო იზოლატორში გადაიყვანეს, სადაც უკეთესი პირობები იყო, მისთვის არ უმკურნალათ.

1998 წლის 1-ელ დეკემბერს კალაშნიკოვმა ევროპის ადამიანის უფლებების სასამართლოს მიმართა. სარჩელში ის ამტკიცებდა, რომ საკანში არაადამიანური მოპყრობის გამო, მის მიმართ დაირღვა კონვენციის მე-3 მუხლი, რომელიც კრძალავს წამებას, არაადამიანურ ან დამამცირებელ მოპყრობას ან სასჯელს. ევროსასამართლომ დაადგინა, რომ რუსეთის ციხეებში არსებული მდგომარეობა კონვენციის მე-3 მუხლის დარღვევას წარმოადგენს, რის გამოც რუსეთის სახელმწიფოს კალაშნიკოვის სასარგებლოდ 8 ათასი ევროს გადახდა დააკისრა.

მაია დვალა

სასამართლო რეფორმის ამოქმედებიდან უკვე სამი წელი გავიდა, მაგრამ რეფორმა დღესაც ინტენსიურად გრძელდება. ცვლილებები არა მხოლოდ უზენაეს სასამართლოს, არამედ მთლიანად მესამე ხელისუფლებას შეეხება. მსოფლიო ბანკის 13,4-მილიონიანი კრედიტი, რომლის ვადა მომავალი წლის ზაფხულში იწურებოდა, 2005 წლამდე გაგრძელდება. ოქტომბერში საქართველოში ჩამოსულმა მსოფლიო ბანკის მისიამ გადაწყვიტა, რომ კრედიტის დარჩენილ თანხას უკან აღარ წაიღებს, რადგანაც საქართველომ ამ კრედიტის ხარჯვისას საკმაოდ დიდი ეკონომია გააკეთა. სერიოზული რეორგანიზაცია ელის უზენაეს სასამართლოს. სულ ახლახან პარლამენტმა უზენაესი სასამართლოს ექვსი წევრი აირჩია. ამ და სხვა საკითხებზე ვესაუბრებით უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს ლადო ჭანტურას:

ქართული რეფორმა და სასამართლო ინოვაციები

– კიდევ ერთხელ ვულოცავ ამ არჩევას მოსამართლეებს, რომლებიც ღირსეულად გახდნენ უზენაესი სასამართლოს წევრები. მათ თავანთი მყარი რეპუტაცია ქვედა ინსტანციების სასამართლოებში საქმიანობით მოიხვეჭეს.

– პრეზიდენტს პარლამენტში წარსადგენი ექვსივე კანდიდატურა თქვენ წარუდგინეთ. სამი მათგანი საოლქო სასამართლოს მოსამართლე იყო, სამი კი რაიონულ სასამართლოებში მუშაობდა. რა კრიტერიუმებით შეარჩიეთ ეს მოსამართლეები?

– ქვედა ინსტანციების გადაწყვეტილებები უზენაეს სასამართლოში მოდის. აქ ჩვენთვის ხელმისაწვდომი ხდება მოსამართლეთა კორპუსის საქმიანობა, მათი პროდუქტი გადაწყვეტილებების სახით, ამიტომაც, ამა თუ იმ კოლეგაზე გარკვეული აზრი მოსამართლეებში უკვე ყალიბდება. ნუნუ კვანტალიანი სამი წელი ურთულეს რაიონში, დიდუბე-ჩუღურეთის სასამართლოში მუშაობდა და ამ ხნის განმავლობაში მასზე არათუ დისციპლინური დენის საკითხი არ წამოჭრილა, არამედ დასაბუთებული საჩივარიც კი არ შემოსულა. როგორი მაღალი კვალიფიკაციისა და პრინციპული უნდა იყოს მოსამართლე, რომ ასეთ მძიმე რაიონში, სადაც საკმაოდ რთული კატეგორიის საქმეებს იხილავენ, ასეთი მაღალი რეიტინგი ჰქონდეს. იმავეს ვიტყვი გლდანი-ნაძალადევის სასამართლოს მოსამართლე გიორგი ქაჯიაშვიტს. პრეტენზია მოქალაქეებს მის მიმართაც არ გამოუთქვამთ. სწორედ მათი საქმიანობიდან გამომდინარე შევარჩიეთ კანდიდატურები და წარუდგინეთ პრეზიდენტს. ორმაგად სასიხარულოა, რომ მათ პარლამენტშიც პოვეს მხარდაჭერა.

– რამ განაპირობა ექვსი მოსამართლის დამატების აუცილებლობა უზენაეს სასამართლოში?

– რეფორმამდე აქ გაცილებით ჩეტი მოსამართლე მუშაობდა, მაგრამ შემდეგ მათი რიცხვი განახევრდა და დღემდე ჩვენ საკმაოდ მცირე მოსამართლეთა კორპუსით გვინევდა საქმიანობა. მაგრამ ბოლო ხანს უზენაეს სასამართლოში საქმეთა რაოდენობა საგრძნობლად გაიზარდა. ეს ერთი მხრივ, ნდობის მაჩვენებელია, მეორე მხრივ კი, საქმეთა რაოდენობის კატასტროფულად მატების მიზეზი ბოლო ხანს გართულებული კრიმინოგენული სიტუაციაა. ეს ეხება უზენაესი სასამართლოს პირველ ინსტანციასაც, სადაც განსაკუთრებით მძიმე კატეგორიის დანაშაულებებს იხილავენ. ამჟამად საკასაციო პალატებში 28 მოსამართლე გვყავს. ორი მოსამართლე დაემატა პირველ ინსტანციასაც.

– მოსამართლეთა დანიშვნის გარდა, კიდევ რა ცვლილებებს უნდა ველოდოთ უზენაეს სასამართლოში?

– სასამართლო აპარატის რეორგანიზაციაზე წელიწადზე მეტია, რაც ვმუშაობთ. მიღებულმა გამოცდილებამ დაგვანახა, რომ უზენაესი სასამართლოს აპარატი უფრო მობილური და მოქნილი უნდა გახდეს: უნდა გაიოლდეს საქმეთა მომზადების პროცესი, რათა მოსამართლე ზედმეტი ორგანიზაციული საკითხებისგან გათავისუფლდეს და მხოლოდ საქმის განხილვით იყოს დაკავებული. მეორე: უზენაესი სასამართლო კიდევ უფრო გამჭვირვალე უნდა გახდეს. იმ მოქალაქეებისთვის, რომლებსაც სასამართლოსთან უნეტეს ურთიერთობა. ეს გამოიწვევს მისაღებისა და ექსპედიციის სამსახურების რეორგანიზაციას:

დასასრული 8-18 გვერდზე

სასაქონლო ღირებულება

თბილისი

მაქლარაშვილისა და
შაქაძის „ქონება“

მაქლარაშვილთან საქმის დაჭერამ ასმათ ხვედელიანს პრობლემები შეუქმნა. ქალბატონმა ასმათმა ჯერ კიდევ 1992 წლის ნოემბერში გააფორმა ხელშეკრულება ყვარლის რაიკოოპერატივის გამგეობის თავმჯდომარე მაქლარაშვილთან. ხელშეკრულების საფუძველზე, ხვედელიანმა 60.000 მანეთად შეისყიდა ყვარლის რაიკოოპერატივის ბალანსზე არსებული კომპლექსის ყოფილი შენობა.

ხელშეკრულების დამონებიდან 3 დღის ვადაში ქალბატონმა ასმათს რაიკოოპერატივისთვის 30.000 მანეთი უნდა გადაეხადა, დანარჩენი თანხა კი 1993 წლის 1 მარტამდე დაეფარა. ასმათ ხვედელიანმა ხელშეკრულების პირობები პირნათლად კი შეასრულა, მაგრამ პირის გამტყუბი ხელშეკრულების მეორე სუბიექტი აღმოჩნდა. მალე ქალბატონმა ასმათმა აღმოაჩინა, რომ ახალშექმნილი ფართი სულ სხვა პირს, ვინმე ლონიაშვილს ჰქონდა დაკავებული, რის გამოც ყვარლის რაიონულ სასამართლოს მიმართა და უკანონო მობინადრის გამოსახლება მოითხოვა. თავის მხრივ, ლონე ლონიაშვილმა იხმარა და შეგებული სარჩელით ხვედელიანთან გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულების გაუქმება მოითხოვა.

როგორც ყვარლის რაიონულ სასამართლოში გაიკრკა, „შენობა ყვარლის რაიკოოპერატივის კი არა, „საქსოფლმშენებლის“ ყვარლის კომერციულ გაერთიანებას ეკუთვნოდა, რის გამოც რაიონულმა სასამართლომ მოპასუხე ლონიაშვილის შეგებული სარჩელი დააკმაყოფილა.

მაშინ დაზარალებულმა ქალბატონმა ასმათმა ყვარლის სასამართლოს განმეორებით მიმართა, ოღონდ ამჯერად ყვარლის რაიკოოპერატივის წინააღმდეგ და გადახდილი თანხის, ასევე მორალური ზიანის, საერთო

ჯამში 15.383 ლარის ანაზღაურება მოითხოვა.

ყვარლის რაიონულმა სასამართლომ დაზარალებული ქალბატონის სარჩელი ნაწილობრივ დააკმაყოფილა და მაქლარაშვილს მოსარჩელის სასარგებლოდ 3686,96 ლარისა და სახელმწიფო ბაჟის – 92,17 ლარის გადახდა დააკისრა.

ამ საქმემ საბოლოოდ უზენაეს სასამართლომდე მიიღწია და რუბლის კურსის დადგენისა და საპროცენტო განაკვეთებზე დავა-კამათის შემდეგ, ყვარლის რაიკოოპერატივის ასმათ ახვედელიანის სასარგებლოდ 1.216 ლარის გადახდა დაეკისრა.

„ელგადაცემა“
„ელგადაცემის“ წინააღმდეგ

„ელგადაცემის“ მესხეთის საქსელო სანარმოს თანამშრომლებმა „ელექტროგადაცემის“ წინააღმდეგ კრწანისი-მთაწმინდის სასამართლოში სარჩელი შეიტანეს და კუთვნილი ხელფასისა და ადვოკატის ხარჯების — 10.754 ლარის ანაზღაურება მოითხოვეს.

რაიონულმა სასამართლომ ეს მოთხოვნა ნაწილობრივ დააკმაყოფილა, რაც იმას ნიშნავს, რომ „ელგადაცემის“ თანამშრომლებმა მხოლოდ სახელფასო დავალიანების მოთხოვნაზე მიიღეს დასტური, საადვოკატო მომსახურების ხარჯების დაფარვაზე კი ისინი უარით გამოისტუმრეს. ამის გამო „ელგადაცემის“ თანამშრომლებმა ეს გადაწყვეტილება ჯერ საოლქოში, შემდეგ კი უზენაეს სასამართლოში გაასაჩივრეს.

უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა პალატამ „ელგადაცემის“ საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ დააკმაყოფილა და მოპასუხეს განუხილეს ხარჯების მხოლოდ 1%, ანუ 2.688 ლარის გადახდა დააკისრა.

სოსლს სასაქონლო ქარხნები

მეზი ცანავა

მკვლელობა სარეცხი
მანქანისთვის

54 წლის გურამ იაშვილი გლდანი-ნაძალადევის რაიონულმა სასამართლომ განზრახ მკვლელობაში დაადანაშაულა და 10 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა. თბილისში, გლდანის მე-6 მიკრორაიონში მცხოვრებ გურამ იაშვილს თავისივე მეზობლის შოთა ამირიძის მკვლელობაში ედებოდა ბრალი. პროკურატურა აცხადებდა, რომ იაშვილმა ამირიძეს ურთიერთშელაპარაკებისას გულმკერდის არეში დანით განზრახ, სასიკვდილო ჭრილობა მიაციენა.

მოგვიანებით გლდანი-ნაძალადევის რაიონული სასამართლოს განაჩენი თბილისის საოლქო სასამართლოში გასაჩივრდა. სასამართლომ საჩივარი განიხილა, მოწმეები ხელახლა დაჰკითხა და გამოარკვია, რომ ეს საშინელი დანაშაული უმნიშვნელო მიზეზით – სადარბაზოში დადგმული სარეცხი მანქანის გამო მოხდა.

გურამ იაშვილი და შოთა ამირიძე თავიანთი ოჯახებით ერთსა და იმავე კორპუსში, ერთ სადარბაზოში ცხოვრობდნენ. წლების მანძილზე კარგი მეზობლური ურთიერთობა ჰქონდათ და აქამდე ერთმანეთთან კონფლიქტი არ მოსვლიათ.

ერთ დღეს შოთა ამირიძე

ის მეუღლემ თავისი სარეცხი მანქანა დროებით სადარბაზოში დადგა, რადგან იმ დროს სახლს არემონტებდა. მოგვიანებით აღმოჩნდა, რომ სარეცხი მანქანას ღვედი აღარ ჰქონდა და მისი ქურდობა ამირიძემ გურამ იაშვილს დააბრალა, რის შედეგადაც თავად იაშვილსაც უთხრა. ეს ამბავი მალე სხვა მეზობლებისთვისაც გახდა ცნობილი.

გურამ იაშვილმა თავი შეურაცხყოფილად და დამცირებულად იგრძნო, ამირიძის ცოლს საყვედური უთხრა და ბოდიშის მოხდაც მოსთხოვა. ჩხუბისას ქალს უხეში სიტყვებითაც მიმართა, ბოლოს კი ფიზიკური შეურაცხყოფაც მიაციენა მას. ამ ჩხუბის შესახებ შოთა ამირიძემაც შეიტყო, ძალიან აღელდა და მეზობელთან საქმის გარჩევა მოისურვა. იაშვილს მან სალამოს მიაკითხა. კორპუსთან ახლოს, მოფარებულ ადგილას გაიყვანა და ცოლის შეურაცხყოფის გამო პასუხი მოსთხოვა. ასაკოვანმა ამირიძემ იაშვილს ხელი გაართვა და ამით მას სხეულის მსუბუქი დაზიანება მიაციენა. გაბრაზებულმა იაშვილმა მაშინ ჯიბიდან დანა ამოიღო და მეზობელს გულმკერდის არეში ძლიერად ჩაარტყა. თავად იაშვილი ამას არ

დადასტურებს და დასძენს, რომ ამირიძემ იგი სცემა და მას ქვების სროლა დაუწყო, რის გამოც იძულებული გახდა თავი დაეცვა და დანის უმისამართოდ აქეთ-იქით ქნევა დაეწყო. უცებ მიხვდა, რომ დანა ამირიძეს სხეულში მოხვდა. მაშინვე შეწყვიტა ჩხუბი და ადგილიდან გაიქცა. გურამ იაშვილი პოლიციაში თავად გამოცხადდა. მან ჯერ კიდევ არ იცოდა, რომ მის მიერ დაჭრილი ამირიძე საავადმყოფოში გარდაიცვალა.

საოლქო სასამართლოს სააპელაციო პალატამ იაშვილის სიტყვები არ გაიზიარა. სასამართლოს აზრით, იაშვილს ამირიძის მოკვლა არ სურდა, რასაც ის მონიშნავს, რომ იგი პოლიციაში თავად გამოცხადდა, სასამართლოში კი გულწრფელად მოინანია ჩადენილი დანაშაული.

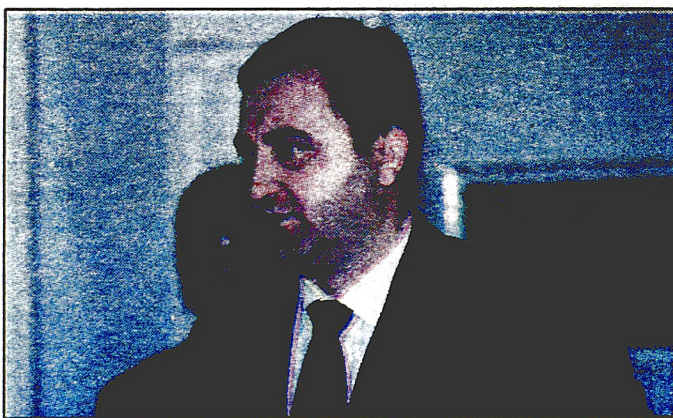
სასჯელის გამოტანისას საოლქო სასამართლომ გაითვალისწინა ის გარემოება, რომ გურამ იაშვილი ადრე ნასამართლევი არ ყოფილა, მეზობლები და ნაცნობები მას დადებითად ახასიათებდნენ. მოსამართლეებმა მისთვის სასჯელის შემსუბუქება მიზანშეწონილად მიიჩნიეს და 10 წლის ნაცვლად 7 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯეს.

ქართული რეჟონი და
სამხრეთკავკასიური ინისიატივადასასრული. დასაწყისი
მ-17 გვირგვინი

მოქალაქეებისთვის უფრო ხელშესახები უნდა იყოს პროცესი, თუ როგორ მოძრაობს საქმეები სასამართლოში. განყოფილებებსაც მნიშვნელოვნად შევამცირებთ, სამაგიეროდ, თითოეულ პალატასთან ორგანიზაციული საკითხების უზრუნველსაყოფად იმუშავებს სამდივნო. ტექნიკურ პერსონალში შეიქმნება ახალი თანამდებობის პირები – დარბაზის მეთვალყურე, რომელიც დარბაზის გამართულ მუშაობაზე იქნება პასუხისმგებელი. სულ მალე უზენაეს სასამართლოში იურიდიული ბიბლიოთეკა გაიხსნება, სადაც 12 ათასწიგნიანი ფონდი გვექნება. იგი ნებისმიერ პირს მოემსახურება. ველოდებით ლიტერატურას გერმანიიდან და საფრანგეთიდან. ყველა ავტორმა უკვე გადმოგვცა თავისი წიგნი. წიგნების გარდა, მსურველებს საშუალება ექნებათ ელექტრონულ ვერსიებსაც გაეცნონ. იანვრიდან არც ერთი სამუშაო ადგილი აღარ გვექნება კომპიუტერის გარეშე.

– თქვენ რაიონული სასამართლოების გაერთიანებას და მათ სპეციალიზაციას აპირებდით. ეს პროექტი როდის განხორციელდება?

– სამწლიანმა გამოცდილებამ დაგვანახა, რომ ისეთ დიდ ქალაქში, როგორც თბილისი, მოსამართლეთა სპეციალიზაცია აუცილებელია, რათა საქმეების განხილვა სწრაფად და კვალიფიკურად მოხდეს. მთლიანობაში ეს ხელს შეუწყობს მოქალაქეთა ინტერესების დაცვას. ერთიანი საქალაქო სასამართლო 1-ელი ივლისიდან ამოქმედდება, როცა ავლაბარში შენობის რეკონსტრუქცია დასრულდება. თითოეული კოლეგია ცალკე შენობაში მოთავსდება და მო-



ქალაქებს სასამართლოსთან ურთიერთობა უფრო გაუიოლებათ. ვაკე-საბურთალოს სასამართლოს ამჟამინდელ შენობაში უდავო წარმოების საქმეებს განიხილავენ და იურიდიული პირების რეგისტრაცია მოხდება. ერთი შენობა საგამოძიებო კოლეგიას დაეთმება, რომელიც საგამოძიებო მოქმედებებისთვის ბრძანებებს გასცემს.

– გლდანი საოლქო სასამართლო უნდა გადასულიყო, მაგრამ ლტოლვილების გამო ეს ვერ განხორციელდა. რატომ?

– სახელმწიფოებრივი ინტერესების იგნორირება ხშირად სახელმწიფოსთვის აუცილებელი ინიციატივის ჩაშლის მიზეზი ხდება. ერთ-ერთი ასეთი შემთხვევა გახლავთ საოლქო სასამართლოსთან დაკავშირებული ისტორია. გლდანის შენობის მოსამზადებელი სამუშაოები უკვე შესრულებული იყო და პროექტი დამტკიცებული გახლდათ, მაგრამ სამუშაოდ, ის ჩაიშალა. არადა, დღეს ეს შენობა დასრულებული უნდა იქნებოდა და ვებრუნდით, სადაც საოლქო სასამართლოა მოთავსებული. როგორც ვიცით, იქ განთავსებულ კოლეგებთან პრობლემები მოგვარებულია, განათლებისა და ქონების მართვის სამინისტროებ-

თან მუდმივი კონსულტაციები გვაქვს და წელს სარეკონსტრუქციო სამუშაოებიც დაიწყება. საოლქო სასამართლო ძალიან დიდი დატვირთვით მუშაობს, რადგან იგი აღმოსავლეთ საქართველოს და თბილისის ემსახურება, ცხადია, მოსამართლეებს მუშაობის ნორმალური პირობები უნდა ჰქონდეთ.

– რა გეგმები აქვს უახლოეს პერიოდში უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს?

– იანვრის ბოლოს ბრემენის სასამართლოს პალატის თავმჯდომარე ბატონი ბოლნევი ჩამოვა და უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეებისთვის ერთი თვის განმავლობაში სემინარებს ჩაატარებს. ამასთანავე, ვასრულებთ მუშაობას სახელმძღვანელოზე „სამართალგამოყენების მეთოდოლოგია“. უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციული პალატის თავმჯდომარე და მოსამართლე ამჟამად გერმანიაში იმყოფებიან სომეხი და აზერბაიჯანელი კოლეგებისთვის გამოცდილების გასაზიარებლად. „სამხრეთკავკასიური ინიციატივის“ პროექტი კვლავაც გაგრძელდება. იანვარში ვგეგმავთ უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებების რუსული და ინგლისურენოვანი გამოცემების და ვებგვერდის პრეზენტაციებს.

კორუფციაში გამოცდილი
პროკურატურა სამართლებრივ
გამოცდას გადის

დასასრული. დასაწყისი მ-17 გვირგვინი

სამაგიეროდ, პარლამენტში შეიქმნა უწყებათაშორისი კომისია, რომელსაც პროკურატურის გამოცდების საკითხიც უნდა მოეგვარებინა. მაშინ ერთხმად გადაწყდა, გამოცდები აუცილებლად უნდა ჩატარებულიყო, კანონში კონკრეტული ვადაც ჩაიწერა. თუმცა, კამათი უკვე იმის შესახებ დაიწყო, ვის უნდა ჩაეტარებინა გამოცდები. უწყებათაშორისი კომისიის წევრი, გენერალური პროკურორის მაშინდელი პირველი მოადგილე ანზორ ბალუაშვილი ითხოვდა, რომ გამოცდები შიდაუწყებრივ დონეზე – პროკურორებისა და უნივერსიტეტის პროფესორებისგან შექმნილ კომისიას ჩაეტარებინა. კომისიის სხდომები საკმაოდ დაძაბულ ვითარებაში მიმდინარეობდა, საბოლოოდ მაინც გადაწყდა, რომ გამოცდას იუსტიციის საბჭო ჩაატარებდა.

სასიამოვნო სტატისტიკა

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, რადგან პროკურატურა კონსტიტუციის მიხედვით სასამართლო ხელისუფლების ნაწილია, ამიტომ გამოცდები იუსტიციის საბჭოს ეგიდით ჩატარდა. საკვალიფიკაციო გამოცდებისგან გათავისუფლდნენ გენერალური პროკურორი და ის თანამშრომლები, რომელთაც საპროცესო ხარისხი ან მოსამართლეობის გამოცდა ჰქონდათ ჩაბარებული. ასევე გამოცდისგან გათავისუფლდნენ აფხაზეთის და აჭარის პროკურატურის პირველი პირები.

30 ნოემბერს და 7 დეკემბერს დანიშნულ გამოცდებზე სულ პროკურატურის 500-მდე თანამშრომელი გავიდა. ამთავან უმეტესობამ 100 ქულა დააგროვა, მაშინ როცა გამოსვლელად 75 ქულა ითვლებოდა. ჩაიჭრა 10 თანამშრომელი.

იუსტიციის საბჭოს მდივნის ზურაბ აბაშიძის ინფორმაციით, გამოცდების შესამე ტური 25 იანვარს ჩატარდება. ხოლო ბოლო გამოცდის საბოლოო თარიღი ჯერ ცნობილი არ არის, თუმცა, უკვე დადგენილია, რომ გამოცდები 8 მარტამდე უნდა დამთავრდეს. იუსტიციის საბჭოს მდივნის ინფორმაციით, პროკურატურის საკვალიფიკაციო გამოცდაზე გასვლას კიდევ 2000-მდე იურისტი გეგმავს, ამთავან მხოლოდ 500-ია პროკურატურის თანამშრომელი, დანარჩენი თავისუფალი იურისტები, ანუ ის ადამიანები არიან, რომლებსაც პროკურატურაში მუშაობის დაწყების სურვილი აქვთ. კანონის თანახმად, 2002 წლის 15 დეკემბრის შემდეგ გენერალური პროკურორის გამოცდაჩაუბარებელი იურისტების მიღება კონსტიტუციის დარღვევად ჩაითვლება. მიუხედავად იმისა, რომ ვაკანსიები ჯერჯერობით უმნიშვნელოა, მსურველები თავად იყვანენ.

გამოცდები ამერიკის მთავრობამ დააფინანსა, უცხოელები მომავალშიც აპირებენ პროკურატურაში გარდაქმნების ფინანსურ მხარდაჭერას, იქნება ეს უახლესი ტექნიკით დახმარება, თუ გამოძიებულების საზღვარგარეთ სტაჟირება. ამერიკელები დახმარებისთვის მზად არიან, ოღონდ ისინი ვერც ფულით და ვერც ტექნიკით ჩვენი ხელისუფლების გასაკეთებელ საქმეს ვერ გააკეთებენ. ხელისუფლებამ და პროკურატურის პირველმა პირებმა კი უწყების იმიჯის ამაღლებაზე უნდა იზრუნონ, დღეს პროკურატურა საზოგადოების დიდი ნაწილისთვის კორუფციაში გასვრილ მოხელეებთან ასოცირდება.

გამოცდების თუნდაც წარმატებულ შედეგებს უწყების რეფორმირების დეკლარირებულ სურვილად თუ განვიხილავთ, თორემ თავისთავად შედეგები ვერც პროფესიონალიზმის და ვერც კეთილსინდისიერების უპირობო ბარომეტრად ვერ გამოდგება.

სასამართლო ღარი-გაზა

სოფო გუპია

„მარშრუტების“
ამნიოკაბლის
ხვედრი

ავგისტოს ერთ ცხელ სა-
ლამოს, კოლმეურნეობის მო-
ედანზე, „საქენერგოს“ წინ
მდებარე სამარშრუტო ტაქსე-
ბის გაჩერებაზე არაფხიზელ
მდგომარეობაში მყოფი გოჩა
დემეტრაშვილი გამოჩნდა. იგი
№85 „მარშრუტის“ მძღოლს,
რამინ ნიქარიშვილს მიუახ-
ლოვდა და გამოუცხადა –
ძმაო, სახზე მეცნობი და ამი-
ტომ სიგარეტისთვის 50 თეთრი
უნდა მომცეო. ნიქარიშვილმა
50 თეთრის გაცემაზე მტკიცე
უარი განაცხადა. „ნაცნობის“
ამგვარი საქციელი დემეტრა-
შვილს იმდენად ეწყინა, რომ
სამარშრუტო ტაქსის 30 ლარ-
ად ღირებული წინა მარჯვენა
მინა და 70 ლარად ღირებული
მარცხენა შუა მინა ჩაუშტე-
რია. ბოლოს თავად „ძველი
ნაცნობი“ არ დაინდო, ფი-
ზიკური შეურაცხყოფა მიაყ-
ენა და მამაპაპურად შე-
უკურთხა კიდევ. პოლიციამ
„მარშრუტების“ ამნიოკე-
ბელი დგომილება დააკა-
ვა.

დემეტრაშვილმა სასა-
მართლოზე დანაშაული კი
აღიარა, მაგრამ მთავარ და-
მნაშავედ იმ ავბედით დღეს
მირთმეული არაყი დაასახე-
ლა.

„ალტერნატიული“
სამსახური

დავით ხოსიაშვილი მთა-
წმინდა-კრწანისის სასამარ-
თლოს განსასჯელთა სკამზე
დებურტირობისთვის მოხე-
და.

ხოსიაშვილი სამხედრო
სამსახურში 1999 წლის 9 ივ-
ლისს გაინიჭეს. ჯარში იგი
მხოლოდ ცხრა დღეს გაჩერ-
და და სამხედრო სამსახურს
ხელმოკლე ოჯახის რჩენა
ამჯობინა. ჯარიდან გამო-
პარული ავტოსერვისში მღე-
ბავად მოეწყო. როგორც მო-
გვიანებით მან სასამართ-
ლოს განუცხადა, მისი ჯარ-
ში განვების შემთხვევაში,
ეკონომიკად ისედაც დუხ-
ჭირი ოჯახი შიმშილის ზღ-
ვარზე აღმოჩნდებოდა.

პოლიციამ მისი დაკავე-
ბა მხოლოდ 2001 წელს მოახ-
ერხა. სასამართლოს გადაწყ-
ვეტილების თანახმად, აღკ-
ვეთის ღონისძიებად მას სამ-
ხედრო წაწილის სარდლო-
ბის მეთვალყურეობის ქვეშ
გადაცემა შეეფარდა. თუმცა,
თემიდას მოციქულთა ბრძა-
ნებას იგი არ დამორჩილებია
და „პატიმარი“ მზრუნვე-
ლობას ისევ გაეცა. ხოსიაშ-
ვილს სამართალდამცავებმა
ხელმოკრედაც მიაგნეს. ჯა-
რიდან გაქცეული არც ამ შემ-
თხვევაში ყოფილა უსაქმოდ,
მუშაობდა და ოჯახს არჩენდა.

სასამართლოს წინაშე ხო-
სიაშვილმა დანაშაული აღიარა
და მოსამართლეს მისი ოჯახ-
ური მდგომარეობის გათვა-
ლისწინებაც სთხოვა.

მთაწმინდა-კრწანისის რა-
იონული სასამართლოს მოსა-
მართლემ ვაჟა ფუხაშვილმა
დებურტირობის ოთხი წლით თავი-
სუფლების აღკვეთა შეუფარ-
და. საბოლოოდ კი ფუხაშვილ-
მა გაითვალისწინა ხოსიაშვი-
ლის ოჯახური პირობები და
განაჩენი სამწლიანი გამოსაც-
დელი ვადით შეუცვალა.

ქილბის ქურდი ციხეს გადაურჩა

ტიტალი მახმუდოვი 10 ცალი სამლიტრიანი ქილის გამო კინაღამ ციხეში მოხვდა. საქმე კი მარტივად იყო: ბატონი
ტიტალი ჩუმად შეიპარა რუსთავის გზატკეცილის 28-ში მდებარე ტარიელ გვენეტაძის სარდაფში და უკანონოდ მი-
ისაკუთრა 10 ცალი სამლიტრიანი ქილა (თითოეულის ღირებულება 50 თეთრი), რითაც სარდაფის მესაკუთრე გვენეტაძეს
5 ლარის ზარალი მიაყენა. გვენეტაძე არ დაიბნა და იმწამსვე პოლიციას უხმო საშველად. მახმუდოვი იმავე დღეს დააკავეს.
პოლიციელებმა მისგან ოპერატიულად ამოიღეს გატაცებული ქილები. მიყენებული ზარალი – 5 ლარი გვენეტაძეს მალევე
აუნაზღაურეს, თუმცა, მახმუდოვის საქმემ კრწანისი-მთაწმინდის სასამართლომდე მაინც მიაღწია.

მახმუდოვმა სასამართლოს შესჩივლა მცირეწლოვანი შვილი მყავს და ეკონომიურად მიჭირსო. სასამართლომ გადაწყვიტა,
რომ მის მიერ ჩადენილი ქმედება მომეტებულ საზოგადოებრივ საშიშროებას არ წარმოადგენდა, რის გამოც მახმუდოვს თავისუ-
ფლების აღკვეთა არ შეუფარდა, თუმცა, გამოსასწორებლად სამი წლით გამოსაცდელი ვადა დაუწესა.

ალკოჰოლი კახა კუკავა:

გვჭირდება თუ არა კონტრაქტი?

რედაქციას წერილით მოგვმართა სამ-
ხედრო ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატ-
მა, თადარიგის კაპიტანმა გივი იასაშვილმა.
ბატონ გივი იასაშვილის განმარტებით, ის
1996-2000 წლებში, შრომითი ხელშეკრულების
საფუძველზე, მსახურობდა საქართველოს
შეიარაღებული ძალების გენერალურ შტაბ-
ში. 1998-2000 წლებში იყო გენშტაბის
სამხედრო-სამეცნიერო ცენტრის უფროსი
ოფიცერი და 2000 წლის 29 ავგისტოს ხე-
ლშეკრულების ვადის გასვლასთან დაკავ-
შირებით გაათავისუფლეს სამსახურიდან.
განთავისუფლების დროს მას მიუღებელი
ქქონდა 9 თვის ხელფასი და კვარტალური
ჯილდოები, 811,45 ლარის ოდენობით.
ამასთანავე, მოსარჩელის მტკიცებით, იგი
2000 წლის 29 ავგისტოდან 2001 წლის 1-ელ
მარტამდე განაგრძობდა სამსახურებრივი
მოვალეობის შესრულებას თავდაცვის მინ-
ისტრის ერთ-ერთი მოადგილის სიტყვიერი
განკარგულების საფუძველზე და არც ალ-
ნიშნულ პერიოდში მიუღია ხელფასი.

ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამარ-
თლოს გადაწყვეტილებით, საქართველოს
შეიარაღებული ძალების გენერალური შტა-
ბის საფინანსო სამსახურს დაეკისრა თა-
დარიგის კაპიტანის, გივი იასაშვილის სასარ-
გებლოდ 1999-2000 წლებში დარიცხული
სახელფასო დაგაღიანების გადახდა. თუმ-
ცა სასამართლომ არ დააკმაყოფილა მოსა-
რჩელის მოთხოვნა 2000 წლის 29 ავგისტოს
შემდგომი პერიოდის ნაშახურებად ჩათვ-
ლისა და შესაბამისი ანაზღაურების თაობა-
ზე იმ მოტივით, რომ „საქართველოს „შრო-
მის კანონთა კოდექსის“ 75-ე მუხლის მე-3
წაწილის თანახმად, მუშაკისათვის შრომის
ანაზღაურება ხდება შრომის ხელშეკ-
რულებით (კონტრაქტით) დადგენილი წეს-
ით, ხოლო მოსარჩელეს ასეთი კონტრაქტი
ზემოთ აღნიშნულ პერიოდში დაკავ-
შირებით, სასამართლოსათვის არ წარუდ-
გენია.

ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამარ-
თლოს ამ გადაწყვეტილებას დაეთანხმა
თბილისის საოლქო სასამართლოც. აქვს თუ
არა ამ საქმეს სასამართლო პერსპექტივა
უზენაეს სასამართლოში? — ასეთი შეკითხ-
ვით ბატონმა გივიმ „სასამართლო ქრონი-
კის“ რედაქციას მიმართა.



ალკოჰოლი კახა კუკავა:

შრომის ანაზღაურების უმთავრეს საფუძველს, რაღა თქმა უნდა,
შრომითი ხელშეკრულება წარმოადგენს. თუმცა, 1997 წელს მიღებულ-
მა სამოქალაქო კოდექსმა მნიშვნელოვნად გააფართოვა სახელშეკ-
რულებო ურთიერთობათა არეალი. იგი მოიცავს არა მხოლოდ იმ ხე-
ლშეკრულებებს, რომლებიც მხარეთა ხელმოწერებითაა დამოწმებულ-
ლი, არამედ ფაქტობრივად არსებულ სახელშეკრულებო ურთიერთ-
ობებსაც, რომლებიც ზეპირი შეთანხმების (ოფერტი/ აქცეპტი) საფუძ-
ველზე წარმოიქმნება. გარდა ამისა, სამოქალაქო კოდექსის 361-ე
მუხლის თანახმად, დადგენილია, რომ „ყოველი შესრულება გულისხ-
მობს ვალდებულების არსებობას“. თუნდაც ამ ზოგადი პრინციპე-
ბიდან გამომდინარე, თუკი პირი ასრულებდა ამა თუ იმ სამუშაოს და
თანაც ადმინისტრაცია ღებულობდა ამ სამუშაოს, ბუნებრივია, იგი
ვალდებულია, აანაზღაუროს კიდევ ამ სამუშაოს ღირებულება. ამ
თვალსაზრისით არგუმენტად არ გამოდგება ის მოსაზრება, რომ არ
არსებობს მხარეთა მიერ შეთანხმებული საზღაური: თუ ასეთი საზღაუ-
რი შეთანხმებული არ არის, გამოიყენება დამკვიდრებული პრაქტიკა.

ამ ზოგადი პრინციპების გარდა, რაც სასამართლოს უთუოდ უნდა
გათვალისწინებინა, არსებობს საქართველოს შრომის კანონთა კოდ-
ექსის მე-19 მუხლის მე-3 პუნქტი: „შრომის ხელშეკრულება (კონ-
ტრაქტი) დადებულია ითვლება მაშინაც, როცა ბრძანება ან გან-
კარგულება არ იყო გაცემული, მაგრამ მუშაკი ფაქტურად დაშე-
ბული იყო სამუშაოდ იმ თანამდებობის პირის მიერ, ვისაც ამ სამ-
უშაოზე მიღებისა და განთავისუფლების უფლება აქვს“. ამდენად
სრულიად აშკარაა, რომ შრომის ხელშეკრულება მოქმედებდა მანამ-
დე, ვიდრე პირი ასრულებდა გარკვეულ სამუშაოს, ამასთან არა თვით-
ნებურად — არამედ ადმინისტრაციის თანხმობით.

დაბოლოს, აუცილებელია აღინიშნოს, რადგანაც დავა სასამართლო-
ში განიხილება, გარდა სამართლებრივი საფუძვლებისა, არსებითი მნიშ-
ვნელობა აქვს საქმის ფაქტობრივ გარემოებებსაც. კერძოდ, მოსარ-
ჩელე მხარე ვალდებულია, ამტკიცოს არა მხოლოდ ის, რომ მისი პოზი-
ცია სამართლიანია, არამედ ისიც, რომ იგი მართლაც ასრულებდა აღნიშ-
ნულ სამუშაოებს. ამ მიზნით შეიძლება როგორც წერილობითი მტკიცე-
ბულებების გამოყენება (მაგ: მოხსენებითი ბარათები, რეზოლუციები,
სამსახურებრივი ფოსტა და ა.შ.), ასევე მონმეთა ჩვენებებიც.

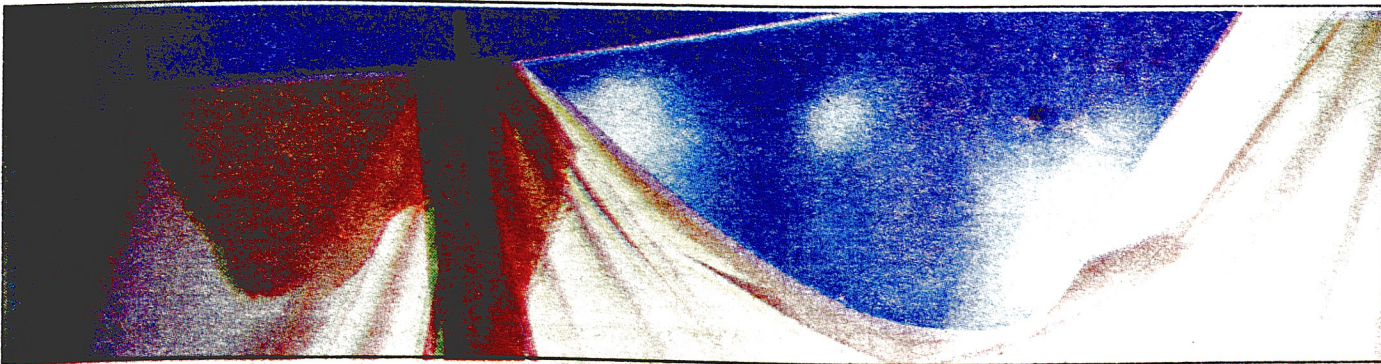
სარიცხს გაშრობა არ დასცალდა,
ქურდებს – პატიმრობა

თუ როგორ უნდა გაეტარებინათ 2001 წლის 17 თებერვლის სუხსიანი საღამო, მეგობრებმა – კახაბერ იობიძემ და
თემურ თევდორაშვილმა წინასწარ დაგეგმეს. ორი მეგობარი ღამის თერთმეტი საათისთვის ბაქრაძის ქუჩის ცხრა ნომერს
მიადგა და ეზოში თოკზე გასაშრობად გაფენილი ტანსაცმლით დაინტერესდა.

ალექსანდრე ეგიზაროვისა და მისი ოჯახის წევრების კუთვნილ მწვანე ფერის მამაკაცის ქურთუკს, მწვანე ზოლებიან მაი-
სურს, ლურჯი ფერის სპორტულ შარვალსა და იმავე ფერის შარფს გაშრობა არ დასცალდა. მეგობრებმა გარეცხილ-
გაკრიალებული ტანსაცმელი ფრთხილად ჩამოხსნეს და შინისაკენ გაიყოლიეს.

ორი მეგობრის „უწყინარმა“ გასეირნებამ ეგიზაროვების ოჯახს 80 ლარის ზარალი მიაყენა. ოჯახის უფროსმა წყენა გულში
ჩაიღო და რამდენიმე წუთში საკუთარი გასაჭირი პოლიციელებს გაუზიარა. ათ წუთში პოლიციის მუშაკებს ღამის ონავრები
უკვე დაკავებული ჰყავდათ.

კრწანისი-მთაწმინდის რაიონულმა სასამართლომ ამ საქმესთან დაკავშირებით არაერთი მოწმე დაიბარა და დაჰკითხა.
მოსამართლე ვაჟა ფუხაშვილის გადაწყვეტილებით, იობიძეს და თევდორაშვილს ორი-ორი წლით თავისუფლების აღკვეთა
მიესაჯა, თუმცა იმავე მოსამართლის კეთილი ნებით, ტანსაცმლის გამტაცებლები სასჯელს არ მოიხდიან იმ პირობით, თუ
განსასჯელები გამოსაცდელი ვადის, ორი წლის განმავლობაში კიდევ რომელიმე სარეცხის თოკს არ დაესხმებიან თავს.
წინააღმდეგ შემთხვევაში მათ ორწლიანი პატიმრობა არ ასცდებათ.

პირობითი
სასჯელი
მონაწილის
სანაცვლოდ

ლ. ჩუბინიძე შინაგან საქ-
მეთა სამინისტროს ნარკომა-
ნიისა და ნარკობიზნესის წი-
ნაღმდეგ ბრძოლის ეროვნუ-
ლი ბიუროს თანამშრომლებ-
მა ჭაფჭავაძის გაშორზე, „ბა-
ტას“ მიმდებარე ტერიტორი-
აზე დააკავეს. ჩხრეკისას ჩუ-
ბინიძეს ნარკოტიკული საშუ-
ალემა „მორფინის ჰიდრო-
ქლორიდის“ 48 ამპულა, სა-
ერთო წონით 0,48 გრამი აღ-
მოაჩნდა.

ჩუბინიძის საქმემ კრწანი-
სი-მთაწმინდის რაიონულ სა-
სამართლომდე მიაღწია. გან-
სასჯელმა თავი დამნაშავედ
ცნო და სასამართლოს განუც-
ხადა: „38 წლის ასაკში გარდ-
ამეცვალა რძალი, ძმის ცოლი,
რომელსაც პანკრეასის ავთი-
სებიაანი სიმსივნე ჰქონდა.
ძლიერი ტკივილების გამო ონ-
კოლოგიურ ცენტრში ტკი-
ვილგამაყუჩებლად დაუნიშ-
ნეს ნარკოტიკული საშუალე-
ბა, რაც ჩემს ძმას ყოველკვი-
რა გამოჰქონდა საავადმყო-
ფოდან“. ქალბატონმა ლ.-მ
სასამართლოს განუმარტა,
რომ რძალს თავად უწოდდა და
ნარკოტიკსაც თვითონ უკე-
თებდა. ავადმყოფის გარდაც-
ვალების შემდეგ ჩუბინიძე-
ის სახლში სხვადასხვა პრე-
პარატთან ერთად დარჩა
ნარკოტიკებიც. ლ. ჩუბინიძე
ამტკიცებს, რომ პოლიცი-
ელებმა იგი სწორედ იმ დროს
დააკავეს, როცა ნარკოტიკი
ჩასაბარებლად მიჰქონდა.

როგორც განსასჯელმა
სასამართლოს განუმარტა,
მის ძმას დარჩა მცირეწლო-
ვანი შვილები, რომელთა ერ-
თადერთი მომვლელი, დედის
გარდაცვალების შემდეგ, მა-
მიდაა.

სასამართლომ დაადგინა,
რომ ჩუბინიძე უკანონოდ ინ-
ახავდა ნარკოტიკულ საშუ-
ალეებს, განსასჯელი დამნა-
შავედ ცნო და ქალთა საერთო
რეჟიმის სასჯელთაღსრულე-
ბის დაწესებულებაში 1 წლისა
და ექვსი თვის მოხდა მიუსაჯა.

საბოლოოდ, მოსამართლე
ლელა სკუბულიანმა ლ. ჩუ-
ბინიძის მონაწილასთან ერ-
თად მისი ოჯახური პირობე-
ბიც გაითვალისწინა. მოსა-
მართლის გადაწყვეტილებით,
ჩუბინიძის მიმართ სასჯელი
არ იქნა გამოყენებული პირო-
ბით და გამოსაცდელ ვადად
ერთი წელი მიესაჯა.

სკამის მიტაცება
საპანაშვიდოდ

მთაწმინდა-კრწანისის რა-
იონული გამგეობის საქალაქო
მეურნეობის რაიონული გან-
ყოფილების კუთვნილ სკვერ-
ში თებერვლის ბოლოს დე-
კორატიული სკამი და სანაგვე
ურნა დაიკარგა. დაგეგმვის
თანამშრომლებმა დანაკარგი
მისში აღმოაჩინეს და სასწრა-
ფოდ პოლიციას მიმართეს.
პოლიციამ დამნაშავე ოპე-
რატიულად გამოავლინა. გამ-
გეობის ქონების მიმტაცებელი
ილია კვატაშიძე აღმოჩნდა.
მითვისებული „განძი“ კვატა-
შიძემ ჯერ მეზობლის სახლში
გადაინახა, მერე კი სკამით და
ურნით საკუთარი ეზო დაამშ-
ვენა.

სასამართლოს წინაშე მან
თავი იმით იმართლა, რომ იმ
პერიოდში მამა ჰყავდა გარ-
დაცვლილი და გატაცებული
ნივთები პანაშვიდზე ეზოში
დასაგდებლად დასჭირდა.

მთაწმინდა-კრწანისის რა-
იონული სასამართლოს მოსა-
მართლემ ლელა სკუბულიანმა
კვატაშიძე 250 ლარით დააჯა-
რიბა.

ანადოტები ამერიკის სასამართლო პრაქტიკაზე

ანდრო გიგაური

ადვოკატი ახალთახალი
იაგუარით მიქრის.
მოულოდნელად ხიდზე
მის მანქანას საწვავი
გაუთავდება და
გაჩერდება. მანქანიდან
გადმოსვლისას ის
უეცრად საშინელი ხმას
გაიგონებს და დაინახავს,
რომ მისი მანქანის კარი
სატვირთო მანქანამ
გაიტანა.
გაოგნებული ადვოკატი
იმუქრება, რომ უჩივლებს
ტვირთის გადაზიდველ
ფირმას. ამ დროს
გამვლელები
უახლოვდებიან მას.
იგი მათ მიმართავს:
„ნახეთ? ნახეთ, რა უქნეს
ჩემს ახალ იაგუარს!“.
ერთ-ერთი გამვლელი
გაოცებული პასუხობს:
„თქვენ, ადვოკატები
ისეთი მატერიალისტები
ხართ! ისე ინერვიულებთ
საკუთარ მანქანაზე, რომ
ველარ შეამჩნიეთ,
კარებთან ერთად თქვენი
ხელიც როგორ
გაიტანეს!“.
ადვოკატი ქვემოთ
დაიხედავს და
აღშოფოებული
გაჰყვირის:
„ჩემი როლექსის
საათი!!!“.

სასამართლო სხდომა
დაიწყო. მოსამართლე
მიმართავს ქურდობაში
ბრალდებულს:
„ბატონო ჯორჯ, მე
თქვენ გაკისრებთ 100
დოლარის გადახდას
ჯარიმის სახით“.
ამ დროს განსასჯელის
ადვოკატი წამოხტება და
მოსამართლეს
მიმართავს:
„ბატონო მოსამართლე,
მადლობა ღმერთს, რომ
ჩემს კლიენტს ამ წუთში
ჯიბეში მხოლოდ
75 დოლარი უდევს,
მოგმართავთ
შუამდგომლობით,
რომ იგი 15 წუთით
გაუშვით ხალხში და...“

მაგიანე

სოფო გუპია

მოგზაურობა გორიდან ციმბირში



გორიდან გვწერენ: ამ დღეებში გორში ერთი
შემადრწუნებელი ამბავი მომხდარა: გორის
ერთს დაწესებულებაში ემსახურება ერთი
ვილაც გადამწერელი. ეს გადამწერელი
გადაჰყრავს თურმე და გაინადირებს ქუჩებში
და ხან ვის შეუვარდება სახლში და ხან – ვისა.
აი ამის საბუთი: ერთს მოხუცებულს ქალს
შევარდნია სალამოთი, ქალი ლოგინში ყოფილა
უკვე და იი უზნეო სხვის ქალსა პირდაპირ
ლოგინში ჩაჰგორებია. ჩავარდნილა სახლში
წიოკობა: ხალხი მოგროვილა გარედა,
ჰგონებიათ, რომ ცოლს ქმარი სცემსო, და
ამიტომ არავინ შეშველებია. გადამწერელს
ქალა უხმარია ორმოცდაათის წლის დედაკაცზე
და გაუუპატიურებია, ნამუსი შეუგინებია.
ამ საქმეზე გამოძიება დაწყებულია.
მოსამართლეს ამ კაცისთვის ხუთის წლით
ციმბირში მოგზაურობა გარდაუწყვეტია.

„ივერია“, №18, 1887 წელი

დედის მუცლითგან დაღრეჯილი მოსამართლე

ქუთაისიდან სწერენ, რომ 13 იანვარს
სასამართლომ გაარჩია საქმე
მ. ნაკაშიძისა და 50 მანეთი ჯარიმა
განუჩინაო. ნაკაშიძეს პბრალდებოდა
შეურაცხყოფა ქუთაისის სასამართლოს
წევრისა ბ-ნის უდანოვისა,
რომლისათვისაც ბრალდებულს ეთქვა,
რომ თუ თქვენ პატიოსანი კაცი
ბრძანდებით, ჩემის საქმეების
განხილვის დროს სასამართლო სხდომას
ნუ დაესწრებით. როგორც კი სხდომაზე
შემოვედი, დაღრეჯით მიცინოდით,
რაც იმას ნიშნავდა „შენს საქმეს
განგებ გაეაჭიანურებო“. ამ
მოსამართლეს დედის მუცლითგან
ჰქონია თურმე ისეთი სახე, გეგონება
დაღრეჯილია
ან იცინისო, ამიტომ ამ პატიოსანს
მოსამართლეს ეს ამბავი სწყენია და
საჩივარი დაუწერია ნაკაშიძეზედ.
სასამართლომ ნაკაშიძეს ჯარიმა
გარდაუწყვეტა.

„ივერია“, №13, 1887 წელი

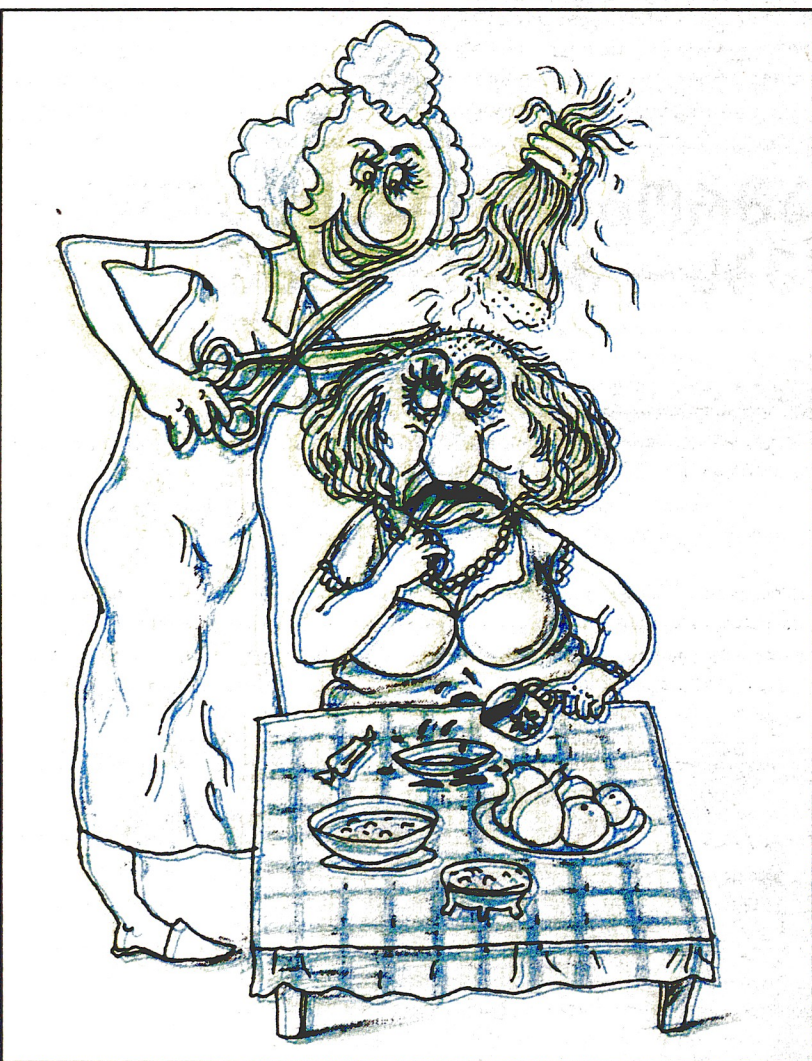


თმაგაკრეჭილი ქალი 500 მანეთს ითხოვს

სამეგრელოდან უცნაურს ამბავსა გვწერენ:
ერთს აქაურს მცხოვრებელს კარგად დროულს კაცს ყმანვილი
ქალი ჰყავს ცოლად. ამ დროულმა კაცმა სხვა ქალი შეიყვარა და
უმეტესად უფრო მასთან სცხოვრობს ხოლმე. ამას წინად ცოლმა
მოიპატიჟა თავის სახლში თავის ქმრის საყვარელი ქალი და
მუსაიფი დაუწყო. პატარა ხანს შემდეგ მიპარვით მიიტანა
მაკრატელი და თავის ქმრის საყვარელს თმა მოჰკვეცა.
გაოცებულმა ქალმა პკითხა თურმე დამნაშავეს,
რად მიყავი ასეთი რამეო და ტირილი დაიწყო; დამნაშავემ
უპასუხა: მე დიდი ხანია შენი ჯავრი მქონდა და აქამდე ვერა
მოგიხერხე-რაო. ეხლა თმა იმიტომ მოგკვეცე, რომ ჩემს ქმარს
ალარ მოეწონებო და შეგიძულბსო. ამაზედ თმაგაკრეჭილმა
ქალმა საჩივარი შეიტანა სასამართლოში და ამის ფასად
500 მანეთს თხოულობს. საქმე წარმოებაშია და ვნახოთ,
რითი გათავდება.

„ივერია“, №28, 1887 წელი

მამუკა ტყაშელაშვილის ნახატები



ALPE

ჩვენთვის მომზადებულია საქართველოში განათლების
საინჟინერო, მენეჯერული, მშენებლის, მწიფის
მოსამართლეობის, ინჟინერობის, ქ.
გაქცა: 505001, 9224/16 ფაქსი: 922689
E-mail: alpe@online.ge www.alpe.ge

ქვირის პალიტრა

— ქალბატონო ნანა, ამ ბოზენ, ბიჭების გარდა საკმაოდ ძნელია. ისინი მეტად კონფლიქტურობი არიან. განსაკუთრებით მოზარდობის ასაკში.

— ლევანი და გია ბავშვობიდან საოცრად შესმატებულნი იყვნენ. არც სხვა ბავშვებთან ჰქონიათ კონფლიქტები. ჩვენს ეზოში 100-მდე ბავშვი ცხოვრობდა, არ მასხოვს, მათ ერთმანეთთან ეჩხუბათ. ერთადერთი ვაკესა და ვერაზე მცხოვრები ბიჭები თუ წაუკიდებოდნენ ერთმანეთს. ეგ იყო და ეგ, ერთხელ დამირეკეს და მითხრეს, უნივერსიტეტის ეზოში ბიჭები ჩხუბობენ და გიაც იქ არისო. გავეარდი, მაგრამ მხოლოდ „ომობანას“ თამაშის მოწმე გავხდი. ისე, გია დიდი მოუსვენარი და ფატიერაიანი იყო, რასაც ლევანზე ვერ იტყობდი. ის ყოველთვის მეტი პასუხისმგებლობითა და სინყნარით გამოირჩეოდა.

— ონაფრობისა და ფატიერაების შედეგად გიას სახსოვრო ნიშნებიც დარჩა, არა?

— 8 კლასის დამთავრების აღსანიშნავ კეიფში ლიმონათის ბოთლი გახსნა კბილით და ტუჩი დაიზიანა. მაშინვე მეგობრებს მე-9 საავადმყოფოში გაუქანებიათ, სადაც ქირურგს ნაკერი არ დაუდვია, დაგანდებო. დაუმუშავა ჭრილობა და სახლში გამოუშვია. სახედასივებულის რომ მოვიდა, კინაღამ გული გამისკდა. თანაც მეორე დღეს მუსიკაში ჰქონდა გამოცდა. მიუხედავად იმისა, რომ ძალიან მომთმენი იყო, ტკივილის გამო გამოცდაზე გასვლა მხოლოდ ორი კვირის შემდეგ შეძლო და მშვენივრადაც შეაბარა.

— ასეთი ცეცხლის დასჯის სურვილიც გაგიჩნდებოდათ ზოგჯერ.

— ბიჭები არასოდეს მიცემია. გაბრაზებული ერთს ვიტყვოდი: რა

საშინლად იქცევიან-მეთქი, რაც საკმარისი ხდებოდა, თუმცა უფრო გიას ვსაყვედურობდი. თუ ვბრაზდებოდი, მათი დასჯის წესად მქონდა ის, რომ დღეობებზე არ ვუშვებდი. გია იმდენს მეფერებოდა, რომ მაინც დამიყვლინებდა ხოლმე. ჩემი მეუღლე კი მსაყვედურობდა: თუ სჯი, ბო-



ლომდე დასაჯეო. არადა, თვითონ ჩემზე რბილი იყო და დღემდე საოცრად მეგობრული ურთიერთობა აქვთ მამასა და შვილებს.

— მათი პროფესიების არჩევაში რა ზეგავლენა მოახდინდეთ?

— ყოველთვის თვითონ იღებდ-

ნენ გადაწყვეტილებებს. გია ძალიან თამამი და დამოუკიდებელი იყო თავიდანვე. ჯერ კიდევ მე-5 კლასში ჰიონერთა და მოსწავლეთა სასახლეში წავიდა და თამარ თეთრაძესთან დრამრეში ჩაენერა. იქიდანვე ვიცოდით, რომ მსახიობი გახდებოდა. ლევანი კი სპორტზე გიჟდებოდა. ერთხელ გრიბი ჰქონდა. სიცხიანი დატოვებ შინ. რომ დაებრუნდი, არ დამხვდა. კალათბურთის სათამაშოდ გაქეულა. იმ დღეს მნიშვნელოვანი შესვდრა ჰქონიათ და მზად იყო, მოედანზე დატეხულიყო. ლევანისათვის ახირებამდე ძვირფასი იყო კალათბურთი. გიასთვის კი თეატრი. ალბათ ერთი ასჯერ მაინც დაესწრო „კავასიურ ცარცის წრეს“. ერთხელ ეჭვიც კი გამიჩნდა, ნეტავ, სულ თეატრში თუ დადის-მეთქი? ამიტომ ჩუმად მართლაც დავრწმუნდი, რომ რუსთაველის თეატრში დადიოდა.

— მოზარდობის პერიოდში ბიჭები სიგარეტის წევის ინფენ და მშობლებს უმაღლეს „დანაშაულს“, ალბათ თქვენც გვიან გაიგეთ მათი ახალი „გატაცების“ შესახებ.

— ლევანი მგონი დღესაც არ ეწევა სიგარეტს, გია კი სტაჟიანი მწველია. საერთოდ, მეცადინეობის დროს ხშირად ვეხმარებოდი, ვასწავლიდი. ერთხელაც გიას X კლასში ყოფნის დროს მისთვის საძულველ მათემატიკაში განტოლების ამოხსნაში ვეხმარებოდი. წარამარა გარბოდა გარეთ. რომ შემოდოდა, სიგარეტის სუნი ასდიოდა. დავეჭვდი, ვიფიქრე, რაღაცას ეშმაკობს-მეთქი



და ვკითხე: — სიგარეტს ხომ არ ეწევი-მეთქი. გამომიტყდა — კიო. მაგასთან დავას აზრი არ ჰქონდა, ვერ გადავთქმევინებდი. საერთოდ რამე რომ გააკეთებინო, უნდა აქო.

— პირველი სიყვარული რომ ეწეოდათ ბიჭებს, ვის გამოუტყდნენ — თქვენ თუ მამას?

— ლევანს ეშმაკობა და ქვეშექვეშობა არ შეეძლო. გია კი პირიქით, სულ რაღაცებს „მაიმუნობდა“. არადა, ლევანმა არც სიყვარული გამიხილა და ცოლიც ჩუმად მოიყვანა. გაიპარნენ. გია კი შეყვარებულობისთანავე მოვიდა და მითხრა: ერთი გოგო მიყვარსო. ნინო ძიძავას შესახებ მანამდე ყველაფერი ვიცოდი, ვიდრე გიას ცოლი გახდებოდა.

— ბიჭებს რაიმე ისეთი თვისება ხომ არ ჰქონიათ, რის აღმოფხვრასაც საგულდაგულად ცდილობდით?

— არა, ასეთი არაფერი ყოფილა. თუ არ ჩავთვლით გიას ცაცობას. ყველაფერს მარცხენა ხელით აკეთებდა. მერე და მერე როგორღაც გადავაჩვიეთ.

ეკა ლომიძე



უკვე რამდენიმე წელია, რაც თქვენი ერთგული მკითხველი ვარ. „კვირის პალიტრა“ ჩემი ფავორიტია, მაგრამ მყავს სხვა ფავორიტიც — მომღერალი ტიცინაო ფერო, რომელზეც საოცრად მწირი ინფორმაცია მომეპოვება. ამიტომაც გთხოვთ: მასზე მომიძიოთ მინიმალური ინფორმაცია მაინც.

უკვე მოუთმენლად ველი თქვენს შემდგომ ნომრებს (როგორც ყოველთვის).

სიყვარულით და თხოვნით თქვენი ერთგული მკითხველი თეონა ელიაშვილი, 13 წლის

ტიცინაო ფერო 22

წლის წინ იტალიაში, ლატინაში დაიბადა. სწავლობდა სანერმოს მუსიკალურ სკოლაში, სადაც სხვა მოწაფეთაგან არაფრით გამოირჩეოდა — ტიპური იტალიური ხმა, მეტი ემოცია, ვიდრე ვოკალური მოწაფეები. მან, როგორც მომღერალმა, პირველი ნაბიჯები „მიანი-ნოს ბარში“ გადადგა. თავდაპირველად ფონოგრაფით მღეროდა.

ტიცინამ ბედი სანერმოს ფესტივალზე მოსინჯა. სწორედ აქ შეხვდა თავის მომავალ პროდიუსერებს მარა გაიონჩეს და ალბერტის. ახალგაზრდა მომღერალი თავად წერს ტექსტს და მუსიკას. მიუხედავად იმისა, რომ მუსიკალური კრიტიკოსები მის მუსიკალურ მოწაფეებს სკეპტიკურად უყურებენ და თვლიან, რომ მის სიმღერაში ტექსტი მეტია, ვიდრე მელიდია, ორი სინგლი — „perdono“ („მშვიდობით“) და „imbrano“ („სიყვარულით თავგრუდუხვეული“) გასაუცარი სისწრაფით გაიყვანა. მომღერლის პოპულარობამ პიკს მიაღწია, როდესაც იტალიასა და ესპანეთში რადიოს საუკეთესო ათეულში პირველი ადგილი დაიკავა.

ტიცინაო ფეროს საყვარელი ფერი მწვანეა. „დედაჩემს, ისევე როგორც მე, მწვანე ფერის თვალები აქვს, ამიტომ განსაკუთრებით მომწონს ეს ფერი“ — ამბობს იგი. ფეროს ცხოველებიდან ძაღლები და კატები უყვარს. მისი პოზია: კინო, ინტერნეტი, ხატვა და სახლის ვიდუო; მთავარი „პერსონა“ — ოჯახი, ყველაზე სასიამოვნოდ გასასვენებელი: მშობლიურ ქალაქში 5000 ადამიანის წინაშე კონცერტის გამართვა; საყვარელი ტელეპროგრამა „სიმპსონები“. დასვენებისას ურჩევნია, ცხელი ჩაი სვას, ვიდრე ბალიშთან ჩახუტებულმა დაიძინოს: „მე ყველაფერს ვაკეთებ, რომ პოპულარული ვიყო და ხშირად ისეთ რამეს ჩავდივარ, რაც თავად არ მსიამოვნებს, მაგრამ რას ვიზამ“.

ბრანობათა ქარიშხალი

გამთარია. გარეთ ცივა და ჭინჭყლი ამინდია, შინ კი თბილა და თავს გაცილებით კომფორტულად გრძნობთ. შეგიძლიათ ფანტაზიას მოუხმოთ და იოცნებოთ.

კვირადღეს გადაწყვიტე შინ, მეგობრებთან ერთად ფილმს უყურო. რომელ ფილმს აირჩიე?

„8^{1/2} კვირა“
„102 დალამატინელი“;
„ანგელოზთა ქალაქი“;
„ლამაზმანი“

რას მიათმევ სტუმრად მოსულ მეგობრებს?

„კოკა-კოლას“ მოხალულ თბილთან ერთად;
ყავას და ნამცხვარს;
იმას, რაც ხელთ მომხდებდა;
ჩაის, ფუნთუშასთან ერთად.

ფანტაზიაში გაგიტაცა, თვალები დასჭექე, მოდუნდი, რა გაიფიქრე?

გაგახსენდა გაცვეთილზე მასწავლებელმა რომ გამოგიძახა და ლენჩივით იდგე, იმიტომ, რომ იცოდი, ვერაფერზე უპასუხებდი; არაფერი მნიშვნელოვანი — უბრალოდ სიცარიელის შეგრძნება დაგეუფლა; გაგახსენდა შესვდრა, რომელიც ბოლო ხანს რატომღაც მიგავიწყდა; თვალწინ შეყვარებული ადამიანი წარმოგიდგა.

შეყვარებული გეხვევა და ყურში სააღერსო სიტყვებს ჩაგჩურჩულებს, ამ მომენტში რა მუსიკას მოუსმენდი?

მნიშვნელობა არა აქვს; უპირატესობას ლირიკულს მივანიჭებდი; მხოლოდ უცხოურ მუსიკას ჩაერთავდი; რეტრო მირჩენია.

პასუხები:

სიმბოლოები გადათვალე, რომელიც ყველაზე მეტია. შეიტყობ, რამდენად მგრძნობიარე ხარ და რა ემოციები გამოძრავებს.

ყველაფერი იმაზე და მოვიდებული, როგორ განწყობაზე ხარ. არის მომენტები, როდესაც საკუთარ თავსაც გინდა გაექცე. მაგრამ სჯობს ემოციები მოთოკო. სანამ არ დარწმუნდები, რომ გარშემომყოფნი იმ სახურებზე შენს ნდობას, იქამდე ეცადე, გრძნობები არ გამოამჟღავნო.

შეიძლება შენ გადამეტებულად მგრძნობიარე ხარ და ინსტინქტების გვერა, ყურს უგდებ შინაგან ხმას, რომელიც იშვიათად გლალატობს. გარშემომყოფებს ანდამატივით იზიდავ. რაც იმითაც არის გამოწვეული, რომ ყველას ენდობი, გიყვარს და აფასებ. გრძნობების სპონტანური გამოვლენა უფრო მიმზიდველს და სასიამოვნოს გხდის.

მინაშე მყარად დგახარ და პრაქტიკულად ყოველთვის ცივი გონებით მოქმედებ. ყველაფერი რომანტიკული სასაცილოდ მიგაჩნია, ამიტომაცაა, რომ იშვიათად გინევეს ცხოვრების, სხვადასხვა მომენტით დატკობა. სიმართლეს თვალში ჩახედე: ნუთუ მოგწონს ცხოვრების ასე გატარება? იქნებ იმაზეც დაფიქრდე, რომ გარშემო გაცილებით მეტი სიხარულია, ვიდრე ტიპიური.

შენ არა მხოლოდ არანორმალურად მგრძნობიარე ხარ, არამედ მშვენივრად ახერხებ სხვებიც შენს ხასიათსა და განწყობილებაზე გადაიყვანო. რაც იმიტომ ხდება, რომ გრძნობების კონცენტრირებას ახდენ. ყოველივეს მეორე მხარეც გააჩნია: შეიძლება შენმა მოჭარბებულმა ემოციებმა შენი გულის სწორი დაბნეოს.

გვერდი მოამზადა ლია იაკობაშვილმა



რამდენიმე წლის წინ პატარა მომღერალმა **ნინო სარგაშაძე** „პერიო, ბიჭებო“ იმ-ლერა და მდულარე ცრემლივით აფრქვევინა მსმელს. სწორედ მაშინ ერთმა მაყურებელმა აღნიშნა: — ამ გოგოს კინოფილმ „მეტიჩარაში“ მონაწილეობისთანავე კოჭებში ეტყობოდა, ვინც იყნებოდა. არ დაგვზაფრა ხალხი. რა გულით იმღერა, სული ამიდულდა, სულიო. ამ ამბის შემდეგ ნინომ ქართულ ტელე და რადიოეთერში ფოსტალიონის (ფილმიდან „დღე პირველი, დღე უკანასკნელი“) გარემოქმედებით სიმღერა შეგვისრულა და „თავისი ძველი ტყავის ჩანთით“ სადღაც გაუჩინარდა, თუმცა, მალე გაიჩვენა, რომ ნინო მსოფლიოს ოპერის მექისავე მიმავალ ლა სკალას გზას დასდგომია და ამჯერად არც მეტი, არც ნაკლები, თავისი

„მეტიჩარა“ თბილისში

— **თქვენ, რა ყარგი გოგო ხარ**

რა ყარგის სახელი ყი გქვიაო...

მშვენიერი, მგრძნობიარე ხმით უცხოელებს ხიბლავს. სამშობლოს მონატრებული „მეტიჩარა“ ახლახან თბილისში იმყოფებოდა, როგორც თავად თქვა, სიყვარულისა და სიბიბის აკუმულატორის ქართული ენერგიით დასამუხტად. ამ პროცესში ჩვენც მივემუხტეთ.

— **ნინო, ამბობენ, იტალიაში შენი სახელი ბევრს საგონებელში აგდებს. რაშია საქმე?**

— იტალიაში ნინო კაცის სახელია, ამიტომაც, როცა მეცნობიან, სახელის გაგონებაზე სახეზე ღიმილი ეყინებათ, ისეთი რეაქცია აქვთ, თითქოს ცივი წყალი გადასხეს. საქართველოში ჩამოსულმა იტალიელმა ქალმა რომ მითხრას, ჯუმბერი მქვიაო, რეაქცია მეც ადგეკატური მექნება. თავდაპირველად ყველას ვუსწნიდი, რომ ნინო, იმ წმინდანის სახელია, რომელმაც საქართველო გააქრისტიანა, რომ საკუთარი ჯვარი შეგვიტარა თავისი ნაწნავით, ჩემს მონათხრობს სიამოვნებით უსმენდნენ. მაგრამ მაინც თავს დანაშაულებით აქნევდნენ — აფსუს, რა კარგი გოგო ხარ და კაცის სახელი გქვიათო.

— **ორი წელია სამშობლოდან შორს ხარ, მონატრებით გამოწვეულ სიცარიელეს როგორ ატყებ?**

— იქ, იტალიაში ჩემს ოთახში თბილისის ხედებით, ფოტოებით, ქართული ძეგლისძველი თიხის ჯამებით, ჯვრებითა და ხატებით პატარა საქართველოა „გამომწყვდეული“. ეს ყველაფერი ნოსტალგიას მიმსუბუქებს, მაგრამ ნივთებს სამწუხაროდ, არ შეუძლიათ საუბარი.

— **და ვისთან საუბობ?**

— მეგობრებთან, ქართველ მეგობრებთან. ყველაზე ახლოს შესანიშნავი ქართველი ტენო-

რი გია ონიანი მყავს. სამშობლოს მონატრებით მოწყენილები ლექსებად სატელეფონო შეტყობინებებს ვუგზავნი. მერე გია მესვენება მოდი, ყოველდღე სხვადასხვა სახელს დაგიძახებ, დღეს ნინო იყავი, ხვალ — ქეთი, ზეგ ნაზიბოლა და ა.შ. უცხოელებთან შესანიშნავი მეგობრობა გვაქვს. მაგრამ ჩვენ, ქართველები, რომ ვუგებთ ერთმანეთს, ისე არავის შეუძლია გაგება.

— **ვინ ან რა გენატრება ყველაზე მეტად?**

— ჩემი სახლი, დედა, მეგობრები და რუსთაველის გამზირი. რომ ჩამოვდივარ, ერთი სული მაქვს, როდის გავიჭრები ქუჩაში და რუსთაველის გამზირს როდის „დავლაშქრავ“. როდის ვიგრძნობ თბილისის სუნს. იმ დღეს დავინახე ქუჩაში მარინა-მარეხი. გამვლელები ჩურჩულდნენ, მარეხი მოდისო. ასე იტალიაში არ იქცევიან. იქაც ტემპერამენტიათი ხალხია, მაგრამ ქუჩაში მეტად თავშეკეპილნი. აქ კი, სიყვარული უნდა გაგრძნობინონ, უნდათ სიყვარულით დაგავალდებულონ, აი, ეს მომწონს.

— **საქართველოდან წასვლები ორ კატეგორიად იყოფიან, ერთი, რომელთაც სურთ რომ ცხოვრება მოიწყონ და სულ არ ადევნებთ სამშობლო, მეორე...**

— მეორე კატეგორიას ვეუთენი. საქართველოს გარეშე მიჭირს გაძლება, გია ონიანიც ასეა. სულ წუნუნებს, არადა, იტალიელები გიუდებიან მასზე, ძალიან წარმატებული მომწერალია. მე ყოველ ჩამოსვლაზე ღრუბელივით ვისრუტავ ყველაფერს ქართულს და მერე ლა სკალას სცენაზე, როგორც იტალიაში ამბობენ, ქართულ ცეცხლად ვიღვრები.

— **გიას წარმატებებზე ლაპარაკობდი. არა-**

და, შენც ძალიან წარმატებული ხარ, სამომავლო გეგმებზე რას იტყვი?

— 23 თებერვალს ლა სკალას სცენაზე „პარმენი“ მთავარ პარტიას შევასრულებ, მერე როსინის „იტალიელი ალუირი“ ასევე ერთ-ერთ მთავარ როლში ვარ. წამოსვლის წინ მიიხრეს, სიურპრიზს გიმზადებთო, არაფრით გამიმხილეს. ვფიქრობ, „არია-დანტეში“ მთავარ პარტიას ვიმღერებ.

— **კინოში არ გინწვევენ გადასაღებად?**

— ჯერ სიმუშა. ჩემი ოცნებაა „პარმენი“ ვიმღერო. ხშირად გამიზრის თვალი ჰოლივუდისკენ (იციან). ჯერ დრო მაქვს, მხოლოდ 25 წლის ვარ.

— **ნინო, შეგიძლია სამი მნიშვნელოვანი ფრაგმენტი გაისწერო შენი ცხოვრებიდან?**

— პირველი: როცა პირველად ვითამაშე ფილმში. უფრო სწორად, როცა სინჯებში მივიღე მონაწილეობა. მასსოვს აღფრთოვანებული რეჟისორი და მისი სიტყვები: — ძალიან მოგვეწონეთ, დაგირეკავთ. პატარა, გამხდარი 10 წლის გოგო იმ ზარს მოუთმენლად ველოდი, ვფიქრობდი, რომ ეს ზარი გადაწყვეტდა ჩემს მომავალს. ასეც მოხდა. მეორე ფრაგმენტი? — პირველად „პერიო, ბიჭებო“ რომ ვიმღერე სცენაზე. არასოდეს დამავიწყდება, ვკანკალებდი და ველავდი. იმიტომ კი არა რომ სიმღერის მეშინოდა, ტკვილი განვიცდიდი, ტკივილს (და არა მხოლოდ მე), რომელიც მაშინ ყველას გვიპყრობდა ჩვენი სამშობლოს გამო. მესამე ფრაგმენტად მახსენდება ჩემი გამოსვლა ბარსელონის ფესტივალზე, საიდანაც გამარჯვებული დაბრუნდი. მასსოვს, ყველა ქვეყანას ათი-ოცი წარმომადგენელი ჰყავდა და შესაბამისი რაოდენობით ფრიალდნენ მათი დროშებიც. მე კი მარტო ვიყავი ერთი დროშით და ვგრძნობდი ჩემ უკან პატარა, მაგრამ მაინც დიდი საქართველო იდგა. ამას რომ მივხვდი, ჩემში ულკანის ამოფრქვევა ვიგრძენი. ენერგიას ჩემი საქართველო მაძლევს, ქვეყანა, სადაც ოდესღაც ღიმილიანი ხალხი დადიოდა. იმედი მაქვს, რომ მორიგ ჩამოსვლაზე ისევ იმ ღიმილით სახეე ქუჩებს ვნახავ.

ანსამბლ „75“-ის ყოფილ წევრს **შნა პორაძის** მეგობრები საკმაოდ არაორდინარულ ადამიანად მიიჩნევენ. ბატონი უჩა საქართველოს სახელმწიფო ორკესტრის ფლეიტისტი და ერთ-ერთი რესტორნის საქსოფონისტი. ხმები იმის შესახებ, თითქოს იგი რესტორნის მფლობელია, საწმენაროდ, სიცრუეა. ხოლო სიმართლეს ინტერვიუდან შეიტყობთ.

— **ბატონო უჩა, როცა რესტორანში პროფესიონალ მუსიკოსებს ვხედავ ფილმ „ჯეკნი“ და გოგი გიგეჭორის პერსონაჟი მახსენდება...**

— თუ ვინმეს ჰგონია, რომ რესტორანში მუსიკის დაკვრა იოლია, ძალიან ცდება. ეს საკმაოდ რთული საქმეა. ხელოვანს, მუსიკოსს უბუნიკა სჭირდება. რესტორანში კი ყოველთვის არ არის ერთნაირი სიტუაცია. ჩემ გვერდით ყველა პროფესიონალი, კლასიკოსი მუსიკოსი უკრავს. რესტორანში სხვადასხვა კატეგორიის ადამიანთა მოთხოვნის მიხედვით იქმნება პროგრამა. თანაც სხვადასხვა ეროვნების წარმომადგენლები მოდიან და ზოგი რას გვიკვეთს და ზოგიც — რას. უცხოელებს უყვართ, საიდან ვიცით მათი სახელმწიფოს ჰიმნი, ფეხზე დგებიან, ჭა-

მას თავს ანებებენ და ისე გვისმენენ.

— **ნასვამ ადამიანებთან მუშაობა ალბათ განსაკუთრებით რთულია.**

— რა თქმა უნდა. უამრავი კურიოზის მომსწრე ვარ. შემოდიან და ყვირიან — აბა, ეს დაუბერე, ბიჭო, რა! ერთმა საქსოფონი რა იყო, არ იცოდა. მოვიდა და მეუბნება, მოდი, მაგ ყანწში ღვინო ჩამასხმევიწნეო... კლაპანებიდან ღვინო რომ გადმოიღვარა გადაირია — ეს რა გახვრებილი ყანწიაო? ანსამბლ „75“-ის დროინდელი პირობები რომ გექონდეს, რესტორანში არ დაეუკრავდი.

— **ამბობენ, საქსოფონზე ვინც უკრავს, ფილტვები და გული უზადდება და დიდხანს ვერ ცოცხლობსო. ჯვარი გწერიათ, ჯანზე ხართ, არადა რაც თავი მასსოვს, სულ ამ ინსტრუმენტზე უკრავთ.**

— პირიქით, გულით და ფილტვებით დაავადებულ ბავშვებს სასულე ინსტრუმენტის დაკვრას ასწავლიან. მთავარია სწორად ისუნთქოს, პედაგოგმა ასწავლოს სწორად ჩაბერვა.

— **ამბობენ, საქსოფონი განსაკუთრებით ქალებს ხიბლავთ, რაღაცნაირ ინტიმურ დატვირთვას ხედავენ ამ ინსტრუმენტშიო.**

— გეტანხმებით. საქსოფონის მუსიკა

თეთრი რეცხენი დაიყენა და „კუკუშკა“ გაქრა...

განსაკუთრებით მგრძნობიარედ მოქმედებსო — ხშირად უთქვამთ ქალებს.

— **თქვენი და ამ ინსტრუმენტის დაახლოება მგონი რობერტ ბარძიმაშვილის დამახასიათებელია.**

— მე ფლეიტისტი ვარ. „ორ-ერაში“ ვუკრავდი „75“-ის შექმნამდე და მერე ბარძიმაშვილმა საქსოფონზე დაკვრა შემომათვაზა. ბუბა კიკაბიძის სიმღერისთვის იყო საჭირო საქსოფონის მუსიკა. ამ ინსტრუმენტზე დაკვრა ერთ თვეში ავითვისე.

— **ამბობენ, უჩა კორძაიას ხმად იწვევენ უცხოეთში დასარჩენად და შემოთავაზებზე არასოდეს თანხმდებო. სამშობლოს ვერ ტოვებთ თუ...**

— კვენას ვერ დავიწყებ, საქართველოს გარეშე არ შემოდიამეთო, მაგრამ ასეა, — ოჯახის, დების, ნათესავების, თბილისის, ქუთაისის გარეშე ვერ გავტყდები.

— **თქვენი სიჭაბუკის დროს დღეს ძველ დროს ეძახიან.**

— „მე იგივე ვარ მარად და მარად“ (იციან), იმ გრძნობით და სიყვარულით საესე, რომელიც ჩემი სიჭაბუკის-დროინდელ თბილისს და ქუთაისს ჰქონდა. თბილისში ქუთაისელ „ემიგრანტს“ მეძახიან და ქუთაისში ქუთაისის „ელქს“ თბილისში. ჩვენი დრო მართლა სხვანაირი იყო. კანონი კანონობდა და მეტი მორიდება იყო. ჩხუბის დროს დანის ამოღებაც სირცხვილი იყო.

— **ბატონო უჩა, ბევრმა არც კი იცის, რომ თბილისის ქუჩებში ველოსიპედით მოსიარულე სათვალისი მამაკაცი თქვენ ხართ.**

— 7-8 წელია უკვე ველოსიპედით დავდივარ. ერთი „გიჟი“ ხომ უნდა ჰყავდეს თბილისის ქუთაისელი. ჰოდა, მე ვარ ის „გიჟი“. მთელი ცხოვრება ვვარჯიშობდი სპორტში, კრივში, ჯერ კიდევ ქუთაისში სულ ჩხუბში ვიყავი, ძველიბიჭობა ჩემს დროსაც პოპულარული იყო და მეც იმ ადამიანების გვერდით ვიყავი. მაგათ „ლიანდაგზე“ კი ვიდექი, მაგრამ მუსიკალური ნიჭის გამო შემომიძახეს. „მაიმუნობა“ არ გინდა, მუსიკას გაჰყვი და კაცი დადექიო. მერე ისე მოხდა, თვითნაკეთი იარაღის სროლის გამო სკოლიდან გამომრიცხეს, მუსიკალურ ტექნიკუმში ჩავაბარე და იქიდან ერთად ვართ მე და მუსიკა.

— **ქართველებს მსოფლიოს ნომერ პირველი ველოსიპედისტი ჯუმ-**



ბერ ლეჟა გავაქს, თქვენც ხომ არ აპირებთ მისი გზის გაყვას?

— არა. უაღრესად დიდ პატივს ვცემ, ჩემს უფროს მეგობარს. მაგან რაც მსოფლიოში იარა, იმდენი მე აქ ვიარე. ზაფხულში ყოველდღიურად თითქმის 50-100კმ-ის გავლა მიწევს. ზოგჯერ ინსპექცია ვერ მცნობს და მომდევნო, რომ დამეწვეიან სათვალეს ვისხნი, ვილიმები, ყვირიან: — კორძაია, უჩა, შე გიჟიო და მიშვებენ. მეგობრები ველოსიპედის მერსედესებში გაცვლას მთავაზობენ. ეტყობა შურთ, ასე მოხდენილად რომ გამოვიყურებო, ისინი კი ლამის 200 კილოს იწონიან. ისე, ბევრი ამყავს.

— **მასხენდება ანსამბლ „75“ და თქვენ „კუკუშკა“ მატარებლის მომღერალი სათ მიდან „ოფორი რელსები“.**

— არსად, დაიყენა რელსები, პატრონი აღარ არის ბაკურიანში. მაგრამ იმედი მაქვს, აღდგება. ოპტიმისტი ვარ. არაფრის არ მეშინია. იმიტომ ვვარჯიშობ, რომ ფორმაში ვიყო, შრომაც შევძლო და ჩხუბიც.

— **როსთვის გიჩხუბიან?**

— ცუდი ქვევის გამო, ქალის, გოგოს გულისთვის. ჩემზე ზორბა კაციო, არ იტყვიან, მაგრამ ჩემნაირ „გამოშტერებულს“ ოთხს გავლახავ. ამას წინათ ერთი მეკითხება: — უჩა, რატომ ვარჯიშობ? — იმიტომ, რომ გამოვქვიდო და ვერ დამეწიონ-მეთქი.

— **ასლანდელ შოუბიზნესზე, ქართულ ესტრადაზე რას იტყვით?**

— ცოტაა ისეთი, ვისაც ვუსმენ და ჩემთვის მომღერალია. ნუკრი კაპანაძე,

მერაბ სეფაშვილი, თამრიკო გვერდინთელი, მიაა ჯაბუა და სხვები. კომპიუტერზე გასწორებული სიმღერებით გამოყვანილი მომღერლების კი არაფერი მნამს. ეგერი ფონოგრამის გარეშე კონცერტზე ოთხ სიმღერას ვერ იმღერებენ. რობერტ ბარძიმაშვილმა ქართული ესტრადისთვის რაც გააკეთა, ბევრს არ გაუკეთებია. ახლაც კი საქმეს აკეთებს. თეატრი აქვს ბავშვებისთვის, პროფესიონალებს ზრდის. საორკესტრო ხელოვნებაში კიდევ ასეთი ტიტანი გოგი გაჩენილა, რომელმაც თავის ორკესტრ „ბიგ ბენდთან“ ერთად ბობ მინცერი გააგეთა. ნოტები არ ჰქონდა მინცერს თავისი კონცერტის და გოგიმ და ორკესტრმა ყურით აითვისეს მთელი პროგრამა. მინცერი ისეთი გაოცებული და აღფრთოვანებული წავიდა, რომ ჩვენთან ერთად ტერნეს გავკეთება გადამწყვეტი.

— **ყველაზე არაორდინარული სიტუაციაში სად დაგვიკრათ?**

— ისევ რესტორანში... ომი-ანობის დროს „პალერმოში“ ვუკრავდი. ხალხი „ლიმონკებით“ და ავტომატებით შემოდიოდა... ნახევარი ცხოვრება დავტოვე იქ, გავგზარავდი კაცი.

— **თქვენზე ამბობენ, თბილისში სახლებს აშენებდაო.**

— ჰო. მუშა ვიყავი. მ-სართულიანი სახლი მაქვს აშენებული. მაშინ ჟურნალისტები რადიოში გაჰყვიროდნენ. ფილარმონიას რა გაუჭირდა ასეთი, კორძაიას მშენებლობაზე რომ ამუშავებო. მინისტრმა და დორიან კიტამ დამიბარეს — რას აკეთებ, თავს გეჭრიო? — რა ვქნა, ცუდს რას ვაკეთებ, ოჯახისთვის გმუშაობ-მეთქი. მერე მომიბატეს ფილარმონიაში ხელფასი.

— **მუსიკა, რომელიც რესტორანში გთხოვს, რომ დაგვკრათ და არ იცოდით.**

— „კარო“, სომხური მუსიკა, საქსოფონით არ ვიცოდი ამის დაკვრა. მერე დავეყვი და კაროც ვისწავლე. აი, ასეა, კაცი ჯაზს და კლასიკურს ვუკრავ და უცებ ფანოლურ მუსიკაზე გადავდივარ. წარმოუდგენელია, მაგრამ ცხოვრება ასეთია. კლიენტს არ უნდა აწყენიო. მთავარია ნორმალურად გვთხოვოს რა სურს, თორემ ყოფილა მომენტები, ვილაცხები გაგვიყვანია და გაცივშია კიდევ.

— **როცა ქუჩაში მუსიკოსს ხედავთ, მოწყალებისთვის რომ უკრავს, რა განცდა გეუფლებათ?**

— ძალიან დიდ პატივს ვცემ. ჩემს თავს ვხედავ იმ მუსიკოსში. ხანდახან ხალხი რომ არ მოდის რესტორანში, ვამბობ ქუჩის მუსიკოსობაა დაგვრჩა ბიჭებო-თქო. თუ ჩემს ოჯახს გაუჭირდება, „პაღუმეკაშიც“ დავუკრავ, კაცი იყავ კაცური და სადაც გინდა იქ იმღერე...

გვერდი მოამზადა
ეკა ლომიძე



3306

08.00 მოამბე 08.15 შ. ფოლი
 9.00 "ღიღისა პაპინა" 11.05
 დღი დასვენება 11.35 მოგზაურობა
 12.00 "საზ" 12.35 "პრე-
 ლუდო" 13.25 მოკიე-თბილისი 13.55
 ბიბი 14.00 14.25 არაბიბილსური
 15.00 საინფორმაციო პროგრამა
 15.20 მარჯანიშვილის
 თეატრის საექსკლავო "იგიძი გურჯი"
 15.30 კორილი გამომხატ 17.10 მოტორი
 17.30 "პრეცედსა ბერი" 17.35 "ბიბი
 ბი" 18.00 ტაიპ-ბი 18.20 "ფრანკო-ბიბი
 ბიბიბიბი" 18.50 "გუკილი-ბიბი
 ბი" 19.00 "ბიბიბიბი" 20.00 ტაიპ-
 ბი 20.55 "ამბიბი" 21.25 ტელესპორ-
 ტი "საქსა-ბიბი" 22.00 ბიბი

19.00 მზიარული კარუსელი 19.30
ზაინი 19.50 მრავალსახეობა 21.00
ვიდობით მე-20 საუკუნე 21.45
სკვლევი გეგმები 22.00 გე-
გე 23.00 ზ. თომი "მშენებელი"

08.00 ზუსტად 09.00 კურკირი
12.20 ბელარუსიკი 10.50 სერიალი
13.50 "საქმეები" 11.50 სიმბოლოები 12.50
14.00 ზღაპრები 14.35 ელვური ბუნება 15.05 მხ
16.00 ზღაპრები 17.00 სერიალი "კოლონები" 18.00,
19.00, 23.40 კურკირი 18.20 სერიალი
19.40 "ლომბო" 18.45 სერიალი "სახლი
ღია ზამთრში" 19.15 ელვური ბუნება 20.00
20.00 სერიალი "ჩინური პოლიციები" 21.25
21.00 ნიზა 21.45 "ჯიჟიკის კინოკლუბი"
23.30 "სერიალი გოგონები" 8 77 45-79-25
სერიალი სერიალი, ჯიჟიკ ბიკინი, "ალმა"

08.00 ანონსი, მულტფილმი
12.00 აღსაცალი 08.25, 10.15, 12.30, 21.55,
23.50 ზუსტიც 08.30 ახალი ამბები 09.30 პ.
მედიკალური 10.20 პოეტ. უპირატესად
12.00 რაიონი... თანდათან... ჰარისკა... ეთ.

[illegible]

ბა-პარსანი 19.00 ინდ. ზ. ფილმი "ჩრდის
ბრძოლა" 19.30 22.00 ზ. ფილმი "მუ-
შანი" 00.20 ზ. ფილმი "პრინსესის ისტ-
ორია"

ST 10.00 ტოროლა 13.00

მედიუმიტით უცხოური მუსიკალური
00.05MSM-ის 16.00 ფილმი "12 მამაცბ.
15.00" 18.00 ქართული მუსიკალური
18.00 ინფორმაციური 19.30 ქართული
20.00 20.00 ევროპული 22.00 ინფ-
ორმაციური 22.30 კვირის საუკეთესო
ფილმები 23.00 ანა გამჭვირვალე მე-
დიუმიტით 00.00 ფილმი ბრაგო "მამა"

10.00 დღის ამბები 10.05 მს.
 ჟურნალი "ჭურჭლის ქარი" 10.50
 "საქართველო" "ჩხის ჯაღიბიერი" მე-6
 ნომერი 11.10 მს. ფილმი "დამპირი, რეპრეზანტი" 11.50
 12.50, 20.50, 21.55, 23.40, 01.30 აუდიო 13.00
 გადაცემა "საუბრები სტუდიაში" 15.00
 გადაცემა "ბუღის ბიძა" 15.25 მს. სერიალი
 "რაც გინდა ავიღო" მე-2 სერია 16.15 მს.
 ფილმი "საქსაპო" (ორი გონი) 18.00 რუს.
 მ. ფილმი "ცირაქი" 19.30 გადაცემა
 "მსოფლიო ფიზიკური" 20.00 ქართ. მს.
 ფილმი "მე-20" 21.00 მს. სერიალი "რაც
 გინდა ავიღო" მე-2 სერია 22.05 მს. ფილმი
 "საქსაპო" (საქსაპო 1085656) მს.
 კომპლექტი ბილი ბუბლინი, ორენ გაკეთი
 20.00 მს. ფილმი "გაქანაძე ძალი" მს.
 კომპლექტი მაილიზა გრემბორგო, ბილი

08.00 ლოკომოტორი ფილმი
08.00, 12.00, 16.00, 19.00, 22.00, 00.00
ინფორმაციო გამოშვება "დღეს" 09.30
მედიის განვითარების 09.30 "მედიის განვითარების" პირველი ფრაგმენტი 11.00
საბავშვო 12.10 საბავშვო ფილმი
საბავშვო 13.30 ფრაგმენტი 16.00
16.10 ზღაპრული ფილმი "პრინცესა
და ღმერთი" 17.20 მანქანების ფილმი "პი-1"
19.20 საბავშვო ფილმი
19.30 ფრაგმენტი 22.30 "Новости в
аксионе" 22.50 ლოკომოტორი ფილმი
23.30 "Новости в аксионе" 00.50 სა-
ბავშვო ფილმი "პი-1" 01.00 ფილმი
01.30 ფრაგმენტი 02.25 კონცერტი 03.00
ინფორმაციო დაიჯესტი 03.30 სტ-
ალი ფილმი "რეპლიკა 2" 04.00

Сериял "Гвинисы" 09.15
 Семейный магазин 09.45 Дней-
 клуб: "Тимон и Пумба" 10.10 До-
 убоу 11.10 "Непутевые заметки"
 1.30 Пока все дома 12.05
 "Властелин вкуса" 13.00 "Кремль
 назначения" 13.45 "Клуб
 путешественников" 14.30 Умные
 умники 15.20 Сериал "ПОГОДА",
 с. 16.15 Фильм У.Озерова
 "Операция "Уран" 17.05 Боевик
 "МАЛЕНЬКИЕ СОЛДАТЫ" 19.00
 ремена 20.10 Фигурное катание,
 чемпионат Европы. Показательные
 выступления 21.15 "Кривое
 зеркало". Евгений Петросян

оседляет 23.10 Боевик "ЗОНА
САДКИ" 01.10 Комедия "СТРАНА
ЛУХИХ"

ОССИЯ  07.25 Худ. фильм

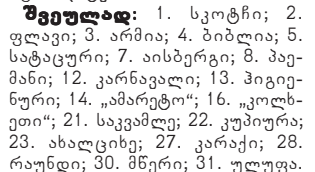
0:0 В ПОЛЗУ ТАНЕЧКИ 08.50
риал "Дракоша и компания"

9.15 Русское лото 10.05 "ТВ
инго-шоу" 10.35 Местное
ремя. Вести-Москва. Неделя в
роде 11.15 Утренняя почта
1.50 "Городок". Дайджест 12.20
уд. фильм "НЕИСПРАВНЫЙ"

4.10 Парламентский час 15.00,
1.00 Вести 15.20 Вокруг света
1.55 Диалоги о животных 17.10
од.сериал "Создать группу "А".
ЧП в Желтой рыбе" 18.05
омната смеха 19.00 Комедия
ДУРАКАМ ЗАКОН НЕ ПИСАН"

0.50 В "Городке" 22.10
специальный корреспондент

2.35 Худ.фильм "ВСПОМНИТЬ
Е 00.55 Худ. фильм
ИЗИЗОФРЕНИЯ"



მედიცინა

პარაკაღლინი

თქვენს გაზეთში წავიკითხე გაცივებისა და ბრონქიტის დროს ხველების საწინააღმდეგო რეცეპტები. მინდა მეც გაგიზიაროთ რამდენიმე საშუალება. მით უმეტეს, რომ ასლა ზამთარია და ეს პრობლემა ბევრს აწუხებს.

1. 1 მუცა თილის ნაჭუჭს დაასხით 500 მლ წყალი და სარშეთ 15 წუთი. მიიღეთ 1/2 ჭიქა 2-ჯერ დღეში, თბილ-თბილი წყალში.

2. 6-7 ც კომშის გულს დაასხით 1 ჩ/ჭ მდუღარე წყალი და ადუღეთ 5 წუთი. შეაგრილეთ, გადწურეთ და მიიღეთ 1/2 ჭიქა ნახარში 2-ჯერ დღეში.

3. გახეხილი და განურული ბოლოკის წვეს შეურთეთ თაფლი (2:1) და მიიღეთ ორ-ორი სუფრის კოვზი 3-ჯერ დღეში ჭამისა და ძილის წინ.

ნ. გაბელაია, თბილისი

აქივის კომპენსირა: თბილის ნაჭუჭის ნახარში, როგორც ამოსახ-ველებელი საშუალება, გვხვდება ხალხური მედიცინის წყაროებში, ქართულ ეთნოგრაფიულ მასალებში. ფარმაკოპეაში ასეთი რეცეპტი აღნიშნული არ არის.

კომპის გული მდიდარია ლორწოთი, გააჩნია ანტიანთებითი, ანტიბაქტერი-ული მოქმედება და უნივერსალურ საშუალებას წარმოადგენს ბრონქიტე-ბის, მწვავე რესპირატორული დაავადების, სასუნთქი გზების პათოლოგი-ების დროს.

ბოლოკი ძლიერი ბაქტერიციდული თვისებებით ხასიათდება. რაც შე-ეხება თაფლს, მასაც ანთების საწინააღმდეგო, ბაქტერიციდული და იმუნი-ტეტის გამაძლიერებელი თვისებები აქვს. აღნიშნული რეცეპტები დადები-თად მოქმედებს მწვავე გაცივებით გამოწვეული ხველების დროს.

ამრიგად, მკითხველის მიერ მოწოდებული რეცეპტები მისაღებას სამედი-ცინო თვალსაზრისით და მათ გამოყენებას გირჩევთ გახანგრძლივებული ხველების დროს.

ბავშვებს სწორად ეშვებათ ხოლმე კუჭი. არ მიყვარს ქამური ნაწილების გამოყენება (მით უმეტეს პატარებისათვის). ერთმა ნაცნობმა მასწავლა ბუნებრივი საშუალება, რომელიც მას შემდეგ ყოველთვის მაქვს და ვიყენებ არა მხოლოდ შვილებისათვის, არამედ ასობლებისა და მეზობლებისთვისაც. ყველა კმაყოფილი რჩება, რადგან მისი ეფექტი ძალიან სწრაფი და ყოველთვის დადებითია: ტყინტი, მწვანე კაკალი უნდა დაჭრათ ქერქიანად და დაასხათ არაფი (3:1). დადგით 10 დღე ბნელ ადგილას და ნაყინი მზადაა. მიიღეთ თითო ჩაის კოვზი 2-ჯერ დღეში.

აქივის კომპენსირა: კაკლის ნაყოფი უნიკალური შემადგენლობითა და მრავალფეროვანი სამედიცინო მოქმედებით ხასიათდება. იგი მდიდარია მრავალგვარი მიკროელემენტებით, ბიოაქტიური ნივთიერებებით, ფარმაკო-პეაში კაკლის თვისებები ჯერ კიდევ სრულად არ არის შესწავლილი, თუმცა ხალხურ მედიცინაში მას „სიცოცხლის ხედი“ მოიხსენიებენ და მრავალი დაავადების სამკურნალოდაც იყენებენ. კერძოდ, ზემოთ აღნიშნული რეცეპ-ტი სხვადასხვა ქვეყნის ხალხური მედიცინის წყაროებში გვხვდება, რაც რეცეპტის მაღალ რეიტინგზე და მის უდავო ეფექტურობაზე მეტყველებს.

უპიკითხვა აქივის

ქვირისაო მკითხველო რედაქციაში უამრავი წერილი მოდის, რისთვისაც უღრმეს მადლობას მოგახსენებ — ჩვენი რუბრიკის და მთლიანად გაზეთის მასშტაბით მხოლოდ თქვენი გამოხმაურება და თანადგომაა. რაც შეეხება თქვენს შეკითხვებს, გვერდშეშეთ, თითოეულ მათგანს დიდი გულისყურით ვეცნობით და მასზე პასუხს უსათუოდ მიიღებთ, მაგრამ რადგან შეკითხვების რიცხვი საკმაოდ დიდია, წუ დაგვემდურებოდ, თუ პასუხს ლოდინი გინევთ.

ვარ 54 წლის მამაკაცი. წნევის ცვლილებების გამო დაგინვე სირბილი და ვარჯიში თბილისის ზღვაზე. ვარჯიშმა დადებითად იმოქმედა ჩემს ჯანმრთელობაზე, მაგრამ ას-ლობლები მეუბნებიან, რომ ეს ჩემთვის დიდი დატვირთვაა. გთხოვთ, მომცეთ რჩევა.

ი. გავაქაორი

დატვირთვის ზომიერება მართლაც მნიშვნელოვანი ფაქტორია, რათა სამკურნალო ვარჯიშმა სარგებლობის ნაცვლად ზიანი არ მოგიტანოთ. ეს განსაუთრებულია საყურადღებოა გულ-სისხლძარღვთა სისტემის პათოლოგიების დროს, რადგან ფიზიკური დატვირთვისას პირველ რიგში სწორედ ეს სისტემა გადაიძაბება ხოლმე. იმისათვის, რომ განსაზღვროთ, ზომიერია თუ არა თქვენი დატვირთვა, გაითვალისწინეთ შემდეგი: ვარჯიშის დროს ან მისი დამთავრების მომენტში არ უნდა გქონდეთ უსიამოვნო შეგრძნება გულის არეში, არ უნდა გტკიოდეთ თავი, არ უნდა დაგეწყით მშველტავი ტკივილი გულმკერდის ძვლის უკან ან ბეჭში, არ უნდა მატულობდეს წნევა 20 ერთეულზე მეტით, აჩქარებული მაჯისცემა 10-15 წუთის შემდეგ ნორმას უნდა უბრუნდებოდეს. თუ დისკომფორტის შეგრძნება ხანგრძლივად გაქვთ და ზემოთ აღნიშნული სიმპტომებიდან ერთ-ერთი მაინც აღგენიშნებათ, გირჩევთ, შეამციროთ დატვირთვა იქამდე, ვიდრე იგი მხოლოდ სიამოვნების მომტანი არ გახდება თქვენთვის.

ფიზიკური ვარჯიშისათვის თავის დანებებას კი არ გირჩევთ, რად-გან ოპტიმალური დატვირთვა უდავოდ გაგიუმჯობესებთ ჯანმრთელო-ბის მდგომარეობას.

მარჯვენა ბეჭის ქვემოთ მაქვს ნერვის ანთება — დაგიტანჯე ამ ტკივილებით. არსებობს თუ არა ნერვის ანთების წამალი?

ნუნუ ჯულაყიძე

უპირველესად უნდა დაზუსტდეს ტკივილის მიზეზი. თუ ნევრიტი (ნერ-ვის ანთება) თქვენ მიერ დასმული დიაგნოზია, შესაძლოა, იგი მთლად ზუსტი არ იყოს. მარჯვენა ბეჭის ქვემოთ ტკივილი სულ სხვა წარმოშობისაც შეიძლება იყოს. მაგალითად, ქოლესისტიტის (ნაღვლის ბუშტის ანთების დროს ტკივილი საკმაოდ ხშირად სწორედ ამ მიმართულებით ირადიდებს (გადაუცემა) ხოლმე. აგრეთვე შესაძლებელია, რომ ბეჭში ტკივილის მიზეზი ხერხემლის გულმკერდის მალეხის ოსტეოქონდროზი იყოს. ამიტომ უმ-ჯობესია დიაგნოზის დასაზუსტებლად ჯერ ექიმს მიმართოთ, ხოლო თუ ნევრიტი დადასტურდება, რა თქმა უნდა, მისი მკურნალობის მეთოდები არსებობს: კონკრეტულ პრეპარატს და მათ დოზებს ნევროპათოლოგი შეგირჩევთ ჯანმრთელობის საერთო მდგომარეობის გათვალისწინებით.

მოამზადა თამარ მამაცაშვილმა

ქვირისაო მკითხველო იმის გამო, რომ შეკითხე-ბის რაოდენობა საკმაოდ დიდია, ჩვენი რუბრიკა ყოველთვის ვერ იტევს ყველა მათგანს. ამიტომ, გადა-გწყვიტეთ, ზოგიერთ კითხვაზე პასუხი ჟურნალ „ოჯახის მკურნალის“ ფურცლებზე მოგაწოდოთ. ეს ჟურნალი უკვე „ქვირის პალიტიკის“ დამატებას წარმოადგენს და 12 დეკემბრიდან განახლებული სახით გამოდის.

სილერა — სასაგებლო ჯანმრთელობისთვის

სიმღერა აუმჯობესებს სახმო სიმების სისხლით მომარაგებას, ზე-გავლენას ახდენს ენაზე, ნუშისებრ ჯირკვლებსა და ლიმფურ კვანძე-ბზე. სიმღერის დროს სისხლი სწო-რად მიმოიქცევა, უკეთ მიეწოდება ამ ორგანოებს და აჯანსაღებს მათ, ლიმფური კვანძები და ნუშისებრი ჯირკვლები უფრო აქტიურად ინ-ყებენ მუშაობას და საგრძნობლად უმჯობესდება სიმღერის მოყ-ვარულთა იმუნური სისტემა, ვი-დრე მათი, ვინც არ მღერის. თუ იმუნური სისტემა ძლიერია, ე-ი-ყვილიც ნაკლებად სტივია და სტო-მატიტიც იშვიათად აწუხებს ად-ამიანს.

სიმღერის დროს სისხლით სწორად მომარაგება აქტიურებს ტვინის მუშაობას. სავარაუდოა, რომ სისხლის ცირკულაცია ძლიერ-დება არა მარტო ყელში, არამედ ცენტრალურ ნერვულ სისტემაშიც, რის შედეგადაც თავის ტვინი ინ-ყებს ინტენსიურ მუშაობას, უმ-ჯობესდება მეხსიერება, ადვილად აითვისება ნებისმიერი ინფორმა-ცია, ხოლო მათ, ვისაც ხშირად



გამოსაჯება

მეტადონი ნარკოზიკია

„ქვირის პალიტიკის“ 6-12 იან-ვრის ნომერში დაიბეჭდა თამაზ ექვთიმიშვილის ინტერვიუ სს ნარკოლოგიის სამეცნიერო-კვლევ-ითი ინსტიტუტის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარესთან, პრო-ფესორ გელა ლეუფასთან.

ინტერვიუში ავტორის მიერ დაშვებულია უზუსტობა, რის შესახებაც კომენტარს აკეთებს ბატონი გელა ლეუფა.

„ბატონი თამაზ ექვთიმიშვი-ლის მიხედვით მე ვაცხადებ, რომ მეტადონი არ არის ნარკოტიკი, არამედ რაღაც „ჩანაცვლებითი

ანუხებს ფილტვები, ბრონქიტი, ექიმები ურჩევენ, იმღერონ, რადგან, როგორც წესი, სიმღერის პროცესში მონაწი-ლეობს სასუნთქი სისტემა. მაგალითად, საზღვარგარეთის ქვეყნებში პულმონო-ლოგების რჩევით, ასთმით დაავადე-ბულები მღეროდნენ გუნდში, შედეგი საუკეთესო აღმოჩნ-და, სიმღერამ შეცუ-ალა სუნთქვითი ვარჯიშები, მოეს-ნათ სტრესი და მდგომარეობა გა-უმჯობესდა. მაგრამ, არ დაგა-ენწყდეთ, რომ ყველაფერში, და მათ შორის სიმღერაშიც, ზომიერების დაცვაა საჭირო. სიმღერის შემ-დეგ არ ჭამოთ ნაყინი და არ დალი-



ოთ ცივი სასმელები, არ გახვიდეთ ცივ ჰაერზე, რადგან შეიძლება გაგაცივდეთ სახმო სიმები, ჩაგეხ-ლიჩოთ ან წაგერთვათ ხმა...

ლიზა №2

ჯატაქიმის ბრეგანი

გილის ტაივილ შველის: 1 ჩ/კ გამხმარი სალბი წამოადუღეთ 125 მლ წყალში, თავდახურული გააჩ-ერეთ 40 წთ. განურეთ, 1 ჩ/კ ნაყენი დაამატეთ 1 ჩ/ჭ თბილ წყალს და ყელში გამოივლეთ 2-ჯერ დღეში.

გზრალი სველბის დროს — ინჰალაციისთვის 2 ს/კ გამხმარ ბეჭქონდარას დაასხით 3 ლ მდუ-ღარე წყალი. გააჩერეთ 10 წუთი. დაიფარეთ პირსახოცი და 10 წუთ-ის განმავლობაში ისუნთქეთ ორთქ-ლი. ბეჭქონდარა ასუფთავებს ბრონ-ქებსა და ათხელებს ლორწოს.

სველბასა და ჩახრინ-წულ სმას შველის: 1 ჩ/კ გვირი-ლა წამოადუღეთ 125 მლ წყალში, გააჩერეთ 10 წუთი, განურეთ, დაამატეთ 1 ჩ/კ თაფლი და მიიღეთ 1 ფინჯანი ნაყენი 3-ჯერ დღეში.

წალის ტაივილ შველის: 500 გ კარტოფილი კანინად მოხ-არშეთ, სწრაფად დაჭყლიტეთ, შე-ახვიეთ კომპრესის ქაღალდში, შემ-დეგ თხელ ქსოვილში და 20 წუთით დაიდეთ მტკივნეულ ადგილზე.

ლიზა №50

ვამკურნალოვო
ქვირისაო პრესაბიზის
— ექსპრეს-დიაგნოსტიკა 15-20 წუთში;
— ექსპრეს-დიაგნოსტიკა ანარტოზის;
— კომპლექსური მკურნალობა დღე-სათვის არსებული ყველაზე თანამედროვე მე-თოდებით, მათ შორის, პრაქ. ექსპრეს-დიაგნოსტიკა „ინტრატონი“, რომელსაც ეფუ-ტურაობთ ანალოგი არ აქვს.
მეცნიერებათა აკადემიის სპეც. პოლიკლინიკა, კაბ. №7 (სპორტის სასახლის უკან, მარჯვენა). 10-14 სთ.

სამედიცინო ცენტრში მსოფლიო სასაგებლო ჯანმრთელობისთვის

უპიკითხვა აქივის

- ქვირისაო მკითხველო რედაქციაში უამრავი წერილი მოდის, რისთვისაც უღრმეს მადლობას მოგახსენებ — ჩვენი რუბრიკის და მთლიანად გაზეთის მასშტაბით მხოლოდ თქვენი გამოხმაურება და თანადგომაა. რაც შეეხება თქვენს შეკითხვებს, გვერდშეშეთ, თითოეულ მათგანს დიდი გულისყურით ვეცნობით და მასზე პასუხს უსათუოდ მიიღებთ, მაგრამ რადგან შეკითხვების რიცხვი საკმაოდ დიდია, წუ დაგვემდურებოდ, თუ პასუხს ლოდინი გინევთ.
- ვარ 54 წლის მამაკაცი. წნევის ცვლილებების გამო დაგინვე სირბილი და ვარჯიში თბილისის ზღვაზე. ვარჯიშმა დადებითად იმოქმედა ჩემს ჯანმრთელობაზე, მაგრამ ას-ლობლები მეუბნებიან, რომ ეს ჩემთვის დიდი დატვირთვაა. გთხოვთ, მომცეთ რჩევა.
- ი. გავაქაორი
- დატვირთვის ზომიერება მართლაც მნიშვნელოვანი ფაქტორია, რათა სამკურნალო ვარჯიშმა სარგებლობის ნაცვლად ზიანი არ მოგიტანოთ. ეს განსაუთრებულია საყურადღებოა გულ-სისხლძარღვთა სისტემის პათოლოგიების დროს, რადგან ფიზიკური დატვირთვისას პირველ რიგში სწორედ ეს სისტემა გადაიძაბება ხოლმე. იმისათვის, რომ განსაზღვროთ, ზომიერია თუ არა თქვენი დატვირთვა, გაითვალისწინეთ შემდეგი: ვარჯიშის დროს ან მისი დამთავრების მომენტში არ უნდა გქონდეთ უსიამოვნო შეგრძნება გულის არეში, არ უნდა გტკიოდეთ თავი, არ უნდა დაგეწყით მშველტავი ტკივილი გულმკერდის ძვლის უკან ან ბეჭში, არ უნდა მატულობდეს წნევა 20 ერთეულზე მეტით, აჩქარებული მაჯისცემა 10-15 წუთის შემდეგ ნორმას უნდა უბრუნდებოდეს. თუ დისკომფორტის შეგრძნება ხანგრძლივად გაქვთ და ზემოთ აღნიშნული სიმპტომებიდან ერთ-ერთი მაინც აღგენიშნებათ, გირჩევთ, შეამციროთ დატვირთვა იქამდე, ვიდრე იგი მხოლოდ სიამოვნების მომტანი არ გახდება თქვენთვის.
- ფიზიკური ვარჯიშისათვის თავის დანებებას კი არ გირჩევთ, რად-გან ოპტიმალური დატვირთვა უდავოდ გაგიუმჯობესებთ ჯანმრთელო-ბის მდგომარეობას.
- მარჯვენა ბეჭის ქვემოთ მაქვს ნერვის ანთება — დაგიტანჯე ამ ტკივილებით. არსებობს თუ არა ნერვის ანთების წამალი?
- ნუნუ ჯულაყიძე
- უპირველესად უნდა დაზუსტდეს ტკივილის მიზეზი. თუ ნევრიტი (ნერ-ვის ანთება) თქვენ მიერ დასმული დიაგნოზია, შესაძლოა, იგი მთლად ზუსტი არ იყოს. მარჯვენა ბეჭის ქვემოთ ტკივილი სულ სხვა წარმოშობისაც შეიძლება იყოს. მაგალითად, ქოლესისტიტის (ნაღვლის ბუშტის ანთების დროს ტკივილი საკმაოდ ხშირად სწორედ ამ მიმართულებით ირადიდებს (გადაუცემა) ხოლმე. აგრეთვე შესაძლებელია, რომ ბეჭში ტკივილის მიზეზი ხერხემლის გულმკერდის მალეხის ოსტეოქონდროზი იყოს. ამიტომ უმ-ჯობესია დიაგნოზის დასაზუსტებლად ჯერ ექიმს მიმართოთ, ხოლო თუ ნევრიტი დადასტურდება, რა თქმა უნდა, მისი მკურნალობის მეთოდები არსებობს: კონკრეტულ პრეპარატს და მათ დოზებს ნევროპათოლოგი შეგირჩევთ ჯანმრთელობის საერთო მდგომარეობის გათვალისწინებით.
- მოამზადა თამარ მამაცაშვილმა
- ქვირისაო მკითხველო იმის გამო, რომ შეკითხე-ბის რაოდენობა საკმაოდ დიდია, ჩვენი რუბრიკა ყოველთვის ვერ იტევს ყველა მათგანს. ამიტომ, გადა-გწყვიტეთ, ზოგიერთ კითხვაზე პასუხი ჟურნალ „ოჯახის მკურნალის“ ფურცლებზე მოგაწოდოთ. ეს ჟურნალი უკვე „ქვირის პალიტიკის“ დამატებას წარმოადგენს და 12 დეკემბრიდან განახლებული სახით გამოდის.

თბილისი, გ. აკელაძის ქ. 17
ტელ.: 555 291, 555 027; ფაქსი: 555 291 555 291

ლიმფური კვანძები და ქისტოზური წარმონაქმნები ნევროზი

თავის ტაივილი

უპიკითხვა

ოსტეოქონდროზი

რადიკულიტი

ნერვის ანთება

მარილბაზი

სახსრების ანთება

ენოზი

ასთმური მოვლენები

ალერგია და ა.შ.

(გარდა ებილფისისა და ტუბერკულოზის)

მის: ნერეთლის ბაზა. №71-ის მოპირდაპირად, გზის იმორე მხარეს, X ქორა, II სად, I სართ. ☎ 35-18-68 (11-17 სთ-მდე); 899-58-69-47

ჩანერა წინასწარ

ეპიო თინათინე ბარაიძის სამკურნალო კაბინეტი

კვლავ იწყებს პასიანთების მიღებას და თუ თქვენს ჯანმრთელობაში ეჭვი გეპარებათ და სასწრაფოდ გჭირდებათ საიმედო მკურნალის ხელი, დაუყოვნებლივ მიაკითხეთ ეპიო თინათინე ბარაიძის.

მისი განუმეორებელი უნიკალური სამკურნალო მეთოდები ჩვენს საზღვრებს გასცდა.

ჩაჩაყი

რა იპოვებს ინსპექტორებმა?

გაეროს ინსპექტორებმა ერაყში 11 ცარიელი ქიმიური ქობინი იპოვეს. ამასთან დაკავშირებით „გარდიანი“ 2001 წლის 11 სექტემბერს იხსენებს. „აშშ-ის ვიცე-პრეზიდენტი დიკ ჩეინი მაშინ თეთრი სახლის ბუნკერში ტელევიზორში უყურებდა, როგორ ინგრეოდა მსოფლიო სავაჭრო ცენტრი. სამინილეზა, მაგრამ გაცილებით უარესი მოსდებოდა, მათ მასობრივი განადგურების იარაღი რომ ჰქონოდათ“, — უთხრა ჩეინმა იქ მყოფებს. სწორედ ეს ნათქვამი დაედო საფუძვლად თეთრი სახლის პოლიტიკას ერაყში. ვაშინგტონი დარწმუნებულია, რომ ჰუსეინს აქვს მასობრივი განადგურების იარაღი და ეს ომს გარდაუვალს ხდის; თუმცა ბოლო ხანს აშშ-მა ყურადღება ნაწილობრივ ჩრდილოეთ კორეასთან დაკავშირებულ კრიზისს მიაპყრო.

„გარდიანს“ მიაჩნია, რომ ჯორჯ ბუში ერაყთან აუცილებლად დაიწყებს ომს, წინააღმდეგ შემთხვევაში, მას მოუწევს უარი თქვას მეორე საპრეზიდენტო ვადაზე, რადგან ბუშმა სადამზე გამარჯვება თავისი პრეზიდენტობის მთავარ კოზირად აქცია.

იმას, ვისაც სწამს ომის გარდაუვალობა, სხვა არგუმენტიც მოჰყავს. ცარიელი ქობინების აღმოჩენამდე პენტაგონმა უზარმაზარი სამხედრო მანქანა აამუშავა და თუ აღმოჩნდა, რომ ამაოდ გაისარჯა, ან არა მარტო ეკონომიკურ ზარალს მოუტანს, არამედ ძლიერ მორალურ დარტყმასაც მიაყენებს აშშ-ის არმიას.

მოსკოვსკი კომსომოლცეი №6

ჩაჩაყი

ბიზნესი იმის გარშემო სიბერბიზი



ჩრდილოეთ კორეამ ახალი ნაბიჯი გადადგა მსოფლიოსთან კონფრონტაციის გზაზე. ბირთვული იარაღის გაფრთხილებების ხელშეკრულებიდან გამოსვლის გადანაცვლების მიღების შემდეგ, კორეის სახალხო დემოკრატიული რესპუბლიკის წარმომადგენელმა განაცხადა, რომ ფხენიანმა შესაძლოა, უარი თქვას ბალისტიკური რაკეტების გამოცდის მორატორიუმზე. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ კორეის ბელადი კიმ ჩენ ირი ცდილობს, მსოფლიო საზოგადოებრიობას ულტიმატუმის ენით ელაპარაკოს.

აშშ-ს არა აქვს ჩრდილოეთ კორეასთან პრობლემის მალე გადაჭრის იმედი, — განაცხადა პეინის ხელმძღვანელობასთან მოლაპარაკებების შემდეგ აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის თანაშემწე ჯეიმს კელიმ და დასძინა, რომ ჩინეთი მზადაა შუამავლობის გასაწევად. თუ ფხენიანის გადაწყვეტილება, ბირთვული იარაღის გაფრთხილებების ხელშეკრულებიდან გამოსვლის შესახებ, მსოფლიოს მომავალში საფრთხეს შეუქმნის, კორეის სახალხო დემოკრატიული რესპუბლიკის მზადყოფნა, განახლოს ბალისტიკური რაკეტების გაშვება — უკვე სადღეისო მუქარაა.

ვაშინგტონ პოსტი

აშშ

ჩაჩაყი პენსიის საბი მეზანა ინეპიზი

ფლორიდის შტატის ხელისუფლება და პორტლენდის წყალქვეშა სამუშაოების მწარმოებელი კომპანია Sub Sea Research-ი, ერთდროულად ორ ევროპულ სახელმწიფოს შეება — საფრანგეთსა და ესპანეთს. ჩიტი მართლაც ღირს ბდღენად: 3,2 მლრდ დოლარადაა შეფასებული განძი, რომელიც თითქმის 250 წლის წინ ფლორიდის სანაპიროსთან ჩაძირული ფრანგული გემის ტრიუმფშია. ამ აუარაცხელ სიმდიდრეს (473 კგ ოქროს ზოდი, 15,5 ათასი ოქროს დუბლინი (საფრანგეთისა და ესპანეთის ოქროს ფული), 1 მლნ მონეტა და 24 კგ ვერცხლი) ამერიკელები იჩემებენ, — გემი ჩვენს სანაპიროსთან არის ჩაძირული და პატრონებიც ჩვენ ვართო.

ფრანგები აცხადებენ, — გემიც ჩვენი იყო და მეზღვაურებიცო. ესპანელები ბობოქრობენ — ეს განძი გემს მადრიდში მოჰქონდა და ჩვენ გვეკუთვნისო.

აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტმა მხარი დაუჭირა ევროპელებს და ამერიკელებს ზღვის ფსკერიდან განძის ამოღება აუკრძალა. კომპანია Sub Sea Research-მა კი განაცხადა, სახელმწიფო დეპარტამენტის აზრი ნაკლებად მაინტერესებს, ჩაძირულ ოქროს სწორედ ჩვენ ამოვიღებთო.

როა ნოვოსტი

აშშ-ის მოქალაქე პრეზიდენტი შესაძლოა მოგვუენი იუდეველი გახდეს

2001 წლის იანვარში, ჯორჯ ბუშის ინაუგურაციიდან ორი წლის შემდეგ, ცნობილმა ამერიკელმა პოლიტიკურმა მოღვაწემ, ჯორჯ ლიბერმანმა სახალხო გამოაცხადა, რომ სურს გახდეს აშშ-ის 44-ე პრეზიდენტი. საპრეზიდენტო არჩევნების ისტორიაში პირველად მიიღებს მონაწილეობას მორწმუნე იუდეველი. „ორი წლის წინ ჩვენ დაგვირდნენ, რომ ამერიკა უკეთესი გახდებოდა. ეს დაპირება არ შესრულდა. ამიტომაც მსურს, ჩვენი ქვეყანა სწორ გზაზე დავეყენო და ვიბრძოლო იმისთვის, რაც, უპირველეს ყოვლისა, ამერიკელებს სჭირდებათ. მზად ვარ, უზრუნველყო მათი უსაფრთხოება, ავალორძინო ეკონომიკა და განვამტკიცო მათი ფასეულობები“.

მართალია, ლიბერმანს ნიუ-იორკის ერთ-ერთი სკოლის ხალხით გაჭედილი დარბაზში გამოსვლისას ბუში არ უსენებია, მაგრამ რესპუბლიკელთა ადმინისტრაციის საქმიანობა კი



ის წვერი ბილ კლინტონი მონიკა ლევისისთან ურთიერთობისთვის. იგი დღესაც მკვეთრად ილაშქრებს კინოში ძალმომრეობისა და სექსის პროპაგანდის წინააღმდეგ. ამის გამო არ უყვართ იგი ამერიკის გასართობი ინდუსტრიის მაგნატებსა და პოლიუდის ზეიგენებს. ჯორჯ ლიბერმანის საყვარელი ფრაზაა — „ვიცი, ვინ ვარ და რისთვისაც ვიბრძვი.“

ტრუდი №4

შუაზიელი დიქტატორები

თურქმენეთის პრეზიდენტს საფარმურატ ნიაზოვს ცუდად და აუტანელს კი უწოდებენ, მაგრამ თვითონ, რა თქმა უნდა, თავის თავზე სხვა შესვლელისაა, მეტიც! მან სახელიც კი გამოიცვალა და „თურქმენბაში“ — თურქმენი ხალხის მამა დაირქვა. ჰოდა, სწორედ „მამამ“ აუკრძალა „შვილებს“ საკაბლო ტელევიზია და ცირკი, თვეებსაც კი თავისი და დედამისის სახელები უწოდა. ყველასათვის მოულოდნელი იყო მასზე ნოემბერში განხორციელებული თავდასხმა, რომელსაც ნიაზოვმა რეპრესიებით უპასუხა. ცენტრალურ აზიაში დიქტატორი თურქმენბაში „მარტო“ არ არის. მეზობელ ყაზახეთში, პრეზიდენტი ნურსულთან ნაზარბაევიც არ წყალობს დემოკრატიას, მან ოპოზიციური პარტიის — „ყაზახეთის დემოკრატიული არჩევანი“ — ლიდერები დააპატიმრა და შორეულ სტუმბებში გადაასახლა.

ყირგიზეთში კი „მეფობს“ ასკარ აკაევი,

რომელიც ერთ დროს ცენტრალური აზიის ერთადერთ რეფორმატორ ლიდერად მიიჩნეოდა, თუმცა დღეს ოპოზიციურ გაზეთებს ხურაეს და თავისუფალ აზრს აშშობს.

უზბეკეთში, პრეზიდენტი ისლამ ყასიმოვის „წყალობით“, უკანონო კანონად არის ქცეული. განსვავებული აზრისთვის ადამიანებს იტაცებენ, აწამებენ და ხშირად მათ კვალს აქრობენ...

ანალიტიკოსები შიშობენ, ცენტრალურ აზიის თავისი დიქტატორები უარეს დღეში ჩაყრიანო. ამ ქვეყნებში მსოფლიო ყურადღება იმით მიიპყრეს, რომ თავის ტერიტორიაზე ამერიკული ბაზების განლაგების სურვილი გამოთქვეს. ამით ორმაგად მოიგეს — ბაზების სანაცვლოდ დამატებითი დაცვის გარანტიები მიიღეს და, რაც მთავარია, აღარავინ აქცევს ყურადღებას ამ ქვეყნებში ადამიანის უფლებათა დარღვევას.

ნოუზუქი

ოჯაჯა ონანი ცოგათი მოუპა



ოპეკის (ნავთობის ექსპორტიორი ქვეყნების ორგანიზაცია) წევრები ვენაში შეიკრიბნენ და გადაწყვიტეს, ნავთობის წარმოება დღეში 1,5 მლნ ბარელით გაეზარდათ. შეგახსენებთ, როგორ ვითარდებოდა მსოფლიოში ნავთობის წარმოების გაზრდასთან დაკავშირებული მოვლენები. 8 იანვარს კარტელმა გამოაცხადა, რომ 12 იანვარს ვენაში საგანგებო კონფერენციას გამართავდა ნავთობის გაიაფების საკითხის განსახილველად. ერაყზე აშშ-ის მიერ შესაძლო დარტყმისა და ვენესუელელი ნავთობმრეწველების გაფიცვის გამო ნავთობი

ძალიან გაძვირდა. ვენესუელის გაფიცვამ ნავთობის ბაზარს დააკლო დღეში 2,7 მლნ ბარელი, ერაყის ომი კი ალბათ 2 მლნ ბარელს მოაკლებს.

ცნობილი გახდა, რომ ნავთობის კიდევ ერთი უდიდესი მწარმოებელი, საუდის არაბეთი, ოპეკს სთავაზობდა წარმოების დღეში 1,5 მლნ ბარელით გაზრდას, ალჟირი, ლიბია — თითო მლნ-ით, ქუვეითი 1,5 მლნ-ზეც ყაბულსაა.

აშშ-ის პრეზიდენტის ადმინისტრაცია მიესალმება ოპეკის განზრახვას წარმოების გაფართოების თაობაზე — ამერიკის შეერთებული შტატები ხომ ყოველთვის აცხადებდა, ოპეკი ხელოვნურად ზღუდეს წარმოებას და ფასებს ზრდის, ბარელი ნავთობი, რომელიც აშშ-მა 30 დოლარი ღირს, 20 დოლარზე ცოტათი მეტი უნდა იყოსო.

ვენაში 4-საათიანი თათბირის შემდეგ არაბთა გაერთიანებული საამიროს ნავთობმოპოვების მინისტრმა ობაიდ ნასერმა გამოაცხადა, — გადაწყვეტილება მიღებულია, ნავთობის რენვის კვოტა 1-ელი თებერვლიდან გაიზრდება. ოპეკის გადაწყვეტილების გამოცხადებისთანავე ლონდონის და ნიუ-იორკის ბირჟებზე ბარელი ნავთობის ფასი მხოლოდ 37 ცენტით შემცირდა და 29,67 დოლარამდე დეცა.

კომერსანტი №3

დუდაიში მხარეა იზიზიზა,

კაღიკიპი კი

კონსტიტუციაზე ონეპოზს

ჩენეთის საინფორმაციო სამსახურებმა ახალი კონსტიტუციის პროექტი გამოაქვეყნეს. მისი გაცნობის შემდეგ ცნობილმა რუსმა იურისტებმა თავში ხელი შემოირტყეს: კონსტიტუციის პირველ მუხლში შავით თეთრზე წერია, რომ ჩენეთი — სუვერენული რესპუბლიკაა (თუმცა ქვევით მითითებულია, რომ იგი რუსეთის ნაწილია), ეს კი ფედერალური კანონის აშკარა დარღვევაა. ჯერ კიდევ 2000 წელს რუსეთის ფედერაციის საკონსტიტუციო სასამართლომ დაადგინა, სიტყვა „სუვერენიტეტი“ არ შეიძლება ვიხმართ რუსეთის შემადგენლობაში მყოფ რესპუბლიკებთან მიმართებაში მაშინაც კი, როცა ლაპარაკია „შეზღუდულ სუვერენიტეტზე“. რესპუბლიკების კონსტიტუციიდან ამ სიტყვის განდევნის მოსურნე თავად კრემლი იყო. მაგალითად, მან აიძულა ბაშკირეთი, თავისი ძირითადი კანონიდან ეს სიტყვა საერთოდ ამოეღო. ჯერჯერობით, მხოლოდ თათრეთი არ იტყვს იხტიბარს და „სუვერენიტეტზე“ უარის თქმას არ აპირებს.

კადიროვის კონსტიტუციაში შეტანილია ცნება „ჩენეთის რესპუბლიკის მოქალაქე“. შარშან მიღებული ფედერალური კანონი მოქალაქეობის თაობაზე, გამოიცხადეს მსგავსი ტერმინის არსებობას. ფედერალური კანონის თანახმად, რესპუბლიკას არა აქვს საკუთარი მოქალაქეობის შემოღების უფლება.

ბაშკირეთის ხელისუფლება იძულებული იყო, შეესწორებინა თავისი კონსტიტუცია; ახლა მასში „ბაშკირეთის მოქალაქის“ ნაცვლად წერია — „ბაშკირეთის ტერიტორიაზე მცხოვრები რუსეთის მოქალაქე“.

კადიროვის კონსტიტუცია კრემლის უშუალო მონაწილეობით შეიქმნა და გაუგებარია, როგორ მოხდა მასში ამგვარი იურიდიული უზუსტობები (მაგალითად, ჩენეთის რესპუბლიკის მოქალაქე). ამის ფონზე უხერხულად მოჩანს იმ რესპუბლიკათა ხელისუფლება, ვინც დაემორჩილა მოსკოვის მოთხოვნას და თავიდან გადაწერა თავისი კონსტიტუცია. ფედერალურ ცენტრსაც ჩრდილი ადგება — გამოდის, რომ კანონის დიქტატურის შესახებ ლაპარაკი — სინამდვილეში სიტყვების რახარხია.

რა თქმა უნდა, ჩენეთში მშვიდობის სანაცვლოდ რაღაცაზე თვალს დასუფვა რფ-ის ხელისუფლებას შეუძლია, მაგრამ ეს მაინც მეტ-ნაკლებად კანონის შესაბამისად უნდა მოხდეს, თუმცა ისიც ცხადია, რომ კადიროვის კონსტიტუციაში ჩანერგული სიტყვები „სუვერენიტეტსა“ და „მოქალაქეობაზე“, რეალურად ვერაფერს ცვლის ჩენეთში.

ლენტარუ

მის პეპეა პიპი პარონი თაპის შარაპი

ისრაელის მთავრობის კანცელარიამ უარყო ცნობა პრემიერ-მინისტრ არიელ შარონისა და პალესტინის ნაციონალურ ადმინისტრაციაში „მეორე კაცის“, აბუ-მანუნას საიდუმლო შეხვედრაზე. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები კი ირწმუნებიან, ისინი ერთმანეთს ნამდვილად შეხვდნენ შარონის მამულში. ანალიტიკოსების ვარაუდით, არიელ შარონი ახლა პალესტინელ ლიდერთა შორის ეძებს ისეთ პარტნიორს, ვისთანაც შესაძლებელი იქნება ისირ არაფატის გარეშე მოლაპარაკების დაწყება. დამკვირვებლები კი აბუ-მანუნას პალესტინის ნაციონალური ადმინისტრაციის მომავალ თავკაცად მიიჩნევენ.

ზოგიერთი მონაცემით, ამერიკელებს სურთ პალესტინის ავტონომიის ხელისუფლების სათავეში სწორედ აბუ-მანუნა მოექცეს და არაფატს „ინგლისის დედოფლის მსგავსი მდგომარეობა“ დარჩეს. ამ გეგმის წინააღმდეგი, რა თქმა უნდა, უპირველესად, თავად არაფატია. იგი ჯერჯერობით არ აპირებს სახელმწიფოს გადაცემის ხელიდან გაშვებას. რაც შეეხება არიელ შარონს, მან კარგად იცის, რომ ერაყში აშშ-ის ოპერაციის დამთავრებისთანავე, ამერიკელები ისრაელ-პალესტინისკენ გადმოინაცვლებენ და ისრაელს მოსთხოვენ პალესტინასთან სამშვიდობო მოლაპარაკების განახლებას. ისრაელის მემარჯვენე პოლიტიკოსთა დიდი ნაწილი ვაშინგტონის გეგმის წინააღმდეგია. მათ მიაჩნიათ, რომ ნებისმიერ საზღვრებში პალესტინის სახელმწიფოს შექმნა საფრთხეს უქმნის ისრაელს. არიელ შარონი მაინც ითვალისწინებს ვაშინგტონის არგუმენტებს და პალესტინელებთან დიალოგის აღდგენაზე ფიქრობს. მომავალ მთავრობაში შარონი ალბათ ე.წ. „ცენტრის პოლიტიკოსებს“ მიიწვევს და არა იმით, ვინც მზად არიან, პალესტინელებს ყველაფერი დაუთმონ ან პირიქით, არაფერი მისცენ.

ინტერფაქსი

გვერდი მოამზადა
ნანა ანტროპოვ-ილურიძემ

საავალიანო სანტაი

“მედი”

ლიონსაშია

ნაოქების განსწორება

ბაშკაის კოქაშია

სახის კანის ლაქიშა

გლუფარკულასტიკა

ოქროსწილიანოქოშია

ვაილაშია

თმის გაღანარება

კონსტრუქციული ვაილაშია

მუღეივად

გლუვი კანი

ვაილაშია

ალექსანდრიის

ლაზარის უახლესი

სისტემის აპარატურით

ჭაბბთმეიანთმისაგან

განკუბნების

ყველაზე ეფექტური

საშუალოება

■ სხეულის ნაბისიპირ მონაპეპითა

■ ჩხვალბის გარეშე

■ შეტაპიშეპულოდ

■ სწრაფად

ფასდაკლუმა იქიმეზი და სტოქინცეზი

აღ. ყაზაბაის გარე №1

ბაღ: 250 202; 306 307

ლიონსწილიანოქოშია

ცხოვრებისეული კურიოზები

„არქიმედე“

ბოლო პერიოდში ზესტაფონში თუ ვინმე საბაზრო ეკონომიკას ალლო აულო, ეს პირველ რიგში, ჯეშალ ჭუმბურიძეზე ითქმის. ვაჭრობის სფერო არც მანამდე იყო მისთვის ახალი, მაგრამ მისმა გამომგონებელურმა ალლომ და კომერციულმა ნიჭმა მთელი გაქანებით ბოლო პერიოდში გაიბრწყინა. სწორედ საზრი-ანობისათვის შეარქვეს მას არქიმედე.

მყიდველის ფსიქოლოგიაში წვდომის შესაშური ალლო და მოზომილი იუმორი, არქიმედეს დიდ სამსახურს უწევს:

— ნათურები გაქვთ?
— კი ბატონი, თან ვარგისიანობასაც შეგიმონებთ.

— აგაშენა ღმერთმა! — ეუბნება მყიდველი, — ორი ცალი გამისინჯე.

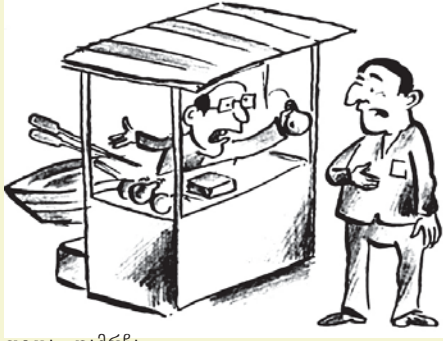
არქიმედემ გასინჯა ნათურები და თან მიაცილა: — მხეცივით ნათურები... უფრო დიდს ვერც იგუებ საძინებელში. საშუალება არ მაქვს თუ არა, რა ჭირს გასაყიდი ამ ნათურებს... შევინახავ და ფასი კიდევ უფრო მოიმატებს.

ამ სიტყვების შემდეგ მყიდველი დამატებით ითხოვს 5 თუ 10 ცალ ნათურას. მოკლედ, ჩვენი არქიმედე კლიენტების „გაბრუნების“ დიდოსტატია. ამის დასტურად ერთი კურიოზული შემთხვევაც კმარა.

ერთხელ მასთან ერთი კლიენტი მოვიდა მდიდრული მანქანით.

— ანკეები თუ გაქვს? — ეკითხება გამყიდველს.

— ანკეების მეტი რა გვაქვს, მაგრამ კიდევ კარგი, ათი ცალის მეტი რომ არ გინდათ, თორემ სხვასაც ვიყავი დაპირებული. იმპორტულებია და ერთი კოლო-



ფილა დამრჩა.

— მომეცი კოლოფით! — მიზანს მიაღწია არქიმედეს ოინმა. — ვისაც შეპირდი, შემდეგ რომ მოიტანო, მაშინ შეუნახე!

არქიმედემ კლიენტის ფინანსური მხარე „იყნოსა“. თან დაინახა, რომ იგი უცხოური მარკის მანქანით იყო:

— გეტყობათ, მოყვარული მეთევზე ხართ. გერმანული ჭუა გვაქვს და ისიც ხუთი კოჭა... ხომ არ ინებებდით?

— მომეცი!

— რახან მასეა საქმე... ერთი წყვილი მაღალკელისანი რეზინის ჩექმაც წაიღეთ...

ხომ იცით... წყალში რას არ ყრია... ამ ჩექმით დაცული იქნებით...

— მომეცი!

— გეტყობათ, რომ ძალიან კარგი მეთევზე ხართ... წყლის სიღრმეში შესასვლელად ჩვენ მოტორიანი ნავიც გვაქვს, ოთხადგილიანია... თანაც იტალიის გამოშვება...

— თუ მასეა, ეგეტ იყოს! — ჩაუთვალა ფული კლიენტმა.

ერთი სიტყვით, მყიდველს, რომელსაც რამდენიმე ცალი ანკესი ყიდვა უნდოდა, არქიმედემ იმდენი ელაპარაკა, ანკეებთან ერთად მოტორიანი ნავიც მიანიჭა.

დემურ ცერცვაძე, ზესტაფონი

„ხილერის“ უარი



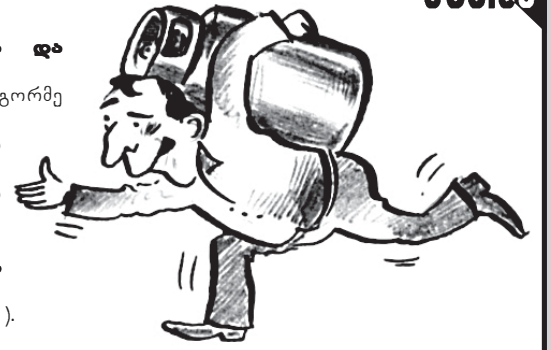
გურიანთაში ცხოვრობდა იუმორის დიდოსტატი კაცი ისაკ შენირული. ერთხელ სოფელში ქორწილი ყოფილა. ბატონი ისაკი ე.წ. „თავკაცად“ აურჩევიათ და ისიც გულსყურით ანანილებდა თურმე საქმეს თანასოფლელებზე. ერთი მათგანისთვის, მკვლელობის მუხლით სასჯელმთხილი რომ ყოფილა, დაუვალეზია — შენ გოჭები დაკალიო. „კილერს“ თავპატიყი დაუნყია, — აჰ, მაგას მე ვერ ვიზამო!..

— აბა, ბიძია, შენ კაცებს ვინ აგითავებსო... — შეწუხებულა ისაკი.

ქეთევან ფლენტი, გურიანთა

გაქვთ თუ არა გაში? ტესტი

პაროდის
კუთხე



1. **ჯერ კიდევ ზამთარია და საკმაოდ ცოფა, თქვენ:**
ა) ორ თვესაც გაიჭირვებთ როგორმე (-1).
ბ) კიდევ კარგი, დენი რომ გაქვთ ხანდახან (0).
გ) კიდევ კარგი, გაზი რომ გაქვთ ხანდახან (1).

2. **მანქანით მიდისხართ და ეჯახებით ბოძს, თქვენ:**
ა) აჭერთ ფეხს „ტორმუზს“ (-1).
ბ) აჭერთ ფეხს „კონუსს“ (0).
გ) აჭერთ ფეხს გაზს (1).

3. **ქუჩაში გამოგეკიდათ ავი ძაღლი, თქვენ:**
ა) ჩქარა „აითესებით“ (-1).
ბ) ჩქარა „მოკურცხლავთ“ (0).
გ) ჩქარა „დაგაზავთ“ (1).

4. **ზიხართ სტომატოლოგის კაბინეტში და თქვენ:**
ა) გული გინუხდება „ნემსის“ დანახვაზე (-1).
ბ) გული გინუხდება ბორმანქანის დანახვაზე (0).
გ) გული გინუხდება „გაზის“ დანახვაზე (1).

5. **თქვენი მეგობარი დღედაღამ ბირთაზე დგას („ბირთავიკოს“, რა),**

თქვენ:

ა) ეუბნებით: „რავა ხარ, ხო ხარ ლომივით?“ (-1).

ბ) ეუბნებით: „რავა სულ აქ დგახარ ძაღლივით“ (0).

გ) ეუბნებით: „რავა სულ აქ დგახარ გაზის ბალონივით?“ (1).

6. **წუხელ ტელევიზორში გადიოდა საინტერესო ფილმი, თქვენ:**

ა) ნახეთ ფილმი და ძალიან მოგეწონათ (-1).

ბ) ვერ ნახეთ ფილმი, რადგან დენი არ გქონდათ (0).

გ) ვერ ნახეთ ფილმი, რადგან გაზი გქონდათ და სხვა უფრო მნიშვნელოვანი საქმე გააკეთეთ (1).

დაითვაღათ ქულაბი:

თუ დაბაროვით -3-ზე ნაკლები ქულა, მაშინ თქვენ ალარც გახსოვთ, გაზი როგორია, მაგრამ ისე შეეჩვიეთ ამ ფაქტს, რომ ნამდვილად არ განიცდით „უგაზობას“. არა უშავს, ერთი-ორი თვეც მოითმინეთ, გაზი სულ არ დაგჭირდებათ (ყოველ შემთხვევაში, გათბობის მიზნით მაინც).

თუ დაბაროვით -3-დან 3-მდე ქულა, მაშინ გაზი ხან გაქვთ და ხან არა. რა გასაკვირია, ყველანი ასე ვართ დღეს. იმ დღეს კიდევ გაზი რომ ნაფიდა, დაფანთე შეშის ღუმელი ისევ, აბა რა შექნა. ბევრი კი ვინწაღე, მაგრამ სხვა რა გზა მქონდა, გაზის მოსვლას ხომ არ დაველოდებოდი. მაგის იმედად მტერი იქნა...

თუ დაბაროვით 3-ზე მეტი ქულა, მაშინ საკმაოდ კარგად გაქვთ გაზი, მაგრამ წყალი გაქვთ ძალიან ცუდად. ეს ტელეფონიც კიდევ ორი კვირაა გათიშული გაქვთ, დაზიანებააო, შუტა და ხან მოდის, ხან არა. მართო გაზი შევლის საქმეს? დამანებე ერთი თუ ძმა ხარ თავი, რა...

ტესტი შეადგინა უგაზობით, უშუქობით და უტელეფონობით ასე თუ ისე შეწუხებულმა ზაქრო ინკირველმა

მეიოხვედლის საყვარელი ანეკდოცი



მისო გაგლეჯილი მთვრალი ბრუნდება სახლში. მოთმინებიდან გამოსული სიდედრი დოინჯემოყრილი დგას შუა ოთახში:

— მორჩა, მისო, ერთხელ და სამუდამოდ გადაწყვიტე, ან ღვინო, ან ჩემი ქალიშვილი!

— კარგი, მაგრამა, ჯერ ის მითხარი, რამდენ ლიტრა ღვინოზეა ლაპარაკი!

ვანო შავდათაშვილი, თბილისი

მისო მეორე ოთახში მოფუსფუსე მაროს ეძახის:
— მარო, ჩემს პიჯაკს ღილი დააქერე, კანტორაში ვარ ასასვლელი.
— მისხვ, აქ ორი ღილია აწყვეტილი და რომელი დაეკერო?

გია პატარიძე, თბილისი



რუსულის გაკვეთილი კახეთის სკოლაში:

— რა ჰქვია პატარა თავის რუსულად?

— მიშკა.

— სწორია. აბა, ვირთხას რა ჰქვია?

— მიხეილი.

ლევან ყუფარაძე, თბილისი



ბატონო მეიოხვედლო, რედაქცია კურიოზებსა და ანეკდოტებთან ერთად ელის მზიარულ კარიკატურებს, მეგობრულ შეარქვებს, ახალ სასაცილო ამბებს, რომელთაგან საუკეთესოებს სიამოვნებით გამოვამყვანებთ.

მასალები გამოგვიგზავნეთ „კვირის პალიტრის“ საფოსტო ყუთების საშუალებით. ყუთების მისამართი იხილეთ ბოლო გვერდზე.

სიცილი ჯანმრთელობაა



როცა ცხოვრება
მბიმდება,
— სიცილი უფრო
გაიღიმათ გვიხდება...
ჩვენთან ერთად!



დათო ხუჯაძე «არტ იმედს» არ წყალობს...

— ვარ დათო ხუჯაძის ფანი. მაინტერესებს ყველაფერი მის შესახებ. რამდენი წლისაა, ახლო მომავალში აპირებს თუ არა ცოლის შერთვას. რითაა დაკავებული ამჟამად. მართალია, თუ არა, რომ იგი დაშორდა თავის პროდიუსერს ნატო დუმბაძეს და შეუერთდა თუ არა საბოლოოდ „არტ იმედს“?

ნატო ქელიძე



კითხვაზე უპასუხებს **დათო ხუჯაძე**.

— ცოლის შერთვას ჯერჯერობით არ ვაპირებ. ვარ 27 წლის. ვმუშაობ ახალ ალბომზე, რომელიც ერთ თვეში გამოვა. ბოლო კითხვას რაც შეეხება, „არტ იმედთან“ არავითარი ურთიერთობა არა მაქვს. ვთვლი, რომ ჩემთვის მიუღებელია ამ კომპანიასთან ურთიერთობა, რადგანაც აქ თავმოყრილთა დიდი ნაწილი არაპროფესიონალია (მცირე გამოწვევისის გარდა). „არტ იმედმა“ თავად გაავრცელა ჭორი იმის შესახებ, რომ მე მისი წევრი ვარ, რა თქმა უნდა, საკუთარი რეკლამისთვის. უნდა გითხრათ, რომ მე კვლავაც ჩემს პოზიციას ვდგავარ, ნატოსთან აღარ ვთანამშრომლობ და „არტ იმედში“ გაერთიანებასაც არ ვაპირებ, ვმუშაობ დამოუკიდებლად.



«ნორდ-ოსტის» მსხვერპლთა შორის პარტოზები არ არიან

— რუსულ პრესაში ამოვიკითხე, რომ „ნორდ-ოსტის“ შტურმით ალექსის შემდეგ უგზო-უკვლოდ დაკარგულ 70 კაცს შორის არის ქართველების ოჯახი. მაინტერესებს, რას კეთდება მათ მოსაძებნად?

ნინო ჯაბაღანია

კითხვაზე უპასუხებს **მერი ჯანაშვილი**, რუსეთში საპარტოზო საელჩოს უფროსი მრჩეველი.

— ეს ინფორმაცია სინამდვილეს არ შეესაბამება. უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა შორის ქართველები არ არიან. ამის გარდა, არ დადასტურდა ინფორმაცია იმის შესახებ, თითქმის „ნორდ-ოსტის“ მძევალთა შორის სამი ქართველი მოქალაქე იყო. მძევლად იყო მხოლოდ ერთი ქართველი გოგონა, 15 წლის ქეთი ჭიბაშვილი, რომლის ჯანმრთელობის მდგომარეობა დღეისთვის დამაკმაყოფილებელია. საელჩომ ეს შემთხვევა არაერთგზის შეისწავლა. ამ საკითხზე 2 თვის განმავლობაში ვმუშაობდით. მოვიარეთ ყველა საავადმყოფო, მორგი და სხვა დაწესებულებები. ვეძებდით ადამიანებს არა მოქალაქეობის, არამედ ქართული გვარის მიხედვით და ასეთი არავინ აღმოგვიჩენია. გარდა ამისა, არც ერთი ქართველი მოქალაქე საელჩოს არ დაჰკავშირებია თავისი ნათესავისა თუ ახლობლის მოძებნის მიზნით. უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა სიაც შესწავლილი გვაქვს და გარწმუნებთ, რომ ქართველები მათ შორის ნამდვილად არ არიან.



ძვირფასო მკითხველო, „ანიდან ჰომედ“ ეცდება თქვენი შეკითხვები უპასუხოდ არ დატოვოს, და რაც მთავარია, ყველა მათგანზე კომპეტენტური პასუხი გასცეს...

წარმატებული წელი საქართველოს მიკროსაფინანსო ბანკისტების

არსებობის სამი წლის მანძილზე საქართველოს მიკროსაფინანსო ბანკი, ემ-ბი-ჯი ქვეყნის ერთ-ერთ უმძლავრეს ბანკად ჩამოყალიბდა. ამას პირველ რიგში განაპირობებს ორიენტაცია მცირე და საშუალო ბიზნესის წარმომადგენლებზე, მოსახლეობის იმ კატეგორიაზე, რომლებიც ქმნიან ეროვნული ეკონომიკის საფუძველს.

16 ფილიალსა და განყოფილებას ფინანსური მომსახურების ფართო სპექტრს სთავაზობს როგორც მოსახლეობას, ასევე კორპორატიულ კლიენტებსაც. MBG-ის მენეჯმენტი უმეტესწილად დაკომპლექტებულია გერმანელი ექსპერტებისაგან, რამაც განაპირობა მეთასხელი გერმანული ბანკი. ეს მეთასხელი ასევე მიუთითებს პატიოსანი, სანდო და ხარისხიანი მომსახურების მქონე ბანკის რეპუტაციაზე.

მოსახლეობის ნდობას ბანკისადმი ისიც განაპირობებს, რომ ემ-ბი-ჯის აქციათა 100%-ის მფლობელები არიან წამყვანი საერთაშორისო ფინანსური ორგანიზაციები და ბანკები, მათ შორის: გერმანული საერთაშორისო მიკროსაფინანსო კომპანია (II), გერმანიის სახელმწიფო განვითარების ბანკი (KfW), გერმანული კომერცბანკი (Commerzbank), ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD), ჰოლანდიის სახელმწიფო განვითარების ბანკი (FMO), საერთაშორისო ფინანსური კორპორაცია (IFC), რაც მოსახლეობის მიერ ემ-ბი-ჯი-ში განთავსებული დეპოზიტების უსაფრთხოებისა და სტაბილურობის დამატებითი გარანტიაა.

გასული წელი ბანკისათვის ორი ღირსშესანიშნავი მოვლენით აღინიშნა:

2002 წლის ნოემბერში საქართველოს მიკროსაფინანსო ბანკის MBG-ის აქციონერთა ასამბლეამ საქმიანობის გაფართოების მიზნით, მიიღო გადაწყვეტილება საწესდებო კაპიტალის 10,000,000 ლარიდან 20,000,000 ლარამდე გაზრდის შესახებ. კაპიტალის გაზრდის პროცესი უკვე დასრულებულია, მასში ბანკის ყველა აქციონერმა შეიძინა საკუთარი წილი. დღეისათვის აქციონერთა სტრუქტურა შემდეგნაირად გამოიყურება:

ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD) - 10%,
ჰოლანდიის სახელმწიფო განვითარების ბანკი (FMO) - 10%,
კომერცბანკი (Commerzbank) - 15%,
საერთაშორისო ფინანსური კორპორაცია (IFC) - 16%,
გერმანიის სახელმწიფო განვითარების ბანკი (KfW) - 20%.

საერთაშორისო მიკროსაფინანსო კომპანია (IMI) - 29%.
გარდა ამისა, 2002 წლის დეკემბერში საქართველოს პრეზიდენტის ოფიციალურ გამოცემათა სამსახურმა შეაჯამა წლის ტრადიციული კონკურსის „ეროვნული ეკონომიკის მენიანგენი - 2001“-ის შედეგები. ნომინაციაში „წლის საუკეთესო უცხოური კომპანია“ პირველი პრიზი საქართველოს მიკროსაფინანსო ბანკმა დაიმსახურა.

სასიხარულოა, რომ საქართველოში არსებობს ბანკი, რომელიც მოსახლეობის ფართო ფენებზე ორიენტირებული და თავისი არცთუ მცირე წვლილი შეაქვს ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში.

[R]



როგორ ვიპოვოთ კმედი მემოზრები?

— ამჟამად არ ვიცი, სად ცხოვრობს ჩემი რამდენიმე ძველი მეგობარი. მაინტერესებს, შეიძლება თუ არა მათი მოძებნა?

მარინა ერაძე

კითხვაზე უპასუხებს **ტარიელ გრიგოლაშვილი**, შსს-ს საპასუხოტო, სპი-ზო და მოსახლეობის რეგისტრაციის ეროვნული ბიუროს სამინისტროს სამინისტროს განყოფილების უფროსი.

— პიროვნების პოვნა დღეისათვის არავითარ სირთულეს არ წარმოადგენს. ჩვენს საინფორმაციო-სამისამართო განყოფილებაში თავმოყრილია საქართველოს ტერიტორიაზე მცხოვრებთა ყველა მონაცემი. დაინტერესებულმა პირმა უნდა მოგვმართოს პირადად წერილობითი განცხადებით, შეავსოს სპეციალური ბლანკი და მიუთითოს მასში სასურველი პიროვნების გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების წელი და ადგილი. რამდენიმე წუთში მორიგე მოქალაქეს გადასცემს იმევე ბლანკს, რომლის მეორე მხარეს მითითებული იქნება განცხადებაში აღნიშნული პიროვნების ადგილსამყოფელი. ამგვარი ინფორმაცია უფასოა. ფასიანია მხოლოდ ინფორმაცია პირადობის მოწმობისა თუ პასპორტისათვის მონაცემების მოძიების შესახებ. ტელეფონით ეს ინფორმაცია არ გაიცემა. თუ მოქალაქეს არ ახსოვს პიროვნების დაბადების წელი და ადგილი, ამ შემთხვევაშიც შესაძლებელია მისთვის სავარაუდო ინფორმაციის მიწოდება.



უპირისპირობა ქალაქები...

— ერთ-ერთ ტელეარხზე მოვისმინე ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ მოსკოვი 42-ე ადგილზე ყოფილა უძვირეს ქალაქებს შორის. სამწუხაროდ, არაფერი თქმულა ყველაზე ძვირ ქალაქზე და საერთოდ, როგორ ითვლიან ამ მონაცემებს. მაინტერესებს, შედის თუ არა თბილისი ამ სიაში. იქნებ თქვენ გვაცნობოთ რამე?

მამუკა სალაძე

— უძვირესი ქალაქების სიას სხვადასხვა ორგანიზაცია ადგენს. ყველას თავისებური მიდგომა და პრინციპი აქვს. თქვენ მიერ მოსმენილი ინფორმაცია გაავრცელა ბრიტანულმა ჟურნალმა „The Economist“-მა. 2002 წლის შედეგები 200-მდე მონაცემის მიხედვით დაითვალეს, მათ შორის საკვების, ტანსაცმლის, ტრანსპორტის, გათხოვისა და კომუნალური მომსახურების ღირებულებაცაა. „ეკონომისტის“ სპეციალისტებმა, მათი აზრით, 143 უძვირესი ქალაქი შეისწავლეს. ამ სიაში თბილისი არ დასახელებულა. უძვირეს ქალაქად დასახელდა იაპონიის დედაქალაქი ტოკიო. მეორე „საპრიზო“ ადგილი ისევ იაპონურმა ქალაქმა, ოსაკამ დაიკავა, მესამეზე კი ნორვეგიის დედაქალაქი ოსლო. ევროკავშირის უძვირეს ქალაქად ლონდონი ცნეს. „ეკონომისტის“ მიმოქცევის ზონაში უძვირესია პარიზი, რომელიც საერთო სიაში მეათე ადგილზეა და თვით ნიუ-იორკსაც კი უსწრებს. უძვირეს ქალაქებს შორის „უღარიბესი“ ზიმბაბვეს დედაქალაქი ხარარეა.



ტოკიო, „პიტაჩის“ ფიზი

აღსანიშნავია, რომ მსგავსი რეიტინგები უფრო მკითხველისა და მაყურებლის გასახალისებლად დგება. მაგალითისთვის 2001 და 2002 წლის მონაცემების შედარება კმარა. მაგალითად, მოსკოვი 2001 წელს მეორე ადგილზე იყო, ხოლო 2002-ში — 42-ე ადგილს იკავებს ბელგიის დედაქალაქ ბრიუსელთან ერთად. დასახელებული ქალაქების გარდა, უძვირესთა სიის პირველ ათეულში ხშირად არიან: ჰონკონგი, პეკინი, შანხაი და სეული.



რა ღირს საფლავი?

— მუსათგერდის სასაფლაოზე 20 წლის წინ შევიძინე ორი ადგილი. მაინტერესებს, საოჯახო საფლავს თუ სჭირდება ხელახალი პრივატიზაცია და რამდენს შეადგენს დასაფლავების ხარჯი?

შალვა თორაძე

კითხვაზე უპასუხებს **მიხეილ ფოფხაძე**, სარიტუალო სამსახურის უფროსი. სასაფლაოს პრივატიზაცია, როგორც ასეთი, არ შეიძლება, რადგანაც სასაფლაოს ტერიტორია მიწის გადასახადისაგან გათავისუფლებულია და მიწა არ იყიდება. რაც შეეხება საფლავის გათხრის ხარჯებს, მას ყველგან ერთი ფასი აქვს. მიუხედავად ადგილმდებარეობისა და სასაფლაოს „პრესტიჟულობისა“, მიწის გათხრა და მომსახურების ხარჯები ყველგან 92 ლარს შეადგენს.



მოგზადავებული უფხვრადი თებერვლის ყინვებს

— 5 წლის წინ ჩემი მშობლები რაიონში გადავიდნენ საცხოვრებლად და მისდევნენ სოფლის მეურნეობას. შეგვაშფოთა ინფორმაციამ, იმის შესახებ, რომ თითქმის თებერვალში ძლიერი ყინვებია მოსალოდნელი. გთხოვთ გვიჩვენოთ, როგორ უნდა მოიქცნენ სოფლის მეურნეები, რომ ყინვებმა მათი ნაკვეთები არ დაზარალოს?

მალხაზ ჭიბაშვილი



კითხვაზე უპასუხებს **ივანე მიაწანაძე**, სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს სასოფლო-სამეურნეო მონიტორინგის სამმართველოს უფროსი.

— სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს ინფორმაციით, რომელიც ჰიდრომეტეოროლოგიის სახელმწიფო დეპარტამენტმა მოგვანოდა, მართლაც, თებერვლის პირველ დეკადაში (ამინდის გრძელვადიანი პროგნოზით) საქართველოს ტერიტორიაზე მოსალოდნელია ტემპერატურის საგრძნობი დაკლება. მაგალითად, კოლხეთის დაბლობში -8-11 გრადუსამდე; შიდა ქართლში ღამით, შესაძლებელია ტემპერატურა დაეცეს -13-16 გრადუსამდე, ხოლო მთიან და მაღალმთიან რეგიონებში შესაბამისად -15-18 და -19-22 გრადუსამდე. ყინვების შედეგები სავალალო იქნება, თუ მას თბილი ამინდი დაასწრებს. ამიტომ მიწათმოსარგებლებმა უნდა იფრთხილონ და წინასწარ დაიჭირონ თადარიგი. კერძოდ, მოსალოდნელი ყინვებისგან ნაკვეთების დასაცავად გამოიყენონ დასაბოლოებული საშუალებები (ძველი საბურავები, ნაწილა, ჩალა, ნახერხი და სხვა ნარჩენები). ძირითადად ყინვების ინტენსივობა ღამის 12 საათიდან დილის 5 საათამდე მინიმალურია. სწორედ ამ პერიოდში უნდა დაანთონ ცეცხლი აღნიშნული ნარჩენებით, რათა ისინი თავიანთი ხეხილის ბაღები, ვაზის ნარგავები თუ ციტრუსის პლანტაციები. მიწაში „ჩაწოლილი“ ბოლი ყინვას ტყის.

ჩვენ კი მიწათმოსარგებლებს ვურჩევთ, არ შეინდნენ და მოსალოდნელ ყინვებს მომზადებულნი შეხვდნენ.

პარშან, დეკემბრის დამდგეს, გრი-
გალმა ლამის წაიღო დასავლეთ
საქართველო. ბატონი ბორისი
ქუთაისში ცხოვრობს, მაგრამ როცა
ქარის ჩადგომას არა და არ დაადგა საშველი,
ლამის სამ საათზე მანქანის საჭეს მიუჯდა
და თერჯოლის გზას დაადგა, სადაც 90 წელს
მიღწეული დედამისი ცხოვრობს...

— არ მოგვყვება ქალაქში. მიუხედავად
ხანდაზმულობისა, თვალის უჭრის, სმენაც კარგი
აქვს. შინაურ პირუტყვს და ფრინველსაც უე-
ლის... ჩემი სიკვდილი თუ გინდათ, წამიყვანეთ
იმ ქალაქშიო, — გვეუბნება. მორიგებით
დავდივართ მე და ჩემი ძმა, ხანაც შეილები
გვენაცვლებიან. ჩემს ძმას გული აწუხებს და
ალარ დაფურცე, იმ ღამეს მარტო გადაგწ-
ყვიტე წასვლა. ასე, ოთხის ნახევარზე შემეხმი-
ანა მობილური ტელეფონით — უკვე გზაში

ვიძეთ. არ გვიღებდა კარს შემინებული. ბორისს
და ბახვას ამ დროს აქ რა უნდათ, თუ ყაჩაღე-
ბი ხართ, ცოცხალი ნუ ჩაიდგამთ ფეხს, ფული
არა მაქვსო, — ივედრებოდა შემინებული.

გაუხარდა ჩვენი დანახვა. ლოგინი გაგვიშ-
ალა და რომ დავნეჭეთ, მაშინ მითხრა ბახვამ:
„შენ რომ გიცდიდი, უკანა მხრიდან ფარებმა
მომანათა, შენ მეგონე და სიგნალი მოგეცი,
მაგრამ ის „მანქანა“ ადგილიდან არ იძროდა,
თითქოს ჰაერში ეკიდა დაახლოებით 2,5-3
მეტრის სიმაღლეზე. შემეშინდა, არ ვიცოდი,
რა მეფიქრა, შენთან დავაპირე დარეკვა და
მობილური გამორთული აღმოჩნდა... მეც
ძილქუში მომევიდა და ერთადერთი ის მას-
ოვს, რომ იმ „მანქანიდან“ ორი კაცი დაიძრა,
თითქოს მოფრინავდნენ ჩემკენ. კარგად ვერ
შევათვალეფრე, ეგ იყო, ძალიან მალეები მო-
მეჩვენენ. მერე გავითიშე და მხოლოდ შენმა

პითოა უსსოვლანეზელაჲი იყვნენ?



ვარ, დედასთან მივდივარ, არ ინერვიულო!
ვთხოვე, თერჯოლის გადასახვევთან დამლოდე-
ბოდა, ვუთხარი: თუ ყაჩაღი და არაკაცი დაძრ-
ვის სადმე, ერთად რომ ვიქნებით ორი მანქან-
ით, უფრო ვერ გაგვიბედავენ რამეს-მეთქი...
მალე მივუახლოვდი დანიშნულ ადგილს. შორი-
დანვე შევნიშნე განათებული ფარები, ვიფიქრე,
ძმა მაძლევდა ნიშანს და მეც მივეცი სიგნალი.
უცებ მანქანა თითქოს წაგრძელდა, სიგარას
დაემსგავსა... საოცარი სისწრაფით მოტრი-
აღდა და აღმოსავლეთისკენ გასრიალდა, გაქრა
ცას მოწყვეტილი ვარსკვლავით... შემეშინდა,
რომელია! ნახვდი კაცი. გაგაჩერე მანქანა, ველ-
არც წინ გზედავ წასვლას, ვერც უკან, არადა,
ძმა მელოდება... ავეკრიფე ძმის მობილურის
ნომერი და როდის-როდის მიპასუხა ნამძ-
ინარევი ხმით: — რაღაც დამეპარათა... მოდი,
კარგა ხანია გელოდებიო!

გაქვანდი. ხომ გითხარით, გული აწუხებს-
მეთქი. გაგაჩერდი მისი მანქანის გვერდით, გა-
დასვლა დავაპირე, მაგრამ ხელით მანიშნა: არ
გადმოხვიდე, გამომევიო!... ნახევარ საათში
ვიყავით სოფელში. დედას ეძინა. საბედნიეროდ,
ჩვენს სახლს სასურავიც ადგილზე ჰქონდა და
არც ფანჯრები დამსხვრეოდა. ძლივს გავალ-

ზარმა გამომაფხიზლა — ირგვლივ სიბ-
ნელე იყო და არც „ის მანქანა“ ჩანდა სადმე.
ჩემი მანქანის საქარე მინაზე კი თეთრი
ქაფით ნივთიერებით „2007“ ეწერა,
რომელიც ნელ-ნელა გაქრა, თითქოს
აორთქლდა. ვერ გავხედე იმ ნივთიერები-
სთვის ხელი შემეხო, რა ვიცი, რა იყო!..

გამოაცა ძმის ნაამბობმა. მეც ის ვუამბე,
რაც დავინახე და დავასკვენიო, რომ რაღაც
არამინიერს შევეფეთეთ. იმ დღიდან ხან
ტელევიზიაში და ხანაც რადიოში გაფაცი-
ცებით ვეძებდით რაიმე ცნობას, იქნებ ჩვენ
გარდა კიდევ ვინმე შენიშნა ის „მანქანა“
თუ მფრინავი ობიექტი-მეთქი, მაგრამ
ამაოდ... გადაწყვიტეთ, არაფერი გაგვეხი-
ლა... მაინც ვერაფერს დავამტკიცებდით.

— **გასაკვირი არაფერია, ბატონო
ბორის, თქვენმა ძმისშვილმა იამ
მაიმოა ეს ამბავი... როგორ ფიქრობთ,
მაინც რას ან ვის უნდა შეს-
ვედროდით იმ ღამეს?!**

— დანამდვილებით ვიცი, ეს არ იყო ჩვეუ-
ლებრივი მფრინავი ობიექტი... იმავეს ამბობს
ჩემი უფროსი ძმაც.

— **საქარე მინაზე მინერილი
რას უნდა ნიშნავდეს?!**

— ბახვას რომ ჰკითხო, — ჩემი გარ-
დაცვალების თარიღი დაწერესო, რადგან იმ
წუთში იმაზე ფიქრობდა — ალბათ ჩემი
ალსასრული დადგაო!.. მე კი არ ვეთანხმები...
მგონია, რაღაც უფრო მნიშვნელოვანი უნდა
მოხდეს 2007 წელს, თანაც სრულიად საქართვე-
ლოსთვის... ადამიანი უძლეურია, არ შეუძლია
ასეთი იდეალებით მოცული მოვლენების
ამოხსნა...

...მართლაცდა, სად შეგვიძლია სამყაროს
უსასრულო და საიდუმლოებებით სავსე მოვ-
ლენების არსს ჩვენგანთ და გავანალიზოთ?!

ინგა ჯაყელი

„ხელი მომიოქროე!“

„ხელი მომიოქროე და მომავალზე გაამბობ!“ — სწორედ ამ
სიტყვებით მიმართეს მანჩესტერის მეცნიერებისა და ტექნოლო-
გიების ინსტიტუტის მეცნიერებმა მსოფლიოს. გამოკვლევებმა
ცხადყო, რომ ქირომანტია — ხელისგულზე მკითხაობა —
შეიძლება მეცნიერული დისციპლინების თანრიგში გადა-
ვიდეს. ექსპერიმენტულად დამტკიცებულია, რომ ხელის-
გულზე სხვადასხვახაზებიანი ადამიანები ერთმანეთისგან
რადიკალურად განსხვავდებიან. ამასთან, ხაზების ფორმირება
ჯერ კიდევ დედის მუცელში მიმდინარეობს. ამიტომ დაბადე-
ბისთანავე შეიძლება ჩვილის პოტენციური დონისა და ამა თუ იმ
დაავადებისკენ მიდრეკილების დადგენა.



მედიცინა №2

ღვთის საბრძანებელი



ყველას გვახსოვს
ლეგენდები ზღაპრულ
ქალაქებზე, რომლებიც
ადამიანებს მბრწყინავ
მირაჟებად ევლინებიან და მერე უკვალოდ ქრე-
ბიან. მაგრამ, რაც უფრო წინ მიდის მეცნიერე-
ბა, მით მეტი ლეგენდა იქცევა სინამდვილედ.
ქალაქ ჟიგულისში უკვე ფოტოზე დააფიქსირეს
ძველი თავადური სასახლე, იდენტიფიცირებუ-
ლია ქალაქი-მირაჟი ალასკაზე. ყველაზე დიდი
აღმოჩენა მეცნიერებს ვარსკვლავებით მოჭედ-
ილ ცაზე ელოდა.

1995 წელს გერმანულმა ასტრონომიულმა
ჟურნალმა გამოაქვეყნა სენსაციური ინფორმა-
ცია სათაურით: „აღმოჩენილია... ღვთის საბრ-
ძანებელი“ ფოტოების სერიის გაშიფვრის შემ-
დეგ (ფოტოები ტელესკოპმა „ჰაბლმა“ გადმოს-
ცა) მეცნიერების თვალწინ კოსმოსში მოცურავე
დიდი, თეთრი ქალაქი აღიმართა. ნასა-ს წარ-

მომადგენლებმა ვერ მოასწრეს ტელესკოპის ევბ-
სერვერის დროულად გამორთვა. ასე რომ, იდე-
მალე ქალაქის გამოსახულება რამდენიმე წუთ-
ის მანძილზე ინტერნეტის მომხმარებლებისთვისაც
გახდა ცნობილი. თუმცა მკვეთრი გამოსახულე-
ბა მათ არც უხილავთ — გამოსახულება თეთრ
ლაქებს მოგვაგონებდათ. მაგრამ, როცა მეცნიერებმა
დანვრილებით შეისწავლეს ლაქა, მათ წინაშე
ფანტასტიკური, მილიარდ კილომეტრზე
გადაჭიმული ღვთის საბრძანებელი — ქალაქი
ბრწყინავდა არამინიერი სილამაზით.
როგორც ნასა-ს წარმომადგენელმა განაცხ-
ადა, ციური ქალაქი, ჩვეულებრივი ქალაქი
არ არის. საუარაუდოა, რომ იქ, შემოქმე-
დის ტახტის მახლობლად გარდაცვლილია
სულები ცხოვრობენ.

არსებობს სხვა, არანაკლებ ფანტასტიკური
ვერსიაც ქალაქის წარმოშობის შესახებ. კაცო-
ბრიობა დიდი ხანია, ამტკიცებს, რომ არსე-
ბობს უზუნაესი გონი, სუპერცივილიზაცია და
სახეზეა გალაქტიკური მასშტაბების აშკარა ტე-
ქნოგენური ობიექტი. გამოიცხადეს არ არის,
რომ კათოლიკური შობის დროს „ჰაბლის“
ნაპოვნი ქალაქი იმ სუპერცივილიზაციის გრან-
დიოზული საინჟინრო შემოქმედება იყო.

მეცნიერები ინტერესით ელიან ტელესიის
ოფიციალურ განცხადებას ქალაქზე, მაგრამ
ინფორმაცია მასზე მაკრად გასაიდუმლოებუ-
ლია აშშ-ის სპეცსამსახურების ბრძანებით. ად-
ამიანები ღვთის ქალაქს ადამიანებსავე უმალა-
ვენ და ჩვენც ლოდინის მეტი აღარაფერი დავგრ-
ჩენია.

ნლო №2

დიდი ბავშვები

რა აქვთ საერთო ჩარლზ დარვინსა
და ინდირა განდის? ან მარტინ
ლუთერ კინგსა და თომას ჯეფერ-
სონს? ყველა მათგანი ოჯახში
უმცროსი ბავშვი იყო და
უფროს და-ძმებს ეჯიბრებო-
და. მეცნიერთა აზრით,
სწორედ ეს დაეხმარა მათ უნ-
იკალური თვისებების განვი-
თარებაში, ამის წყალობით
გახდნენ გამოჩენილი პიროვნებე-
ბი.

საზოგადოდ, ჯიბრის ინსტინ-
ქტი ადამიანს ჯერ კიდევ დედის
მუცელშივე უვითარდება: თვითონ ბუნება
ზრუნავს იმაზე, რომ მომავალმა ჰომო-საბი-
ენსმა ცხოვრებაში გზა გაიკვლიოს. ამასთან,
შეჯიბრების ინსტინქტი უმცროს ასაკში იმ-
დენად ძლიერია, რომ ჯერ კიდევ დაბადებამ-
დე გამოვლინდება. მაგალითად, ფეხშიძეობის

ბოლო ეტაპზე დედის სისხლის წნევა
ეცემა, რათა ჩვილის ორგანიზმისთვის
საკვების მიწოდება შემცირდეს.
ჩვილი კი თავის მხრივ ხელს უნ-
ყობს სისხლის მიმოქცევის სტიმ-
ულაციას და ამით მკვეთრად ნივ-
თიერებების დანაკლისს იცავს.
ასე რომ, პატარას თავისი ჯერ
კიდევ დაბადებამდე გააქვს. შემ-
დე კი ყველაფერი დამოკიდე-
ბულია ოჯახში გამეფებულ სიტუ-
აციაზე. დიდი ხნის წინ ნანატრმა
პირშემოდ, რომელსაც უარს არაფერ-
ზე უბნებია, შესაძლოა თანდაყოლილი
ინსტინქტი დაკარგოს და მზის ქვეშ ადგილის
დამკვიდრებისათვის ადარ იბრძოლოს. უამ-
რავმა გამოკვლევამ ცხადყო, რომ ბავშვობაში
არჩეული ქცევის მიმართულება, როგორც წესი,
სამუდამოდ შერჩება კაცს.

ნიუ ზუიქი

სავსე მთვარე და მკვლელობები

ფრანგმა მკვლევარებმა ა. ლიბერმა და კ. შე-
რინმა გადამკვიტეს მთვარის ურთიერთმო-
ქმედების კანონი გადაეტანათ მსოფლიო კოე-
ანის მოქცევა-უკუქცევის დამოკიდებულებაზე
ადამიანის ორგანიზმის მიმართ, რომელსაც ისი-
ნი განიხილავენ, როგორც უძლიერესი სამ-
ყაროს მიკროკოსმოსს: „ის ძირითადად შედეგ-
ბა დედამიწის ზედაპირზე არსებული მსგავსი
ელემენტებისგან (დაახლოებით 80% წყალი, 20%
— ორგანული და არაორგანული ნივთიერე-
ბა)“.

შეიძლება ჰიპოთეზის წამოწევა, რომ მთ-
ვარის გრავიტაციულ ძალას შეუძლია ადამი-
ანის მიკროკოსმოსში არსებულ წყალზე ისე-
თივე გავლენა იქონიოს, როგორიც დედამი-

წის მაკროკოს-
მოსზე. გრავიტ-
აციული არსის
სამუშალებით
მთვარე ადამი-
ანის ორგანიზმ-
ში ინვესტ თე-
ვადი გარემოს
ციკლურ ცვლი-
ლებებს, რომელ-
იც განაზს ჩვე-
ნი ორგანიზმის
ყველა უჯრედს.

შეიძლება ვისაუბროთ ნამდვილ ბიოლოგიურ
მოქცევა-უკუქცევებზე.

ეს იდეა არცთუ ახალია, მაგრამ მკველ-
ვარებს სენსაციური, სოციალური ხასიათის
დასკვნები გამოაქვთ: „თუკი მთვარე გავლენას
ახდენს მკვლელობების რაოდენობაზე, მაშინ ამ
ზეგავლენას უნდა ჰქონდეს პერიოდული ხას-
იათი, მსგავსად მოქცევისა და უკუქცევისა“.

პოლიციის ოფიცრები ირწმუნებიან, რომ
მათ გაცილებით მეტი სამუშაო უჩნდებათ
სავსემთვარეობისას ღამის პერიოდში. გაუნო-
ნასწორებელი ადამიანები აგრესიულები ხდე-
ბიან, განსაკუთრებით მთვარის აფხებისას.

ვარაუდობენ, რომ დედამიწა და მთვარე
მკვიდრი დები არიან, რომ ჩვენი პლანეტა და
მისი ბუნებრივი თანამგზავრი წარმოიშვა ერთი
გაზის ღრუბლისაგან. 2 მლრდ წლის წინ მთვარე
ჩვენგან დედამიწის სამი რადიუსით იყო და-
შორებული. ახლა კი გვშორდება — წელი-
წადში 3 სმ-ით. მეცნიერების აზრით, მთვარე
საბოლოოდ დაგვშორდება 80 ათასი კმ-ით.
მაშინ შეგვეძლება კი მისი დანახვა, ანდა ასევე
ძლიერი იქნება მისი ზეგავლენა?

ორაკული №1

**„საბალო-
სალო“ გვერდის
პასუხები**

I. ააბ, ბაბოცანი
1) — ბ); 2) — ა); 3) — გ); 4) —
გ); 5) — ბ); 6) — დ);

II. რაბუნი
სიტყვა ვერცხლია, დუმილი —
ოქრო.

III. თოვლი.

ესთეტიკური ქირურგია საედიცინო სენტრში

სახის კანის
ბაახალბაზრდავება



„მედი“



250-202 306-307

ალ. ყაზაბეის ბაზი №1

ხელმძღვანელი გია გვარამია

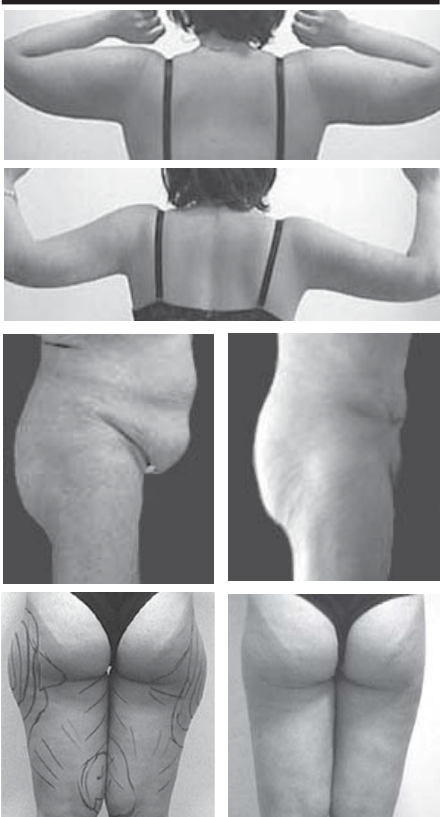
ტუჩების კორექცია



ნაოჯების ბასწორება



შიგურის კორექცია
ლიპოსაქცით



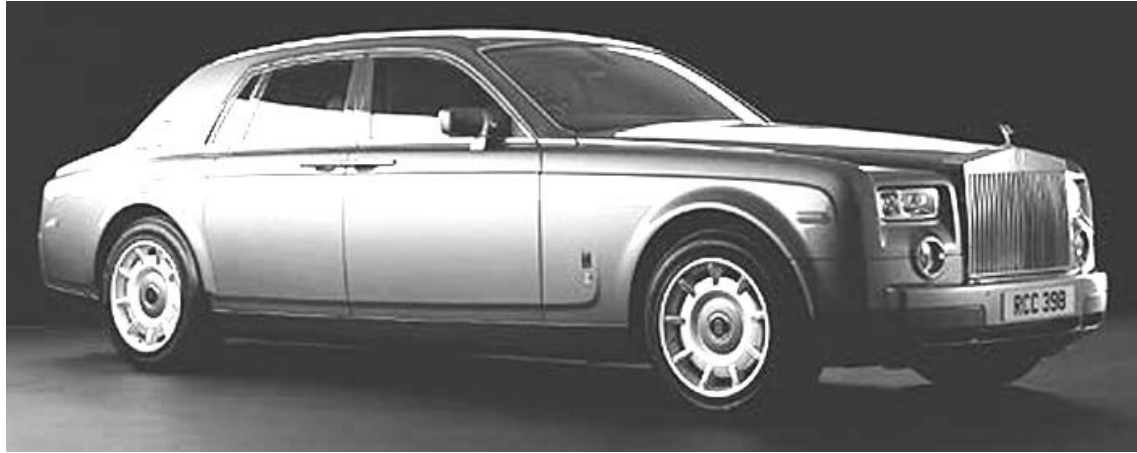
ქვირის პალიზრა



მისი დაბრუნების, უპირველეს ყოვლისა, BMW-ს ტრადიციულ „მტერს“, „დაიმლერ-კრაისლერს“ და მის ფართოდ აქტიურებულ ლიზინგს, „მაიბახს“ უნდა შეეშინდეს. 4,5 წლის წინ, „როლს-როისის“ შექმნისას BMW-ს მენეჯერები ალბათ სწორედ ამ შურისგების დღეზე ფიქრობდნენ, როდესაც „მერსედესის“ მიერ გამოშვებულ წარმომადგენლობით „მაი-

ბახს“ დიდი ხნის დაწყებული იყო. BMW-ს და „როლს-როისის“ კონსტრუქტორთა ერთობლივი შრომის შედეგი, „ფანტომი“ გასული საუკუნის 30-იანი წლების მოდელის წაგავს. აღსანიშნავია, რომ ბრიტანელთა შიში მათი ეროვნული მარკის დაკარგვის თაობაზე გამართლდა — ბრიტანეთის ქალაქ გუდვუდში მდებარე ახალ ქარხანაში „როლს-როისს“ ფაქტობრი-

ვად, მხოლოდ აწყობენ. სინამდვილეში, 99% დეტალებისა და თვით ძარაც კი გერმანიაში მზადდება და ბრიტანეთში კონტეინერებით იგზავნება. მიუხედავად ამისა, ბრიტანელებს საწუნუნო არაფერი აქვთ — 4-5 წლის წინ ერთ დროს ლეგენდარული ავტოფირმა სულს ღაფავდა. მიუხედავად მოდელის ხელით აწყობისა, „როლს-როისის“ ხარისხიც თანდათან ეცემოდა. მართალია, დაბალი ხარისხი ამ შემთხვევაში „ფიგულთან“ და „მოსკვირთან“ გათანაბრებას არ ნიშნავს, მაგრამ ფაქტია, რომ მყიდველები, რომელთაც ექსკლუზიურ მოდელში სწორედ საიმედოობის გამო 500 ათას დოლარამდე თანხა გადაიხადეს, ავტომობილის გაუმართაობას უჩიოდნენ.



ბახს“ „როლს-როისს“ დაუბრუნებდნენ. მიუხედავად იმისა, რომ BMW-ს Rolls-Royce-ის სავაჭრო ნიშანზე ყველა უფლება მხოლოდ 2003 წლის 1-ელი იანვრიდან გადაეცა, სამუშაოები უკვე

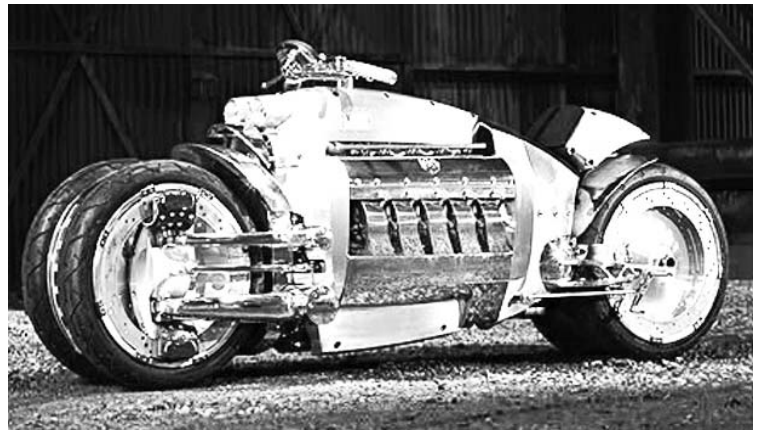
გამომავალი „როლს-როისის“ აღიარებულ ლიზინგებს, „ფანტომი 1“-ს და „ფანტომი 2“-ს წაგავს. როგორც წესი, „როლს-როისის“ მენეჯერებს ავტომობილის მონაცემებზე საუბარი არ უყვარდათ, მაგრამ ალბათ, BMW-ს მოთხოვნით ეს ტრადიციაც დაირღვა — ახალ „ფანტომს“ 6,7წლ მოცულობის, 500 ცხ.ძ სიმძლავრის ძრავა ექნება, რომელიც ტრანსმისიას 6-საფეხურიანი, ავტომატური გადაცემათა კოლოფით უკავშირდება. კონსტრუქტორებმა ექსკლუზიურ ფუფუნებაზე იზრუნეს: ავტომობილის ბორბლებზე „როლს-როისის“ ლოგო ისეა დამონტაჟებული, რომ დისკოსთან ერთად არ ბრუნავს. მოდელის მაქსიმალური სისწრაფე 240კმ/სთ-ია. ალბათ, „როლს-როისის“ კომფორტზე საუბარი ზედმეტია, მაგრამ რასაკვირველია, ბრიტანულ ფუფუნებას ტყავისა და ძვირფასი ხის თანხლებით გერმანული მაღალტექნოლოგიური აპარატურაც დაემატა, რითაც ლიზინგის „გამოტენილია“. ახალი „როლს-როისი“ ტრადიციულად „იაფი“ — 320 ათასი ევრო ელ-

იდან იზრუნეს — Pikes Peak-ი ამერიკის შეერთებულ შტატებში არსებულ ძალიან პოპულარულ, საერთაშორისო სარბოლო ტრასას ეწოდება. კოლორადოს შტატში მდებარე ამ რთულ ტრასაზე თითქმის 15 წლის მანძილზე „აუდის“ მოდელები სწორუბოვარი ლიდერობით სარგებლობდნენ. ახალ ყველგანმავალს ახალი, 500ცხ.ძ სიმძლავრის ფორსირებული ძრავა უყენია. ამჯერად „აუდის“ კონსტრუქტორებმა დიზაინსა და მანევრირებაზე ერთნაირი წარმატებით იზრუნეს. მიუხედავად იმისა, რომ ავტომობილი ყველგანმავალთა კატეგორიის განკუთვნილება და სარბოლო მომენტები სულაც არ მოეთხოვება, უპრობლემოდ ავითარებს 280კმ/სთ სისწრაფეს.

როგორც ჩანს, ყველგანმავლების წარმოება მსოფლიოს ავტომრეწველობაში საკმაოდ სარფიანი საქმე აღმოჩნდა, რადგან ამ ცდუნებისგან თავს უკვე ვეღარც ერთი დიდი ფირმა ვერ იკავებს. მიუხედავად იმისა, რომ თავისი არსებობის მანძილზე ფირმა „აუდი“ მხოლოდ „მშვიდობიანი“ სედანების, ან სპორტული კუპეების წარმოებით იყო დაკავებული, უკანასკნელი ხუთი წლის მანძილზე ძალები ყველგანმავალთა კატეგორიაშიც მოსინჯა. „აუდის“ საკონსტრუქტორო ბიუროს დიზაინი ევროპაშიც და ამერიკაშიც დიდი მოწონებით სარგებლობს. მაგრამ გარეგნულად მომზიდვადი მოდელი ფირმის იმიჯისთვის ლამის დამლუპველი აღმოჩნდა. საქმე ის არის, რომ „აუდის“ დიზაინსტუდია საკმაოდ წინდაუხედავად მოიქცა და ავტომობილის მანევრირება (აეროდინამიკა) მის სილამაზეს ანაცვალა. ასე მოხდა „აუდი TT“-ს შემთხვევაში. მოდელმა გამოჩენისთანავე დიდი პოპულარობა მოიხვეჭა და ბაზარზე დიდხანს ლიდერობდა. მაგრამ სულ რაღაც 2-3 თვეში ამ ავტომობილით მგზავრობისას მომხდარი კატასტროფები გახშირდა. მძღოლები ძირითადად ერთსა და იმავეს უჩიოდნენ — ავტომობილი მაღალ სიჩქარეზე მოსახვევში შესვლისას ან ტრიალდებოდა, ან საუკეთესო შემთხვევაში, მართვას კარგავდა. ავტოსაგზაო შემთხვევების სიხშირით საერთაშორისო ავტოტესტირების ორგანიზაციებაც დაინტერესდნენ. მათმა გამოკვლევებმა აჩვენა, რომ „აუდი TT“-ს აეროდინამიკა

ვერანაირ კრიტიკას ვერ უძლებდა. კომპანია „აუდის“ ხელმძღვანელობა იძულებული გახდა, მოდელის წარმოება შეეჩერებინა. მოგვიანებით TT-ს წარმოება აღდგა და „აუდის“ მარკეტოლოგებმა ოფიციალური განცხადება გააკეთეს ავტომობილში შეტანილი ცვლილებების შესახებ. მიუხედავად ამისა, მოდელი უკვე ნაკლებპოპულარული იყო. ამ შეცდომას შეენირა „აუდის“ მიერ გამოშვებული, საკმოდ პერსპექტიული ყველგანმავალის „სტეპენოლფის“ („სტეპების მგელი“) წარმოებაც. იმის გამო, რომ იგი TT-ს ბაზაზე იყო დამზადებული, „აუდის“ მარკეტინგულ სამსახურს მოდელის წარმატებაში ეჭვი შეეპარა. ამჯერად, არენაზე „აუდის“ ახალი ჯიპი გამოჩნდა. მის იმიჯზე ფირმის მენეჯერებმა უკვე სახელის დარქმე-

ვად, მხოლოდ აწყობენ. სინამდვილეში, 99% დეტალებისა და თვით ძარაც კი გერმანიაში მზადდება და ბრიტანეთში კონტეინერებით იგზავნება. მიუხედავად ამისა, ბრიტანელებს საწუნუნო არაფერი აქვთ — 4-5 წლის წინ ერთ დროს ლეგენდარული ავტოფირმა სულს ღაფავდა. მიუხედავად მოდელის ხელით აწყობისა, „როლს-როისის“ ხარისხიც თანდათან ეცემოდა. მართალია, დაბალი ხარისხი ამ შემთხვევაში „ფიგულთან“ და „მოსკვირთან“ გათანაბრებას არ ნიშნავს, მაგრამ ფაქტია, რომ მყიდველები, რომელთაც ექსკლუზიურ მოდელში სწორედ საიმედოობის გამო 500 ათას დოლარამდე თანხა გადაიხადეს, ავტომობილის გაუმართაობას უჩიოდნენ.



— სწორედ ასე გამოიყურება „დოჯის“ საკონსტრუქტორო ბიუროს მიერ დეტროიტის ავტოსალონზე წარმოდგენილი მოტოციკლეტი — თუ შეიძლება მოტოციკლეტად ჩაითვალოს ათცილინდრიანი ზემძლავრი ძრავა ზედ დასაჯდომი ადგილით და ოთხი ბორბლით. საინტერესოა, რომ 10-ცილინდრიან „მოტოციკლეტს“ სულ ორსაფეხურიანი გადაცემათა კოლოფი აქვს. პირველ სიჩქარეზე ტრანსპორტის უცნაური ნაირსახეობა 380კმ/სთ სისწრაფეს განავითარებს, ხოლო მეორე სიჩქარეზე კი სპიდომეტრი უპრობლემოდ ადის 500კმ/სთ-ის მაჩვენებელზე. ძნელი სათქმელია, რა პქონდათ ჩაფიქრებული „დოჯის“ კონსტრუქტორებს „ტომპაჰვზე“ მუშაობისას, რადგან საეჭვოა, რომელიმე ჭკუათმყოფელი 630კგ წონის მოტოციკლეტით ამხელა სისწრაფეზე გასეირნებას დათანხმდეს, მით უმეტეს, რომ სისწრაფის მომატებას ფაქტობრივად, ვერ იგრძნობთ. 100 კმ/სთ სისწრაფეს „ტომპაჰვი“ სულ რაღაც 2,5 წამში ავითარებს. 10-ცილინდრიანი, ფორსირებული ძრავა 500 ცხ.ძ სიმძლავრეს გამოიმუშავებს და მისი მაქსიმალური სისწრაფე 380კმ/სთ-ია.



„ფოლკსვაგენის“ მმართველი საბჭო საავტომობილო ბაზარზე შტურ-მის დასრულებას არ აპირებს. როგორც ჩანს, გერმანელებს სურთ მაქსიმალურად გამოიყენონ „ბენტლის“ სავაჭრო მარკის ფლობის ძვირად ღირებული სიამოვნება. უახლოეს მომავალში საზოგადოება ბრიტანულ-გერმანული ავტონარმოების კიდევ ერთ ქმნილებას იხილავს — „უნივერსალის“ კლასი პრესტიჟული „ბენტლის“ მარკისთვის ცოტა არ იყოს, უჩვეულოა, მაგრამ როგორც ჩანს, „ფოლკსვაგენის“ მარკეტოლოგებმა სწორედ ეს ფაქტორი გათვალეს. Shooting Brake-ი ტექნიკური მომენტების მიხედვით, შეიძლება ითქვას, რომ Continental GT-ის გამოერება იქნება — ახალი „უნივერსალი“ W 12 ტიპის, 6,0ლ მოცულობის ძრავით არის აღჭურვილი, მაგრამ სახეცვლილება განიცადა მისმა ძარამ და სავალმა ნაწილმა. ავტომობილი ბევრად უფრო ტევადი და პრაქტიკული გახდა. შედარებით დაბალი იქნება მისი ფასიც — დაახლოებით 150 ათასი ევრო საბაზო მოდელისათვის.

დიზაინერ ბრაინ ნესბიტის მიერ შემუშავებული მოდელის სახელწოდებამ ბევრს მოაგონა მესამე რაიხის რისხვა, მაგრამ „შევროლეს“ კორვეტის“ ბაზაზე შეიქმნა, თუმცა მის ტექნიკურ მახასიათებლებში სერიოზული ცვლილებებია შეტანილი. აღსანიშნავია, რომ „შევროლე SS“



ახალ საჩვენებელ (კონცეპტუალურ) მოდელს ფაშისტებთან არავითარი კავშირი არ აქვს. SS-ი უბრალოდ, Super Sport-ის აღმნიშვნელი აბრევიატურაა. სხვათა შორის, რეტროს სტილში შესრულებული „კრაისლერის“ პოპულარული მოდელი, „PT კრუიზერიც“ ამავე დიზაინერის ნახელავია. მაგრამ ამჯერად ბრაინ ნესბიტს განსხვავებული ამოცანა ჰქონდა დასახული — მას არა მხოლოდ კონკურენტუნარიანი, უბრალოდ ლამაზი მანქანა უნდა შეექმნა, არამედ ზედმინებით სპორტულიც. ახალი მოდელი ფაქტობრივად, „შევროლე

თავის კლასში პირველი ევროპოში მოდელია. როგორც წესი, სპორტული ავტომობილები ამ ცნებისგან შორს დგანან, SS-ის V8 ტიპის, 6,0ლ მოცულობის ძრავა კი მიუხედავად იმისა, რომ 430 ცხ.ძ სიმძლავრეს წარმოშობს, ოფიციალურ პარამეტრებში მითითებული სანავის რაოდენობის მხოლოდ ნახევარს მოიხმარს, რადგან ბრუნვითა რიცხვისა და დატვირთვის შესაბამისად, ინერციის აღების შემდეგ 8 ცილინდრიდან 4, ავტომატურად ითიშება. გვერდი მოამზადა დაი გრძელი შეილმა



გიორგი დემეტრაძე

ლო, რომ მას უკრაინელები ბელგიელებზე გაცილებით უკეთეს პირად კონტრაქტს სთავაზობენ და ამის გათვალისწინებით, გიორგი დემეტრაძემ განაცხადა, რომ თითქმის გადაწყვეტილად თვლის დონეცკის „მეტალურგში“ ტრანსფერის განხორციელებას.

გიორგი დემეტრაძესა და „რეალ-სოსიედადის“ ხელმძღვანელობას შორის ურთიერთობა მეტად დაძაბა. ბასკური კლუბის ხელმძღვანელებს გიორგის კვლავ იჯარით გასხვისება სურთ და თანაც დაინტერესებული მხარისაგან თანხას ითხოვენ. ქართველი ფორვარდი და მისი მენეჯერი დიმიტრი სელიუკი ასეთ შემთხვევაში „რეალ-სოსიედადში“ დარჩენას და ხელფასის გადახდას ითხოვენ, თუ არადა უფასოდ გაგვიშვით და ფულს სხვები მოგვცემენო.

თავად გიორგის, კლუბის მიერ შეთანხმებული ინგლისური ვარიანტიც აფიქრებს, მაგრამ არც გუნდის სახელი იცის და არც ბრიტანელთა ფინანსური პირობები. კვლავ ძალაშია „ბრიუგეს“ მოწვევა, მაგრამ ბელგიური საგადასახადო კანონი დემეტრაძეს აფრთხობს და ამიტომ ცნობილი კლუბის მიწვევაზე კვლავ თავს იკავებს. თურმე, ბელგიაში, ფეხბურთელების ხელფასის 56 პროცენტს ამ ქვეყნის ბიუჯეტი „ითვისებს“.

გიორგის გაცილებით ხიბლავს დონეცკის „მეტალურგში“ გოჩა ჯამარაულთან, შედარებით შინაურ და ნაცნობ გარემოში თამაშის პერსპექტივა. არც ის არის უმნიშვნელო, რომ მას უკრაინელები ბელგიელებზე გაცილებით უკეთეს პირად კონტრაქტს სთავაზობენ და ამის გათვალისწინებით, გიორგი დემეტრაძემ განაცხადა, რომ თითქმის გადაწყვეტილად თვლის დონეცკის „მეტალურგში“ ტრანსფერის განხორციელებას.



მიროსლავ კლოზე

„მანჩესტერ იუნიტედი“ რომ უმაღლესი კლასის ფორვარდების სიმცირეს არ განიცდის, ყველასათვის ცნობილია. თუმცა, როგორც ჩანს, კლუბის ხელმძღვანელობა მიღწეულით არ კმაყოფილდება და ახალი ფორვარდების ძიებაშია. ინგლისელებმა გერმანული „კაიზერსლაუტერნის“ მეგობრებს მიროსლავ კლოზესა და „ბარსელონას“ სახელგანთქმულ ჰოლანდიელს პატრიკ კლიუვერტს დაადგეს თვალი. კლოზეს სანაცვლოდ ინგლისელებმა £7.000.000 შესთავაზეს ამჟამად კრიზისში მყოფ „კაიზერსლაუტერნს“. გერმანელთა პასუხი ჯერჯერობით უცნობია. რაც შეეხება, კლიუვერტს, კატალონიელებმა მის ფასად £ 26.000.000 დაასახელეს, რაც ჰოლანდიელის ნისლიან ალბიონზე გადაბარგებას ფრიად საეჭვოს ხდის.



მოლინაჲ კიზოს აჯოზა

ლა კორუნიას „დემორტიკოსა“ და ესპანეთის ნაკრების მეკარეს ხოსე მოლინას გასული წლის ოქტომბერში სიმსივნე აღმოუჩინეს. ცხადია, მას შემდეგ 32 წლის მეკარეს აღარ უთამაშია. მოლინამ ქიმიოთერაპიის კურსები ვალენსიაში გაიარა. შედეგი კი მთელი ესპანეთისა და მსოფლიოსათვის რამდენიმე დღის წინ გახდა ცნობილი. განმეორებითი ანალიზების შედეგად დადგინდა, რომ მეკარე აბსოლუტურად ჯანმრთელია. ბედნიერმა ფეხბურთელმა ვალენსიაშივე მოაწყო პრესკონფერენცია, ხალხს თავისი გამოჯანმრთელების შესახებ აუწყა და დასძინა, რომ ვარჯიშს სულ მალე განაახლებს, მათ კი ვისაც ეს ავადმყოფობა სჭირს, მოუწოდა იმედი არასოდეს გადაინშრონ — სიმსივნის განკურნება შესაძლებელია.



ფაბიო კაპელო

მოსკოვის „ლოკომოტივმა“ ჩემპიონთა ლიგის მომავალ ეტაპზე გასვლით დიდი თავსატეხი გაუჩინა უეფას ხელმძღვანელობას. საქმე ის გახლავთ, რომ რკინიგზელები 25 თებერვალს მასპინძლობენ იტალიურ „მილანს“. ამ დროისათვის „ლოკომოტივის“ სტადიონი რა მდგომარეობაში იქნება, ადვილი წარმოსადგენია. რუსული კლუბის ხელმძღვანელობას სურს „მილანს“ ნოვოროსიისკის სტადიონზე უმასპინძლოს. შავი ზღვისპირა ქალაქს უეფას კომისია ეწვევა და თუ იქაური არევის მდგომარეობა დამაკმაყოფილებლად ჩათვალოს ხომ კარგი, თუ არა და „ლოკომოტივს“ „მილანის“ დახვედრა გაყინულ „ჩერკი-ზოვოში“ მოუწევს, რაც „ყინვაგამძლე“ რუსებისათვის ცუდი ვარიანტი არ უნდა იყოს.

ფეხბურთის ისტორიისა და სტატისტიკის საერთაშორისო ასოციაციამ მსოფლიოს ათი საუკეთესო მეკარე დაასახლა. როგორც მოსალოდნელი იყო, პირველი ადგილი გერმანიის ნაკრებისა და მიუნხენის „ბაიერნის“ მეკარეს, ოლივერ კანს ხვდა წილად. 33 წლის გერმანელმა გამოკითხვაში უდიდესი უპირატესობით გაიმარჯვა. საინტერესოა, რომ კანი მესამედ აღიარეს პლანეტის საუკეთესო მეკარედ. მსგავსი წარმატებისათვის ადრე მხოლოდ იტალიელ ვალტერ ძენგასა და პარაგვაელ ხოსე ლუის ჩილავერტს მიუღწევიათ. ზემოთ ნახსენები ასოციაციის მიერ შედგენილი პირველი ათეული კი ასე გამოიყურება:

1. ოლივერ კანი („ბაიერნი“, გერმანია)	—	315	ქულა
2. ივერ კასილიასი („რეალი“, ესპანეთი)	—	101	
3. რუსეთი რეკორდი („ფენერბახჩე“, თურქეთი)	—	99	
4. მარკოსი („პალმეირასი“, ბრაზილია)	—	88	
5. ჯან ლუიჯი ბუფონი („იუვენტუსი“, იტალია)	—	74	
6. ბრედლი ფრიდელი („ბლექბერნი“, ინგლისი)	—	33	
7. ფრანკო ტოლდო („ინტერი“, იტალია)	—	27	
8. ფაბიენ ბარტეზი („მანჩესტერ იუნიტედი“, საფრანგეთი)	—	18	
9. ირეი დუდუკი („ლივერპული“, პოლონეთი)	—	16	
10. იენს ლემანი („დორტმუნდი“, გერმანია)	—	11	



ოლივერ კანი



ემილ კესე

უეფას დისციპლინარული კომიტეტის გადაწყვეტილებით სლოვაკეთის ეროვნული ნაკრები უახლოეს სამინაო შეხვედრას ცარიელი ტრიბუნების წინაშე გამართავს. გარდა ამისა, სლოვაკეთის ფეხბურთის ფედერაცია ჯარიმის სახით 60.000 შვეიცარიულ ფრანკს გადაიხდის, რაც არცთუ მდიდარი სლოვაკებისათვის ხელნაშოსაკრავი თანხა არ უნდა იყოს. საქმე ის გახლავთ, რომ გასული წლის ოქტომბერში სლოვაკეთისა და ინგლისის ნაკრებთა შეხვედრისას, ბრატისლაველმა მაყურებელმა ნაირი შეურაცხმყოფელი ემიტებებით შეამკო ინგლისელთა შორის მობურთავე შავკანიანები: ემილ პესკი და ეშლი კოული. სლოვაკები უახლოეს მატჩს 2 აპრილს შინ „ლიხტენშტეინთან“ მართავენ და წესით გამარჯვება მაყურებელთა მხარდაჭერის გარეშეც უნდა მოახერხონ.

მოგესხენებათ, მსოფლიოს ხუთგზის ჩემპიონის, ბრაზილიის ეროვნული ნაკრების მთავარ მწვრთნელად კარლოს ალბერტო პერეირა დაინიშნა. ეს სწორედ ის პერეირაა, ვინც ბრაზილიელები 1994 წელს მეოთხედ აიყვანა მსოფლიო ფეხბურთის მწვერვალზე. კარლოს ალბერტომ თანამდებობა შეიფერა, ჟურნალისტებს მომავლის გეგმებიც გააცნო და პირველივე სერიოზული გადაწყვეტილება ისეთი მიიღო, გოცებისგან ხალხს ყბა ჩამოუვარდა. არც მეტი, არც ნაკლები, ახალმა მწვრთნელმა გუნდიდან რივალდო და კაფუ დაიფრინა, აქაოდა რივალდო მომავალ მსოფლიო ჩემპიონატზე 34 წლის იქნება და მე და ჩემს ნაკრებს აღარაფერში გამოგვადგებაო. პერეირას დებიუტი ახალ გუნდში 26 თებერვალს შედგება, როცა „მეტაკამპონები“ ჩინელებს ამხანაგურად გაეჯიბრებიან. იმ შეხვედრაში ბრაზილიელთა ყვითელ მაისურს პირველად მოირგებენ ჩვენთვის უცნობი რობინიო და დეგუ, რომელთაც სამშობლოში რივალდოსა და რონალდოს მემკვიდრეებად მიიჩნევენ.



რივალდო

გერმანელებმა გონალდოს ზიდანი არჩიეს

2002 წლის მსოფლიოსა და ევროპის საუკეთესო ფეხბურთელად ბრაზილიელი რონალდო დასახელდა და „ფრანს ფუტბოლის“ მიერ დანესებული „ოქროს ბურთიც“ მას ხვდა წილად. ახლახან გამოქვეყნდა პოპულარული გერმანული ჟურნალის „კიკერის“ გამოკითხვის შედეგები. გამოკითხვაში ბუნდესლიგაში მოთამაშე 242 ფეხბურთელი მონაწილეობდა. გერმანელებმა საუკეთესოდ არა რონალდო, არამედ ზინედინ ზიდანი დაასახელეს, რომელმაც საერთო ხმების 25,4% მიიღო, გამარჯვებულს სამი პროცენტით ჩამორჩა მეორე ადგილზე გასული რონალდო, 11,1%-ით მესამე ადგილი ლონდონის „არსენალის“ ფრანგ ბომბარდირს ტიერი ანრის ხვდა წილად. საინტერესოა, რომ მსოფლიო ჩემპიონატის საუკეთესო ფეხბურთელი ოლივერ კანი გერმანელ ფეხბურთელთა მიერ დასახელებულ საუკეთესოებში, სამეულშიც კი ვერ მოხვდა.



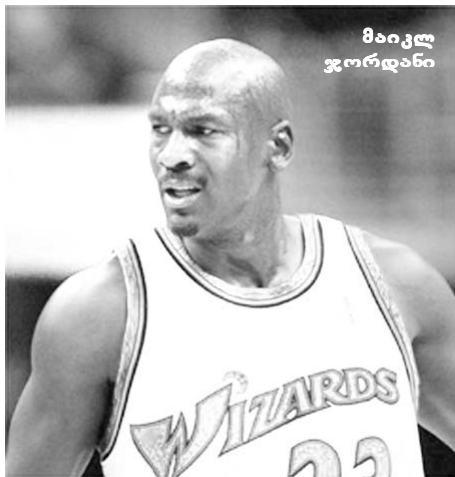
იტალიის შარშანწინდელი ჩემპიონი „რომა“ წელს ძალიან სუსტად თამაშობს. კლუბის გულშემატკივრებს მოთმინების ფიალა წინა ტურში აევსოთ, როცა „რომა“ საკუთარ „სტადიო ოლიმპიკოზე“ დამარცხდა „კიევისთან“. კლუბის პრეზიდენტმა ფრანკო სენსიმ ჟურნალისტებს ოფიციალურად განუცხადა, რომ გუნდის მთავარი მწვრთნელი ფაბიო კაპელო სეზონის დასრულებისთანავე დატოვებს „რომას“ და რომ არა კაპელოს უდიდესი ავტორიტეტი, რომაულ კლუბს ახლავე ჩააბარებდნენ სხვა სპეციალისტს. კაპელოს მემკვიდრედ „პერუჯას“ ახლანდელი თავკაცი სერსე კოზმი ითვლება. რაც შეეხება თავად კაპელოს, მან ადრეც განაცხადა, რომ „რომას“ დატოვების შემდეგ, ერთი წლით ჩამოშორდება დიდ ფეხბურთს, შემდეგ კი სხვა კლუბს გამოძებნის. მისნაირ სპეციალისტს რომ უშუშევრად არ დატოვებენ, ფაქტია. ბევრი გულშემატკივარი კაპელოს ჯოვანი ტრაბატონის სავარაუდო შემცვლელად მიიჩნევს იტალიის ეროვნულ ნაკრებში.

ტურინის „იუვენტუსისა“ და იტალიის ეროვნული ნაკრების სუპერვარსკვლავი ალესანდრო დელ პიერო ალბათ 2010 წლამდე, ანუ კარიერის დასრულებამდე დარჩება ტურინულ კლუბში. „ბებერი ქალბატონის“ ხელმძღვანელობა წინასწარ იცერს თადარიგს და დელ პიეროს 2010 წლამდე სთავაზობს კონტრაქტის გაგრძელებას. ამჟამად მოქმედი კონტრაქტის თანახმად ფეხბურთელი 2006 წლის 30 ივნისამდე ითვლება „იუვენტუსის“ საკუთრებად. 2010 წელს დელ პიერო 36 წლის იქნება და არავინ იცის, შეძლებს თუ არა იმ დროისათვის უმაღლეს დონეზე თამაშს, თუმცა „იუვეს“ ხელმძღვანელობამ თავის საქმეს სხვაზე უკეთ იცის და სუპერვარსკვლავების ფასიც. სხვათა შორის, დელ პიერომ გასულ კვირას „იუვეს“ მაისურით 350-ე შეხვედრა ჩაატარა და ამ ხნის მანძილზე 136 გოლის გატანა მოასწრო.

სომხეთის ფეხბურთის ფედერაციის წარმომადგენლებმა ოფიციალურად განაცხადეს, რომ არგენტინელი ოსკარ ლოპესი უკვე აღარ არის სომხეთის ეროვნული ნაკრების მთავარი მწვრთნელი. ლოპესის გათავისუფლების შესახებ გადაწყვეტილება სომხებმა მას შემდეგ მიიღეს, რაც არგენტინელმა სპეციალისტმა ხელფასის გაორმაგება მოითხოვა. სომხებმა ასეთი გაუფუხვობა არ გამოიჩინეს და ლოპესი შინ გაისტუმრეს. ახლა ამბობენ, რომ შესაძლებელია სომხეთა მთავარი გუნდის დამრიგებლად უცნობილესი ფრანგი სპეციალისტი, საფრანგეთის ეროვნული ნაკრების ყოფილი თავკაცი ანრი მიშელი დაინიშნოს.

ჯორდანაჲ შესაძლოა დაისპენოს

ლეგენდარულ მაიკლ ჯორდანს თორმეტჯერ უთამაშია ე.წ. „ყველა ვარსკვლავის“ შეხვედრაში. ეს მატჩი ყოველწლიურად იმართება და უმთავრესი საკალათბურთო მოუა არა მარტო ამერიკაში. ვარსკვლავთა შემაღვწელობას გულშემატკივარი ირჩევს. მიმდინარე გამოკითხვაში მაიკლ ჯორდანი თავის პოზიციაზე მესამე ადგილზეა ალან აივერსონისა და ტრეისი მაკგრეიდის შემდეგ. რაც იმას ნიშნავს, რომ „მფრინავი მაიკლი“ აღმოსავლეთ კონფერენციის გუნდის სასტარტო ხუთეულში შეიძლება ვერც მოხვდეს. ყველა დროის უდიდესმა კალათბურთელმა განაცხადა, რომ თუ ასე მოხდა, მას გული არ დასწყდება, ვინაიდან, დროა ახალგაზრდებსაც მიეცეთ თავის გამოჩენის შანსი. გარდა ამისა, ამ პერიოდს იგი ოჯახსა და დასვენებას დაუთმობს. შეგახსენებთ, რომ მაიკლ ჯორდანი ახლა „ვაშინგტონ უიზარდის“ ლირსებას იცავს, მისი შედეგიანობა თამაშში საშუალოდ 17,6 ქულაა და სწორედ მისი წყალობითაა, რომ „ვაშინგტონი“ პლეი-ოფის ზონაში იმყოფება.



მაიკლ ჯორდანი

კალათბურთის ნაციონალური ასოციაციის (NBA) 29 კლუბის ხელმძღვანელობამ ამ დღეებში ისტორიული გადაწყვეტილება მიიღო: მსოფლიოს უძლიერეს საკალათბურთო ლიგაში 30-ე კლუბი დაარდა. ჯერჯერობით უცნობია რა ერქმევა ამ გუნდს, თუმცა უკვე დადგენილია, რომ NBA-ს ახალი წარმომადგენელი ჩრდილოეთ კაროლინის ქალაქ შარლოტში დაფუძნდება და სწორედ ამ ქალაქის სახელით იასპარეზებს. კლუბის მფლობელი გახლავთ ამერიკელი მილიარდერი რობერტ ჯონსონი — პირველი შავკანიანი NBA-ს არსებობის ისტორიაში, რომელიც მსოფლიოს უძლიერესი საკალათბურთო ლიგის კლუბის მესპატრონია.

მკითხველის პრემია

მკითხველის პრემია

მკითხველის პრემია

ეს თქვენი გაზიარება და რადგან ასეა, „ქვირის პალიტრის“ ჟურნალისტებს უკვე თქვენ ანიჭებთ ყოველწლიურ პრემიას. შეაფასეთ ამ ნომრის მასალები, აღნიშნეთ რეიტინგის ქვითარში თქვენი აზრით, ნომრის საუკეთესო (თქვენთვის ყველაზე საინტერესო) სტატია. იმ მასალის ავტორს, რომელიც ყველაზე მეტ სმას მიიღებს თქვენგან, მკითხველის სახელით, რედაქცია პრემიას — 50 ლარს გადასცემს. გამარჯვებული ჟურნალისტის ვინაობას მომდევნო ნომერში შეიტყობთ.

№2 (328) საპრიზო გამოკითხვა-რეიტინგის შედეგები

რეიტინგს 672 მკითხველი გამოეხმაურა. 3 ბარათი არასწორად იყო შევსებული. 279-მა ქალმა და 390-მა მამაკაცმა უპასუხა კითხვას: „როგორი ნიშნით იმსახურებს თქვენს კეთილგანწყობას ყველაზე მეტად?“

როგორც შედეგებმა გვიჩვენა, მკითხველების ყველაზე დიდ სიმპათიას ნიშნით ანაწილები იმსახურებს. რესპონდენტთა 45-მა შეაფასა ქართველი ბალერინა მაქსიმალური — 8 ქულით. 7,03 საშუალო ქულით ნიშნით ანაწილები პირველ ადგილზეა.

შემდეგ ადგილზე ნიშნით ბურჯანაძე, მკითხველთა 33 აცხადებს, რომ მათ კეთილგანწყობას ყველაზე მეტად პოლიტიკოსი ქალბატონი იმსახურებს. საშუალო ქულაა 6,21. უნდა აღინიშნოს, რომ ორივე ნიშნით მკითხველთა ზუსტად ერთნაირმა რაოდენობამ — 1-მა შეაფასა მინიმალური — 1 ქულით.

აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ აქ ჩამოთვლილ „ნიშნებთან“ შედარებით ქალბატონი ნიშნით ბურჯანაძე ყველაზე „სახელგატეხილი“ სფეროს — პოლიტიკის წარმომადგენელია, მიუხედავად ამისა, პიროვნული ღირსებებით იგი მკითხველთა საკმაოდ დიდი ნაწილის კეთილგანწყობას იმსახურებს.

ნიშნით სუხიშვილი მეხამე ადგილზეა საშუალო ქულით 5,21.

ყველაზე მეტი მინიმალური ქულა — 72 ნიშნით ჩხოვაძემ დაიმსახურა. ქალბატონი ნიშნით ასევე ყველაზე მცირე რაოდენობის მაქსიმალური ქულების (0,9) მფლობელიც.

საგულისხმოა, რომ განსხვავება სხვადასხვა ასაკისა და სქესის რესპონდენტების პასუხებს შორის არ დაფიქსირებულა.

№3 (329) საპრიზო გამოკითხვა-რეიტინგი

„ქვირის პალიტრა“ თავისი მკითხველებით და ერთი საერთო რეიტინგი, რომელიც გამოვეყენებოდა „ქვირის პალიტრის“ მომდევნო ნომერში გამარჯვებულის ვინაობასთან ერთად. პრიზს მიიღებს გამოკითხვის ის მონაწილე, რომლის მიერ შედგენილი (და, რა თქმა უნდა, რედაქციაში გამომავალი) რეიტინგი დაემატება საშუალოს.

საპრიზო გამოკითხვაში შემოთავაზებული თემების თითოეული გრაფიკისთვის მკითხველთა მიერ დანერგილი ქულები ჯამდება და შემდეგ იყოფა რეიტინგის მონაწილეთა რაოდენობაზე, რაც გვაძლევს ამ გრაფის საშუალო ქულას.

რამდენიმე გამარჯვებულის შემთხვევაში, საპრიზო ფონდი მათ შორის განაწილებდა, ხოლო თუ არც ერთი მკითხველის რეიტინგი არ დაემატა საშუალოს, პრიზს მიიღებს მასთან ყველაზე მიახლოებული ვარიანტის ავტორი.

იმ შემთხვევაში, თუკი მიახლოებული ვარიანტიც არ იქნება, თანხა ემატება შემდეგი რეიტინგის საპრიზო ფონდს.

* საპრიზო გამოკითხვა-რეიტინგის შედეგებს 50 ლაპარაკიდან, მოწინააღმდეგე მიიღოთ მკითხველის პრემია.

№3 (329) საპრიზო გამოკითხვა-რეიტინგის ბარათი რაოდენობა განთავსებულ „ქვირის პალიტრის“ საფოსტო ყუთებში ჩააგდეთ ოთხშაბათს, 22 იანვრის 10 საათამდე, თბილისში — ხუთშაბათს, 23 იანვრის 13 საათამდე. © თბილისი

შედეგებს ამოვიღებთ საპრიზო-გამოკითხვა რეიტინგის ბარათები პარალელურად დაიხვეწება ჟურნალ „რეიტინგში“. თქვენ შეგიძლიათ ამოჭრათ ბარათები, შეასოთ და მითითებულ ვადებში გამოგვიგზავნოთ „ქვირის პალიტრის“ საფოსტო ყუთების საშუალებით. აღნიშნული ბარათები ისევე მიიღებენ მონაწილეობას კონკურსში, როგორც „ქვირის პალიტრიდან“ ამოჭრილი ბარათები.

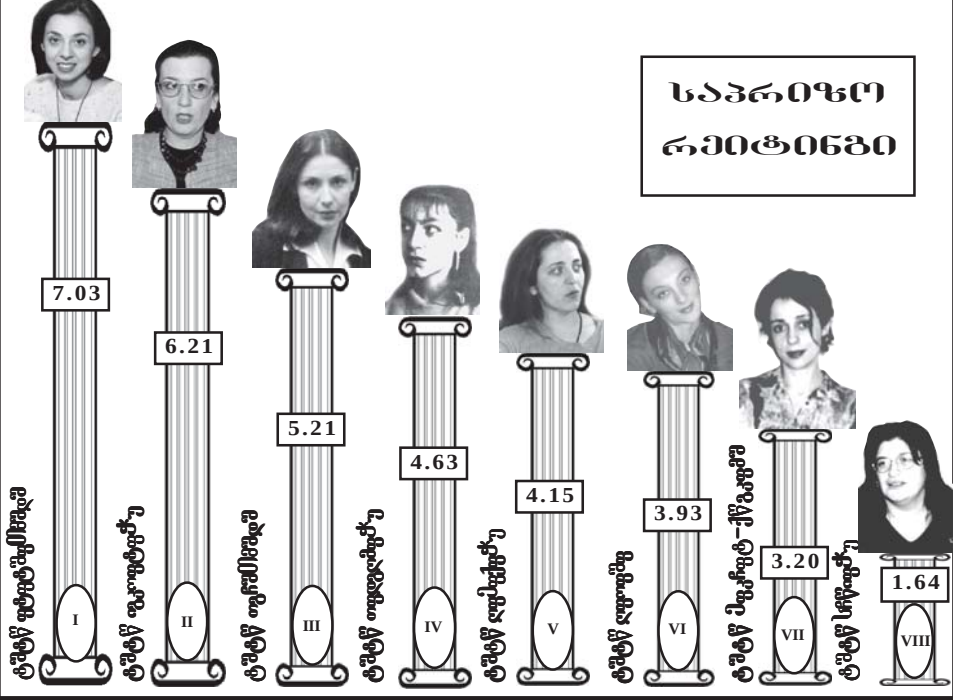
მკითხველთა მიერ დანერგილი ქულების ჯამდება და შემდეგ იყოფა რეიტინგის მონაწილეთა რაოდენობაზე, რაც გვაძლევს ამ გრაფის საშუალო ქულას.

მკითხველის პრემიის ქულები	რამდენი რადიოს უსმენი ყველაზე ხშირად?
1. ფორტუნა	22%
2. ფორტუნა პლუს	18%
3. რადიო 101,4	12%
4. მთავარი რადიო	10%
5. რადიო 2	8%
6-7. რადიო ივერია	5%
6-7. რადიო 105	5%
8-9. საბარათმფლობელის სმას 3%	
8-9. მწვენი ტალღა	3%
10-11. რადიო ივერია	2%
10-11. რადიო 106,4	2%

მკითხველთა 1% დაასრულა თანხა-ბარი სინშირით უსმენს თითქმის ყველა რადიოს. 7% კი აცხადებს, რომ სხვადასხვა მიზეზის გამო რადიოს საერთოდ არ უსმენს.

მკითხველის რეიტინგში 582 რესპონდენტი მონაწილეობდა.

ნიშნობა



საპრიზოს ზუსტად ორი ბარათი-რეიტინგი დაემატა. ჩვენი გამარჯვებულები არიან თბილისელები — 65 წლის ლუიზა თხაგაშვილი და 55 წლის ნოდარ ნარიშკიშვილი.

საპრიზო ფონდი — 100 ლარი მათ შორის თანაბრად განაწილებდა.

გამარჯვებულებს ეულოცავთ და პრიზის მისაღებად ველით რედაქციაში ოთხშაბათს, 22 იანვარს, 17 საათზე.

ფოტოკალიბრა

უმოყვანილობა

გთავაზობთ თქვენთვის ნაცნობი პიროვნებების ფოტოებს. გთხოვთ, პასუხები გამოგვიგზავნოთ „ქვირის პალიტრის“ საფოსტო ყუთების საშუალებით. ყველაზე ორიგინალური პასუხები გამოქვეყნდება გაზეთის შემდეგ ნომერში.

რას ღაპარქავებთ?

თქვენი სახელი, გვარი _____

ქალაქი (რაიონი) _____



ვლადიმერ პუტინი

„ფოტოანტიკვარის“ რესპონდენტებმა ამ პატარა ბიჭუნაზე ვინ აღარ „ამოიცნეს“... დასახელდნენ ისეთი პოპულარული ადამიანები, ვინც მათზე არანაკლებად ცნობილი ადამიანების შვილები არიან — ვანო ზოდელაგა (18%), პაატა შევარდნაძე (5%), თენგიზ სუხიშვილი (5%), ზვიად გამსახურდია (2%), ელდარ და გიორგი შენგელაიები (2%), სოფიკო ქიაურელი (2%)... ზოგმა მიხილ სააკაშვილი, გია ბარამიძე და თქვენ წარმოიდგინეთ, უცხოური ესტრადის ვარსკვლავები და აშშ-ის პრეზიდენტიც კი დაასახელეს. რესპონდენტთა 34%-მა კი სწორად ამოიცნო ამ პატარას ვინაობა — ფოტოზე გამოსახული ბიჭუნა მართლაც დიდი დედ-მამის შვილი, ცნობილი დრამატურგი ლაშა თაბუაშვილია.



ზურა ნიკოლაიშვილის მეგობრული შარგი



ლაშა თაბუაშვილი 6 წლის

ფოტო გახეყობისთვის



– ტყუილად გამოიზავხარ, კიდეც აწივდება...

* * *



ნიკოლ კიდ-
გამაძა ძირა
გაპყროვანა სა-
ზოგადოება ამ
რადენიშე დღის
წინ. თავისი ახა-
ლი ფილმის "The
hours"-ის პრე-
მერაზე ვარკვე-
ლავი სანდელუ-
რად ცნობილი
რეჟერის, კიუ-ტი-
პის თანხლებით
გამოვიდა და.
კიდმანის ერთ-
ერთი გეგანა, მა-
გეჩი სტუმარილი-
ნიკოლა ამ დაბ-
რცელებდა ხმა, რომ
ქორნილი მას შემ-
ე განცხადდა, რომ
კრუსე მეგო-
გავცივდი ზენელო-
უნდა, რომ შვილი

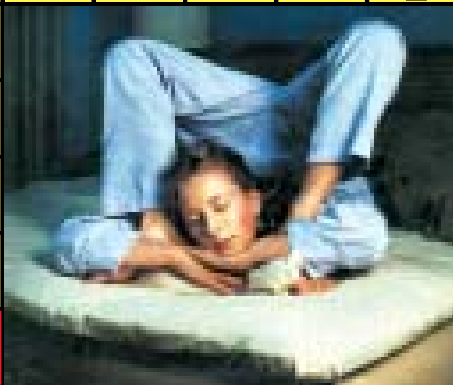
**წინა ნომრის
კარსვორდის პასუხები**



25/1 
უკანასკნელი მეოთხედი
მაგნიტური დღეა
23/1
11-დან 13 საათამდე



კახეთში, მაღაზიაში შე-
სული ახალგაზრდა კაცი გამყ-
იდველს ეკითხება:
— უკაცრავად, „ტიკ-ტაკი“
ხომ არა გაქვთ?
— როგორ არა, ოთხ აკ-
ლია ათი წუთი!

[illegible]

ფირმა „ბერმესი“

 გრემული და თუნუქის
 სანუარევის, სპიკრ-
 ლეის და აუზების ჰიდ-
 როსაინოლაციო სანუარე-
 ბი აღმოღობრები და უს-
 ტური პასალაით, რასუბ-
 ლიის ბერმირიანე. გარემო 10 წელი.
 წერეთლის გამზ. №55, ბინა №53
 ☎ 96-06-00; 35-15-05; 899-50-06-50

ყვარადღება!
„პირობის პალიტრა“
სათანამშრომლოდ
იწვევს ჟურნალისტს,
ეკონომიკის რუბრიკაში
სამუშაოდ. **აუდიტებ-**
ლია ეკონომიკური გა-
ნათლება.

☎ 33-50-32

Voice of America

მედიკოსები

მუკადღეობა:	„კვირის პალიტრის“	(გაზეთის)	საფურსში
(რესონანსი)	მუთავაზი	საამბორო	უფლება
			დაცულია კანონით.

3

უფასო განცხადების ქვითარი

განცხადების ტექსტი _____

გთხოვთ, ტექსტი გარკვევით დაწეროთ: ხიტყვითა მაქსიმალური რაოდენობა – 30 (მისამართის და ტელეფონის ნომრის ჩათვლით)

გაურკვევლად ნაწერი განცხადება არ გამოქვეყნდება

საქმე

და

სიუჟეტი

№3	თბილისში	ქვითარი	„კვირის პალიტრის“ ყუთებში ჩაადგეთ
	2	იანვრის (ხუთშაბათი)	13.00 სთ-მდე.

„კვირის პალიტრის“ და „სიტყვა და საქმის“ საფოსტო ყუთები განლაგებულია: თბილისში — მეტროს სადგურებთან და ხალხმრავალ ადგილებში, აგრეთვე ქალაქებსა და რაიონებში: მცხეთაში, ქასპი, გორი, შარაქი, ხაშური, სურამი, ზესტაფონი, შუთისი, სამტრედია, აბაშა, სენაში, ხოზი, ზუგდიდი, ფორი, მოგუშეთი, პათუმი, ოსურგეთი, ლანჩხუთი, ვანი, წყალტუბო, პაღათი, სონი, პანძა, თერჯოლა, ტყიბული, ამბროლაური, ონი, გორჯოში, ახალციხე, რუსთავი, საგარეო, გურჯაანი, წნორი, სიღნაღი, ყვარელი, ლაგოდეხი, თელავი, ახმეტა, დედოფლისწყარო.

„კვირის პალიტრის“ და „სიტყვა და საქმის“ საფოსტო ყუთები იტლები თბილისში — სამშაბათს, ხუთშაბათს, კვირას 13 საათიდან; რაიონებში — ოთხშაბათობით, 10 საათიდან

გაზეთი დამოუკიდებელია და ზემოქმედანულობის
თავისუფალი პრესის პრინციპებით. რედაქციის აზრი
შესაძლოა არ ემთხვეოდეს მასალის ავტორის აზ-
რს/ზრუნვებს.

რედაქცია პასუხს არ ავებს უცხოური პრესიდან
გადათარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის
სიზუსტეზე, ავრეუტო, სარეკლამო განცხადებების
შინაარსზე და სტილზე.

[R] ნიშნით აღნიშნული სტატიები იბეჭდება
რეკლამის უფლებით.

**რედაქციაში შემოსული მასალები
ავტორებს არ უბრუნდებათ.**

მისამართი რედაქტორი ლალი გუნთაიშვილი

მთ. რედაქტორის მოადგილეები:
ნუბა ღუბაშვი, გიორგი თიმეფრაშვილი
სარედაქციო კომიტეი

მის.: აკურის ქ. №8 (სპორტის სასახლის უკან)

ტელ: **რედაქცია: 33-39-54**
რეკლამა, ფაქსი: 33-30-32; 98-74-44
palitra@access.sanet.ge
www.opentext.ge/kvirispalitra
სარეგისტრაციო ნომერი 6518
„კვირის პალიტრა“
გამომცემი ორგანიზაციით
„გაზეთი დამოუკიდებელი“
გამომცემლობა „კოლორიზი“.